

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

27'nci Birleşim 4 Aralık 2024 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	355
II.- GELEN KÂĞITLAR	358
III.- YOKLAMALAR	419,420,448,449
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	366
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>366:370</i>
1.- Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış'ın, Adıyaman'ın il oluşunun 70'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	366:367
2.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'da yaşanan sağlık sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	367:368
3.- Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un, Tunceli'nin depreme hazırlıklı kent hâline getirilmesine ilişkin gündem dışı konuşması	368:370
V.- AÇIKLAMALAR	370,408,409,427,433,440, 461,492,494
1.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'la yaptıkları istişare toplantısına ilişkin açıklaması	370
	347

2.- Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı'nın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması	370
3.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Afrin zeytinyağına ilişkin açıklaması	371
4.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, idare ve gözlem kurullarına ilişkin açıklaması	371
5.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, hemşirelere verilen giyim yardımına ilişkin açıklaması	371
6.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması	372
7.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması	372
8.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması	372
9.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın 24'üncü Birleşimde yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	373
10.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu'nun, Hatay, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Malatya'daki depremzedelerin sorunlarına ilişkin açıklaması	373
11.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'daki zeytin ve pamuk üreticilerine ilişkin açıklaması	373:374
12.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars, Ardahan, Iğdır ve Ağrı illeri adına talep ettiklerine ilişkin açıklaması	374
13.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, aile hekimlerine ilişkin açıklaması	374
14.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması	374
15.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantepli çiftçilerin kuyu ve sondaj mağduriyetine ilişkin açıklaması	375
16.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması	375
17.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, kayyum rejimine ilişkin açıklaması	375
18.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, bütçe görüşmelerine ilişkin açıklaması	376
19.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, emeklilerin ekonomik sorunlarına ilişkin açıklaması	376
20.- Kocaeli Milletvekili Münip Kanko'nun, anaokulu ücretlerine ilişkin açıklaması	376
21.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, BİRLEŞİK METAL-İŞ'e bağlı metal işçilerinin grevine ilişkin açıklaması	377
22.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, 1 Aralık Dünya AIDS Günü'ne ilişkin açıklaması	377

23.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin Büyükşehir Belediyesinin otizimli çocuklar için hizmete sunduğu terapi merkezine ilişkin açıklaması	377
24.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Adana Huzurevine ilişkin açıklaması	377:378
25.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın, Erciyes Kayak Merkezi'ne ilişkin açıklaması	378
26.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, maden emekçilerine ilişkin açıklaması	378
27.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Gülcemal Projesi'ne ilişkin açıklaması	378:379
28.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, 3 Aralık 1994 tarihinde Özgür Ülke gazetesinin bombalanmasına ilişkin açıklaması	379
29.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, Ağrı'nın Diyadin ilçesinde ısı bedeline yapılan zamma ilişkin açıklaması	379
30.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Cumhuriyet Halk Partisi Esnaf Masası heyetinin yarın Burdur'da olacağına ilişkin açıklaması	379:380
31.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	380
32.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	380
33.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, İsrail'e daha etkili yaptırımlar uygulamasını talep eden 9 gencin tutuklanma sebebine, Netanyahu ve İsrailli yetkililerle ilgili taleplerine ilişkin açıklaması	380:382
34.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Dünya Madenciler Günü'ne, Balıkesir'in Marmara ilçesine bağlı Saraylar beldesindeki mermer ocaklarına ve açıklanan enflasyon rakamlarına ilişkin açıklaması	382:384
35.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ve Soma maden faciası sonrasında kurulan Meclis araştırması komisyonunun raporuna ilişkin açıklaması	384:385
36.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Yargıtayın Van Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Abdullah Zeydan'la ilgili dünkü kararına, HTŞ'nin Halep'e kadar uzanmasına ve Suriye'deki gelişmelere ilişkin açıklaması	386:388
37.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne, TBMM Destek Hizmetleri Başkanlığının dün yayımlanan kararına, aile hekimlerine ve hastanelerde tedavi sırasında kullanılan bazı implantların, malzemelerin, materyallerin yeterli kalitede olmadığı yönünde kamuoyunda algılar olduğuna ilişkin açıklaması	388:390
38.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	390:391
39.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	391

40.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	391:392
41.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Halep'te Türk Bayrağı'nın dalgalanmasına, 4 Aralık Madenciler Günü'ne, TRT World Forum'a ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne yapımı tamamlanan 77 şehirdeki tesise ilişkin açıklaması	392:393
42.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	393:394
43.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	394
44.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	394
45.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	395
46.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Suriye'ye ilişkin açıklaması	396
47.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Kayseri Milletvekili Şaban Çopuroğlu'nun İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	408:409
48.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması	409
49.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranına ilişkin açıklaması	409:410
50.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Sakarya'da eksik eğitim alan öğrencilere ilişkin açıklaması	410
51.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Türk tırlarının, Macaristan transit geçiş belgesi kotasına takılmasına ilişkin açıklaması	410
52.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Schengen vizesi sorununa ilişkin açıklaması	410
53.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, araç muayene ücretlerine ve süresine ilişkin açıklaması	411
54.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, ehliyet affına ilişkin açıklaması	411
55.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Esnaf Ahilik Sandığına ilişkin açıklaması	411
56.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği'nde yapılan değişikliğe ilişkin açıklaması	411:412
57.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, çocuk istismar haberlerine ilişkin açıklaması	412

58.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	427
59.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	427
60.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	427
61.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, turistik Doğu Ekspresi'ne ilişkin açıklaması	433
62.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Akseki ilçesine bağlı Cevizli Mahallesi'nin sorunlarına ilişkin açıklaması	433
63.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 2025 yılı bütçesiyle ilgili Cumhurbaşkanına sorduğu sorulara ilişkin açıklaması	433:434
64.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, yerli üretime ve yerli malı kullanımına ilişkin açıklaması	434
65.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması	434
66.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Mersin'in Gülnar ilçesine bağlı Örtülü Mahallesi'ndeki zeytin ağaçlarına ilişkin açıklaması	434
67.- Çanakkale Milletvekili İsmet Güneşhan'ın, zeytinyağı alım fiyatlarına ilişkin açıklaması	435
68.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ilişkin açıklaması	435
69.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın Reyhanlı ilçesinin deprem sonrası sorunlarına ilişkin açıklaması	435
70.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'in yol sorununa ilişkin açıklaması	435:436
71.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, et ithalatına ilişkin açıklaması	436
72.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat'ın yer altı ve yer üstü sularına ve kapatılan PTT şubesine ilişkin açıklaması	436
73.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Aydın'daki arıcılığa ilişkin açıklaması	436:437
74.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	440:441
75.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	461

- 76.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 461:462
- 77.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 462
- 78.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 462:463
- 79.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'in, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 463:464
- 80.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ile Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 464:465
- 81.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 465
- 82.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, 5 Aralık Nelson Mandela'nın ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması 492:493
- 83.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, 5 Aralık kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilisinin yıl dönümüne ilişkin açıklaması 493
- 84.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 493
- 85.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 493
- 86.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, 5 Aralık kadına seçme ve seçilme hakkı verilmesinin 90'ıncı yılına, birleşimi yöneten Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'ya ve 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması 494
- 87.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınmasına ilişkin açıklaması 494
- 88.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınmasına ilişkin açıklaması 494:495

VI.- ÖNERİLER

397,409,413,420,428,489

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

397:408,409,413:419,420:427,
428:432

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, Türkiye’de yaşayan engelli vatandaşlar hakkında sağlıklı politikalar geliştirilmesi ve bu konuda yapılacak kanun çalışmalarında başvurulması için engelliler hakkındaki kategorik verilerin netleştirilmesi amacıyla 4/12/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

397:403

2.- İYİ Parti Grubunun, İstanbul Milletvekili Burak Akburak ve 20 milletvekili tarafından, Türkiye’nin plastik atık ithalatının çevre ve halk sağlığı üzerindeki etkilerinin gözden geçirilerek sürdürülebilir politikalar geliştirilmesi amacıyla 21/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

403:408,409

3.- DEM PARTİ Grubunun, Van Milletvekili Mahmut Dindar ve arkadaşları tarafından, engellilerin yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla 4/12/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

413:419,420

4.- CHP Grubunun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve arkadaşları tarafından, 6 Şubat depreminin ardından bölgede mükellefler için ilan edilen mücbir sebep hâlinin devam edip etmediğinin tespiti amacıyla 3/12/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

421:427,428

5.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 175 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının 2’nci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma saatlerine ve 175 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

428:432

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

489

1.- Danışma Kurulunun, görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 5’inci ve 9’uncu maddelerinin yeniden görüşülmesine dair Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun talebinin İç Tüzük’ün 89’uncu maddesi uyarınca uygun görüldüğüne ilişkin görüşü

489

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

437,441,449,466,490,495,
496

A) KANUN TEKLİFLERİ

437:440,441:448,449:460,
466:489,491:492,495,496:509

1.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez ve İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 83 Milletvekilinin Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2691) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174)

437:440,441:448,449:460,
466:489,491:492,495,496:509

B) YENİDEN GÖRÜŞMELERİ YAPILAN TEKLİFLER (Tekriri Müzakere)

490:491

1.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez ve İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 83 Milletvekilinin Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2691) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174) (5'inci ve 9'uncu maddeler)

490:491

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

494

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı verilisinin 90'ıncı yıl dönümüne ilişkin konuşması

494

IX.- OYLAMALAR

496

1.- (S. Sayısı: 174) Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

496:509

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

510

1.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Saraylar Uluslararası Gümrüklü Limanı'nda yaşandığı iddia edilen bazı olaylara ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/19361)

510:512

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak altı oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ilişkin bir konuşma yaptı.

İstanbul Milletvekili Serkan Bayram,

Çankırı Milletvekili Pelin Yılık;

3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne,

İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü dolayısıyla, ülkede engellilerin karşılaştıkları sorunlara,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Denizli Emekli Öğretmenler Derneği Başkanına, yönetimine ve öğretmenlere “Hoş geldiniz.” denildi.

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer,

Kütahya Milletvekili Adil Biçer,

Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı,

Konya Milletvekili Barış Bektaş,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba,

Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt,

İstanbul Milletvekili Celal Fırat,

Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı,

İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı,

Sivas Milletvekili Rukiye Toy,

Elâzığ Milletvekili Erol Keleş,

Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan,

3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, depremlerde pert olan araçlarla ilgili ÖTV istisnası getirilmesine dair kanun teklifine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ve son günlerdeki operasyonlarla ilgili haberlere,

Aydın Milletvekili Evrim Karakoz, Germencik Ortaklar pazarını ziyaretine,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla,

Mersin Milletvekili Gülcan Kış;

İsrail'le ticareti protesto eden gençlere,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, Hatay'daki elektrik sorununa ve TOKİ Çevre Yolu'na,

Adana Milletvekili Sadullah Kısacık, Adanalı çiftçilerin talebine,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, Aydın'da bir yurt asansöründe bir öğrencinin hayatını kaybetmesiyle ilgili davaya,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, Manavgat'ta ikamet eden Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi öğrencilerine,

Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı, engelli aylıklarına ve Çayeli’ndeki heyelanda yıkılan bir evin sahiplerine,

Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul, Adıyaman’daki İsis Otel davasına,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, bir zamanlar belediye veya belde, şu anda köy statüsünde olan köylere,

Kayseri Milletvekili Aşkın Genç, Vakıflar Genel Müdürlüğünün Kayseri’de yaptığı kira artışlarına,

Rize Milletvekili Harun Mertoğlu, Rize’ye,

Düzce Milletvekili Talih Özcan, Beyköy Yeni Mahallesi’nde bulunan tarım arazilerine,

Kahramanmaraş Milletvekili Ömer Oruç Bilal Debgici, AK PARTİ Kahramanmaraş İl Kongresi’ne, konut anahtar teslimleri ve kura çekimlerine,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, Kilis Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde yaşananlara,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü’ne, kayyum atamalarına; gözaltına alınıp tutuklanan siyasetçi, sendikacı ve insan hakları savunucularına, hasta tutsak Besra Erol’a,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü’ne, kapalı nüfus sayımı tekliflerine, aile hekimlerinin iş bırakma eylemlerine ve İsrail’le ticareti protesto eden gençlere,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü’ne ve Vatan Şairi Namık Kemal’in vefatının seneidevriyesine,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü’ne, açıklanan enflasyon oranlarına, Suriye’deki gelişmelere ve Filistin konusundaki hassasiyetlerini dile getiren gençlerle ilgili soruşturmaya,

Ankara Milletvekili Murat Emir, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü’ne, Cumhurbaşkanına soru soran gençlerle ilgili soruşturmaya, açıklanan enflasyon oranlarına ve TÜİK’e,

Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu, Ankara Milletvekili Murat Emir’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, şehit olan Mehmetçik Eren Kızıldağ’a, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü’ne, Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü’ne, Kahramanmaraş’taki 5’inci Kura Çekimi ve Anahtar Teslimi Töreni’ne, AK PARTİ Kahramanmaraş İl Kongresi’ne,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Azerbaycan Millî Meclisi Dışişleri ve Parlamentolar Arası İlişkiler Komitesi Başkanı Samad Seyidov’a ve Gürcistan Parlamentosu Dış İlişkiler Komitesi Başkanı Nikoloz Samkharadze’ye “Hoş geldiniz.” denildi.

Kamu Başdenetçisi seçilen Mehmet Akarca ant içti.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Azerbaycan Cumhuriyeti Millî Meclisinin 106’ncı yıl dönümü vesilesiyle düzenlenecek olan Uluslararası Parlamentolar Konferansı’na katılmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi milletvekillerinden oluşan bir heyetin 6-8 Aralık 2024 tarihlerinde Azerbaycan’ın başkenti Bakü’ye resmî bir ziyaret gerçekleştirmesi hususuna ilişkin tezkeresi kabul edildi.

Saadet Partisi Grubunun, 3/12/2024 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, İsrail’le ticareti protesto eden gençlerin tutuklanması olayında yaşanan hukuk garabetinin tahlili ve alınacak tedbirlerin müzakere edilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin Genel Kurulun 3 Aralık 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

İYİ Parti Grubunun, 14/11/2024 tarihinde Muğla Milletvekili Metin Ergun ve 19 milletvekili tarafından, kuraklık konusunda alınması gereken tedbirlerin belirlenerek toplumsal farkındalık oluşturulması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin Genel Kurulun 3 Aralık 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisinin yapılan görüşmelerinden sonra oylaması sırasında istem üzerine yapılan yoklamalarda toplantı yeter sayısı bulunamadı.

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun;

3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, süt üreticilerine,

Ankara Milletvekili Deniz Demir, İsrail'le ticareti protesto edenlere,

Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ve Kahramanmaraş'ta deprem sonrası yaşanan sorunlara,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Yapılan yoklamalar sonucunda toplantı yeter sayısı bulunamadığından, alınan karar gereğince, 4 Aralık 2024 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 18.45'te birleşime son verildi.

Gülizar BİÇER KARACA

Başkan Vekili

Mustafa BİLİCİ

İzmir

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 44

4 Aralık 2024 Çarşamba

Milletvekili Teklifleri

1.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın; Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2743) (İçişleri; Kadın Erkek Fırsat Eşitliği; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:3.12.2024)

2.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'in; İcra ve İflas Kanunu İle Engelliler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2744) (Plan ve Bütçe; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:3.12.2024)

3.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın; Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2745) (İnsan Haklarını İnceleme ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:3.12.2024)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa ilindeki ekmek fiyatlarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/19671) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

2.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, son 3 yılda Basın İlan Kurumu tarafından yapılan ilan ödemelerine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/19672) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2024)

3.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, yasa dışı bahis ve kumara karşı alınan önlemlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/19673) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir vatandaşın adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19674) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2024)

5.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İstanbul'da öldürülen bir kişi hakkında yürütülen kovuşturmanın akıbetine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19675) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2024)

6.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Kayseri 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun telefon hakkının engellendiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19676) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

7.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Kayseri 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun telefon hakkının engellendiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19677) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

8.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Kayseri 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun telefon hakkının engellendiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19678) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

9.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Eskişehir'deki bir kişinin bazı iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19679) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

10.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Hatay'ın Kırıkhan ilçesine bağlı Topboğazı mevkiinde yaşanan trafik kazasına yönelik soruşturmanın akıbetine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19680) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

11.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir vatandaşın şikayet dilekçesinin işleme alınmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19681) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

12.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, cezaevlerinde mahkumların e-doktor görüşmeleriyle muayene uygulamasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19682) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

13.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğünde görev yapan bir yönetici ile ilgili bazı iddialara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19683) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

14.- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, engelli vatandaşların teknolojik ürünlere kolay erişebilmelerinin sağlanması talebine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19684) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

15.- Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu'nun, kadın istihdam oranının artırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19685) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

16.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, 2002-2024 yıllarında sosyal yardım alan kişilerle ilgili çeşitli verilere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19686) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2024)

17.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19687) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

18.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, devlet koruması altındaki çocuklara sağlanan desteklere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19688) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

19.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, GSS prim borçlarını ödeyemeyen vatandaşlara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19689) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

20.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, bir üniversitenin iktisadi işletmelerinde çalışan işçilerin yaptığı greve ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19690) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

21.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa'da devam eden kentsel dönüşüm sürecine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19691) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

22.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya ilindeki hava kirliliğinin azaltılmasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19692) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

23.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Eski Sanayi ve Karatay Sanayi'nin taşınması projesinin akıbetine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19693) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

24.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında yaşanan konut sorununa ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19694) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2024)

25.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Antalya ilinde yaşanacak olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19695) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2024)

26.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, İzmir'de bulunan bir akü geri kazanım fabrikasındaki radyoaktif atıkların bertaraf edilmesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19696) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

27.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, İtalya Konsoloslugu tarafından öğrencilere vize verilmemesine ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19697) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

28.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, 2021-2024 yıllarında Bolu ilinde ve Türkiye'de elektrik ve doğalgaz faturalarını ödeyemeyen kişi sayısına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19698) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

29.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır'ın bazı ilçelerindeki elektrik dağıtım panolarının kapatılması talebine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19699) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

30.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, enerjide reform süreci ile özertleştirilmesi planlanan kurumlara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19700) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

31.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, İzmir'de bulunan bir akü geri kazanım fabrikasındaki radyoaktif atıkların bertaraf edilmesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19701) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

32.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, EÜAŞ'nin yaptığı bir ihaleye ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19702) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

33.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, Çayırhan Termik Santrali'nin özelleştirilmesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19703) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

34.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneğe ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19704) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

35.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, bir holdingin kamu bankasına olan kredi borçlarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19705) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

36.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, cep telefonu kayıt ücretlerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19706) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

37.- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, görme engelli vatandaşlar için elektronik cihazlarda ÖTV muafiyeti sağlanması talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19707) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

38.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, TÜİK tarafından açıklanan işsizlik oranı verisine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19708) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

39.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, düşük gelirli kişilerin vergi yükünün azaltılmasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19709) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

40.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, 1980 yılından bu yana yapılan özelleştirmelerden elde edilen gelire ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19710) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

41.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in, Mardin Büyükşehir Belediyesine yapılan kayyım atamasından sonra yaşanan olaylara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19711) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

42.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, geri gönderme merkezlerinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19712) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

43.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, bazı belediyelere kayyım atanmasının ardından yaşandığı iddia edilen olaylara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19713) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

44.- Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, bir milletvekilinin bazı açıklamalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19714) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

45.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Eskişehir'deki bir kişinin bazı iddialarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19715) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

46.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Hatay'ın Kırıkhan ilçesine bağlı Topboğazi mevkiinde yaşanan trafik kazasına yönelik soruşturmanın akıbetine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19716) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

47.- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, kadına yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19717) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

48.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Sayıştayın 2023 yılı Denetim Raporu'nda Mardin Büyükşehir Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19718) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

49.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Mardin Büyükşehir Belediyesine yapılan kayyım atamasından sonra yaşanan olaylara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19719) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

50.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Sayıştay'ın 2023 yılı Denetim Raporu'nda Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19720) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

51.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Sayıştayın 2023 yılı Denetim Raporu'nda Ordu Büyükşehir Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19721) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

52.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, fentanil maddesinin yasa dışı temin ve kullanımının engellenmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19722) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

53.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, Kızılay Derneği'nin Düzce Şubesi tarafından satışı gerçekleştirilen bir binaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19723) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

54.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, kayyım atamalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19724) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2024)

55.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19725) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

56.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19726) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

57.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, Türkiye Kültür Yolu Festivali kapsamında 2021-2024 yıllarında düzenlenen etkinliklerin maliyetlerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19727) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

58.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, Orhan Kemal'in yaşadığı evin kültürel miras olarak yaşatılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19728) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

59.- Konya Milletvekili Konur Alp Koçak'ın, Türkiye Selçukluları Hanedan üyelerinin defni için devlet töreni yapılması talebine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19729) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

60.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Türkiye Kültür Yolu Festivali kapsamında 2024 yılında düzenlenen etkinliklerin maliyetlerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19730) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

61.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, kamuda çalışan arkeolog, sanat tarihçisi ve antropologların özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19731) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

62.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19732) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

63.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, İstanbul Aydın Üniversitesinde kapatılan bir öğrenci kulübüne ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19733) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2024)

64.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen Hatay ilinde yıkılan okulların yeniden inşasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19734) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

65.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu Üniversitesine mühendislik, mimarlık ve tasarım fakültesi açılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19735) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

66.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Tıp Doktorluğu Alanında Yurt Dışı Diploma Denkliği İçin Seviye Tespit Sınavı'nın sonuçlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19736) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

67.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, son bir yılda yükseköğretim kurumlarının personel alım ilanlarına karşı açılan davalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19737) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

68.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, özel okullardaki fiyat artışının denetlenmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19738) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2024)

69.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, okullarda psikolojik ve sosyal destek hizmetlerinin yaygınlaştırılması için yapılan çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19739) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2024)

70.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, eğitimlerini yarıda bırakan öğrencilere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19740) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2024)

71.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik başvuru sürecine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19741) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

72.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, Kocaeli'de MESEM üzerinden yapılan bir yolsuzluk hakkında yürütülen soruşturmanın akıbetine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19742) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

73.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, planlanan Bakanlık bütçesi ile yapılan harcama arasındaki farka ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19743) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

74.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, Kocaeli'nin Çayırova ilçesine öğretmen evi yapılması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19744) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

75.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Bakanlık ile bir vakıf arasında imzalanan protokol kapsamında okullara kumbaralar koyulmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19745) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

76.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19746) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

77.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Ereğli Devlet Hastanesinin personel ve teknik donanım ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19747) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

78.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, gaziler için ortez, protez ve diğer iyileştirici araç ve gereçlerin temininin yalnızca tek bir hastaneden sağlanabilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19748) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

79.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, fentanil maddesinin kullanımı nedeniyle hastanelere başvuran kişi sayısı ve önleyici tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19749) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

80.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, son 5 yılda usulsüz şekilde hastalardan para isteyen doktorlara dair yapılan şikayetlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19750) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

81.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da çalışan doktor sayısı ile doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19751) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

82.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bor Fizik Tedavi Hastanesi'nin yeniden inşa edilmesi sürecinin akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19752) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

83.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, diyaliz teknikeri istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19753) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

84.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu'nun, diş protez teknikeri istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19754) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

85.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya'da yapılması planlanan ağız ve diş sağlığı hastanesi ve şehir hastanesinin akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19755) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

86.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, sağlık yönetimi lisans bölümü mezunlarının sorunlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19756) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

87.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, diş hekimliği fakültesi mezunlarının artışı ile ağız diş teknikeri ve protez teknisyeni istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19757) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

88.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, psikoloji bölümü mezunlarının istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19758) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

89.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, sağlık yönetimi ve sağlık kurumları işletmeciliği bölümleri mezunlarının istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19759) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

90.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Bakanlığa bağlı kurumlarda Dünya Bankası destekli projelerde istihdam edilen çalışanlara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19760) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

91.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19761) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

92.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, ülke genelinde hastanelerde bulunan mahkum koğuşu ve mahkum bekleme odalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19762) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

93.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, ülke genelinde kayıt altına alınan HIV/AIDS vakalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19763) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

94.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, son 5 yılda ülke genelinde ve Giresun ilinde yaşanan intihar vakalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19764) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

95.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, sağlık alanındaki bazı lisans ve ön lisans bölümü mezunlarının istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19765) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

96.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki sanayi yatırımlarına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19766) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

97.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, Altunçay Göleti Projesi'nin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19767) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

98.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, 2024 yılında yurt dışına yapılan gıda sevkiyatlarından geri çevrilenlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19768) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

99.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'in, veteriner hekimlerin istihdamına ve sorunlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19769) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

100.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Eber Gölü'nde yaşanan kirliliğin ve gölün kurumasının önlenmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19770) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2024)

101.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Esenyurt Belediyesi Modern Hayvan Bakımevi ve Rehabilitasyon Merkezinin koşullarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19771) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2024)

102.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır Toprak Koruma Kurulunun kararlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19772) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2024)

103.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19773) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

104.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalın Halıcı'nın, Isparta Orman İşletme Müdürlüğünde meydana geldiği iddia edilen usulsüzlüklere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19774) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

105.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesine organize sanayi bölgesi kurulmasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19775) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

106.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, esnaf kefalet kredisi kullanan esnaf sayısına ve esnafalara sağlanacak desteklere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19776) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2024)

107.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19777) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

108.- Ankara Milletvekili Koray Aydın'ın, Yomra-Özdil-Oymalı-Yağmurdere karayolunun akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19778) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2024)

109.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat'a çevre yolu yapılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19779) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

110.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat ile Boğazlıyan ilçesi arasındaki karayolunda iyileştirme yapılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19780) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

111.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya Çevre Yolu Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19781) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

112.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa GAP Havalimanı kargo bölümünün aktif hale getirilmesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19782) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

113.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, algoritma değişikliği nedeniyle görünürlükleri azalan haber sitelerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19783) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

114.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Borçka ilçesindeki Güreşen Köprüsü Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19784) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

115.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa GAP Havalimanına son bir yılda gerçekleştirilen uçuş sayısına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19785) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

116.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, İstanbul'da trafik sorununu azaltmaya yönelik yapılan çalışmalara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19786) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

117.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat ilindeki Saraykent-İzibüyük-Kadıışehri yolunun 2025 yılı yatırım programına alınması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19787) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2024)

118.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Çukurova Uluslararası Havalimanına yapılan uçak seferlerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19788) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

119.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, Gebze-Darica metro hattı projesinin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19789) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

120.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, bazı yap-işlet-devret projelerini kullanan araç sayısına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19790) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

121.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolunu kullanan araç sayısına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19791) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

122.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneğe ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19792) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2024)

4 Aralık 2024 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Rümeyza KADAK (İstanbul)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Adıyaman'ın il oluşunun 70'inci yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış'a aittir.

Buyurun Sayın Alkayış. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A.- MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış'ın, Adıyaman'ın il oluşunun 70'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Aralık ayındayız; Aralık ayının Adıyaman'ımız için özel bir anlamı var çünkü 1 Aralık 1954 tarihli 6418 sayılı Yasa'yla Adıyaman'ımız il oldu; 70'inci yılını idrak ediyoruz. Aslında, alınan bu karar, bu kanun sadece bir statü değişikliği değil; birçok medeniyete ev sahipliği yapan, kendi bağrında kültürel birikimi çok güçlü olan şehrimizin geleceğe yönelik olarak da çok sağlam, emin adımlarla ilerleyişinin ispatıdır. O gün bu kararı veren Türkiye Büyük Millet Meclisine çok teşekkür ediyoruz. 1954'te Adıyaman'ımız 5 ilçe ve 319 köyden oluşuyordu, şu an 9 ilçe ve 454 köyden oluşan bir şehre sahibiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yetmiş yıl boyunca şehrimizin büyümesine, ilerlemesine katkı sunan herkese çok teşekkür ediyoruz.

Aslında, Anadolu'muzun en huzurlu kenti olan şehrimiz birçok sorununu, problemini halletmiş idi; yavaş yavaş kendini ispatlamış, her alanda ilerlemesini sağlamış idi ancak 6 Şubat depreminin en büyük hasar verdiği, vurduğu illerden bir tanesi de maalesef Adıyaman'ımız. Bizim yapı blokumuzun, konutlarımızın maalesef yüzde 28'i yani yüzde 30'u 6 Şubat depremiyle yok oldu. 8.561 hemşehrimizi bu depremde kaybettik; hepsine Allah'tan rahmet diliyorum, kalanlara başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, tabii, umutlu olmak güzel bir şey; umuda sarılmak, umuda tutunmak güzel bir şey; inancı kaybetmemek güzel bir şey. Biz de Adıyaman olarak Cumhurbaşkanımıza inandık, güvindik ve o günden bugüne hiç boş durmayan, elini deprem bölgesinden hiç çekmeyen Hükümetimize sahibiz. Ne oldu peki?

Değerli milletvekilleri, burası Örenli, 3.034 tane kalıcı konutumuz var ve şu anda buraya hemşehrilerimiz yerleşti, sıcak yuvalarında aileleriyle beraber yaşıyorlar. Burası da İndere, 16.467 konutumuzun yapımı sürüyor yani 17 bin kalıcı konut burada inşa ediliyor. Türkiye'nin toplu alandaki en büyük inşaat alanı ve burada altyapısıyla, üstyapısıyla, yeşil alanıyla, kültürel alanlarıyla, eğitim sahasıyla, sağlığıyla her şey düşünülmüş, her şey inşa ediliyor ve burada yeni bir şehir yapılıyor. Adıyamanlı kardeşlerimiz beni duyuyor, izliyorlar; burası, gerçekten dağlar delinerek, çok zor bir coğrafyada çalışılarak bu hâle getirildi. Değerli arkadaşlar, günlük 6 bin, 7 bin kardeşimiz çalışıyor; adı konulmamış bir fabrikadan bahsediyoruz.

Bu da -tabii, köylerde de yıkımlarımız oldu 6 Şubatta- köy konutlarımız ama ismi köy konutu; hakikaten villa statüsünde, birinci sınıf, çok güzel konutlarımız. Köylerde yaşayan hemşehrilerimiz de buraya yerleşmeye, burada yaşamaya çok kısa sürede başladılar çok şükür.

Adıyaman'ımızın sadece konutları değil, maalesef şehir merkezi de ciddi anlamda hasar gördü. Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızdan talep ettik, onlar da uygun gördüler; Adıyaman'ımızın meydan ve çevre düzenleme projesi 1'inci etabı başladı. 1'inci etap çok da güzel gidiyor, inşallah bunu etap etap geliştireceğiz. Bu projenin bir güzelliği de -Bakanımıza arz ettik, kabul ettiler- burası eski Hükûmet Meydanı, camiyle beraber 70 tane konut yapıyoruz; hem esnafımıza bu sürede nefes aldırıyoruz hem de Adıyaman'ımızı çok güzel bir meydana hep beraber kavuşturuyoruz.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; tabii, Adıyaman'ımızda sadece bu alanlarda değil başka alanlarda da çalışmalarımız devam ediyor. Adıyaman- Çelikhan yolu Adıyaman'ımızın beklediği bir projeydi; ihalesi yapıldı, süreç tamamlandı, sorunsuz olarak sürüyor. İnşallah yakın tarihte de bunun ilk kazması vurulacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yine, Kâhta-Nissibi kara yolu üzerinde bulunan, Kâhta-Narince arasındaki yolumuzu hizmete açtık, şu anda trafiğe açık. 350 yataklı kadın doğum ve çocuk hastanemiz -hasar almıştı- geçen ay itibarıyla hizmet vermeye başladı. Kâhta-Adıyaman-Gölbaşı BSK asfalt çalışmamız da 2024 yılı itibarıyla planlandığı gibi sonuçlandı. Bütün bunların yanında, kalıcı konutlarımızın diğer sorunlarını da hep beraber gidermeye gayret gösteriyoruz.

Ben, yıkılan şehrimizin tekrar ayağa kaldırılmasında, umutlarımızın yeniden yeşertilmesinde, deprem yaralarının sarılmasında gerçekten elini deprem bölgesinden hiç ayırmayan Sayın Cumhurbaşkanımıza, Çevre ve Şehircilik Bakanımıza, İçişleri Bakanımıza, AFAD'ımıza...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - CHP Grubuna, CHP'li belediyelere...

MUSTAFA ALKAYIŞ (Devamla) - ...Sayın Valimize ve çok kıymetli milletvekillere çok teşekkür ediyorum.

70'inci yılımızı tekrar tebrik ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ama yanlış yaptın, eksik yaptın.

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, Bursa'da yaşanan sağlık sorunları hakkında söz isteyen Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

2.- *Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'da yaşanan sağlık sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması*

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Bursa Şehir Hastanesinde tuz koktu, kimin umurunda? Bir skandal bitmeden diğeri başlıyor. İnanın, hangi birini dile getireceğimize biz de şaşıyoruz.

Daha geçen hafta dile getirdiğimiz tıbbi malzemelerin kullanılmış gibi gösterilmesiyle yapılan 400 milyonluk soygunun nasıl olduğunu konuşuyorduk ki şimdi de kamuoyu ve Ağırlı aile, 7 yaşındaki Yürsa Türkoğlu'nun âdetâ bile bile ölümüne sebebiyet verecek şekilde tıbbi tedavi hatası sonucu hayatını kaybetmesiyle büyük bir şok yaşıyor. İşte, bu kan dondurucu hadise de maalesef bu kürsüden defaten dile getirmiş olduğumuz şehir hastanesinde gerçekleşiyor.

Efendim, geçtiğimiz hafta Sayın Bakana bu konuda sorular yönelttik, dedik ki: Bakanlığınıza bağlı Bursa Şehir Hastanesine ailesinin bahar nezlesi şikâyetiyle getirdiği, 19 Mayıs 2024 tarihinde yatış işlemleri yapılan ve bir gün sonra 20 Mayıs 2024 tarihinde vefat eden 7 yaşındaki Yüstra Türkoğlu'yla ilgili Adli Tıp Kurumunun ön otopsi raporu tarafınıza ulaşmış mıdır? Hastanenin ölüm raporunda “kalp rahatsızlığı” yazmasına karşın Adli Tıp Kurumunun ön otopsi raporunda vefatın kalp rahatsızlığı sonucu olmadığını ve masum yavrumuzun herhangi bir kardiyolojik rahatsızlığının bulunmadığının belirtildiğinden bilginiz var mıdır? Ailenin, aynı hastanedeki doktorların yanlış serum takıldığını beyan etmeleri nedeniyle soruşturma açılmasını istediği; Bakanlığınızın bünyesindeki Mesleki Sorumluluk Kurulunun toplam 7 üyesinden 4'ünün buna izin vermediği bilgisi tarafınıza verilmiş midir? Hayırdır Sayın Bakan, neden soruşturma izni vermiyorsunuz yoksa buradaki sorumlularınızın da mı tıpkı başhekiminizin olduğu gibi Menzil'le ilgisi var? Yoksa Bursa'da kurumlarda yaşanan bu skandalların üstü neden örtülüyor?

Şu üç soruyu da bir zahmet cevaplandırın Sayın Bakan: Ön otopsi raporunda kalbin altı ve sol yanında ve göğsün ortasında, akciğer sağında ve solunda, ayrıca kalp duvarında kanlı sıvı biriktiği ve boynun yan kısmında kanamalar olduğunun belirtilmesi, tıbbi açıdan “kalp rahatsızlığı” olarak belirtilen ölüm raporunun doğru olmadığı anlamına gelmez mi? Ön otopsi raporu, Yüstra Türkoğlu'nun kalp rahatsızlığı sonucu hayatını kaybettiğini iddia eden ölüm raporunu doğrulamıyorsa Türkoğlu ailesinin, talihsiz kızlarının ölümünden sorumlu hekimler ve pediatri kliniği sorumluları hakkında istedikleri soruşturma izni talebinin Mesleki Sorumluluk Kurulunda tekrar görüşülmesi gerekmez mi?

Son olarak, Bakanlığınızın, kızlarının tıbbi müdahale hatası nedeniyle öldüğünü savunarak hekimler hakkında soruşturma açılmasında ısrar eden ailenin baskı altına alınması ve olayın arkasını bırakmalarını istemeleriyle alakalı tehdit şikâyetlerinden de haberi var mı? Tabii ki cevap yok.

İşte, şimdi, bu hazin olaya korkunç bir iddia daha eklendi, deniyor ki: “Küçük Yüstra'nın ölümünde yenidoğan çetesinin ihmali de var.” Aynen bu manşetle verildi haberler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Türkoğlu.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bursa'da, bahar nezlesi şikâyetiyle gittiği hastanede verilen yanlış serum sonrası hayatını kaybettiği ileri sürülen 7 yaşındaki Yüstra'nın ölmeye önce yenidoğan çetesi soruşturması kapsamında kapatılan hastanelerden birine sevk edilmek istendiği aile tarafından defaatle dile getirilmiş. Bu korkunç iddia neden araştırılmıyor?

Yine, fenalaşan Yüstra hastanede bekletilirken görevliler talihsiz kızı İstanbul'da yenidoğan çetesinin hastanesine sevk etmek istiyorlar; ailenin ısrarıyla kabul edilmiyor. On bir saat boyunca sedyede bekletilen, bahar nezlesiyle gelen 7 yaşındaki kızımız Yüstra'nın ne yazık ki cenazesini alıyorlar. Allah aşkına, müsaade edin Sayın Bakan da araştırılsın bu konu.

Heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, Tunceli'nin depreme hazırlıklı kent hâline getirilmesi hakkında söz isteyen Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'a aittir.

Buyurun Sayın Erol. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- *Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un, Tunceli'nin depreme hazırlıklı kent hâline getirilmesine ilişkin gündem dışı konuşması*

GÜRSEL EROL (Elâzığ) - Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Ben 26'ncı Dönem Tunceli Milletvekilliği de yaptım, ondan gerekçeli olarak, kaynaklı olarak grubumuz...

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Tunceli değil Dersimlisin bir de.

GÜRSEL EROL (Devamla) - Dersim’de bir Dersimli olabilirsiniz ama Parlamentoda Tuncelilisiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

GEORGE ASLAN (Mardin) - Dersimlisin, Tunceli değil. Tunceli yok, Tunceli değişti. (İYİ PARTİ sıralarından “Tunceli var!” sesleri)

GÜRSEL EROL (Devamla) - Grubumuzun oluşturmuş olduğu bir deprem inceleme komisyonu kuruldu. Bu komisyon, Elâzığ’da yaşanan deprem sonrası yapılan işlerle ilgili, mağduriyetlerin giderilmesiyle ilgili bir tespit yapacak. Aynı zamanda, olası bir Tunceli depremine yönelik de orada alınması gereken tedbirlerle ilgili bir çalışma yapacak.

Şu anda Tunceli’nin gündeminde olan önemli -tespit ettiğim, bana göre- iki konu var. Bunlardan birincisi, Munzur Nehri’nin, Munzur Vadisi’nin birinci sitten ikincisi site dönüştürülmesi. Sayın milletvekilleri, her toplumun kendine göre inançsal değerleri vardır. Yani Tunceli bir cumhuriyet kentidir; Tunceli’de hangi eve giderseniz gidin, sizi evin salonunda iki resim karşılar. Bir tarafta, salonun bir köşesinde cumhuriyete olan sadakatten dolayı Mustafa Kemal Atatürk’ün resmi vardır, diğer köşesinde de inançsal değerlerimizden dolayı Hazreti Ali’nin resmi vardır ve Anadolu kültüründen gelen bizim inançsal değerlerimiz vardır. Munzur, bizim için kutsaldır; adaklarımız orada adanır, kurbanlarımız orada kesilir yani zaten Anadolu coğrafyasında birçok kültürün, medeniyetin inanç tarzları da farklıdır. Mesela, Elâzığ’da Fatih Ahmet Baba vardır; Fatih Ahmet Baba Türbesi, oğlu olmayan ailelerin gidip kurban keserek oğul talep ettikleri, dua ettikleri bir yerdir. Anadolu’nun birçok coğrafyasında ağaçlara çaput asılarak duaların yapıldığı, adakların verildiği yerler vardır.

Munzur Vadisi de bizim insanlarımız için, Alevi toplumu için kutsal bir mekândır. Buranın inançlarımız değerleri doğrultusunda değerlendirilerek yeniden birinci derece sit kapsamına alınmasıyla ilgili Tunceli halkının talebini buradan iletmek istiyorum.

İkincisi, deprem. Özellikle 2023 Maraş depreminden sonra bilim adamlarının olası bir depremle ilgili, yüksek bir oranda, şiddetli bir deprem yaşanma riskine karşı tarif ettiği 2 tane il var; Tunceli fay hattı ve Bingöl fay hattı. Yani Tunceli depremi ve Bingöl depremi çok yıkıcı olabilir, bununla ilgili tedbirlerin alınması lazım çünkü Tunceli’de gerçekten bina stokunun kötü olmasından kaynaklı, ulaşımın, yollarımızın tam sağlıklı olmamasından kaynaklı olası bir depremde büyük sorunlar ve problemler yaşayabiliriz. Deprem olmadan orada alınması gereken tedbirler var.

Tunceli’de son derece başarılı ve iyi işler yapan bir Vali var. Bu Vali, valilik yetkisiyle kendine göre önlemler almanın mücadelesini verdi; kamu binalarının yıkım kararını verdi, okulların yıkım kararını verdi, bunların ödeneğiyle ilgili taleplerde bulundu. Kendine göre, depremde yaşanacak acil sorun ve öncelikli sorunlarla ilgili bir eylem planı geliştirerek önlem almaya yönelik valilik yetkisiyle işler yapmaya başladı ama bu yeterli değil; devletin, bakanlıkların buraya yönelmesi lazım çünkü bilim adamlarının yorumlarına, değerlendirmelerine göre binlerce can kaybının olabileceği konuşuluyor Tunceli’de. Ben eski bir Tunceli Milletvekili olarak, aynı zamanda partimin kurduğu komisyonun bir üyesi olarak Parlamento’yu bu konuda bilgilendirmek ve bu konuda sizlerin de bu sürece dâhil olmanızla ilgili talebimi iletmek istiyorum.

Tunceli, gerçekten, depreme hazır bir kent hâline getirilebilir mi? Getirilebilir; kötü bina stokunun yıkılmasıyla, kamu yatırımlarının hızlandırılmasıyla, okullarımızın yenilenmesiyle. Tunceli çok büyük bir şehir de değil, genel nüfusu 90 bin civarında.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Gürsel Bey, haberin var mı, Dersim’e kayyum atandı!

GÜRSEL EROL (Devamla) - Yani TOKİ'nin bir ihale bedeli belki de Tunceli'nin bütün taleplerini ve ihtiyaçlarını çözecek. Onun için, önemli olan, bir deprem yaşandıktan sonra, deprem bölgesine hızlı gidip oraya müdahale etmek değil; önemli olan, deprem riski olan illerde önceden alınacak tedbirleri alarak hem yıkımlarını hem mal kayıplarını hem de can kayıplarını engellemektir. Bu anlamda, Tunceli halkı adına bu talebi Parlamentoya iletiyorum.

Hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

GEORGE ASLAN (Mardin) - Kayyumdan bahsetmedin, kayyum, kayyum!

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Dersim'e kayyum atandı. Ahmet Arif diyor ki: "Haberin var mı?/Demir kapı, kör pencere." Dersim'e de kayyum atandı, niye söylemedin?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 30 milletvekiline yerinden bir dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz, Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'a aittir.

Buyurun Sayın Yaz.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'la yaptıkları istişare toplantısına ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

"O, hanginizin hayata daha iyi bir katkı yapacağını sınamak için ölümü ve hayatı yaratandır." İslam, insan emeğine yüksek bir değer verir ve çalışmayı hem dünya hem de ahiret için önemli bir faaliyet olarak kabul eder. Emeğin karşılığının adil bir şekilde verilmesi, insanların geçimlerini helal yollarla sağlamaya imkân tanınması, başkalarının hak ve hukukuna zarar vermemesi ve toplum yararına yapılan iyi işlerin salih amel olarak kabul edilmesi İslam'ın temel öğretileri arasındadır. Bu vesileyle, bugün AK PARTİ Genel Merkezi'mizin Konferans Salonu'nda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız Sayın Vedat Işıkhan'la yaptığımız istişare toplantısında çalışanlarının emeğinin zayıf edilmemesi hususunda emekçilerin taleplerini ilettik.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı...

Buyurun Sayın Avcı.

2.- Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı'nın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması

MUAMMER AVCI (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daima minnet ve şükran duyduğumuz hayatımızı kolaylaştırmak için en zor şartlarda görev yaparak alın teriyle ekmeğini kazanan tüm madencilerimizin Dünya Madenciler Günü'nü kutluyorum.

Madencilik ana vatanı Zonguldak'ımız için şüphesiz ki Dünya Madenciler Günü ayrı bir öneme sahiptir. 5 bin madenci şehidiyle Zonguldak'ımız ülkemizin kalkınması için büyük bedeller ödemiş ve madencilerimiz her deprem felaketinde "Kömür için değil, ömür için buradayız." diyerek arama kurtarma çalışmalarında cansiparane görev almışlardır.

Dünya Madenciler Günü vesilesiyle madende hayatını kaybeden şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyor ve şu anda 5 müessesemizde yer altında, eksi kotta çalışan tüm madenci kardeşlerimize Gazi Meclisimizden en kalbî saygılarımı, muhabbetlerimi sunuyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur...

Buyurun Sayın Güzelmansur.

3.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur 'un, Afrin zeytinyağına ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Buradan Tarım ve Orman Bakanı ile Ticaret Bakanına sesleniyorum: Afrin zeytinyağı geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi bu yıl da yerli zeytinyağı üreticisini mağdur etmeye başladı. Her ne kadar Afrin zeytinyağının ihraç kaydıyla ülkemize getirilmesine izin verildiği söylene de uygulama böyle değil; denetim yok, takip sistemi yok; Afrin zeytinyağı çok ucuz fiyatlarla iç piyasaya sürülüyor.

Buradan Tarım Krediye sesleniyorum: Bu yağları gerçekten zeytinyağı işi yapan düzgün ihracatçı firmalara verin, isteyen herkese bu yağları vermeyin. “Yerli üreticiyi zarara uğratmamak için ihraç kaydıyla getiriyoruz.” dediğiniz bu zeytinyağlarına işaret koyun, gümrükten doğrudan serbest bölgeye gönderin. Bunu bir an önce Hataylı, tüm yerli zeytin çiftçisi ve tüccarı adına bekliyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Muş Milletvekili Sümeyye Boz...

Buyurun Sayın Boz.

4.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz 'un, idare ve gözlem kurullarına ilişkin açıklaması

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Teşekkürler Başkan.

Geçtiğimiz hafta Suruç ailesi ve hasta tutsak Besra Erol'un tutukluluğu bir yıl uzatıldı. Besra ana, Emine Erkan ve Dilan Aydın gibi mahpusların tutukluluk hâlinin idare ve gözlem kurulları tarafından keyfi gerekçelerle uzatılması politik bir baskı aracı olarak kullanılmaktadır. İnsan hakları ve adalet ilkeleriyle örtüşmeyen bu keyfilik tutsakların temel haklarını ihlal etmektedir. Siyasi muhalefet ve toplumsal eleştiriler sebebiyle cezaevinde ayrımcılığa uğrayan tutsaklar, yalnızca fikirlerini ifade ettikleri için haksız yere cezalandırılmaktadır. Bu uygulamalar, düşman hukuku anlayışının açık bir tezahürüdür ve hukukun siyasallaşarak muhalifleri cezalandırma aracına dönüştüğünün göstergesidir. Adalet ilkelerini hiçe sayan bu intikamcı ve keyfi yaklaşım, devlet eliyle zulmü ve ayrımcılığı kurumsallaştırmaktadır. İnsan onuruna aykırı olan bu uygulamaların son bulması, hukukun üstünlüğü ve özgürlüklerin korunması adına elzemdir.

BAŞKAN - Konya Milletvekili Barış Bektaş...

Buyurun Sayın Bektaş.

5.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, hemşirelere verilen giyim yardımına ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sağlık sistemimizin belkemiği olan hemşirelerimizin yaşadığı zorlukları dile getirmek istiyorum. Hemşirelere verilen giyim yardımı ekonomik koşullara göre son derece yetersizdir. Kadrolarına göre değişmekle birlikte ortalama 400 lira olan bu yardımla 2 forma, 2 çorap, 2 kep, 2 bone ve 1 terlik alınması beklenmektedir ancak yaşanan derin ekonomik krizde bu tutarın bu ihtiyaçları karşılaması mümkün değildir. Sağlık emekçilerinin insanca çalışma koşullarına kavuşması ve hak ettikleri değeri görmesi için çaba göstermesi gereken Sağlık Bakanlığı, yaptığı bu giyim yardımıyla âdeta sağlık emekçilerimizle dalga geçmektedir.

AKP iktidarının emekçileri yok sayan bu anlayışını kınıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Amasya Milletvekili Reşat Karagöz...

Buyurun Sayın Karagöz.

6.- *Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması*
REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yer altının karanlığını aydınlatan, alın teriyle hayatını kazanan maden emekçilerimizin 4 Aralık Dünya Madenciler Günü, maalesef, karşı karşıya kaldıkları zorlukların gölgesinde geçiyor. Türkiye'nin çeşitli noktalarında yaşanan facialar hafızalarımızda hâlâ tazeyken Hükûmetin ihmalleri ve denetim eksiklikleri madencilerimizin hayatını riske atmaya devam etmektedir. Madencilik sektörü hâlâ çağdaş güvenlik standartlarından uzaktadır; taşeronlaştırma, özelleştirme ve güvencesiz çalışma koşullarıyla âdeta bir kara delik hâline gelmiştir. Maden emekçilerine insanca yaşam koşullarını sağlamak, iş güvenliğini en üst düzeye çıkarmak ve hak ettikleri özlük haklarını teslim etmek sosyal devlet olmanın bir gereğidir.

Soma'da, İliç'te, Ermenek'te, Yeni Çeltek'te ve memleketimin her köşesinde bir avuç toprak için ömrünü veren her bir maden emekçimizi saygı ve sevgiyle, rahmetle anıyor; tüm madencilerimizin 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'nü tebrik ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.(CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Celal Fırat...

Buyurun Sayın Fırat.

7.- *İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması*

CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, İzmit'te Roma İmparatorluğu'nun zulmünden kaçıp madencilere sığınan Santa Barbara 4 Aralık'ta bütün dünya madencilerine armağan ederek madencilerin onurlu mücadelesiyle yazılan tarihî bir destan şeklinde kayda geçmiştir. Dünyanın her yerinde 4 Aralık'ta bir mücadele gününe çeviren, coşkuyla kutlayan madenciler ülkemizde yaşadığımız yoksulluk, özelleştirmeler, antidemokratik uygulamalar ve iş kazaları nedeniyle acılar içerisinde. Yüreğinde insan sevgisi, barış, kardeşlik, özgürlük, eşitlik tutkusu bulunan; güzel günlerin omuz omuza kurulacağına inanan... Bu inançla, hepinizin huzurunda, maden işletmelerinde hayatını kaybeden bütün maden emekçilerini bir kez daha saygıyla anıyor, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'nü kutluyorum.

BAŞKAN - Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez...

Buyurun Sayın İrmez.

8.- *Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması*
MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün 4 Aralık Dünya Madenciler Günü. Soma'dan Şırnak'a, Zonguldak'tan Ermenek'e, Siirt Şirvan'a yüzlerce madenci emek mücadelesi verirken emekçiler sermayenin daha fazla kâr, daha fazla para aşkı için ve ona çanak tutan bu iktidarın eliyle madenlerde katledildi, yaşamlarını yitirdi; hepsini saygıyla, minnetle anıyorum. Ölümlerden ders alındı mı? Kâr hırsından ödün verildi mi? Çalışma koşulları düzeltildi mi? Elbette ki hayır.

Bugün vesilesiyle tekrar hatırlatmak istiyorum: Şırnak da bir maden şehri ve ruhsatsız madenlerde işçi sağlığı ve iş güvenliği namına alınan hiçbir tedbir yok. İliç'teki toprak kaymasının bir benzeri her an Şırnak'ta da yaşanabilir. Kimse "Biz duymadık, bilmiyoruz." demesin, önlem alınsın. Madencilere insani ve güvenli çalışma koşulları oluşturulsun.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer...

Buyurun Sayın Özer.

9.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer 'in, Konya Milletvekili Barış Bektaş 'ın 24 'üncü Birleşimde yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Geçtiğimiz perşembe CHP Konya Milletvekili Sayın Barış Bektaş Genel Kurulda Konya'da son iki yılda doğal gaz faturası ödemeyenlerin 12 kat arttığını ve dar gelirli vatandaşlarımıza doğal gaz desteği yapılması gerektiğini ifade etti. Tahmin ediyorum Vekilimiz yanlış bilgilendirildi. Bölgenin doğal gaz dağıtım firması Eneryadan aldığımız verilere göre, 2023'te kesilen 15.265, açılan 13.591; 2024'te kesilen 23.207, açılan 21.271 abonelik bulunmaktadır. Her yıl yaklaşık 50 bin abone artışına rağmen yine her yıl ortalama açma kapama arasındaki 2 bin fark depozito nedeniyle iptal yaptırmayanlardan kaynaklanmaktadır.

Ayrıca, e-devlet üzerinden Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız, kaymakamlık, sosyal yardımlaşma vakıflarımız ve Büyükşehir Belediyemizin ihtiyaç sahiplerine yardım yaptığını hatırlatıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, 15 bin Konyalının doğal gazı kesilmiş; bu, az mı? Teşekkür etmesi lazım Sayın Vekilim.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu...

Buyurun Sayın Mullaoğlu.

10.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu'nun, Hatay, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Malatya'daki depremzedelerin sorunlarına ilişkin açıklaması

SERVET MULLAOĞLU (Hatay) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Hatay, Adıyaman, Maraş ve Malatya'da depremde evlerini ve iş yerlerini kaybeden binlerce vatandaşımız kış şartlarında konteynerlerde büyük zorluklarla yaşamlarını sürdürmeye çalışmaktadır. Günlerce süren elektrik kesintileri katlanılmaz boyutlara ulaşmıştır. Allah rızası için bu yaralı insanlara artık bu sıkıntıları yaşatmayın, derhâl elektrik sorununu çözün. Depremzedelerin büyük bir çoğunluğu işsizdir. İş bulamadığı için "Keşke ben de ölseydim." diyenlerin sayısı artmaktadır. Bu nedenle, Hatay, Adıyaman, Maraş ve Malatya'da depremden sonra evli ve iş bulamayan, işini kaybeden evli çiftlerden en az birine iş verilinceye kadar kendi geçimlerini sağlayabilmeleri için asgari ücret düzeyinde bir maaş mutlaka verilmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül...

Buyurun Sayın Bülbül.

11.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'daki zeytin ve pamuk üreticilerine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Memleketim Aydın'da zeytin üreticisi, pamuk üreticisi emeklerinin karşılığını alamıyor. Kuraklık, artan maliyetler, düşük fiyatlar ve dışa bağımlılık çiftiği zor durumda bırakıyor. Gübre, ilaç ve sulama masrafları her geçen yıl daha da artarken üretici beklediği fiyatı alamıyor ve yaşadığı ekonomik zorluklar giderek derinleşiyor, zarar eden üretici çareyi üretimden uzaklaşmakta buluyor. AKP'nin tarımı bitiren politikaları hem Aydın'ı hem de tüm ülkeyi etkileyen bir tarım krizine dönüşmüştür. Çözüm açıktır: Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesi gereği gayrisafi millî hasılanın en az yüzde 1'i çiftiye destekleme primi olarak ödenmelidir. Ziraat Bankası, artık, üreticinin bankası olmalıdır; tarımda ithalat rejimi bırakılmalı, üreticimize her konuda destek verilmelidir; planlı tarım politikası izlenmelidir.

Var bir çaresi, o da Cumhuriyet Halk Partisi.

BAŞKAN - Kars Milletvekili İnan Akgün Alp...

Buyurun Sayın Alp.

12.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars, Ardahan, Iğdır ve Ağrı illeri adına talep ettiklerine ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben buradan milletvekillerine bir soru sormak istiyorum: Hepinizin ilinde Karşılı nüfus var; niye var, Türkiye'nin her tarafında niye Karşılı var? Çünkü Kars'ta koşullar zor, insanlarımız yoksul. Görece yoksulluk oranının en yüksek olduğu iller Kars, Ardahan, Iğdır ve Ağrı illeridir Sayın Başkanım. Önümüzdeki hafta 2025 yılı bütçesi yapılacak. Bu illerimizde okul yoktur, yol yoktur, su yoktur, bazı köylerde imam yoktur, hastane yoktur. Yirmi iki yıldır bu illerimizi yoksul bıraktınız. Şimdi, bu bütçede biz Kars, Ardahan, Iğdır ve Ağrı illeri adına bütçeden hak ettiğimiz payı istiyoruz, talep ediyoruz.

Saygılar sunuyoruz efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Uşak Milletvekili Ali Karaoba...

Buyurun Sayın Karaoba.

13.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, aile hekimlerine ilişkin açıklaması

ALİ KARAoba (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Aile hekimlerimiz bu hafta ikinci kez iş bırakıyor. Peki, neden? Aile hekimleri bundan sonra ağrı kesici, antibiyotik ve mide koruyucu ilaçları yazamayacak, yazarsa maaşı kesilecek; hastası eğer yılda 7'den fazla devlet hastanesi, eğitim araştırma ya da şehir hastanesine başvurursa, hastaları son altı ayda aile hekimlerine uğramazsa, hasta düşük puan verirse yine maaşları kesilecek yani hastalar hasta olup aile hekimine gitmezse suç, hasta olup devlet hastanesine giderse yine suç.

Tüm milletvekillerine soruyorum: Bu şartlarda bir işe sahip olmayı ister misiniz? Yeni Sosyal Sigortalar ve GSS Kanunu'yla aile hekimlerini çok daha zor duruma itiyorsunuz. Bu kanunu ve ceza yönetmeliğini bir an önce geri çekin.

Aile hekimlerimiz hakkını alacak, hekimlerimiz hakkını alacak, aile hekimlerimiz yalnız değildir!

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan...

Buyurun Sayın Özcan.

14.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'nü kutluyorum.

Madencilik tarih boyunca uygarlıkların gelişmesinde çok önemli yer tutan sektörlerden biri olmuştur. Yer altı zenginlikleri bakımından dünyanın sayılı ülkelerinden biri olan Türkiye ve özellikle Trakya bölgemiz bu anlamda çok önemli bir ekonomik potansiyele sahiptir. Türkiye'nin gelişmesi ve ekonomik krizlerden kurtulması için madenlerin üretime alınması ve bu yolla sanayinin ham ve ara madde ihtiyacının karşılanması gerekmektedir.

Ekmeceklerini kazanmak için yerin yüzlerce metre altında ağır koşullarda ve canları pahasına çalışan madenci kardeşlerimizin can güvenliğini sağlamak için Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Madenler ülkemiz için çok değerli ancak bizim en büyük değerimiz, önceliğimiz insanımızdır.

Bu vesileyle, maden kazalarında hayatlarını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yakınlarına ve milletimize başsağlığı diliyorum; hayatta olan emekçi kardeşlerimizin gününü tebrik ediyor, kendilerini Gazi Meclisten saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gaziantep Milletvekili Melih Meriç...

Buyurun Sayın Meriç.

15.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantepli çiftçilerin kuyu ve sondaj mağduriyetine ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Gaziantepli çiftçilerimizin kuyu ve sondaj mağduriyetine kulak verin. Bereketin ve üretimin başkenti gazi şehrimizde üreticilerimiz kuyu deneme kooperatifine getirilecek yasaktan dolayı zor durumda kalıyor. Bu kooperatife kayıtlı 185 firma, bu firmalarda çalışan yüzlerce insan var; 2024 sonunda kuyu açtırma yasağı getirilmesi gündemde olduğu için firmalar kapanacak, çalışanlar işsiz, aileleri ekmeksiz kalacaktır. Fırat Nehri'nin suladığı bereketli topraklarımızda köylülerimiz kendi imkânlarıyla mahsullerini sulamak istiyor, bunu yapmak için kuyu açtırmaları gerekiyor ancak kendi köylümüz kendi toprağını sulamak istediği için âdeta cezalandırılıyor.

Buradan Tarım ve Orman Bakanına, ilgili tüm kurum ve kuruluşlara seslenmek istiyorum: Gaziantepli çiftçinin, esnafın, üreticinin bereketini kaçırmayın; bu uygulamayı durdurun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu...

Buyurun Sayın Konukçu.

16.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Bugün 4 Aralık Dünya Madenciler Günü. Türkiye'de madenciler bugüne ağır sömürü ve iş cinayetlerinin yaşandığı koşullarda girmektedir. Hak gaspları, artan iş cinayetleri ile özelleştirmeye karşı direnen ve Ankara'ya yürüyen Çayırhan maden işçilerini buradan selamlıyoruz. İstanbul'da Ağaç AŞ işçileri kazanılmış haklarını korumak ve insan onuruna yakışır bir çalışma sistemi için şantiyelerde oturma eylemindeler; haksız uygulamalara ve emek sömürüsüne karşı direnen Ağaç AŞ işçilerinin yanındayız. Sendikaya üye olduktan sonra işten çıkarılan ve temmuz ayından bu yana mücadelelerini sürdüren Polonez işçileri, yüz otuz sekiz gündür İstanbul Çatalca'daki fabrika önünde verdikleri mücadeleyi 6 Aralıkta Ankara'ya anayasal hak yürüyüşü başlatma kararı alarak devam ettirmektedirler. Onların ve direnen tüm emekçilerin direnişlerini selamlıyoruz, yanlarında olduğumuzu bir kere daha ifade ediyoruz.

BAŞKAN - Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü...

Buyurun Sayın Hülakü.

17.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, kayyum rejimine ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Dersim, Batman, Mardin ve en son, Bahçesaray Belediyelerinin gasbedilip kayyum rejimine teslim edilmesi halkın iradesine ve yerel demokrasiye açık bir saldırdır. Kayyumla iradesi gasbedilen kentlerimizde dayanışma amaçlı yaptığımız ziyaretlerde gördük ki halk kayyum politikalarını reddederek iradesine sahip çıkıyor; baskı ve zulüm karşısında dimdik ayakta duran bir onur görüyoruz. Halkın talebi nettir; kendi seçtikleri yöneticilerle yönetilmek ve geleceğine kendisi karar vermek. Kayyumların dayattığı iradesizlik bu topraklardaki adalet ve demokrasi inancını yok edememiş, aksine halkı daha bilinçli ve daha örgütlü hâle getirmiştir. Kürt halkı her şartta iradesine sahip çıkıyor; bu direniş kayyum rejimine karşı en güçlü cevaptır.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Sami Çakır...

Buyurun Sayın Çakır.

18.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, bütçe görüşmelerine ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunda 22 Ekim tarihi itibarıyla başlayan 2025 yılı bütçesi ve 2023 yılı kesin hesaplarının görüşmeleri tamamlanmış bulunmaktadır. Plan ve Bütçe Komisyonu genel bir değerlendirmeye kendisine gelen tüm kanun teklifleri ve bütçe görüşmelerinde oldukça teknik, usul ve üslup çerçevesinde konuları en ince ayrıntılarına kadar masaya yatırmakta ve değerlendirmektedir. Bu bakımdan, ciddi emeğin ve gayretin ortaya konduğu ve bütçe görüşmelerinde de bunun zirve yaptığı gerçeğinden hareketle Genel Kurul görüşmelerinin de bunu tamamlayan özellikle geçmesi temennisiyle 2025 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bu bütçe adalet sağlayacak mı Sayın Vekilim, gelirini düzelterek mi ülkenin?

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Uzun bütçe maratonu boyunca bütçe çalışmalarında emeği geçen tüm kamu çalışanlarına, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkan ve üyelerine, Komisyonumuzun değerli çalışanlarına teşekkür ediyor; Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Kayseri Milletvekili Aşkın Genç...

Buyurun Sayın Genç.

19.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, emeklilerin ekonomik sorunlarına ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün milyonlarca emeklimiz geçim derdinde, hayatın yükü altında eziliyor. Uzun yıllar boyunca ülkemize hizmet etmiş, emeğini ortaya koymuş bu insanlar artık dinlenmeyi ve huzurlu bir yaşam sürmeyi hak ederken maalesef, temel ihtiyaçlarını bile karşılayamaz hâle geldiler. Aldıkları maaş kira ödemelerine, ilaç masraflarına, mutfak harcamalarına yetmiyor; bugün bir emekli markete gittiğinde elindeki parayla ne alacağını hesaplamak zorunda, faturalarını öderken kışın evini nasıl ısıtacağını düşünüyor; torununa bir hediye almak, bayramda ailesine destek olmak artık bir hayal oldu. Bu tablo, emeklilerimizin onurlu bir yaşam sürmesini engelleyen acı bir gerçektir.

Buradan bir kez daha çağrıda bulunuyorum: Emeklilerimizin hak ettiği yaşam koşulları sağlanmalı, onların alın teri enflasyona ve hayat pahalılığına ezdirilmemelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko...

Buyurun Sayın Kanko.

20.- Kocaeli Milletvekili Münip Kanko'nun, anaokulu ücretlerine ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Teşekkür ederim Başkanım.

Türkiye'deki anaokulu ücretleri dünyaca ünlü Oxford Üniversitesinin 3 katı. Ankara ve İzmir gibi büyükşehirlerdeki bazı anaokullarında yıllık ücretler 500 bin TL'yi aşarken, İstanbul'da bu rakam 993 bin TL'ye kadar çıkabiliyor. İngiltere'nin dünyaca ünlü üniversitesi olan Oxford'un yıllık ücreti ise 388 bin lira. Eğitim sektöründeki bu ücret çarpıklığı sorgulatılmalıdır. Sektör uzmanları ise anaokulu fiyatlarındaki bu artışı artan personel ve işletme maliyetlerine bağlasa da bu dengesiz fiyat politikası ülkedeki ekonomik istikrarsızlık ve yönetsel bozukluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkeyi yirmi üç yıldır yöneten AKP hükümetleri eğitim sisteminde yarattıkları çarpıklığın en büyük mimarı ve sorumlusudur. Türkiye'de eğitim sistemindeki bu fiyat uçurumu, eğitim gibi kamusal bir hizmetin lüks tüketime dönüşmesiyle toplumda derin yaralar açarken siyasi iktidarın bu alandaki ihmali ve sorumsuzluğunu da net bir şekilde göstermektedir.

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Perihan Koca...

Buyurun Sayın Koca.

21.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, BİRLEŞİK METAL-İŞ'e bağlı metal işçilerinin grevine ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün BİRLEŞİK METAL-İŞ'e bağlı yüzlerce metal işçisi, patron temsilcisi MESS'in sefalet ücreti dayatmasına karşı harekete geçti. Hitachi Energy'e bağlı 4 fabrikada 500 işçi grev ateşini yaktı, 5 işletmeye bağlı 7 fabrikadaysa grev kararı her an alınabilir. MESS dayatmasına, sefalet ücretlerine karşı ekmeği ve onuru için direnen tüm metal işçilerini buradan, Türkiye Büyük Millet Meclisinden saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. Patronlarla el ele verip dayatmış olduğunuz sefalet ücretlerine, insanlık dışı yaşam koşullarına karşı metalden yükselen ses, biliyoruz ki tüm Türkiye işçi sınıfının sesidir. Metal işçilerinin direnişi bizlerin de direnişidir. Yaşasın şaltire uzanan eller, yaşasın metal işçilerinin onurlu direnişi!

BAŞKAN - Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş...

Buyurun Sayın Işık Gezmiş.

22.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, 1 Aralık Dünya AIDS Günü'ne ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1 Aralık Dünya AIDS Günü'ydü, ne acı gerçektir ki Türkiye son on yılda HIV vakalarının yüzde 460 oranında arttığı tek ülke. Hastalık en çok 15 ile 40 yaş arasında yayıldı. İstanbul Tıp Fakültesinde 100 HIV pozitif çocuğun 20'sinde enfeksiyonunun cinsel yolla bulaştığı tespit edildi. İzmir'de 13 yaşında bir çocuğun hayatını kaybetmesi hepimiz için alarm zillerini acilen çaldırmalıdır. İlacın aylık maliyeti 15 bin TL'yi bulmakta, sağlık güvencesi olmayanlar için bu imkânsız hâle gelmektedir. HIV, zamanında tanı ve tedaviyle sona erdirilebilecek bir salgındır. Dünyanın hiçbir yerinde yaşanmayan böylesine bir artış için acilen ulusal eylem planı oluşturulmalıdır.

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Gülcan Kış...

Buyurun Sayın Kış.

23.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin Büyükşehir Belediyesinin otizmlili çocuklar için hizmete sunduğu terapi merkezine ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - AKP iktidarı, Halk Eğitim Merkezleri tarafından özel gereksinimli çocuklar ve bireyler için sürdürülen eğitim ve kursları bu yıl tasarruf bahanesiyle kapattı. Bakın, Mersin Büyükşehir Belediyemiz ne yaptı? Türkiye'de ilk ve tek belediye olarak 0-6 yaş arası otizmlili çocuklarımız için bir terapi merkezini hizmete sundu; kaynakları doğru, adil bir şekilde kullanarak Mersin halkına hizmet sundu. AKP ise saraya yüzde 38 artışla 16,9 milyar lira ayırdı, 20 yeni araç aldı, uçaklara 4,5 milyar lira harcadı; yetmedi, Kırgızistan'a jest diye 62,3 milyon dolarlık borcu silerken çocuklarımızın eğitimine gelince "Para yok." dedi. Sizin tasarruf anlayışınız bu mudur? Bizim iktidarımızda halkın kaynaklarını halka hizmette kullanarak israfa son vereceğiz, adaleti sağlayacağız.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Ayhan Barut...

Buyurun Sayın Barut.

24.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Adana Huzurevine ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, neredeyse her gün güzel kentimiz Adana'daki kamu kurumlarıyla alakalı akıl almaz iddialar ortaya atılıyor. Daha yeni, Emniyet envanterindeki silah ve mühimmatların çalındığı ve bunların çetelere satıldığı dehşetini yaşamıştık. Şimdi de Adana Huzurevi ve buranın bağlı olduğu Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüyle alakalı skandal iddialar bitmiyor. Çok

yakın bir zamanda, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne ait siyah plakalı resmi bir araçta uyuşturucu yakalandığı basına yansımıştı. Buraya bağlı olan Adana Huzurevi Müdürü N.B'nin de yolsuzluk operasyonunda adli işlem görüp görevden alındığını öğrendik. Adana Huzurevinde neler oluyor? Olup bitenlere kim göz yumuyor? Adana Huzurevinde daha yeni yapılan mali denetim sonuçları niye açıklanmıyor? Açıklama yapılmasını ve hesap sorulmasını istiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı...

Buyurun Sayın Cıngı.

25.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın, Erciyes Kayak Merkezi'ne ilişkin açıklaması

MURAT CAHİD CINGI (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Memleketim Kayseri'nin ve bölgenin sembolü Erciyes Dağı'nda kurulu olan Erciyes Kayak Merkezi sezonu açarak bütün halkımıza hizmet vermeye başladı. Bildiğiniz gibi, bu merkez Kayseri Büyükşehir Belediyemizin yatırımlarıyla uluslararası standartlarda, Avusturya, İsviçre, Fransa'daki kayak merkezlerini aratmayacak bir altyapıyla tüm dünyadan gelen kayakseverlere hizmet veriyor. 41 tane kayak pisti, 19 tane teleferiği ve özellikle çocuklarımız için emsalsiz eğitim alanları ve eğitim kadrosuyla Erciyes, sadece Türkiye'den değil aynı zamanda Çekya, Rusya, Ukrayna, Polonya gibi ülkelerden her hafta charter uçuşlarla gelen yabancı misafirlere de hizmet verip aynı zamanda da ülkemize döviz kazandırıyor. Dolayısıyla çocuklarımızın kayak öğrenmesi için ve keyifli anlar yaşamak için tüm halkımızı Erciyes'e davet ediyoruz.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin...

Buyurun Sayın Şevkin.

26.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, maden emekçilerine ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yer altında cevheri kazarak çalışan, dünyanın en tehlikeli işçiliğini yapan tüm madencilerimize selam olsun. Selam olsun güneşi görebilmek için karanlığı kazanlara, emekleriyle ülkemizi aydınlatanlara selam olsun.

Madencilerimizin çalışma koşullarının iyileştirilmesi, güvenlik önlemlerinin artırılması ve haklarının korunmasına dair yasal düzenlemeler yapmayan, bu ülkede iş sağlığı ve iş güvenliğinden yoksun üç kuruş paraya çalışmak zorunda bırakılan madencilerin alın terine saygı göstermeyen bu iktidara da yazıklar olsun!

Maden kazası kader değil ihmaldir, cinayettir. Bugüne kadar madenlerde oluşan iş cinayetlerinde hayatını kaybeden bütün madencilerin anısı önünde saygıyla eğiliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Alın teriyle çalışan maden emekçilerimize selam olsun. Selam olsun bir avuç maden için bir ömür verenlere, direnenlere selam olsun diyorum! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez...

Buyurun Sayın Suiçmez.

27.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Gülcemal Projesi'ne ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, iktidar Trabzon'u atmış bir kenara. Memleketim Trabzon'da demir yolu, raylı sistem, Yatırım Adası derken şimdi de eski adıyla "Gülcemal Projesi" bir kez daha gündemde ancak gündemde olan tek şey projenin adının değiştirilerek "Uzunkum Yaşam Alanı" yapılması. 2009 yılında meşhur 61 proje içerisinde sunulan, on yıl sonra adı değişen, şimdiki Başkan döneminde de yeniden isim değişikliğiyle gündeme gelen bu proje iktidarınızın yıllardır süren

plansızlığının sembolü hâline gelmiştir. Peki, bu projeler ne zaman hayata geçecek? On yıl sonra mı, yirmi yıl sonra mı? Trabzon halkı bir projenin tamamlanması için kuşaklar boyu beklemek zorunda değildir. Trabzon sizin vizyonsuzluğunuzun bedelini daha fazla ödemek istemiyor. Trabzon sizi en yakın zamanda bir kenara atacak. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun...

Buyurun Sayın Hun.

28.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun 'un, 3 Aralık 1994 tarihinde Özgür Ülke gazetesinin bombalanmasına ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (Iğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, özgür basın susturulamaz.

Özgür Ülke gazetesinin 2'si İstanbul'da, 1'i Ankara'da olmak üzere 3 ofisi 3 Aralık 1994 tarihinde eş zamanlı olarak bombalandı. Saldırıda gazetenin ulaştırma görevlisi Ersin Yıldız hayatını kaybederken onlarca çalışanı yaralandı. Olayın faillerine dair hiçbir şey yapılmazken saldırıda yaralananlar hastanede gördükleri tedavinin ardından gözaltına alındı. Otuz yıl geçti ancak Türkiye'de değişen hiçbir şey yok; o dönemden bugüne özgür basını susturma, sindirme politikaları hız kesmeden devam etmektedir. Demokratik bir toplumun temel taşı olan basın özgürlüğü bugün de iktidarın ağır baskısı altındadır. Hakikatlerin peşinden giden, yandaş olmayan gazeteciler darbedilerek gözaltına alınıyor, tutuklanıyor. Gerçeği yazmanın bedelini baskı, gözaltı, yıldırma ve cezaevlerinde tutularak veren özgür basın emekçilerini susturamazsınız. Özgür basın susturulamaz.

BAŞKAN - Ağrı Milletvekili Nejla Demir...

Buyurun Sayın Demir.

29.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir 'in, Ağrı'nın Diyadin ilçesinde ısı bedeline yapılan zamma ilişkin açıklaması

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Emekli, çiftçi, esnaf her güne yeni bir zam haberiyle uyanıyor. Son olarak, Ağrı'nın Diyadin ilçesinde jeotermal kaynaklardan elde edilen ısı bedeline yapılan yüzde 130 zam Ağrı Diyadin halkını âdeta isyan noktasına getirdi. Üç ay önce metrekaresi yılda 150 TL olan ısı bedeli, konutlar için 300, iş yerleri için 390 TL olarak belirlendi. Gelir düzeyi değişmemiş bir vatandaşın yüzde 130 zamlı ısı bedeli olarak ödediği fatura kimlerin gelir düzeyi baz alınarak belirlenmiştir?

Soruyoruz: Asgari ücretliye, işçiye, emekliye de yapılacak olan zam bu oranlarda olacak mı?

BAŞKAN - Burdur Milletvekili İzzet Akbulut...

Buyurun Sayın Akbulut.

30.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Cumhuriyet Halk Partisi Esnaf Masası heyetinin yarın Burdur'da olacağına ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partimizin "Esnaf Masası" yarın memleketim Burdur'da olacak. Ne mi konuşacağız? Göller bölgemizin en güzel, en şirin, Batı Akdeniz'in en güzel kenti ama ne yazık ki en geri kalmış kenti olan Burdur'umuzun nasıl Cumhuriyet Halk Partisinin iktidarında atılım yapacağını konuşacağız. Nasıl o teşvik bölgelerinde 3'üncü bölgeden kurtulacağını; tarım, hayvancılık kenti olmasına rağmen, turizmle, madencilikle öne çıkacak bir sürü konusu olmasına rağmen bu konuların değerlendirilmediğini, Cumhuriyet Halk Partisinin iktidarında nasıl değerlendirileceğini Burdurlu hemşehrilerimize anlatacağız çünkü Burdur çok daha güzelini hak ediyor çünkü Burdur çok daha iyisini hak ediyor. Var bir çaresi, o da Cumhuriyet Halk Partisi diyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım, bir söz talebimiz var.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Konya Milletvekili Sayın Mustafa Hakan Özer, milletvekilimizin ismini de vererek yanlış ifadeleri olduğunu söyledi. Uygun görürseniz söz hakkını kullanacak.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bektaş.

31.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BARİŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Konya AK PARTİ Milletvekilimiz Sayın Hakan Özer'in benimle ilgili, geçen hafta yapmış olduğum konuşmada, doğal gaz kesintileriyle ilgili bir bilgi eksikliğim, yanlış bilgilendirdiğimle ilgili bir beyanı var. Şöyle: Ben, sayın vekilim gibi dağıtımçı firmalardan almadım; soru önergem üzerine Bakanlıktan gelen rakamları Genel Kurulla paylaştım. Bunlar Bakanlığın resmî rakamı ve 2022'den 2024'e kadar kesim sayısında 12 kat artış var. Zaten sayın vekilin, 15 bin abone kesiminin olduğuna dair beyanı da AKP'nin politikalarının âdeti itirafı gibi. Benim tavsiyem, Karadeniz'de sürekli buldukları doğal gazı halka vakfettmeleri. Kendisiyle birlikte Konya sokaklarında dolaşalım, doğal gazın ucuz olup olmadığını halkımıza da soralım.

Saygılar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Değerli Başkanım, bu konuda vekilimizin bir sözü var, onu da istihram ediyoruz.

BAŞKAN - Buyurun.

32.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Az önce Konya Milletvekilimiz Sayın Barış Bektaş'ı dinledik. Benim verdiğim rakamlar, Konya'daki GAZNET'in yani bölgedeki doğal gaz dağıtıcısının yıl yıl verdiği rakamlardır. Son dört yıllık rakamları da ben kıymetli vekilimize gönderdim. Bu rakamlar da hemen hemen 20 binli rakamlarda hep sabit, stabil gitmekle beraber açma kapama arasındaki 2 bin fark da depozitolardan kaynaklanan abone iptallerinin yapılmaması durumu. Dolayısıyla net kişi sayısının aboneliklerinin iptalinin olduğu rakamlar. Tahmin ediyorum, Bakanlıktan alınan veriler bir ekonomik büyüklük veya bir teknik rakam olabilir diye tahmin ediyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Vatandaşın doğal gazı kesilmiş mi, kesilmemiş mi? Fakir mi değil mi?

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Ayrıca doğal gazla ilgili -Hükümetimizin- Avrupa dâhil en fazla sübvansiyon yapılan ülkelerden bir tanesi daha olduğumuzu hatırlatır, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Konya sokaklarına çıkıp dolaşalım, Konyalılar...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi grup başkan vekillerimizin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, Saadet Partisi Grubu adına Sayın Bülent Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya.

33.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, İsrail'e daha etkili yaptırımlar uygulamasını talep eden 9 gencin tutuklanma sebebine, Netanyahu ve İsraili yetkililerle ilgili taleplerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Filistin meselesi bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de maskeleri düşürmeye devam ediyor ve Filistin meselesi samimiyet sorgulaması açısından turnusol kâğıdı olmaya devam ediyor. Sadece ve sadece, iktidardan, soykırımı yapan İsrail'e bu soykırımından vazgeçmesi için daha etkili yaptırımlar uygulamasını talep ettiği için tutuklanan

9 gencimizin tutuklanmasındaki hukuk garabetleri vesilesiyle yeni yeni şeyler öğrendik AK PARTİ iktidarında. Ne öğrendik: Öğrendik ki “Soykırımı körüklemeyi bırakın.” demek tutuklama sebebiymiş Türkiye’de ve yine öğrendik ki “Neden Azerbaycan petrolü siyonist İsrail’e gidiyor?” demek Türkiye’de dört gün gözaltında olmak ve tutuklama sebebiymiş. Ve yine AK PARTİ iktidarında yeni bir şey daha öğrendik ki “Gemiler Gazze’ye, Hayfa’ya değil!” şeklinde slogan atmak yasa dışı bir sloganmış. Ve yine AK PARTİ iktidarında şunu öğrendik ki: “Vicdan gemisine neden izin vermiyorsunuz?” demek suçmuş çünkü Mavi Marmara gemisinin yola çıkması sırasında “Buna biz izin verdik.” diyen iktidar, daha sonra, orada şehit olan 10 vatandaşımızın mezalimliklerine, katliamına sebep olan İsraili yetkililerin hem Türkiye’de hem de uluslararası mahkemelerde yargılanmaması için kanun çıkarmanın yine AK PARTİ iktidarına nasip olduğunu gördük. Ve yine soruşturma dosyasından anladığımız kadarıyla “Siyonistler faaliyetlerini denizlerimizde ve limanlarımızda sürdürüyor.” demek suçmuş. Ve yine AK PARTİ iktidarında “Soykırımcılarla iş birliği yapanları yani SOCAR’ın Genel Müdürünü TRT forumuna davet etmeyin.” demek suçmuş. Ve yine soruşturma dosyasından şunu görüyoruz ki: AK PARTİ iktidarında “Free free Filistin!” demek suçmuş. Eğer gerçekten bunlar suçsa biz bütün Saadet Partili milletvekilleri ve bütün Saadet Partili teşkilatlar olarak bu suç, bu vicdan sorumluluğunu yerine getirmeye devam edeceğiz. Eğer gücünüz yetiyorsa bu sloganları atan herkesi o hapisanelerinize tıkmaya devam edin. Ve yine bu sebeple görüyoruz ki Türk Ceza Kanunu’nun 299’uncu maddesi Cumhurbaşkanı hakarete düzenliyor. (3)’üncü fıkrasıyla da -2005 yılında Adalet ve Kalkınma Partisi bir düzenleme getirdi- bu suçtan dolayı kovuşturma açılabilmesi Adalet Bakanının iznine tabi tutuldu. Niye Adalet Bakanının iznine tabi tutuldu, biliyor musunuz? Çünkü Adalet ve Kalkınma Partisinden önce ve Adalet ve Kalkınma Partisinin ilk yıllarında yargı iktidarlara ve muhaliflere karşı sopa olarak kullanılıyordu. AK PARTİ yargı içerisindeki bu tip aykırı çıkışları engellemek için ve bu soyut maddelerden insanlar mağdur olmasın diye bu soruşturmaları ve kovuşturmaları Adalet Bakanının iznine tabi tuttu. Gün geldi, kendileri muktedir oldular, şimdi kendileri yargıyı bir sopa olarak kullanmak için patır patır binlerce soruşturma izni veriyorlar bu maddeden dolayı ve bu maddeyle ilgili soruşturma iznini veren Adalet Bakanından, cumhuriyet savcılarına, Filistin’de uygulanan soykırım ile ilgili Netanyahu ve İsraili yetkililerle ilgili, Türkiye’de soykırım suçu ve insanlığa karşı suçlar kapsamında Ceza Kanunu’nun 76 ve 77’nci maddesi gereğince soruşturma izni verilmesine dair 81 ilde taleplerimiz oldu. Ne acıdır ki bu sloganlardan dolayı harekete geçen yargı, bir yıldır Adalet Bakanının Netanyahu’yla ilgili bu izni vermesini bekliyor. Bayburt ve Bilecik Cumhuriyet Başsavcıları “Biz, Adalet Bakanlığından izin talep ettik, bekledik, izin gelmedi. Dolayısıyla, kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verdik.” dediler. Buradan Sayın Adalet Bakanına sesleniyorum: En ufak sloganlardan Cumhurbaşkanı hakaret soruşturması açılmasıyla ilgili izin veriyorsunuz da Netanyahu’yla ilgili izin vermeye niçin cesaret edemiyorsunuz? Gücünüz “Filistin özgür olsun.” diyen gençlere yetiyor da Netanyahu’ya yetmiyor mu?

Yine, Uluslararası Ceza Mahkemesinden Netanyahu’nun tutuklanmasına dair bir karar çıktı, birçok ülke bu kararı uygulayacaklarını ifade ettiler. Elbette bunun psikolojik bir etkisi vardı. Ey Türkiye Cumhuriyeti’nin iktidarı, Hükûmeti; siz, Netanyahu’ya Türkiye’ye geldiği zaman, bu tutuklama kararını uygulayıp uygulamayacağınızı niçin beyan etme cesaretini ortaya koyamıyorsunuz? Romantizm sadece Filistin atkısı takmak değil ki. Romantizm köfte protesto etmek, romantizm kola içmemek midir? Romantizm, zülfüyâre dokunsa bile Filistin davasıyla ilgili bedel ödemektir; romantizm sadece Batılı ülkeleri eleştirmek değil, Türkiye Cumhuriyeti iktidarının da eksiklerini dile getirebilmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Romantizm sadece zayıfları eleştirmek değil, romantizm sadece güçlü az olanları eleştirmek değildir. Batı'nın çifte standardını dile getirirken sadece slogan attığı için dört gün gözaltında kalan ve şu an Silivri Cezaevinde yatan insanlara sahip çıkmamaktır ancak romantizm. Ve yine romantizm, "İsrail'e yaptırım talep edin, ekonomik yaptırımlar yapın." denildiği zaman, hoca efendilerinin "İyi, biz İsrail'e ekonomik ambargo uygulayalım, sonra Türkiye'de kriz çıksın, ondan sonra da 'Ce-Ha-Pe' işbaşına mı gelsin?" demektir? Çünkü romantikler Cumhuriyet Halk Partisinden korktukları kadar Filistinli mazlumlardan maalesef korkmuyorlar. Ve yine romantikler ne yapar biliyor musunuz? Meşrubatı, kahveyi, kolayı protesto ederler ama petrolcülere ses çıkaramazlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Dolayısıyla bugün geldiğimiz noktada zayıfa, güçlüye karşı meydan okumak kolaydır. 600 milletvekili, birçok milletvekili bu konuda tepkilerini ortaya koydu, ben teşekkür ediyorum, hepsini tebrik ediyorum, hepimizin ortak hassasiyetiydi ama özellikle Adalet ve Kalkınma Partisindeki milletvekili arkadaşlarımdan "Kardeşim, bu sloganlar tutuklama sebebi olamaz. Şayet Cumhurbaşkanından talimat gitmişse -ki böyle bir talimat yok- bu talimat yanlış. Yok, birileri durumdan vazife çıkararak, Cumhurbaşkanının adını kullanarak bu gençleri mağdur ediyorsa bu zulümdür, bu ayıptır, bu günahıdır." demelerini bekliyorum. Sesinizi yükseltmemenizin sebebi nedir? Filistin akısı takmak kolay ama sloganlardan tutuklanan gençlere karşı niçin sesimizi çıkaramıyoruz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Sayın Turhan Çömez'e aittir.

Buyurun Sayın Çömez.

34.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Dünya Madenciler Günü'ne, Balıkesir'in Marmara ilçesine bağlı Saraylar beldesindeki mermer ocaklarına ve açıklanan enflasyon rakamlarına ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bugün Dünya Madenciler Günü. Zonguldak'ta, Soma'da, Şirvan'da, İliç'te hayatını kaybeden tüm madencilerimizi rahmetle ve saygıyla anıyorum. Yine, Çayırhan'da hak mücadelesi veren madencilerimizi yüce Meclisin çatısı altından selamlıyorum ve rızıklarının peşinde olan, elleri kömür karası ama yürekleri pırıl pırıl olan emekçilere yürek dolusu selamlarımı, muhabbetlerimi gönderiyorum.

Tabii, bu özel günlerde hep değerlendirmeler yapılır, güzel temenniler yapılır ancak bu özel günde, sorunlarımız nerede, onların da üzerine gitmemiz lazım.

Size çok özel bir vakadan bahsedeceğim bugün, Marmara Adası'ndan, oradaki, Saraylar'daki mermer ocaklarından bahsedeceğim. Bu konuyu Bakanlara taşıdım ve birçok konuda olduğu gibi artık ilgili Bakanlara soru önergesi verip de bunların millet adına cevapsız kalmasından yoruldum. Onun için... AK PARTİ'nin Saygıdeğer Grup Başkan Vekilleri burada; ki geçtiğimiz haftalarda Sayın Özlem Zengin "Merak etmeyin, sorularınıza cevap verilecektir." diyerek kendisi burada bana ifade etti ama Sayın Zengin, yine gelmedi, yine gelmedi cevap. Fakat bugün ben bu soruyu Sayın Yenişehirlioğlu, size yöneltmek istiyorum.

Bahsedeceğim yer Balıkesir'in Marmara Adası'nın Saraylar beldesi. Saraylar beldesi maden yataklarıyla tanınan, dünya çapında bir bölgedir. Hatta Antik Çağ'dan beri bütün dünyaya mermerler buradan gitmiştir, Kudüs'ün mermerleri dahi Marmara Adası'ndan gitmiştir. Fakat burası tamamen

kontrolsüz, tamamen denetimsiz, maalesef kurtarılmış bölge hüviyetindedir. Şu anda Saraylar'da -ben geçtiğimiz aylarda gittim, yerinde tespit ettim- yüzlerce kaçak Suriyeli ve Afgan çalışıyor. Görüşüm fabrika sahipleriyle “E, ne yapalım, bunlar ucuz, çalıştırıyoruz.” dediler. İlgili bakanlara sözlü olarak ifade ettim “Gelin, bu işin üzerine gidin.” diye ama cevap alamadım fakat bugün üzerinde duracağım konu, başka bir konu.

Geçtiğimiz günlerde Balıkesir Marmara Saraylar beldesinde çok elim bir maden kazası yaşandı, eminim buradakilerin hiçbirisi bilmiyor bunu. Niye bilmiyor, biliyor musunuz? Gazetelerde haber bile olmadı. Size videolarını göstereceğim; o maden ocaklarının nasıl çöktüğünü, nasıl yerle bir olduğunu, 10 binlerce, belki de milyonlarca ton mermer kitlelerinin nasıl çöktüğünü göstereceğim Sayın Başkan Vekilim ancak ondan önce şunu söyleyeceğim: Burada bir maden ocağı, ölümlü kazanın yaşandığı yerde bir maden ocağı var. Maden ocağının ruhsat sahibi başkası, ruhsat sahibi almış bunu, Öztürktaş Madencilik'e vermiş. Öztürktaş Madencilik sizin partinizin bir mensubu, lütfen bunu da tetkik edin, benim söylediğime itibar etmiyorsanız detaylarını tetkik edin. Kendisi de almış ruhsatını fakat kendisi işletmeden bir taşeronla vermiş. İlginç olan şu: O taşeronun o madenle ilgili yapmış olduğu ihlaller iki sene önce tespit edilmiş ve bir rapor var. “Burayı çalıştıramazsınız çünkü siz toprağın üzerini temizlemeden madeni alttan kazarak toparlamaya ve mermeri çıkarmaya çalışıyorsunuz. Bu, son derece tehlikelidir.” diye iki yıl önce rapor yazılmış, cevap yok. Devam etmişler mermerleri çıkarmaya ve kazadan iki hafta önce tekrar bir denetim yapılmış ve denilmiş ki: “Burada ölümlü kazalar olabilir, lütfen burayı kapatın.” Zincirlerini vurmuşlar ama arkadaş tekrar orayı açmış ve çalıştırmaya devam etmiş ve ardından 2 ölümlü kaza. Burada videoları göstereceğim, içiniz acır, o güzelim mermer ocakları, o millî servet nasıl talan edilmiş ve nasıl göz göre göre yerle yeksan edilmiş, nasıl denetim ihmalinden dolayı bu vahim tablo yaşanmış. Size bunları emanet edeceğim ve Sayın Yenişehirlioğlu, lütfen ilgili bakanlarla görüşün, burada yaşanan bu vahim tablonun, bu korkunç skandalın arkasında ne olduğunu, lütfen, ortaya çıkarın ve bir daha bunların olmaması için, ölümlerin olmaması için, ihmallerin olmaması için, soygunların olmaması için gereğini yapın diyorum.

İkinci konu... Geçtiğimiz günlerde enflasyon rakamları açıklandı. Açıkçası altı yıldır Sayın Erdoğan'ın -biraz sonra göstereceğim size- enflasyon konusunda söyledikleri var, önce onu müsaadenizle sizlerle paylaşacağım, ondan sonra enflasyon konusunda bir değerlendirme yapacağım.

(Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in elektronik cihazdan bir ses kaydı dinletmesi)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Değerli Başkanım, böyle bir usul malumunuz yok.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Ben, Sayın Erdoğan'ın son altı yıldır enflasyon konusunda söylediklerini paylaşmak istiyorum, eğer duymaktan rahatsız oluyorsanız...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Tamam, bunu sözlü olarak paylaşabilirsiniz. Böyle bir usul yok. Bunun arkasını getirirsek başka başka şeyler de doğar.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Peki, o zaman size bunun videosunu göndereceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, tamamlayın lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Yenişehirlioğlu, son altı yıldır, lütfen, bakın, burada, Meclis kürsüsünde dinledik, medya önünde de dinledik, toplantılarda da dinledik; belgesini size takdim edeceğim, Erdoğan'ın videolarını topladım.

Son altı yıldır, her yıl müteaddit defalar “Önümüzdeki yıl enflasyon tek haneli rakamlara düşecek.” diyor. Belli ki o konuşma metni belli bir merkezden verilmiş, altı yıldır aynı şey söyleniyor.

Geçen gün enflasyon rakamları açıklandı. Bakın Bahadır Bey, taze sebzenin aylık enflasyonu yüzde 30. Bir daha söylüyorum: Taze sebzenin aylık enflasyonu yüzde 30; normal sebzenin yüzde 20; kuzu etinin yüzde 5,5; yumurtanın yüzde 14,1. Şimdi, soruyorum: Dünyanın en mümbit topraklarında; en bereketli, en mümbit coğrafyasında neden bu gıda enflasyonu? OECD ülkelerine baktığımızda yıllık toplam gıda enflasyonu yüzde 5 ama Türkiye’deki gıda enflasyonu aylık yüzde 5’i geçmiş durumda, bazı ürünlerde yüzde 20-30’u bulmuş durumda. Neden böyle oluyor? Bunun mutlaka bir cevabının olması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çömez, tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - İktidarınız döneminde tarım planlı bir şekilde ihmal edildi; tarım, hayvancılık planlı bir şekilde ihmal edildi; bugün yaşanan gıda enflasyonun sebebi odur.

Bir küçük örnek vereceğim size: İki ay önce, daha iki ay önce Balıkesir’in Manyas ilçesinde Kapyra biberi üreten çiftçilerle berberdim; çiftçiler kan ağlıyor. Kapyra biberinin tarlada kilosu 4 lira Bahadır Bey, 4 lira ve çiftçinin o tarladaki o ürünü toplama şansı olmadı. Niye biliyor musunuz? İşçilere verilen günlük yevmiye o işçinin o tarladan bir günde çıkartacağı biberin değerinden fazla; onun için Balıkesir’de, Manyas’ta köylüler tarlalarında bu ürünleri bıraktılar. Bunların emekleri, yaptıkları masraf, yaptıkları harcama inanılmaz ve köylü kan ağlıyor. Dün Kapyra biberinin fiyatını aldım; ne kadar, biliyor musunuz? 140 lira; tarlada 4 lira, çürümeye terk edilmiş ürünler bugün markette 140 lira.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Son bir cümle Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Dolayısıyla, burada korkunç bir beceriksizlik, korkunç bir yeteneksizlik ve Türk köylüsünün, Türk tarımının, Türk hayvan yetiştiricisinin çok ciddi bir ihmali söz konusu. Bu konuya eğer eğilmezseniz, ilgili Bakanlarınız gerekli tedbirleri almazsa, tarım himaye edilmezse, tarım aynen ihmal edilirse, Sayın Erdoğan’ın dediği gibi “Brezilya’dan, Uruguay’dan hayvan ithal ediyorum, fiyatları düşecek etin, merak etmeyin.” demeye devam edilirse -Bandırma Limanı’nda şu anda gemiler dolu, ağzına kadar gemiler tarım ürünleriyle dolu- bu şekilde devam edilirse, Türkiye, önümüzdeki yıl ciddi bir gıda krizi yaşayacak, açlık ve sefalet artacak. Bu konuda iktidarı uyarmak ve gereğini yapmak için kendisine davette bulunmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talebi Sayın Erkan Akçay’a aittir.

Buyurun Sayın Akçay.

35.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü’ne ve Soma maden faciası sonrasında kurulan Meclis araştırması komisyonunun raporuna ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 4 Aralık Dünya Madenciler Günü. Yerin metrelerce altında son derece tehlikeli ve zor koşullarda alın teriyle ekmeklerini kazanan madencilerimizin 4 Aralık Madenciler Günü’nü kutluyor, bir avuç kömür için bir ömür feda eden madencilerimizden hayatını kaybedenleri rahmetle anıyor, görevleri başındaki madencilerimize kazasız, sağlıklı günler dilerken, aynı zamanda vardiya değiştiren madencilerimize de geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz.

Yerli enerji kaynağımızı ekonomiye kazandırarak ülkemizin kalkınmasına katkı sağlayan madencilerimiz afetlerde arama kurtarma çalışmalarına da liderlik ederek birçok canı kurtarmıştır. Asrın

felaketi Kahramanmaraş depreminde “Kömür için değil, ömür için geldik.” diyerek yüzlerce canı kurtaran kahraman madencilerimizle iftihar ediyoruz.

Madencilik dünyanın en zor ve tehlikeli mesleklerinden biridir. Madencilğe sadece kâr odaklı bakmak insani ve ahlaki değildir. Madencilikte esas olan işçi güvenliği ve iş sağlığı olmalıdır.

13 Mayıs 2014'teki Soma maden faciası sonrasında kurulan Meclis araştırması komisyonunun raporu gerek maden mevzuatımıza gerekse madencilerimizin çalışma koşullarına ilişkin çok önemli bilgi ve öneriler içermektedir. Bu rapor çerçevesinde madencilerimizle ilgili birçok düzenlemeyi de Türkiye Büyük Millet Meclisinde gerçekleştirdik. Hafızamızı tazelemek bakımından Türkiye Büyük Millet Meclisinde, yer altında çalışan madencilerimizle ilgili yaptığımız bazı düzenlemeleri sizlerle paylaşmak istiyorum: Madenlerde iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini artırıcı düzenlemeler yaptık. Yer altında çalışan madencilerimizin ücretini asgari ücretin 2 katına çıkardık ve çalışma süresi günlük en fazla 7,5; haftalık en fazla 37,5 saat olarak sınırlandırıldı. Madencilerimize olağanüstü hâller ve zorunlu nedenler dışında fazla çalışma yaptırılmayacağına yönelik düzenlemeler yapıldı ve olağanüstü çalışmalar kapsamında çalıştırılan madencilere ödenen ücret de 2 katına çıkarıldı. Madencilerimizin yıllık ücretli izin süreleri artırıldı. Yer altında en az yirmi yıl çalışan madencilerimizin emeklilik yaş sınırı 55 yaştan 50 yaşa indirildi. Yer altı işlerinde çalışan işçilerde kıdem aranma şartı kaldırılarak işe iade davalarında çalışanların lehine düzenleme yapıldı. Asıl işveren değişmediği sürece çalışanların yıllık izin sürelerinin aynı iş yerinde çalıştıkları süre dikkate alınarak hesaplanmasına yönelik düzenleme yapıldı. Redevans sözleşmesiyle yer altı maden işletmeciliği yapan şirketlere ait mallara Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından el konularak gelirlerinin öncelikle bu şirketlerde çalışan işçilerin alacaklarının ödenmesinde kullanılmasına yönelik düzenleme yapıldı.

Soma maden kazasında hayatını kaybedenlerin kuruma olan tüm borçları silindi ve şehit madencilerimizin anne ve babasına maaş bağlandı, aileden 1 kişiye kamuda istihdam hakkı verildi. Soma Kömür İşletmeleri tarafından redevans yöntemiyle işletilen Işıklar, Geventepe, Atabacası ve Eynes Maden Ocaklarında çalışan işçilerin ihbar ve kıdem tazminatlarının ödenmesine yönelik düzenleme yapıldı. Uyar Madencilik tarafından redevansla işletilen Darkale Ocağında çalışırken işten çıkarılan 840 madencimizin kıdem ve ihbar tazminatlarının ödenmesine yönelik de düzenleme yapıldı. Kömür ve linyit madenlerinin yer altı işlerindeki iş kazalarında hayatını kaybedenlerin prim borçları silindi ve ölüm hâlinde sigortalıya ilişkin şartlar aranmaksızın hak sahiplerine aylık bağlandı. Yer altı işlerindeki iş kazalarında hayatını kaybedenlerin anne ve babasına hiçbir şart aranmaksızın gelir ve aylık bağlandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Akçay, tamamlayın lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Yer altı işlerindeki iş kazalarında hayatını kaybeden madencilerimizin aile fertlerinden 1'ine kamuda istihdam hakkı verildi ve bu vesileyle -tekrar ediyorum ki- madencilerimizin ve madenlerimizin bütün sorunlarını ve beklentilerini takip etmeye devam edeceğiz.

Bütün madencilerimizin Madenciler Günü'nü tekrar tebrik ederek selamlarımızı, sevgilerimizi, saygılarımızı ve geçmiş olsun dileklerimizi sunuyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Gülüstan Kılıç Koçyiğit'e aittir.

Buyurun Sayın Kılıç Koçyiğit.

36.- Kars Milletvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit'in, Yargıtayın Van Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Abdullah Zeydan'la ilgili dünkü kararına, HTŞ'nin Halep'e kadar uzanmasına ve Suriye'deki gelişmelere ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Genel Kurulu ve ekranları başında bizi izleyen halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, evet, her gün hukuksuzlukları anlatıyoruz burada, AKP'nin hukuksuzluğu nasıl yol eylediğini anlatıyoruz. Bunlardan biri de aslında Van'da yaşanan hukuksuzluklar. Dün Yargıtay, Van Belediye Eş Başkanımız Abdullah Zeydan'ın memnu haklarının iadesiyle ilgili olan kararı bozduğunu ifade etmiş ve bu hemen hızlıca yandaş basında yer aldı. Şimdi, ne olmuştu, hatırlayalım: 31 Mart seçimlerinde 13 ilçe ve Van Büyükşehir Belediyesi olmak üzere 14 belediyeyi DEM PARTİ kazanmıştı. Bu 14 belediyeyi kazanmamızın hezimetini ve acısı sanırım iktidarda çok yer edinmiş ki her gün hukuksuzluk üzerine hukuksuzluk yapıyorlar. Şimdi, yüzde 55 gibi bir oy oranıyla, Van halkının iradesiyle Abdullah Zeydan Belediye Eş Başkanı olarak seçildi. 29'unda yani seçimden sadece iki gün önce, 29 Mart'ta memnu haklarının iade edilmesi kararına Adalet Bakanlığının kamu yararına, kanun yararına bozma başvurusu gerekçesiyle el konulmak istendi. O zaman, Van halkının ve Türkiye demokrasi güçlerinin gerçekten ortak mücadelesiyle bu hukuksuzluk giderildi ve mazbata yeniden Belediye Eş Başkanımız Sayın Abdullah Zeydan'a verildi ama şimdi yeniden bir oyun kurulmak isteniliyor, yeniden bir kumpas kurularak Van halkının iradesine el uzatılmaya çalışılıyor. Bunu kabul etmediğimizi ifade edelim. Bu mesele sadece Van'la ilgili bir mesele değil; bu, kayyum atanan yerlerdeki halkla ilgili bir mesele değil; bu, Türkiye'nin meselesidir. Bu ülkedeki hukuksuzlukları her gün böyle sıradanlaştırarak yol yaparlarsa bunun çok ciddi sonuçlarının olacağını herkesin görmesi gerekiyor. Bugün aklıktan, yoksulluktan bütün ülke halkı inim inim inerken, açlık sınırının çok altında bir ücretle, asgari ücretle çalışmak zorunda kalırken, emekliler 12 bin TL'ye mahkûm edilmişken Hükûmet bunlarla uğraşmak yerine, bu sorunlara çözüm bulmak yerine her gün DEM PARTİ'nin hangi belediyesine kayyum atarım, bugün DEM PARTİ'nin, bugün Kürt halkının hangi hakkını gasbederim diye oturup masabaşında plan yapıyor ve bu planını da sahaya sürüyor. Açık ve net söyleyelim, bugün Eş Başkanımız Sayın Abdullah Zeydan da söylemiş, belediye eş başkanlarımız da söylüyor: Bir daha Van halkının iradesine el uzatmaya yeltenmeyin. Biz, orada, sonuna kadar demokratik, meşru zeminde hakkımızı savunuruz. Van halkının size yedirecek bir belediyesi yok. Şu anda elini ovuşturup orada bekleyen yandaşlara da bu yaptığınızın hukuksuz olduğunu, bu yaptığınızın halkın iradesine darbe olduğunu açık ve net bir şekilde bir kez daha söylüyoruz ve bunu kabul etmiyoruz. Bu hezimetini biraz çalışarak, biraz gerçekten halkın yarasına derman olarak belki bir sonraki seçimde gidermenin yollarını denemenizi de size tavsiye ediyoruz.

Sayın Başkan, sayın vekiller; şimdi, bölge ateş çemberi diye çokça konuştuk burada. Bölgede büyük üçüncü dünya savaşının ayak sesleri çoktan vardı, başlamıştı. Bu üçüncü dünya savaşında yeni cephele açılıyor ve bu sıcak cephelelerin içerisinde milyonlarca insan, milyonlarca halk yok olmakla, katliamla yüz yüze gelmiş. Bakın, günlerdir HTŞ'nin yani El Kaide, İŞİD, El Nusra artığı bir örgütün nasıl Halep'e kadar uzandığını, oradan Hama'ya gitmek istediğini ve bununla beraber nasıl Kürtleri ve orada yaşayan bütün halkları katliamla tehdit ettiğini hepimiz izliyoruz. Şimdi, bu ülkenin askerlerini ekranda canlı canlı yakmış bir örgütten bahsediyoruz, bütün savaş suçlarını işlemiş bir terör örgütünden bahsediyoruz. Orada kadınlara tecavüz etmiş, bütün savaş suçlarına karışmış, kaçırmadan, fidye istemeye, işkenceye kadar her şeyi yapmış bir örgütten bahsediyoruz. Ama maşallah, siz Türkiye'deki televizyonları izliyorsunuz, bazıları "Muhafifler yol alıyor." diye övünüp duruyor. Şimdi nasıl oluyor biz anlamıyoruz; yani HTŞ gibi

bir terör örgütünün götürüp Halep'e Türk Bayrağı asmasından rahatsız olmamak nasıl bir tıynetir ya, nasıl bir akıldır biz anlayamıyoruz bunu. HTŞ'nin Suriye'de kazandığı mevziden mutlu olmak, Kürtlerin orada sürgün olmasından mutlu olmak nasıl bir hezeyandır, nasıl bir insanlık dışı tutumdur, biz bunu anlayamıyoruz. Kürtler ne yapmış orada, kendi yaşam alanlarını korumak dışında ne yapmış? Biz bunu soruyoruz.

Bakın, bugün, Halep'te milyonlarca insan Arap Aleviler, Hristiyanlar oradan kaçıp gidip Kürtlerin yaşadığı bölgeye, kuzeydoğu Suriye yönetiminin olduğu bölgeye sığınıyorlar. Neden? Çünkü yaşamları tehdit altında ve güvenli buldukları bölgeye gidiyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Koçyiğit, tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Peki, Türkiye'de yayınlar nasıl yapılıyor? "Tel Rıfat Kürtlerden boşaltıldı." diye sevinip bunu anons ediyorlar. Kürtler size ne yapmış arkadaşım? Şeyh Maksud bin yıllardır Kürtlerin köyüdür, coğrafyasıdır ya. Tel Rıfat'ta bugün mü yaşıyor Kürtler? Bakın, Afrin'i SMO gibi işgalciler eliyle işgal ettirdiler. "SMO" denilen, o, adına da "millî" koydukları o çeteler Afrin'de Af Örgütünün raporlarına geçen dünya kadar suç işliyor. Yüzlerce insanın katliamına, işkencesine, kaçırılmasına, fidye istenmesine, tacizine, tecavüzüne, yerinden edilmesine karışmış bu çetelerin hepsi. Şimdi, bu SMO çeteleri, Afrin'in işgalinde Şehba'ya sığınmış Kürtlerin Şehba'dan daha güvenli bölgelere geçmesini engellemeye çalışıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Koçyiğit, tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim.

Ve birileri de burada bu çetelerin yaptığına alkış tutuyor. Biz anlayamıyoruz, biz anlayamıyoruz, gerçekten anlayamıyoruz; hani bin yıldır siz Kürtlerle kardeşiniz. Anadolu'nun topraklarını Kürtler açtı size. Şimdi Kürtler orada katlediliyor, Kürtler topraklarından sürülüyor; çeteler Kürtlerin köylerine saldırıyor, Kürtleri esir alıyor, Kürtleri kaçırıyor ve buralarda birileri sanki çok millî bir davayı kazanmış gibi mutluluktan sevinç çığlıkları atıyor. Biz gerçekten anlayamıyoruz, anlayamıyoruz. Nasıl olacak bu iş? Şimdi, bize diyorlar ki: "Rojava ayrı, Türkiye'deki Kürtler ayrı, Suriye'deki Kürtler ayrı." Ayrı değil efendim, biz etle tırnağız. Suruç ile Kobane'yi ayıramaz hiç kimse, Kamışlı ile Nusaybin'i ayıramaz hiç kimse.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Burada, dünyanın dört bir yanında herhangi bir Türk'e bir şey olduğunda bir Türki Cumhuriyette ya da başka bir yerde nasıl hassasiyetler varsa, nasıl ayağa kalkılıyorsa Kürtlerin de aynı hassasiyeti var. Halkımızın katliamına göz yummayız, kimse bunu bizden beklemesin. Tel Rıfat'ta, Şeyh Maksud'da, Halep'te, Hama'da ya da başka bir yerde Kürtlerin katliamına yol vermek doğru değildir; bunu yapanların karşısında dururuz. Rojava'da Kürtleri katledip burada barışı inşa edemezsiniz. Böyle bir akıl yok, olamaz. Suriye'de Suriye halklarının barış içinde yaşamaları için öncülük yapın, Suriye'nin demokratikleşmesi için öncülük yapın. Orada HTŞ'yle kazanacağınız bir yol yok, HTŞ'yle varılacak bir liman yok, çetelerle gidilecek bir yol yok ama bugün Kürtlerle beraber Suriye'nin demokratikleşmesini de Türkiye'nin demokratikleşmesini de sağlayabilirsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bunun yolu vardır; bu, barışçıl dış siyasettir. Bunun yolu Kürtleri düşman görmek, Kürtleri terörist olarak yaftalamaktan geçmiyor. Böyle yaparak Kürtleri kazanamazsınız. Kürtlerin Türkiye'ye bir düşmanlığı yok, Suriye'deki Kürtlerin Türkiye'ye bir düşmanlığı yok, her gün diyalog çağrıları yapıyorlar, Türkiye bu çağrıyı duymalıdır. Çetelere destek vereceğine, çeteleri eğitip donatacağına, çetelerin sırtını sıvazlayacağına, çetelerin yaptığı kirli işlerden memnuniyet duyacağına gerçek anlamda ülkedeki ve bölgedeki Kürtlerle ittifak geliştirmelidir; budur ancak barışı sağlayacak olan, bu barışın yolunu açar, bu Suriye halklarının önünü açar, bu Suriye'de istikrarı sağlar, bu Suriye'de demokrasiyi sağlar ve bu Suriye'de ancak bir geleceği, Suriye'nin, birleşik Suriye içerisinde, sınırları güvenli olan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım, selamlayıp bitireceğim.

BAŞKAN - Sayın Koç, son defa açıyorum, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - ...Suriye'de halkların eşit, özgür yaşamasının yolunu ancak bu açar, bundan başka bir formül yoktur; bunu açık ve net bir şekilde söylüyoruz.

Bu anlamıyla buradan bir kez daha söyleyelim: Türkiye'de yaşayan Kürtlerle, Irak'ta yaşayan Kürtlerle, İran'da yaşayan Kürtlerle, diasporadaki Kürtlerle, Suriye'deki Kürtlerle biz biriz, bütünü, biz kardeşiz, biz bir halkız ve çok açık ve net söylüyoruz: Kobani'de benim kardeşim katledildiğinde benim burada oturmamı kimse beklemesin. IŞİD o katliamı yapmaya geldiğinde nasıl Türkiye'deki halklar ve Kürtler ayağa kalktıysa o barbarlara karşı, bugün de HTŞ ve çetelerine karşı tabii ki ayağa kalkacağız, tabii ki demokratik protesto hakkımızı, anayasal, demokratik, barışçıl gösteri hakkımızı sonuna kadar kullanacağız, halkımızı savunuruz, savunacağız. Bu kadar açık ve net.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Murat Emir'e aittir.

Buyurun Sayın Emir.

37.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne, TBMM Destek Hizmetleri Başkanlığının dün yayımlanan kararına, aile hekimlerine ve hastanelerde tedavi sırasında kullanılan bazı implantların, malzemelerin, materyallerin yeterli kalitede olmadığı yönünde kamuoyunda algılar olduğuna ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün 4 Aralık Dünya Madenciler Günü. Bugün Madenciler Günü'nün kutlandığı bu topraklarda ne yazık ki madenciler, maden işçilerimiz korunaksız ve para hırsı uğruna sömürülmeye devam ediyor. İktidar madencilerimizin ne canını ne de hakkını korumakta ve bunun için de herhangi bir adım atmamaktadır. Madenlere baktığımızda maden işçilerimizin son derece ağır koşullarda çalıştığını ve maden cinayetlerinin, dünyanın unuttuğu, 1970'li yıllardan beri Almanya'nın, İngiltere'nin, İtalya'nın tanık olmadığı, hiç yaşamadığı madenci ölümlerinin Türkiye'de son derece yakıcı rakamlara ulaştığı açık bir gerçekten siyasi iktidar sahipleri bu ölümleri "fitrat" olarak tanımlıyorlar ve ne iş güvenliği ne de işçi sağlığı açısından gerekli adımları atmıyorlar.

Bu arada, tabii, Sayın Erkan Akçay'ı madencilerle ilgili dinleyince, kendisinin iktidar partisinin bir Grup Başkan Vekili olabileceği kanısına kapıldım çünkü en olması gereken şeyleri bile bir başarı gibi söyledi, hatta 800 maden işçisi işten çıkarılınca kıdem ve ihbar tazminatlarının ödendiğini söyledi, sanki bunların aksi olabilirmiş gibi.

Bu ülkede, maalesef, işçilerimizin iş hukukundan kaynaklanan hakları bile yenmektedir, sömürülmektedir. Sadece AKP iktidarları döneminde 2.188 maden cinayeti işlenmiştir ve özellikle, bu cinayetlerin aslında önlenabilir cinayetler olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu nedenle, bu 4 Aralık gününde kaybettiğimiz madencilerimizin, alınının terini kömüre, madene akıtarak tertemiz ekmeklerini kazanan madencilerimizin ve koruyamadığımız, maden kazalarında kaybettiğimiz madencilerimizin önünde saygıyla eğiliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün Meclis Destek Hizmetleri Başkanlığı tarafından bir karar yayınlandı. Bu karar hepimizin dikkatini çekmiştir, bunu Meclisin gündemine getirmek istiyorum. Bu kararda bizim açımızdan son derece rahatsız edici kimi hükümler var. Özellikle, milletvekilinin içinde bulunduğu araç Meclis yerleşkesine girerken eğer başka ziyaretçiler o araçtaysa o ziyaretçilerin araçtan indirilmesi, Meclis otoparkına bir araçtan fazla aracın alınmamasındaki gaye nedir, ihtiyaç nedir, hangi ihtiyaçtan kaynaklanmıştır? Bu son derece önemli bir durum çünkü biz, burada, elbette ki yasama Meclisimizin bir parçası olarak bir görev yapıyoruz. Seçilmiş milletvekilleri olarak bizim burada kendi haklarımızı koruyor olmamız son derece önemli. Bu nedenle, bu uygulamanın hangi ihtiyaçtan kaynaklandığı ve hangi sonucu doğuracağı bir tartışma konusudur ve izaha muhtaçtır. Bize göre, bu, milletvekillerimiz ve danışmanlarımız açısından Meclis içi çalışmaları zorlaştıracak gereksiz bir denetimdir ve özellikle de milletvekilinin olduğu aracın durdurulması, yanındaki misafirlerinin tekrar ziyaretçi kartı almaya zorlanması, Mecliste dahi bu yapılıyorsa bunun Türkiye sathında da yapılabilecek olması bizim açımızdan vahim bir tutumdur, mutlaka tekrar değerlendirilmesi gerekir.

Değerli arkadaşlar, aile hekimleri iş bıraktılar. Günerdir konuşuyoruz. Geçen kasım ayının başında da yine iş bırakma eylemi yapmışlardı. Elbette ki aile hekimleri ve sağlık camiası içinde bulunduğu sorunları dile getirmek konusunda çaresiz kalıyorlar, seslerini duyuramıyorlar, Bakandan randevu alamıyorlar ve çaresiz bir biçimde iş bırakıyorlar. Onların iş bırakması sırasında hastaların, hasta yakınlarının, özellikle aciliyet içeren hastalıkların, hastaların sağlık hizmetine, nitelikli bir sağlık hizmetine kavuşmakta zorlanabileceklerini görüyoruz, biliyoruz, bu noktada da hem aile hekimlerinin hem eczacıların sorumlu davrandığını biliyoruz ama aile hekimlerinin sesine kulak vermeliyiz. Aile hekimleri horlanmaktan, “Zaten ne işe yarıyorsunuz ki?” denilmesinden ve özellikle de yaptıkları işlerin değersizleştirilmesinden son derece rahatsızlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir, tamamlayın lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Son yönetmelikle aile hekimlerine ücretli bir biçimde rapor düzenlemeleri uygulaması getirildi ve böylelikle aile hekimleri hasta yakınlarıyla karşı karşıya getiriliyorlar.

Yine, bilimsel nitelikleri tanımlanmamış, bilimsel ölçütlerden geçmemiş, bilimselliği ispatlanmamış kimi tamamlayıcı tıp ve geleneksel tıp uygulamalarının birileri çok beğeniyor diye ama hiçbir şekilde bilimsel olarak ispat edilmemiş tedavilere zorlanmaları da son derece tehlikeli bir durumdur hem aile sağlığı merkezlerindeki o çalışma barışının korunması hem de toplum sağlığı açısından büyük bir tehlike arz ettiğini söylemek gerekir.

Yine, aynı şekilde, altı ayda hasta hekime başvurmuyorsa ASM’de çalışan aile hekiminin ödeneğinden kesinti yapılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir, tamamlayın lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Yine, bir hasta eğer 7'den fazla sevk almışsa ödeneğinden kesiliyor aile hekiminin. Aile hekimi reçetesini belirli kriterleri aşacak şekilde yazarsa, kimi ilaçları kendilerinin çizdiği kriterden daha fazla yazarsa yine ücreti kesiliyor. Dolayısıyla, böylesine hastaların müşterileştirildiği, puan, katsayı, ek ödemelerle karmaşık ve her defasında aile hekimlerinin sırtına binen bir sistemi asla kabul etmiyoruz ve aile hekimlerinin yanında olmaya devam edeceğiz.

Sözlerimin sonunda bir sağlık sorununu gündeme taşımak istiyorum. Özellikle hastanelerde yapılan tedavilerde tedavi sırasında kullanılan kimi implantların, kimi malzemelerin, materyallerin yeterli kalitede olmadığına dönük olarak bilgiler var, kamuoyunda böyle algılar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir, tamamlayın lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Bu, bu zaman zaman doğru da olabiliyor çünkü gerçekten de o ihale sistemlerinde, DMO'nun alımlarında büyük usulsüzlükler olduğunu biliyoruz ve gündeme getiriyoruz zaman zaman ama hastaneye başvuran hastalar ve hasta yakınları kendileri için, sağlıkları için en iyi uygulamanın yapılmasını istiyorlar ama bu arada kimi yolsuzluk yapanlar, kimi çeteler, kimi firmalar ve onlarla iş birliği içerisinde olan doktorlar ve bunlara göz yuman sağlık yöneticileri burada büyük bir suistimale de yol açıyorlar.

Bir örneğini vereceğim sadece, bu bir mahkeme dosyasından alındı, Mersin Cumhuriyet Başsavcılığının yürüttüğü bir soruşturma. Hastaya bir damar ameliyatı yapılacağı ve ameliyatta bir greft konulacağı, hastanede olan greftin çok kalitesiz olduğu, dışarıdan getirirse daha iyi olacağı söyleniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir, tamamlayın lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Önce 70 bin liraya alıyor, sonradan hasta ek ödeme yapmak zorunda kalıyor, 20 bin lira daha ödüyor. Bu malzemenin bu hastaya uygulanıp uygulanmadığı belli değil, bu malzemenin olması gereken kriterlere sahip olup olmadığı belli değil ve bu ameliyat yapılırken o hastanın dosyasına işlenen, kullanıldığı gösterilen ve SGK'ye fatura edilen malzemenin ne olduğu belli değil çünkü orada da SGK'nin envanterinde olmayan, hastanenin envanterinde olmayan bir malzemenin kullanılması mümkün değil. Dolayısıyla, bu, sadece Mersin Hastanesiyle sınırlı bir durum değil, son derece yaygın bir durum. Hastalarımız son derece zor bir durumdalar, sağlık hizmeti almak istiyorlar ama sistem uygunsuz malzemelerle, zor koşullarla doktorlarımızla hastalarımızı karşı karşıya getirdiği için böylesine çeteler oluşuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Selamlayacağım Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, selamlayın Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Maalesef, Sağlık Bakanlığı, denetleyici otorite gerekeni yapmadığı için de buradaki bu yolsuzluklar alıp başını gidiyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akçay, bir söz talebiniz var.

Buyurun lütfen.

38.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Murat Emir'in biraz önceki benim konuşmama atfen vehim içeren sözlerini, vehme kapılmasını oldukça yadırgadığımı ifade ediyorum ve teessüf ediyorum.

Benden önce de Sayın Turhan Çömez Bey konuştu, madencilerin sorunlarını dile getirdi, kendileri de bunu gayet dile getirebilir. Ben de konuşmamın sonunda bütün madencilerimizi, madenlerimizin sorunlarını yakinen takip ettiğimi ifade ettim fakat özenle iki defa bir şeyi tekrarladım: Bu yapılanları Türkiye Büyük Millet Meclisinde birlikte yaptığımızı söyledim, yoksa “MHP olarak yaptık, AK PARTİ olarak yaptık, Cumhuriyet İttifakı olarak yaptık.” demedik. Daha evvel, Sayın Genel Başkanları Özgür Özel Bey de gayet iyi bilir, hep birlikte yaptık bunları.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Yani burada niye polemik üretmek ister gibi bir düşünce hasıl oldu, doğrusu anlamak da zor. Bu çalışmaları hep birlikte uzlaşma içerisinde yaptık, tarihlerini de özellikle vermedim zaman kısıtlı yani burada en fazla konuşacağımızı dört beş dakikaya sığdırmak adına, daha da çoğaltılabilir. Bu konuda Soma Maden Kazasını Araştırma Komisyonunun çok kapsamlı, 2 ciltlik bir raporu var, o rapordaki önerilerin çok büyük bir kısmı da hayata geçti. Konuşmamda yine tekrarladım “hafızamızı tazelemek adına” diye, yapılanları bir tekrarlama ihtiyacı duydum. Bundan niye rahatsızlık duyulur, doğrusu hâlâ anlamış değilim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

39.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Akçay, elbette ben sizin sözlerinizden rahatsız olmadım ama bir şeyin altını çizme ihtiyacı duydum, o da şu: Siz MHP Grup Başkan Vekili olarak, Meclisten geçen kanunlarla ilgili olarak “Biz yaptık, birlikte yaptık.” deme hakkına elbette sahipsiniz ama saydığımız maddelere baktığımızda, bir kısmının AKP Hükûmeti tarafından yapılan uygulamalar olduğunu, bir kısmının da iş hukukundan kaynaklanan son derece doğal sonuçlar olduğunu ben dinledim, benim itirazım bunadır. Ama ben sizden şunu da duymak isterdim doğrusu: 301 Somalı madenci yaşamını yitirdi ve onlarla ilgili büyük bir cezasızlık algısı oluştu. Yıllarca süren ve oradaki o cinayetleri âdeta görmezden gelen ve o maden sahiplerini koruyan birçok hukuki karara tanıklık ettik hep birlikte. Buna bir itirazınız olmasını beklerdim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Son cümle...

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Ve Türkiye’de, sadece son yirmi iki yılda 2.188 madenci ölümü olmasını, niye olduğunu, nasıl olabildiğini ve bunu nasıl önleyebileceğimize dönük sözlerinizi duymak isterdik ama siz, Türkiye’de hiç maden cinayeti olmuyormuş, madenler son derece güvenliymiş ve özellikle maden işçileri için her şey yapılmıyormuş ve öldükten sonra da hiçbir şey eksik bırakılmıyormuş gibi konuşunca bunun altını çizme ihtiyacı duydum.

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi...

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Akçay.

40.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Bu kısa süre içerisinde seçici olarak görüşlerimi ifade ettim yani konuyu uzatıp... Biz Soma yargılamalarının mahkemelerine de katıldık yani Sayın Murat Emir bunu arzu etti diye dakikalarca, saatlerce anlatacak değiliz.

Değerli arkadaşlar, boş polemik ve demagoji yapmaya gerek yok, kahvehane dırdırı da yapmıyoruz. Benim bu konuşmama gereken saygının da gösterilmesi gerekirdi ve o yargılamalarla ilgili görüşlerimizi de yıllar evvel belirttik biz. Burada Sayın Murat Emir’e cevap vereceğim diye uzatmanın da bir polemiğe girmenin de doğrusu anlamını görmedim yani tartışmaya da dönüştürmeden sözü burada kapatmakta fayda görüyorum.

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Bahadır Yenişehirlioğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

41.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu’nun, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Halep’te Türk Bayrağı’nın dalgalanmasına, 4 Aralık Madenciler Günü’ne, TRT World Forum’a ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü’nce yapımı tamamlanan 77 şehirdeki tesise ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Çömez’e özellikle madencilerle, madenlerle alakalı dile getirdiği hususlara ilişkin bütün bilgileri bilahare benimle paylaşırsa çok mutlu olacağımı ifade edeyim. Ayrıca, tarımsal üretim ve hasılda nereden nereye gelindiğinin altını da çizmekte fayda var diye düşünüyorum.

Sayın Başkan, önemli olan ülkemizin birliği, beraberliği, bütünlüğü ve güvenliği; hepimizin can ve mal güvenliği. Bu sebeple, sadece Halep değil dünyanın herhangi bir köşesinde şehit kanıyla sulanmış bir Türk Bayrağı’nın dalgalanması niye bazılarını rahatsız ediyor, bunu anlamakta güçlük çekiyorum açıkçası.

Biz, Türk milleti olarak, bize ihtiyaç duyulan her alanda, her zamanda, her yerde mazlumun, mağdurun ve uzatılacak bir el isteyen her bir insanın yanında olmaya devam edeceğiz, bu al bayrağın gölgesinde huzurla, gururla ve mutlulukla yaşamaya ilelebet devam edeceğiz.

Değerli Başkanım, malumunuz, 4 Aralık yani yerin yüzlerce metre altında alın teriyle hayatını kazanan, emeğin ve fedakârlığın simgesi olan maden işçilerimizin günü. Bizler 4 Aralık Madenciler Günü’nü yalnızca bir kutlama günü olarak görmüyor, aynı zamanda emeğin kutsallığını ve bu uğurda verilen mücadeleyi hatırlatmak için bir vesile olarak değerlendiriyoruz. Madencilikğin yalnızca bir meslek olmadığını biliyoruz, madencilik bir alın teri hikâyesidir.

Madenciler Günü vesilesiyle, bu zorlu görevi büyük bir özveriyle yerine getirirken hayatını kaybeden tüm madenci kardeşlerimizi rahmetle yâd ediyorum. Başta memleketim Manisa’da, ardından ülkemizin dört bir yanında çalışmakta olan tüm maden işçisi kardeşlerime şükranlarımı sunuyorum. Rabb’im tüm madencilerimizi kazalardan, belalardan muhafaza eylesin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TRT World Forum Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın teşrifleriyle gerçekleşti. Etrafı türlü zorluklarla kuşatılmış bir coğrafyada bulunan Türkiye için bölgesel ve küresel meselelerle ilgilenmek tercihten öte bir zorunluluktur. Bu sorumluluğun bilincinde olarak, özgün bir siyaset ve diplomasi modeline liderlik eden Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ülkemizin hak ve menfaatlerini korumanın ve yükseltmenin yanında, daha adil bir dünyanın reçetesini de insanlığa sunmaktadır. İşte bu kapsayıcı perspektif oldukça detaylı istişarelerin, önemli fikir paylaşımlarının yapıldığı TRT World Forum gibi faydalı zeminlerin oluşmasına da imkân tanımaktadır. Mazlum ve masum halkların sesinin duyurulmasına, uluslararası sistemin sürdürülebilir çözümlere kavuşmasına ve daha birçok konuya yönelik değerli fikirlerini paylaşan ve sürece katkı sunan herkese ayrıca teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye hem vizyonunun hem de misyonunun gereği olarak yalnızca bölgesel değil küresel anlamda da ciddi rollere sahiptir. Dünyanın geleceği adına ehemmiyet arz eden konulardan bir tanesi de en temel yaşam gereksinimi olan suyun israf edilmemesi ve doğal kaynakların korunmasına dair uygulamaların süratle hayata geçirilmesidir. Türkiye, bu hususta, çevrenin ve doğanın korunması için dünyaya öncülük etmektedir. Tarih boyunca kurduğumuz medeniyet bahçelerini suyla yeşerten, evlerimizi, şehirlerimizi, meydanlarımızı suyun bereketiyle şenlendiren, camilerimizi, sokaklarımızı, caddelerimizi su yollarıyla, çeşmelerle donatan bir fikriyatın temsilcileriyiz. İşte bu bilinç ve sorumluluğun bir nişanesi olarak, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleriyle, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüzce 77 şehrimizde yapımı tamamlanan, 98 milyar lira bedelli 564 tesisimizin toplu açılış töreni gerçekleştirildi.

Milletimizin hizmetine sunmaktan gurur duyduğumuz bu eserlerin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyor, teşekkürlerimi sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Koçyiğit.

42.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Şimdi, bir şeyi düzeltelim, biz bayraktan rahatsız değiliz ama şu soruya yanıt oluşturulmasını istiyoruz: HTŞ orada Türkiye adına mı savaşıyor ya da orada operasyon yapıyor, Halep'e girdi? HTŞ'yi destekliyor musunuz? HTŞ neden götürüp Halep Kalesi'ne Türk Bayrağı asıyor? Siz bunu doğru buluyor musunuz? Biz Suriye'yle savaşa mı girdik? Bu Meclisin haberi yok, hiçbirimizin haberi yok, burada milletvekilleriye. Bir başka ülkenin toprağına, bir çatışma anından sonra, o ülkenin resmî askeriyle çatışmaya giren çete güçlerinin götürüp bayrak asmasını nasıl izah ediyorsunuz? Şimdi, bunun vatan kanıyla boyanmış yere bayrak asmayla ne ilgisi var? Demek ki siz HTŞ'nin arkasındasınız; demek ki HTŞ sizin adınıza gidiyor, orada çete olarak savaşıyor; demek ki HTŞ'nin yaptığı bütün suçların müsebbibi sizsiniz; Halep'in işgal edilmesinin müsebbibi sizsiniz; Halep halkının sürgün edilmesinin müsebbibi sizsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bunları kabul ediyor musunuz? Mesele bayrak değil ki. Oraya Amerikan Bayrağı da asılsa karşıyız; İsrail Bayrağı da asılsa, kimin bayrağı... E, benim bildiğim hâlihazırda orada resmî bir devlet yapılanması var. Demokratiktir, degildir, bu ayrı bir tartışma; demokratikleşmesi gerekir. Zalimdir, şudur, budur, ayrı bir tartışma. Ama bugün Türkiye Cumhuriyeti devleti şunu bize söylesin. Biz bu Meclisin milletvekilleriye, haberimiz yok; Suriye'ye savaş ilan edildiyse, oraya asker gönderildiyse, kalelere bayrak dikiliyor ve oralar işgal ediliyorsa ya da vekil güçler eliyle bu yapılıyorsa birileri bu Meclise izahat getirsin. Hem "Haberimiz yok." diyeceksiniz hem de oraya götürüp çeteler Türk Bayrağı dikecek, bundan da memnuniyet duyacaksınız! Kürtlere orada çeteler saldıracak, elinizi ovuşturacaksınız, bundan da memnuniyet duyacaksınız! Kürtler sürgün edilecek, buradan "oh oh" çekeceksiniz! Nasıl bir şey bu, nasıl bir şey, biri çıksın bunu bize açıklasın! Bunu kabul etmiyoruz!

ADEM ÇALKIN (Kars) - Kim oh çekiyor ya, kim oh çekti? Oh çeken kim?

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Koçyiğit.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Cevap vermek istiyorum Değerli Başkanım.

ÖZNUR BARTİN (Hakkari) - Mikrofonu niye açmadınız Başkan?

BAŞKAN - Sayın Grup Başkan Vekilinin konuşması çok hızlı aktığı için açamadım arkadaşlar, yoksa mikrofonu açma konusunda hiç bir tereddütüm olmaz, merak etmeyin.

Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

43.- *Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Bizim için önemli olan Türkiye'nin birlik ve beraberliği, huzuru ve güvenidir. Türkiye Cumhuriyeti her daim şu iddiayı ortaya koymuştur: Suriye'nin bütünlüğünü savunmuştur, Suriye'nin bu noktaya getirilmesinin doğru olmadığını savunmuştur ve bütün Suriye halkının güvenli bir şekilde yaşamını sürdürmesini savunmuştur.

Ama burada bazı hususları anlamakta zorluk çektiğimi açıkça ifade etmek isterim; Türkiye Cumhuriyeti, Suriye'nin birlik ve beraberliğini ve toprak bütünlüğünü bangır bangır bütün dünyaya savunurken, hem kendi güvenliğimizin hem de Suriye'deki, güneyimizdeki halkların güvenliğinin sağlanması için bunca mücadele verirken bundan niye bu kadar rahatsızlık duyulduğunu anlamakta da güçlük çektiğimi ifade etmek isterim.

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Anlamada problem mi yaşıyorsunuz siz gerçekten?

BAŞKAN - Buyurun Sayın Koçyiğit.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Başkan, akşama kadar böyle polemik mi dinleyeceğiz?

44.- *Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Söylediğimiz söz çok açık Sayın Başkan, biz diyoruz ki: Şu anda yürüttüğünüz Suriye siyasetinin bedelini halklar ödüyor. Bakın, İdlib'de çatışmasızlık bölgesi vardı değil mi? Astana'da garantör ülke kimdi? Türkiye idi. Kuleleri niye inşa etti? Oradaki HTŞ'yi kuşatmak için. Bugün HTŞ'ye kim yol verdi, ta Halep'e kadar gitti? Bugün eğittiğiniz, donattığınız "Suriye Millî Ordusu" adını kattığınız o El Kaide artıkları Kürtlerin mahallelerine, yaşam alanlarına saldırıyor. Nasıl Suriye'nin birliğinden, bütünlüğünden yanasınız? Şu anda Kürtler orada katliam riskiyle karşı karşıya, 300 bin Kürt şu anda göç yolunda yeniden bu soğukta, gidecek tek bir yeri yok, ulaşmaya çalışıyor güvenli bölgelere. Halep halkı şu anda göç ediyor, göç yollarında güvenli bölgeye ulaşmaya çalışıyor. Nasıl birliğini istiyorsunuz siz, bu Suriye'nin birliği nasıl olacak böyle; çetelerin sırtını sıvazlayarak mı, silah vererek mi, eğitim donatarak mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Orada görüntüler var, bu HTŞ'nin esir aldığı rejim askerlerine Alevi olduğu için, Arap Alevisi olduğu için yaptığı işkence görüntüleri var; gazetecilerin, gazeteci kılıklı insanların orada yaptığı işkence görüntüleri var; esir alınan kadınlara yapılan işkence görüntüleri var. Onaylıyor musunuz, soruyoruz, hani Suriye'nin bütünlüğünden yanasınız ya! Bütün bunlar dünyanın gözü önünde oluyor. Onun için, burada böyle güzel laflar söylemekle olmaz. Suriye'nin birliğinden, bütünlüğünden yanaysanız o zaman barış siyaseti yapacaksınız, halkları koruyacaksınız, çeteleri desteklemeyeceksiniz orada, bu kadar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

45.- *Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Biz kendi düşüncemizi son derece net bir şekilde ortaya koyduk. Birilerinin hoşuna gitmese de biz bu iddialarımızı aynen sürdüreceğiz. Sadece Halep değil dünyanın herhangi bir köşesinde şanlı kaniyla sulanmış Türk Bayrağı'nın dalgalanması bazılarını rahatsız etmeye devam edebilir.

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Bayrak meselesi değil Sayın Hatip, bayrak meselesi değil, bayrağı kullanmayın, yeter artık!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Biz düşüncemizi çok net ortaya koymuş durumdayız.

Teşekkür ediyorum.

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Bir sürü gencin kaniyla burada hamaset üretemezsiniz!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ya, bir halkın bayrağını çetelerin eline veriyorsunuz.

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Siz bayrakla hamaset üretemezsiniz! Yeter artık!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları var.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Başkanım, bir küçük değerlendirme yapmak istiyorum söz verirsiniz.

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Ya, bu kadar insanın, çocuğun kaniyla... Bayrağı her şeye kullanıyorsunuz, böyle şey mi olur ya! Ayıptır ya!

BAŞKAN - Sayın Çömez, sisteme girmemişsiniz, o yüzden göremedim, lütfen sisteme girer misiniz. Buyurun lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Çeteler diyor bayrağı, çeteler!

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Ya, AKP'nin yüzde 60'ı Kürt, kalkmışlar burada, Kürtler katlediliyorken gülüyorlar ya!

ADEM ÇALKIN (Kars) - Ya, hangi Kürt katlediliyor ya!

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Sen bir sus ya! Bilmiyorsun zaten, konuşuyorsun!

ADEM ÇALKIN (Kars) - Nasıl ben susayım? Sen niye konuşuyorsun o zaman?

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Sen hiçbir şey bilmiyorsun! Bilmediğin alanda konuşma!

BAŞKAN - Sayın milletvekili...

ADEM ÇALKIN (Kars) - Bütün Kürtlerin adına siz mi konuşacaksınız ya? Yeter ya!

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Sana yeter!

BAŞKAN - Sayın milletvekili...

ADEM ÇALKIN (Kars) - Vallahi ne güzel ya! Ben niye konuşuyormuşum! Ben konuşacağım tabii. Sen niye konuşuyorsun o zaman?

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Bilmediğin şeyler hakkında konuşma! Buraya sadece rant peşinden gelip vekil olmuşsun, Kürtlerin katli üzerinden siyaset üretiyorsun! Bırak Allah aşkına! Sizin geçmişinizi de biliyoruz, geleceğinizi de biliyoruz.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Ya, bırak Allah'ını seversen ya, bırak! Kürtler bir tek üzerinizden mi siyaset yapıyor? Bir tek siz misiniz Kürt? Ne güzel dünya ya!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, bir Grup Başkan Vekiline söz verdim. Lütfen Grup Başkan Vekilinin söz hakkına müdahale etmeyin, lütfen.

Buyurun Sayın Çömez.

46.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Suriye'ye ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Az önce Sayın Emir tıbbi malzemelerle ilgili çok önemli bir şey söyledi. Konu çok teknik olduğu için ben de hem mesleğim hem de siyasi kimliğim gereği bir katkı sağlamak istiyorum; çok önemli bir ayrıntı. Daha önceden birkaç kere bunlarla ilgili soru önergeleri verdim, Sayın Yenişehirlioğlu, her zaman olduğu gibi Sağlık Bakanlığı buna cevap vermedi. Bakın, son on, on beş yıldır sağlıkta çok kötü tıbbi malzemeler kullanılıyor. Ben uzun yıllar kalın bağırsak kanserleri ameliyatı yapmış bir genel cerrahi uzmanıyım, bir yakınımı da kötü malzeme kullanımı sebebiyle Manisa'da kaybettim. Kalın bağırsak kanserlerinde “stapler” adıyla kullanılan cihazlar eskiden Avrupa'dan gelen kaliteli cihazlardı, şu anda Çin'den geliyor, son derece kötü. Birçok meslektaşımla görüştüğümde, verilen cevap “Maalesef şu anda çok ciddi komplikasyonlar yaşıyoruz.” şeklinde oldu.

Öte yandan, ortopedide kullanılan protezler, diz, kalça, omuz protezleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Eskiden yine kaliteli malzemeler kullanılıyordu ama maalesef, artık Çin'den ve Hindistan'dan gelen malzemeler kullanılıyor. Komplikasyon oranları çok artmış, yeniden ameliyata girme oranları son derece artmış. Bunun hem hastanın sağlığına büyük bir zararı var hem de Türk ekonomisine büyük bir zararı var. Tabiatıyla, bununla ilgili Sağlık Bakanlığının artık ciddi ciddi düşünmesi gerekiyor.

Son olarak da Suriye'yle ilgili değerlendirme yapmak istiyorum. 2011'e kadar “kardeşim Esad” 2011'den sonra “katil Esad”e dönüştü ve oradaki yanlış politikaların neticesinde biz 10 milyonu bulan Suriyeli sığınmacıyı kucağımızda bulduk, sınırın hemen ötesinde kaotik bir yapıyla karşı karşıya kaldık. Tabiatıyla, Suriye'de istikrarın korunması, oradaki Kürt'üyle, Alevi'siyle, Nusayri'siyle, Sünni'siyle, diğer etnik gruplarıyla -ne dersene- hepsinin bir Suriye vatandaşı olarak o coğrafyada huzur içerisinde yaşaması bizim için idealdir, olması gerektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim, bir cümle, lütfen...

BAŞKAN - Son kez açıyorum Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Teşekkür ederim.

Suriye'nin hemen kuzeyinde PKK'nın desteklediği PYD/YPG Türkiye için ne kadar zararlıysa, öte yandan IŞİD artışı HTŞ ve ona benzer uluslararası teröristlerin de Türkiye için tehlikesi o kadar fazladır. Sınırın hemen ötesinde istikrarın sağlanması bizim için son derece önemlidir. Suriye halkının kendi içinde, kendi bünyesinde demokratik bir şekilde, huzurlu ve güvenli yaşaması bizim tercihimizdir. Tabiatıyla, 2011'den beri yapılan bir sürü dış politik hata son dönemde tekrarlanıyor. Türkiye'nin artık bunlara mahal vermemesi lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER**A.- SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, Türkiye’de yaşayan engelli vatandaşlar hakkında sağlıklı politikalar geliştirilmesi ve bu konuda yapılacak kanun çalışmalarında başvurulması için engelliler hakkındaki kategorik verilerin netleştirilmesi amacıyla 4/12/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/12/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/12/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Bülent Kaya tarafından, Türkiye’de yaşayan engelli vatandaşlar hakkında sağlıklı politikalar geliştirilmesi ve bu konuda yapılacak kanun çalışmalarında başvurulması için engelliler hakkındaki kategorik verilerin netleştirilmesi amacıyla 4/12/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 4/12/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere söz talebi Saadet Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç’a aittir.

Buyurun Sayın Kılıç.(Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, grup olarak, engelli vatandaşlarımız hakkındaki kategorik verilerin netleştirilmesi, sosyal yaşama etkin katılımlarını sağlamak amacıyla yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi adına verdiğimiz araştırma önergemizin gerekçesini açıklamak üzere söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri takip eden başta engelli kardeşlerimiz olmak üzere aziz milletimizin her bir ferdini saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, dünya üzerinde yaklaşık 1 milyar 300 milyon engelli yaşamaktadır, ülkemizde ise 10 milyondan fazla engelli vatandaşımız vardır. Bu rakam nüfusumuzun yaklaşık yüzde 12’sine tekabül etmektedir. Gün geçtikçe engelli birey sayısı artmaktadır. Engelli bireylerin sayısının gitgide artış göstermesi engellilere yönelik düzenlenen ve düzenlenecek olan sosyal politikalara da önem kazandırmaktadır. Engelliler, savaşların, iş kazalarının, terörün, yanlış tedavinin veya bilinçsiz yürütülen süreçlerin mağdurlarıdır. Her birimiz her an engelli olabiliriz, dolayısıyla hiçbirimiz engelli bireylerin önündeki engellerin kaldırılması adına sorumluluk almaktan kaçınmamalıdır. Bu sebeple, amacımız sadece Engelliler Günü vesilesiyle engelli vatandaşlarımızı hatırlatmak ve birkaç cümleyle anmak değildir; asıl amaç, günlük yaşantıda engelli bireylerin temel haklarına erişebilmesi için uygun ortamın

inşa edilmesini sağlamaktır. Bu anlamda, devlet, engellilerin korunmasını, toplumun içinde herkesle birlikte ve toplumsal yaşamın ekonomik, sosyal, siyasi, kültürel ve kamusal olmak üzere tüm alanlarında aktif olarak yer almasını temin etmelidir; bununla birlikte, ekonomik kalkınmanın nimetlerinden toplumdaki diğer bireylerle birlikte engelli bireylerin de eşit bir şekilde yararlandırılması görevini sosyal devlet ilkesi gereğince yerine getirmelidir. Bu politikaların başında ise özellikle engellilerin en büyük sorunlarından biri olan istihdam sorununa yönelik politikalar gelmektedir ancak gerek toplumsal ön yargılar gerekse uygulama politikalarındaki bazı eksiklikler sonucunda engellilerin istihdamı büyük ölçüde yetersiz kalmaktadır. Türkiye’de özellikle engellilerin istihdamında en kolay ve en yaygın yöntem olarak kullanılan kota sisteminin kapsama alınan işyerleri açısından yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Engelli istihdam zorunluluğu bulunmayan ve kontenjan fazlası engelli istihdam eden işyerlerine verilecek teşvikler artırılmalı ve çeşitlendirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, engelli vatandaşlarımızın ihtiyaçlarının tespiti ve bu doğrultuda gerekli çalışmaların yapılabilmesi için evvela verilerin netleştirilmesi gerekir. Bugün baktığımızda sokaklar, kaldırımlar, binalar, toplu taşıma araçları, istihdam olanakları ve sosyal aktiviteler başta olmak üzere engelli bireylerin sosyal yaşama katılımı oldukça sınırlıdır. Merkezî yönetim, yerel yönetimler ve kamu kurumları engelli bireylerin sosyal yaşama etkin katılımı için gereken hassasiyeti mutlaka göstermelidir, zira engelli bireyleri yok sayan bir yönetim anlayışı sosyal devlet olmanın gereklerine aykırı olduğu gibi inancımıza da aykırıdır. Bizim inancımızda kerim devlet anlayışı vardır. Kerim devlet anlayışı, çatısı altındaki her bir insana güvenli bir yuva olma anlayışıdır; kerim devlet anlayışı, bir insanın bile darda koymayacak, tek bir kişiyi dahi sahipsiz bırakmayacak devlet anlayışıdır. Bugün özellikle ağır engeli bulunan insanlarımızın yakınları “Ben ölürsem ne olacak?” endişesiyle yaşamaktadır. Bu engelli yakınlarımızın endişeleri giderilmelidir, devlet, yakını öldükten sonra engelli insanlarımızın sahipsiz kalmayacağına dair güvence vermelidir. Böylelikle engelli yakınlarımızın yüreklerine su serpilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kılıç.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Bunu yapmak hem inancımızın gereği hem de ifade ettiğim kerim devlet anlayışının gereğidir. Merkezî ve yerel yönetimlerde engelli insanlarımızı yok sayan mevcut işleyişi kabul etmiyor ve yeni bir yönetim anlayışının tatbik edilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Şimdiye kadar atılması gereken adımların daha fazla geciktirilmeksizin atılması için, insanlarımızın önündeki engellerin ivedilikle kaldırılması için yetkilileri göreve davet ediyoruz. Geliniz, var olan eksiklikleri gidermek için hep birlikte sorumluluk alalım, önerimize vereceğiniz destekle engellerin kaldırılması adına önemli bir adımı hep birlikte atmış olalım. Böylelikle, Gazi Meclisimiz, engelli insanlarımız için de yaşanabilir şehirler ve yaşanabilir bir Türkiye’nin inşa edildiği milletin Meclisi olsun istiyoruz.

Önerimize desteklerinizi bekliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine İYİ Parti Grubu adına söz talebi Denizli Milletvekili Yasin Öztürk’e aittir.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Ülkemizde engelli bireylerin maruz kaldığı haksızlıkları, toplum olarak eksikliklerimizi ve devletin bu konuda sorumluluklarını konuşmak üzere söz aldım. Ancak bu konuşmanın sadece bir eleştiri değil, bir çağrı niteliği taşımasını istiyorum çünkü bu mesele yalnızca engelli bireylerin meselesi değil, insan haklarına, eşitliğe ve adalete inanan herkesin ortak sorumluluğudur.

Eğer bir toplum, bir devlet, vatandaşlarının temel ihtiyaçlarını planlayacak veri altyapısından bile yoksunsa -dikkatinizi çekerim, en son veri 2011 senesine ait- orada zaten sorunların çözülmesini beklemek saflık olur. 2011 yılındaki resmi rakamlara göre Türkiye nüfusunun yaklaşık yüzde 7'si -en az 5 milyon yurttaşımız- engellidir. Dikkat edin, on üç yıl önceki rakamları verdim çünkü iktidar on üç yıldır engelli vatandaşlarımıza ilişkin kayıt tutmuyor. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının öve öve bitiremediği bir Ulusal Engelli Veri Sistemi var ama sisteme göre 2021 yılında engelli vatandaşlarımızın sayısı yarı yarıya azaltılıp 2 milyon 511 bine düşmüş. 2021'deki bu tuhaf rakamlar 2023 yılında da bu sisteme aynen girmiş. Ciddiyetsizlik gün gibi ortada, işin boyutunu bile bilmiyorlar ama lafa gelince kendilerini hizmet şampiyonu ilan ediyorlar.

Engelli bireylerimize yönelik bir ciddiyetsiz tavır sadece veri tabanıyla da sınırlı değil; binalarımız, caddelerimiz, kamu binalarımız ve toplu taşıma araçlarımız sanki engelli bireylerimiz yokmuş gibi tasarlanmış. Bir tekerlekli sandalye kullanıcısının sokakta rahatça hareket edebilmesi mümkün değil; kaldırımlar ya düzensiz ya rampasız. Görme engelli vatandaşlarımız için ise rehber yollar ya hiç düşünülmemiş ya da eksik bırakılmış. Bu tabloyu insani ve vicdani olarak kabul etmek mümkün değildir.

Peki, bu durum neden böyle? Sorunun kökenine indiğimizde toplumsal bir zihniyet problemine ve siyasetin yetersizliğine ulaşıyoruz. Engelli bireyler genellikle yardım üzerinden tanımlanıyor, oysa engelli bireylerin ihtiyacı yardım değil eşitlik. Onların bağımsız bireyler olarak hayatlarını sürdürebilmesi için gerekli olanakların sağlanması bir lütuf değil devletin anayasal, mecburi bir görevidir. Anayasa'mızın 10'uncu maddesi ne diyor, bakın: "Devlet, engelli bireylerin hayatın her alanında eşit bir şekilde var olabilmesi için gerekli önlemleri alır." Ancak bu hüküm maalesef kâğıt üstünde kalıyor. Engelli bireyler için ayrılmış bütçe yetersiz, yasal düzenlemeler uygulama aşamasında etkisiz. Engellilerin işe erişimi konusunda da ciddi sıkıntılar var. Engelli bireylerin istihdam edilmesi zorunlu olan kontenjanlar ya doldurulmuyor ya da göstermelik pozisyonlarla geçiriliyor. Eğitim ise başlı başına bir sorun. Halbuki eğitim engelli bireylerin topluma katılımında en temel araçlardan biridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Devamlı) - Bir çocuğun yalnızca fiziksel değil, zihinsel ve duygusal ihtiyaçları da karşılanmalı ki gelecekte toplumun eşit bir ferdi olsun.

Değerli milletvekilleri, bu sorunları çözmek için yapılması gerekenler aslında oldukça basit. Öncelikle, engelli bireylerin sayısı, ihtiyaçları ve yaşam koşullarıyla ilgili kapsamlı bir araştırma yapılmalı, bu veriler ışığında bir eylem planı hazırlanmalı ve bu plan siyasi iradenin değişmesiyle rafa kaldırılacak bir belge değil, kalıcı bir devlet politikası hâline gelmelidir. Ayrıca, engelli bireylerin siyasette, bürokraside ve karar alma mekanizmalarında yer alması sağlanmalı.

Onların yaşadıkları sorunları en iyi kendilerinin ifade edebileceğini unutmamalıyız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi İzmir Milletvekili İbrahim Akın'a aittir.

Buyurun Sayın Akın. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AKIN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nü kutluyoruz ve bu Meclisteki bütün vekillerimizin -lütfen, bu yasayı herhangi bir partinin işi ve görevi gibi değil- her an, her zaman engelli olabilme potansiyeli olduğunu belirtiyor, koşullarının ona göre değerlendirilmesi gerektiğini rica ediyoruz.

3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nde engelli haklarının tanınması, uygulanması ve engelliler için eşit yurttaşlık imkânının tartışılması bizce çok önemli. Ancak, bugün, Türkiye'de engellilere yönelik ayrımcılığın, ötekileştirmenin, eksik görme anlayışının ve sağlamlılık ideolojisinin engelliler için eşit yurttaşlığın önündeki en büyük engeller olduğunu düşünüyoruz. Sağlamlılık ideolojisi nedeniyle, Türkiye nüfusunun 10 milyondan fazlasını oluşturan engelli yurttaşların erişilebilirlik, ulaşım, istihdam, eğitim, sağlık, siyasal ve sosyal katılım haklarının sistematik olarak ihmal edildiğini yaşamımız içerisinde somut olarak görüyoruz.

Bu konuda partimizin çok önemli bir çalışması var ve partimizin Engelliler Komisyonu kapsamlı bir çalışma yapmış durumda. Onlardan bir kısmını ama sadece bir kısmını sizlerle paylaşmak istiyorum: Nüfusun içinde yüzde 12'den fazla olan engellilere bütçeden en az yüzde 12 pay ayrılması gerektiğini düşünüyoruz. Yirmi yıldır ötelenen erişilebilirlik mevzuatıyla binaların, yolların, kaldırımların, geçitlerin, otoparkların ve parkların, asansörlerin, yemekhanelerin, kurum internet sitelerinin, e-devlet uygulamalarının, mevzuatın tüm birimlerinin yeniden engelliler için güncellenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Kamuda hâlen yüzde 3-4 civarında olan kota uygulamasının, iş bulma hakkının en az yüzde 10'a çıkarılmasını düşünüyoruz çünkü mevcut potansiyelin ancak böyle erişilebilir anlamda, adaletli anlamda değerlendirileceğini düşünüyoruz. Tüm kamu emekçilerinin ve çalışanların içerisinde bir farkındalık eğitiminin, özellikle engelliler için yapılmasını gerekli ve elzemdir diye düşünüyoruz. Gelirleri asgari ücretin çok altında olan engellilerin gelirlerinin mutlaka asgari ücret seviyesine çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz. Engelli emekçilerin iş yerlerinde maruz kaldığı sağlamlılık ve mobbing uygulamalarıyla ciddi bir şekilde mağdur olduklarını yaşamımız içerisinde görüyoruz ve acilen bu konuda yasal önlemler alınması gerektiğini düşünüyoruz. Yine, ciddi bir şekilde, kısmen, özellikle hastanelerde ya da sağlık sorunları olan "SMA" gibi, "Down sendromu" gibi hastalar için olan uygulamalar, maalesef, bu sağlık sisteminde kötüdür ve bu konuda ciddi mağduriyetlerin olduğunu biliyoruz ve onlara sağlanması gerektiğini buradan ifade ediyoruz. Güvencesiz çalışma koşullarında, yine, ciddi sorunlar olduğunu biliyoruz ve engellileri güvenli çalışma ortamının sağlanması konusunda bir teklifte bulunuyoruz ve bu yasada bunun ele alınması gerektiğini düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

İBRAHİM AKIN (Devamla) - Son olarak da şunu söylemek isterim: Ben yaklaşık son on gündür 4 tane cezaevinde 27 hasta mahpus arkadaşla görüştüm ve cezaevlerinde korkunç bir adaletsizlik yaşanıyor. Kanser hastası olmuş ve artık cezaevinde yaşamı mümkün olmayan insanların bile hâlâ cezaevinde tutulduğu, neredeyse ölüme mahkûm edildiği bir gerçekle karşı karşıyayız. Bu vesileyle, o görüştüğüm arkadaşlara buradan söylemek istiyorum: Acilen Adalet Bakanlığının bu adaletsizliği ortadan kaldırması lazım; aksi takdirde, cezaevinde... Ailesinin yanında ölmek isteyen insanlara bile yol vermeyen, bu konuda yasal olarak gereğini yapmayanlar her türlü insan hakları ihlali yapmaktadır. Buradan bir kez daha sesleniyorum: Bu konudaki yapılan her türlü kötülük neredeyse mevcut hukuk sisteminde bile yapılmayan bir düşmanlık hukuku şeklinde gerçekleşen bir durumdur. Biz acilen mahkûmlarımızın, mahpuslarımızın, en azından kendilerinin rızasıyla, ailelerin yanında yaşamlarını yürütmesinin gerçekleştirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Ankara Milletvekili Aylin Yaman'a aittir.

Buyurun Sayın Yaman. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYLİN YAMAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Engellilerimiz için sağlıklı politikalar üretmek istiyorsak önce verimizi sağlam hâle getirmeliyiz. Biliyorsunuz şu anda üç farklı veri setinden faydalaniyoruz ve sadece 10 milyon kişi olduğunu tahmin ediyoruz. Bir tanesi on üç yıl öncesinin, dünyada 7 kez güncellenmiş olmasına rağmen bizim on üç yıl öncesini kullandığımız bir veri seti ki ona göre yüzde 6,9; bir diğeri 2014-2019 yılları arasındaki TÜİK'in sağlık verisi, ona göre yüzde 15; bir de Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının kullandığı Ulusal Engelli Veri Sistemi'ne -o da başvuruları değerlendiren- göre de 2,5 milyon başvuru var. Dolayısıyla biz 10 milyonluk tahminle başlıyoruz. Biliyorsunuz, ölçmezsek hiçbir şekilde yönetemeyiz.

Diğer bir konu, raporlama süreçleri, son derece hassas bir konu. 2019 yılında çıkarılan bir değişiklikle 2'li skaladan 3'lü skalaya geçince ciddi hak kayıpları yaşanmıştı. Önümüzdeki günlerde Genel Kurula getirilmesi planlanan teklifle 2008 Ekim ayı öncesinde sigortalanmış olan engelliler için farklı bir uygulama söz konusu olacak, devreye girecek; yine aynı hak kayıplarından karşı karşıya kalacağımızı düşünüyoruz. Bu döneme kadar Gelir İdaresi Başkanlığınca tespit edilen vergi indirimine esas engellilik derecesine göre hesaplanırken artık Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından çalışma gücü kaybı oranına göre hesaplanacak. Bu aslında mantıklı gözükmeyle birlikte, vergi indirim belgesiyle hesaplanan oran engellilik kavramını fiziksel ve ruhsal boyutuyla ele almakta, tüm yaşamı ele almakta. Oysa Sosyal Güvenlik Kurumunda devreye girecek şey sadece çalışma gücüne yönelik bir şey. Bu sıkıntılı çünkü engellilik oranı çok yüksek olup iş gücüne daha rahat katılabilecekler için çok ciddi dezavantajlara neden olacak. Bunu biz Komisyonunda kayda geçirdik, sıkıntı olabileceğini dile getirdik, bir kez daha kayda geçsin istiyorum.

İstihdam sorunu çok önemli, şu anda sadece 80 bin kişi var kamuda çalışan. Yüzde 40 engellilik oranı var, bu da bilimsel altyapısı olmayan bir orana göre hesaplanıyor. Engelli aylıkları yaşamla bağdaşmadığı gibi, sadece engelli vatandaşlarımızın yüzde 3,5'ü alabiliyor; 354 bin kişi. Önümüzdeki yıl için hedeflenen nedir Aile Bakanlığında? 340 bin kişi yani daha az hedef konulmuş; bu anlaşılabilir bir şey değil, tamamen özensizlikle alakalı.

Bir diğer konu da şu: Bu grupta okuma yazma bilmeyenlerin oranı çok yüksek; ülke genelinde yüzde 2,4 olmasına rağmen, bu grupta yaklaşık yüzde 23 civarında. Engellilerde, kadınların yüzde 32,4'ü okuma yazma bilmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN YAMAN (Devamla) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Yaman.

Buyurun.

AYLİN YAMAN (Devamla) - Özel sektör kotasını doldurmak için üniversite mezunu engelli istiyor, oysa engellilerin sadece yüzde 2,4'ü üniversiteyi bitirebiliyor; buna da el atmamız gerekiyor.

Bakım ve rehabilitasyon merkezi sayısı çok az, ülkede sadece 106. Önümüzdeki yıl için aynı rakam hedeflenmiş yani artış hedeflenmiyor, dahası, gerekli sağlık profesyonelleri atanmıyor; evdeler, engelli bakım ve rehabilitasyon teknikerleri, evde bakım teknikerleri, sosyal hizmet uzmanları atanmıyorlar, evdeler; bu da çok sıkıntılı bir konu.

Son olarak, bugün çıkan bir yönetmelikle engelli teçhizatı olan araçlarda engellilerin kendisi dışında 2 kişi kullanabilecek. Suistimale açık bir konu olduğu için yapıldığının farkındayım, suistimallerin de farkındayım ama suistimal edenleri cezalandırmak için lütfen, engellileri cezalandırmayın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'ye aittir.

Buyurun Sayın Öncü. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FATMA ÖNCÜ (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. Saadet Partisi Grubu tarafından verilen önerge üzerinde söz almış bulunuyorum.

Türkiye’de son yirmi iki yılda engelli vatandaşlarımızın hak ettiği hayat standartlarına ve erişilebilir bir geleceğe sahip olmaları için devrim niteliğinde çalışmalar yaptık. Elette ki az önce önergeyi sunan arkadaşımız da çok önemli bir konuya temas etti. Belki bunları sürekli söyleyerek ancak sizi bilgilendirme konusunu sağlayabileceğiz diye düşünüyorum çünkü “Engellilerin ailesi ‘Biz öldükten sonra onlar ne olacak?’ kaygısını taşıyor.” diye bir ifadeye bulundu. Hiç kaygılanmasınlar çünkü biz Cumhurbaşkanımızın sirayetiyle, 2002’den bugüne kadar bu konudaki bütün problemleri çözdük arkadaşlar. Nasıl çözdük? Bakım merkezlerimizle. 413 tane kamu ve özel bakım merkezimiz 37 bin engellimize bakıyor, bakım hizmetini görüyor. Dolayısıyla vatandaşımızın bu konuda bir endişesi yok. Sizlerin yeni fark ettiğini biz yıllardır hizmet olarak yapıyoruz. Bugün yine binlerce hizmetimiz var; istihdamda, sağlıkta, eğitimde, özel eğitimde, kaynaştırmalı eğitimde, saymakla bitmez. Biz yirmi iki yılda binlerce yenilik yaptık, bunların bir tanesini de yakın zamanda yaptık, bunu da ben size söyleyeyim, belki buradan öğrenmiş olacaksınız. Başta Cumhurbaşkanımıza ve Komisyon Başkanımız Sayın Asuman Erdoğan Hanımefendi’ye de teşekkür ediyorum. Bildiğiniz üzere, Türkiye bu sene Parlamentolararası Birlikte ilk defa Engelli Komitesinin kurulmasına yönelik tüzük değişikliği yapan ülke statüsündedir arkadaşlar. Buradan da sizlerden bir takdir bekliyoruz inşallah. Bunu yaparken de parmaklarımızla, olmayan parmaklarımızla, olmayan gözlerimizle, olmayan ayaklarımızla başardık, birçok şeyi başardığımız gibi.

Ayrıca, hakikaten bu konuya temas etmek istemiyordum ama zamanı efektif kullanmak için söyleyeceğim. Dün burada, 3 Aralık Engelliler Günü’nde çok değerli engelliler için -bu tamamen siyasetüstü bir konu arkadaşlar- birçok mücadele verip, mücadeleyle başarıyı kazanmış arkadaşımızın 3 Aralık günü beş dakikalık kürsü konuşmasını gasbettiniz. Bunun için hakikaten bir özür bekliyoruz sizden, bunu söylemeden buradan gitmek istemedim.

Ayrıca, gelelim diğer konulara. Biz aynı zamanda, evde bakımla ilgili -az önce milletvekilimiz ifade etti- 546 bin kardeşimize ailesinin yanında bakım işlemlerini gidermesi için bugüne kadar 161 milyar ödenekte bulunduk. Ayrıca, özel eğitim... Rakamları şimdi söylemek istiyorum, önemli çünkü, tutanaklara geçsin istiyorum: Engelli kardeşlerimizi, sadece bu yıl 586 bin kardeşimizi İŞKUR ile Çalışma Bakanlığı arasında eğitim düzenleyerek istihdam konusunda desteklemiş bulunuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Öncü.

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - Biz iktidara geldiğimizde, rakamı 2 bin olmayan kamu istihdamını bugün 71 bin kardeşimizin kamuda çalışmasını sağlayarak değişime yine imza attık. Bırakın onu, her konuda değişime imza attığımız gibi siyasette de ben isterim ki şu anda karşımda değerli sıralarda oturan, tıpkı bizde olduğu gibi, sizde de temsil noktasında engelli kardeşlerimiz olsun. Gerçekten, mademki bu konuda bu kadar hassassınız, önümüzdeki dönemde inşallah bunu değerlendirirsiniz, biz de bu konudaki samimiyetinize gerçekten ama gerçekten inanmış oluruz.

Zaman yeterli değil arkadaşlar, binlerce değişikliğimiz var. Bunlardan bir tanesi İnsan Hakları Eylem Planı’yla 2011 yılında, kamuda üst düzey görev alsın diye ilk bakan yardımcısını atadık. Daha bu yıl

-her bir milletvekilime teşekkür ediyorum- görme engelli bir arkadaşımızı hâkim olarak atadık ve engelli vatandaşlarımız arasından kamuda, onlarca daire başkanını, şube müdürünü görevlendirdik.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, İstanbul Milletvekili Burak Akburak ve 20 milletvekili tarafından, Türkiye'nin plastik atık ithalatının çevre ve halk sağlığı üzerindeki etkilerinin gözden geçirilerek sürdürülebilir politikalar geliştirilmesi amacıyla 21/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/12/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/12/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez

Balıkesir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Burak Akburak ve 20 milletvekili tarafından, Türkiye'nin plastik atık ithalatının çevre ve halk sağlığı üzerindeki etkilerinin gözden geçirilerek sürdürülebilir politikalar geliştirilmesi amacıyla 21/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 4/12/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Öneri üzerine İYİ Parti Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Burak Akburak'a aittir.

Buyurun Sayın Akburak. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerimizi açıklamak üzere söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 2024 yılı itibarıyla Türkiye Avrupa'nın en fazla plastik atık ithal eden ülkesi konumuna gelmiştir. Her gün yaklaşık 125 kamyon plastik atık sınırlarımızdan içeri giriyor. Bu atıklar İngiltere'den, Almanya'dan, Belçika'dan ve diğer Avrupa ülkelerinden giriyor; Türkiye maalesef bir çöp sahası hâline geldi. Tarım arazilerimiz kirleniyor, denizlerimizdeki balıklar zehirleniyor, toprağımızda yetişen ürünler sağlıksız hâle geliyor. Doğamız, insanlarımız ve ekonomimiz bu yükü daha fazla taşıyamaz. Bizden sonraki nesillere içilebilir suyu, ekilebilir toprağı kalmamış bir ülke mi bırakmayı düşünüyoruz? Buna kimsenin hakkı yok. Türkiye sanayisiyle, tarımıyla, turizmiyle, kültürel mirasıyla güçlü ve saygın bir ülkedir. Biz Avrupa'nın, çöplerini ithal eden değil; bilimde, teknolojiye, çevre politikalarında örnek gösterilen bir ülke olmak zorundayız. Avrupa kendi atıklarını yönetemiyorsa, bu bizim sorununuz değil.

Değerli milletvekilleri, plastik atıklar yalnızca bir çevre sorunu değil; aynı zamanda, halk sağlığını tehdit eden uzun vadeli ve derin bir krizdir. Bu atıkların büyük bir kısmı geri dönüştürülüyor ya da açık alanlarda yakılıyor ya da kontrolsüz bir şekilde depolanıyor. Bu süreçlerde açığa çıkan zararlı kimyasallar, ağır metaller ve plastik parçacıklar toprağa ve suya karışıyor, havamızı kirletiyor. Türkiye'nin eşsiz sahillerinde, tarım arazilerinde, hatta içme suyu kaynaklarında plastik atıkların kalıntılarına rastlanıyor. Marmara Denizi'ni felç eden müsilaj sorunu gibi felaketlerin arkasında çevreye karşı umursamazlık ve yanlış politikalar yatmaktadır.

Bir örnek vermek istiyorum: Adana'da, Mersin'de çekilen görüntüleri hepimiz hatırlıyoruz. Avrupa'dan ithal edilen plastik atıkların kontrolsüz bir şekilde tarım alanlarında, sahillerde yığıldığını ve yakıldığını hepimiz gördük. Bu yakım işlemi sırasında çıkan toksik gazlar o bölgedeki insanların sağlığını doğrudan tehdit etti. Çocuklarımızın büyüdüğü, nefes alıp oynadığı yerlerde bu kirliliğe nasıl göz yumacağız? Bilim insanlarının yaptığı araştırmalar yer altı sularında plastik parçaların yoğunlaştığını gösteriyor. İstanbul'da bir balıkçıdan alınan balıkların midelerinde plastik parçaların çıktığını tespit ettiler biliyorsunuz, bunu da basından hep beraber öğrendik. Tarım ve turizm sektörü zaten Türkiye'nin can damarlarından biri ama bu tip faaliyetler sadece tarımı, turizmi etkilemiyor; aynı zamanda, doğal kaynaklarımızın kirlendikçe bu sektörlerin de sürdürülemeyeceğini hep beraber görüyoruz. Kendi elimizle ekonomimizi baltalıyoruz. Bu sorunun çözümü ithalatı artırmak değil, sürdürülebilir geri dönüşüm politikaları geliştirmektir. Avrupa ülkeleri kendi plastik atıklarını ihraç ederek kendilerini kurtardıklarını zannediyor olabilir ama Türkiye'nin insanları Avrupa'nın atıklarına maruz kalacak kadar değersiz değildir.

Değerli milletvekilleri, plastik atıklar yalnızca çevremizi kirletmekle kalmıyor, aynı zamanda geleceğimizi de çalıyor. Her bir plastik parçası su kaynaklarımıza, toprağımıza ve besin zincirimize karışıyor. Araştırmalar bu atıkların uzun vadede kansere, hormonal bozukluklara ve diğer sağlık sorunlarına neden olduğunu gösteriyor yani bu mesele sadece bugünün değil yarınların da meselesidir. Bugün bu sorunu çözemezsek gelecek nesillere temiz bir çevre değil sağlık sorunlarıyla boğuşacakları bir dünya bırakacağız. Bu nedenle, plastik atık ithalatının derhâl araştırılması, kontrol altına alınması ve mümkünse tamamen yasaklaması gerekiyor.

Ayrıca, Türkiye'nin geri dönüşüm kapasitesini artıracak, çevre dostu üretim ve tüketim politikalarını teşvik edecek bir ulusal stratejiye ihtiyacı var. Bu strateji sadece çevreyi korumak için değil Türkiye'nin onurunu ve itibarını da korumak için hayati bir öneme sahip. Unutmayalım ki Türkiye, Avrupa'nın çöplüğü değildir. Doğamız, su kaynaklarımız, tarım arazilerimiz ve en önemlisi insanlarımız bu kirli politikalara feda edilemez. Hepimiz bu topraklarda yaşayan her bir vatandaşın hakkını, sağlığını ve geleceğini korumakla yükümlüyüz. Gelin, Türkiye'yi bu utançtan kurtaralım, doğamıza ve insanımıza sahip çıkalım.

Araştırma önergemizin desteklenmesini talep ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Saadet Partisi Grubu adına söz talebi Ankara Milletvekili Mesut Doğan'a aittir.

Buyurun

Sayın Doğan.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MESUT DOĞAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, üzüntüyle beyan etmek gerekir ki Avrupa'dan aldığı bir miktar karşılığında ülkemizi mültecileri tutan bir baraj hâline getiren iktidar, aynı şekilde ülkemizi Avrupa'nın çöplüğüne de

dönüştürmüştür. İktidar, ülkemizi Avrupa'nın güvenliğini sağlayan bir kontrol noktası hâline getirdiği gibi, Avrupa'nın sağlığını teminat altına alan bir zehirli hava sahasına çevirmiştir. Uluslararası çevre örgütü Greenpeace'in son araştırmasına göre ülkemiz plastik atık ithalatında son beş yıldır ilk sırada yer almaktadır ve aynı verilere göre, Türkiye, 2023 yılında AB ülkeleri ve İngiltere'den yaklaşık 500 bin ton plastik atık ithal etmiştir. Günde bir kamyonluk çöpü muhalefet parti belediyeleri sokakta bırakacak olsa yandaş medyalarıyla ortalığı ayağa kaldıracak bu iktidar her gün yurt dışından gelen ortalama 125 kamyon çöpü ülkemizin topraklarına dökmektedir maalesef. Türkiye kendi plastik atığını bu kadar toplayamazken yıllık 500 bin ton plastik ithal etmek tam da AK PARTİ iktidarına yakışır bir yerlilik ve millilik anlayışının ürünüdür. Açıktır ki iktidar, ülkemizi Avrupa'nın çevre sağlığını ve ekonomik varlığını korumak için görevlendirilmiş bir karakol gibi yönetmektedir. Türkiye'de plastik atık ithalatının 2004'ten bu yana 196 kat artması bu gerçeği net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Değerli arkadaşlar, lütfen dikkat edin, Avrupa'dan ithal edilen atıkların depolandığı Adana'da topraktaki kanserojen oranı tamı tamına 400 bin kat çıkmıştır. “İnsanı yaşatan devlet” anlayışını benimsediğini söyleyen bu iktidar, insanı besleyen toprağı zehirlenmekte, âdeta denizlerimizi, havamızı, insanımızı, çevreyi ifsat etmektedir. Para karşılığında madenleri sermayeye peşkeş çekmekten, para karşılığında işgalcilere petrol göndermekten çekinmeyen bu iktidar elbette para için Türkiye'nin çevresel sağlığını ve halk sağlığını tehlikeye atmadan çekinmeyecektir.

Sayın milletvekilleri, çocuklarımıza emanet edeceğimiz bu topraklar Avrupa'nın atıklarıyla değil, bereketle dolmalıdır. Bizim topraklarımız atamızdan kalan bir emanet, çocuklarımızın da geleceğidir; Anadolu'nun bereketli toprakları Avrupa'nın plastik çöplüğüne dönüşmemelidir. Unutulmamalıdır ki bir milletin toprakları zehirlenirse geleceği de zehirlenir diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; niye kanser vakaları arttı, niye ani ölümler arttı, niye demans vakaları genç yaşlara indi? Sebebi sizsiniz AK PARTİ vekilleri, MHP vekilleri çünkü cumhur zulüm ittifakı on altı yılda 241 kat plastik atık ithalatı yapmış, 241 kat! Bakın, sağlık açısından inanılmaz bir zarar; dioksinler, furanlar içeren, ağır metal kadmiyum içeren plastik atıkları ithal etmişsiniz. Şimdi, bu, büyük bir vebal ve ülkeyi ekonomik açıdan perişan etmenin sonucu olan bir şey. Yani “Niye plastik atık ithal ediyoruz?” diye sormayın, ülkeyi yirmi yıldan fazla bir sürede kanserojen plastik atık ithal eden bir hâle getirmişsiniz. İnsanlar kanser oluyor, bebekler hasta oluyor ve genç ve ani ölümler artıyor. Bundan siz de zarar göreceksiniz, sadece halk değil fakat batırdığımız ekonominin sonucunda olan bu.

Bakın, Türkiye 1'inci sırada, plastik atık ithalatında son beş yıldır lider; 315 bin ton atık ithalatı yapılmış. Kabul edilecek bir miktar değil, günde 125 kamyon atık geliyor bu ülkeye. Kim verecek bunun hesabını? En çok da Adana'ya geliyor. Bakın, Adana'da da topraktaki kanserojen madde oranı 400 bin kat artmış. Kim bunun hesabını verebilecek? Niye başınızı önünüze eğiyorsunuz, niye bir cevap veremiyorsunuz, merak ediyorum. Korkunç bir şekilde insan sağlığına zarar veren bir maddeyle karşı karşıyayız ve Küresel Plastik Anlaşması da umut vadetmiyor

Şimdi, bakın, bir isim vereceğim; Bilal Nadir Gök, AK PARTİ milletvekili aday. Kendisi nereden plastik atık ithalatı yapmış biliyor musunuz? İsrail'den. Firmasının adı “Adanus Plastik” ve kendisi de

bunu kabul etmiş, reddetmemiş, “Evet, ithalat yaptım.” demiş. Bu kişi -bazı firmalar var ya- kahve zinciri protestolarında en önde gelen kişiymiş ama perde arkasından da İsrail’den plastik atık ithal ediyormuş. İsrail Akdeniz’de çevreyi kirletmiyor, biliyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Çünkü bütün plastik atıklarını Türkiye’ye yolluyor.

Şimdi, bakın arkadaşlar, 9 genç tutuklu. Neden? “Azerbaycan’dan Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattıyla petrol Türkiye üzerinden İsrail’e akıyor, limanlarda siyonist ZIM firmasının gemileri geziyor ve petrol sevkiyatından Türkiye varil başına 1 dolar 27 sent kazanıyor -çarpy, günde 700 bin dolarlık akış var-büyük paralar kazanıyor. Bu ticareti durdurun.” dedikleri için bu insanlar gözüaltına alındı. “Vay, sen Cumhurbaşkanına hakaret ettin!” falan denildi. Hayır, öyle bir şey de yoktu, zaten mahkeme de “Hakaret ettin.” diyemedi. Efendim, “Toplantı ve gösteri yürüyüşlerini ihlal ettiniz. Hemen tutukla!” Bu gençler gerçekleri söyledi, arkadaşlar, onların eksik bıraktığı lafın aynısını ben burada tekrarlıyorum ve gençlerin doğru söylediğini söylüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Ankara Milletvekili Deniz Demir’e aittir.

Buyurun Sayın Demir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA DENİZ DEMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; plastik atık ithalatının olumsuz etkileri üzerine söz almış bulunmaktayım.

İngiltere ve Avrupa Birliği ülkelerinden ithal edilen plastik atıklar ülkemizin çeşitli bölgelerine dökülerek tarım alanlarını, sulama kanallarını ve yerleşim yerlerini tehdit ediyor.

Ocak 2022’de yayımlanan Sayıştay Plastik Atık Yönetimi Raporu’na göre, ithal edilen plastik atık 2019 yılında 547 bin ton, 2020 yılında 775 bin ton ve 2021 yılında 685 bin tondur. Türkiye Avrupa ülkelerinden ithal edilen plastik atık oranında son beş yıldır 1’inci sırada yer alıyor. Ülkemizde plastik atık ithalatı son on yedi yılda 155 kat arttı; AK PARTİ Hükûmeti döneminde Avrupa’nın plastik çöplüğü hâline geldik. Bu durumun en can sıkıcı örneğini ise Adana’da yaşıyoruz. Avrupa Birliği ülkelerinden ithal edilen plastik atıklar Adana il sınırları içerisinde yasa dışı olarak dökülüp açıkta yakılıyor. Greenpeace’in raporuna göre, ithal plastik çöpler nedeniyle topraktaki kanserojen madde miktarı normalin 400 bin katına çıktı; bu, şimdiye kadar Türkiye’de toprakta tespit edilen en yüksek toksik düzey. Yapılan incelemelerde, toprakta tespit edilen kurşunun çocuklarda sinir sistemi ve öğrenme sorunlarına yol açabilecek kadar yüksek seviyede olduğu görüldü.

Sadece Adana değil Mersin halkı da aynı durumdan muzdarip. Mersin’in Akdeniz ilçesinde Avrupa’dan Türkiye’ye ithal edilen plastik atıkların depolama alanı mevcut; söz konusu depolama alanının çevreye yaydığı zararlı gazlar ve havaya karışan mikroplastikler halkta solunum yolları rahatsızlıklarına yol açtı. Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün Kurtuluş Savaşı’nda kurtarılacak ilk hedef olarak belirttiği Akdeniz AKP döneminde koca bir ithal çöplüğe döndü. Utanın! Akdeniz kıyılarında vatandaşlarımız yüzeceğine ithal ettiğiniz çöpler yüzüyor.

Bakınız, Çin, 2018 yılında, plastik atık ithalatını yasakladı ve bunun üzerine Türkiye, Avrupa’nın tüm plastik atık yükünü tek başına sırtlamaya başladı. Çin’in yasakladığı, kabul etmediği çöpi biz neden kabul ediyoruz? Bizim vatandaşlarımızın sağlığı, temiz bir çevrede yaşama hakkı Çinlilerinki kadar değerli değil mi?

AK PARTİ her anlamda ülkemizi aşağı çekmeye ve değersizleştirmeye devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

DENİZ DEMİR (Devamla) - Avrupa'dan, gümrükten dönen ilaçlı, hormonlu meyveleri ve sebzeleri iç pazarda satıyorsunuz; bu da yetmiyor bir de üstüne Avrupa'nın çerini çöpünü kabul ediyorsunuz. Görüyoruz ki yaptığınız vatanseverlik taklidinin aksine siz bu ülkeden nefret ediyorsunuz.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Kayseri Milletvekili Şaban Çopuroğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Çopuroğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ŞABAN ÇOPUROĞLU (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisine cevaben AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Gündemimiz atık ithalatı; İYİ Parti sormuş, biz cevap veriyoruz. Bir: "Avrupa'nın en fazla atık ithal eden ülkesi Türkiye." diyorsunuz. Dünyanın en büyük plastik üreticilerinden biri olan Türkiye, Avrupa'dan çöp değil atık ithal ediyor, atık. Onu işleyip Avrupa'ya tekrar ihraç ediyoruz yani yıllık 11 milyon ton plastik üretiyoruz, ülkemiz sanayicileri bu ürettiğimizin yarısını, yaklaşık 5,5 milyon tonunu yine ihraç ediyor. Ha, bu arada, istatistiklere iyi bakmamışsınız herhâlde, Avrupa'nın en büyük atık ithalatçısı ülkesi Almanya.

İki: "Zararlı kimyasallar, ağır metaller ithal ediliyor." diyorsunuz. Cevap: Geri kazanımı mümkün olmayan atıkların ve çöplerin ithalatı, bertaraf amaçlı ithal edilmesi yasak.

"Türkiye'ye ithal edilen bu plastik atıkların çoğu yeterli denetim olmaksızın geri dönüşüme sokulmakta, bunlar da imha edilmekte" diyorsunuz. İmha edilmek amacıyla Türkiye'ye atık ithal edilmesi yasak ve kanunen de denetleniyor; bunun böyle bilinmesi doğru olur kanaatindeyim.

Özellikle bu atıkların çevreye boşaltıldığını, sağa sola atıldığını söylüyorsunuz. Değil atık, hafriyatı etrafa dökemiyorsunuz ama iyi ki bu soruyu sormuşsunuz, Bakanlığımızın bununla ilgili tam bir çalışması var, bize bunu anlatma fırsatı verdiniz. Nedir ismi? Mobil Atık Takip Sistemi (MOTAT) diye tarif ettiğimiz sistemle ithalatından kullanımına kadar geçen süreci Bakanlığımız tek tek takip ediyor.

Tabii, dünya ülkeleri birbiriyle geri dönüşüm konusunda rekabet içindeyken biz "İthalatta 1'inciyiz." diyerek ihracatımızın ana maddesi olan atığın önünü tıkamayalım çünkü onlar çöp değil atık, atık! Bu atık bizim için niye önemli? Çünkü üretim gücüyle dünyada hatırı sayılır yerde olan ülkemizde plastik üretiminin ham maddesi olan atıkların ülkemize gelişinde her bir ürün ve süreç denetleniyor. Yani çöp değil atık.

(CHP sıralarından gürültüler)

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Dinleyeceksiniz!

Ama geri kazanımı mümkün olmayan atıklar ithal edilip Türkiye'de yakıp toprağa gömmüyoruz, karışık plastiklerden ithalat yapmıyoruz. Hülasa, biz burada bu konuyu konuşurken bazı firmalar geri dönüşüm kullanım şartı getiriyorlar.

MAHİR POLAT (İzmir) - Analizi yapılıyor mu onların?

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Tam yeri gelmişken, dünyaya örnek olan ve örneği olmayan, Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin başlatıp öncülüğünü yaptığı Sıfır Atık Projesi'ne amasız fakatsız destek olalım çünkü bu bizim hepimizin, ülkemizin geleceği. Siyaset gözetmeksizin doğruya "doğru" deme vakti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çopuroğlu.

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Büyük bir tekstil devi ürünlerinde yüzde 30 atık şartı getiriyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Söylediklerinize inanıyor musunuz?

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Büyük bir araç üreticisi kullandığı plastiklerin yüzde 25'inin geri dönüşümlü ürünlerden kullanılmasını gerektiriyor, beyaz eşyada bir dünya devi çamaşır makinelerinde kullandığı tamburu geri dönüşümlü üründen yaptığının reklamını yapıyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Neyi anlatıyorsun? On altı yılda yüzlerce kez arttı; çöplüğe çevirdiniz ülkeyi ya! Çöplüğe çevirdiniz.

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Eğer bu konularda 11 milyon ton üretilip 5,5 milyon tonluk ihracat yaptığımızla alakalı kafanızda bir şüphe varsa tam sırası.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Çöplük, çöplük...

İsrail'den plastik atık ithalatından da bahsedin Sayın Vekil.

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Devamla) - Neyin sırası? Dünyadaki en büyük plastik fuarı İstanbul'da; orada herhangi bir sanayicimin yanına gittiğiniz zaman -isterseniz size destek veren sanayicimiz de olabilir- şöyle bir işiştare ederseniz "Sesinizi çıkarmayın; burada haksızsınız." diyecektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Ancak AK PARTİ başarır bu kadar kiri temizlemeyi (!)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

47.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Kayseri Milletvekili Şaban Çopuroğlu'nun İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, atıklarla ilgili önergeye arkadaşımızın verdiği cevapla alakalı birkaç yorum yapacağım.

Şimdi, öğrene öğrene geliyorsunuz tabii. Bundan bir süre önce, hatırlayın, Adana'da çok yoğun, sokaklarda, çevrede, tarlalarda plastik bulunmuştu. Niye? Çünkü öyle bir mevzuat, öyle bir düzenleme yaptınız ki bu yurt dışından ithal edilen atıklarla ilgili hiçbir sınırlama getirmediğiniz. Tüccarın eline düşmüştü Avrupa'nın çöpi; tüccar Avrupa'dan çöpi ithal ediyor ve satıyordu. Bunu fark ettiniz, ondan sonra mevzuatta bir düzenleme getirdiniz.

Yıllarca belediye yönettiniz, şimdi, işte, belediyelerin bir kısmı Cumhuriyet Halk Partisi tarafından yönetiliyor. Şimdi bir soru sormak istiyorum size: Atıkla ilgili madem böyle bir problem var, madem biz Avrupa'nın en büyük plastik üreticilerinden bir tanesiyiz, niye kendi atığınızı geri dönüşümde kullanamıyoruz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kavuncu.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bitiriyorum.

Neden kullanamıyoruz biliyor musunuz? Çünkü çöpten gelen plastiği herhangi bir geri dönüşüme, artmaya tabi tutmuyoruz, bunlar olduğu gibi doğaya karışıyor. Şayet böyle bir uygulama yapmış olsanız yurt dışından Avrupa'nın çöpünü ithal etmek zorunda kalmayız. Bakın, ben plastik üreticileriyle, birlikte görüştüm; onların bu konuyla ilgili yakındıkları başka mevzular var. Mesela, geri kazanım katılım payı topluyorsunuz, aynı deprem vergisi gibi, geri kazanım katılım payıyla ilgili bir kuruş bu geri dönüşüme

para harcıyor musunuz? Tek bir kuruluş harcamıyorsunuz, harcamadığınız için de Avrupa'dan bu çöpü, bu plastiği Türkiye'ye ithal etmek zorunda kalıyorsunuz. Dolayısıyla iki çözüm var; bir, bu verginin yani katılım payının bu geri dönüşümde kullanılması ve iki, Türkiye'deki çöpün geri dönüşüme kazandırılması.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Selamlayın lütfen.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Selamlıyorum, bitiriyorum.

Hem muhalefetin hem iktidarın ve belediyeleri elinde bulunduranların bu konuya muhakkak dikkat etmesi lazım, aksi takdirde biz yurt dışından plastik ithal etmeye devam edeceğiz. Plastik üretiminde geri dönüşüm kullanma mecburiyeti var yani sanayici mecbur zaten, eski plastiği kullanmak zorunda, çevreyi korumak adına direkt ham maddeden üretemiyor.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A.- SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, İstanbul Milletvekili Burak Akburak ve 20 milletvekili tarafından, Türkiye'nin plastik atık ithalatının çevre ve halk sağlığı üzerindeki etkilerinin gözden geçirilerek sürdürülebilir politikalar geliştirilmesi amacıyla 21/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, sisteme giren ve İç Tüzük 60'a göre kısa söz talep eden milletvekili arkadaşlarımın bir kısmına şimdi söz vereceğim.

İlk söz, Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'a ait.

Buyurun Sayın Kılıç.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması
ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün 4 Aralık Dünya Madenciler Günü. Yerin metrelerce altında, ışığa hasret bir şekilde emek veren bütün madencilerimize milletimiz adına teşekkür ediyorum.

Madencilerimiz ihmal edilen, kazalara kurban edilen ve her defasında haklı talepleri duymazdan gelinen emekçilerimizdir. Oysa madencilerimiz en büyük takdiri ve ilgiyi sonuna kadar hak etmektedirler. Onlar depremde imdada koşan, bu millet için gerekirse canını ortaya koyarak çalışan kahramanlardır ancak maden ocaklarında can güvenliği olmaksızın çalışmak mecburiyetindedirler çünkü ne yazık ki ihmaller ve keyfilikler ardı ardına sıralanıyor, insan yaşamı ranttan daha değersiz görülüyor. İnsanı hiçe sayan, ihmallerin sonucuna “kaza” diyen bu anlayışı reddediyoruz.

Bu vesileyle, bütün madencilerimizin 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'nü kutluyorum.

BAŞKAN - Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu...

49.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranına ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Alışmış kudurmuştan beterdir. Vatandaşın cebinden elini çıkarmayan TÜİK, rutin hâle getirdiği aylık hırsızlığını yapmadan yine durmadı. ENAG'ın aylık 4,06, yıllık 86,76 çıkarmış olduğu kasım ayı

enflasyon oranını aylık 2,24, yıllık 47 olarak açıkladı. Bunu yaparken de tabii ki utanmadı, sıkılmadı, memur ve emekli maaş artışlarını belirleyecek beş aylık enflasyon yüzde 14,57 oldu yani memur maaşları için şimdilik sadece yüzde 4,15 enflasyon farkı oluştu. TÜİK aralık ayında da hırsızlık ödevini yerine getirirse iktidar adına maaş gasbı işlemi tamam olacak. Vallahi, vebaliniz çok büyük, Allah TÜİK'i bildiği gibi yapsın.

BAŞKAN - Sayın Ayça Taşkent...

50.- *Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Sakarya'da eksik eğitim alan öğrencilere ilişkin açıklaması*
AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sakarya ilinde bazı eski okullar yıkıtıldı ama yerine yeni okullar hâlâ inşa edilmedi. Bu yüzden iki okul birleştirilerek tek bir binada eğitim alıyor öğrenciler. İkili öğretim devam ediyor, neden? "Türkiye Yüzyılı" dediğiniz yüzyıl bu mu? Şu anda Sakarya'da 40 okulda ders saatleri sadece afet gibi durumlarda uygulanması gereken bir genelgeyle otuz dakikaya indirildi ve bu yıl, hesabı yapıldığında bir öğretim yılında toplam iki buçuk ay eksik eğitim veriliyor. Bu öğrenciler niçin diğer öğrencilerin yanında dezavantajlı durumda kalıyorlar? Bu uygulama, Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'ne ve Milli Eğitim Temel Kanunu'nda yer alan fırsat ve imkân eşitliğine de aykırı. Eksik eğitim alan öğrencilerin yaşayacağı mağduriyeti nasıl gidereceksiniz?

BAŞKAN - Sayın Hasan Öztürk...

51.- *Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Türk tırlarının, Macaristan transit geçiş belgesi kotasına takılmasına ilişkin açıklaması*

HASAN ÖZTÜRK (Bursa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Türk tırları da Türk vatandaşlarının vize kotasına takılması gibi Macaristan transit geçiş belgesi kotasına takıldı yine. Şu anda narenciye sezonu, özellikle yaş sebze ve meyveyi zamanında ulaştırmak çok önemli ancak sınırda yaşanan Macaristan transit geçiş kotası engeli şu anda ihracatçıyı da üreticiyi de zorda bırakıyor. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 24/9/2024'te 5 bin ek belge almış ancak bunun yetmeyeceğini öngörememiş. 26/11/2024'ten beri Kapıkule'de ciddi bir sıkıntı var. Yılbaşı öncesi narenciye sezonunda bu sorunun bir an evvel çözülmesi ve kotanın açılması lazım ancak Bakanlık "Anlaştık." diyor ama ne sayı var ne de basılan bir belge var. Bugün Kapıkule'den gelen manzara ülkemizin yıllardır plansız ve öngörüsüz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Serkan Sarı...

52.- *Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Schengen vizesi sorununa ilişkin açıklaması*

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP iktidarına sesleniyorum: "Avrupa Birliği'ne gireceğiz." diye başlattığınız geri sayımın sonucunda bugün vatandaşlarımız konsoloslukların önlerinde vize kuyruğunda ve hatta birçok vatandaşımız vize randevusu alamaz hâle gelmiş durumda. 2005 yılında Taksim Meydanı'nda başlatmış olduğunuz sayaçla, havai fişeklerle kutlamış olduğunuz Avrupa Birliği'ne giriş serüveni, ne yazık ki Avrupa'da saygınlığını en fazla yitiren ülke hâline getirdiğiniz ülkemizin durumunu gözler önüne seriyor. Pasaportumuzun güvenliği kalmamış durumda. Bugün Schengen vizesinde ret yiyen ülkeler arasında İran'dan sonra 2'nci durumdayız. Bu acı tabloyu görüyor musunuz? "İtibardan tasarruf olmaz." diyerek yaptığınız saraylar, kurduğunuz araç filoları, uçak filolarıyla yaptığınız gezilerle değil, itibar, vatandaşımızın cebindeki pasaportun saygınlığıyla olur.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Mehmet Tahtasız...

53.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, araç muayene ücretlerine ve süresine ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, asgari ücreti 30.000 lira yapmamak için otuz takla atan AKP iktidarı, yeniden değerlendirme oranını yüzde 43,93 olarak belirledi. 2025 yılında tüm vergi, harç ve cezalar da bu oranda artışa gidecek, vatandaşın büyük tepki gösterdiği araç muayene ücretleri de aynı oranda artırılacak. Traktör, motosiklet ve motorlu bisiklet muayene ücretleri 920 TL'den 1.335 TL'ye yükselecek. Otomobil, minibüs, kamyonet, arazi taşıtı, özel amaçlı taşıt ve römorklar için ücret 1.821 TL'den 2.621 TL'ye çıkacak. Otobüs, kamyon ve çekicilerin muayene ücreti ise 2.462,40 TL'den 3.544 TL'ye yükselmiş olacak. Yağ değişimi yok, araç bakımı yok, yalnızca özel bir şirketin kasasına akan milyarlar var. Bakım ve onarım olmadan yalnızca arıza tespitinden bu kadar ücret almak adil değil. 2025 yılı araç muayene ücretlerine zam yapılmasın, ticari araçlar için muayene süresi iki yıla çıkarılsın. Vatandaşın cebinden elinizi çekin.

BAŞKAN - Sayın Orhan Sümer...

54.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, ehliyet affına ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ehliyet affı konusunda toplumda büyük bir beklenti var. Ehliyetlerine el konulan geçim kaynağı şoförlük olan vatandaşlarımızın tekrar işlerine dönme imkânı sağlayacak bu düzenleme mutlaka Mecliste görüşülmelidir. Dolmuşçu, otobüsçü, taksici ve şehirler arası ve şehir içi ulaşımında esnaf olarak çalışanların bu talepleri mutlaka değerlendirilmelidir. Ehliyetlerine el konulan esnaf arasında insan canına kastetmemiş, yaralamaya sebebiyet vermeyen, madde bağımlısı olmayanlar için bir defaya mahsus olacak şekilde ehliyet affı çıkarılmalıdır. Enflasyonun her geçen gün keskinleştiği bu dönemde bir sebeple ehliyetlerinden, dolayısıyla evine götürüleceği ekmekten mahrum olan vatandaşlarımızın sesini duymak zorundayız. Rant şebekelerinin, çıkar odaklarının milyonlarca liralık vergi borçlarını tek kalemde silen saray iktidarı, ehliyeti ve alın teriyle ekmek parası kazanan esnafımızın bu talebini duymazlıktan gelmemelidir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Metin İlhan...

55.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Esnaf Ahilik Sandığına ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Yıllardır iktidar kadrolarınca esnafımız için 7200 prim günü başta olmak üzere verilen sözler bir türlü yerine getirilmemişken 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nda yer alan Esnaf Ahilik Sandığı uygulaması sosyal tarafların talepleri ve iş gücü piyasasının genel durumu bahane edilerek 2017 yılından beri ertelenmektedir, yeni teklife de 2028 yılına ertelenmesi planlanmaktadır. Kırşehir'de sekiz yüz yıl önce esnaf teşkilatını kuran Ahi Evran Veli'nin oluşturduğu bu önemli birliklerin uygulamasından yola çıkılarak düzenlenen Ahilik Sandığı çeşitli nedenlerle zor durumda kalan esnafımız için destek sunulabilecek bir mekanizma olacaktır ancak Hükümet ısrarlı bir şekilde yürürlüğü ertelemektedir. Gerekirse devlet destek oranı artırılıp Esnaf Ahilik Sandığı bir an önce hayata geçirilmelidir. Zira ekonomik olarak geçilen bu zor dönemde esnafımıza geçici de olsa bir destek sağlanmış olacaktır diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Murat Çan...

56.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği'nde yapılan değişikliğe ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yenidoğan bebeklerimiz şifa bulmaları gereken hastanelerde çeteler tarafından katledilirken, adli soruşturma genişleyerek devam ederken, Bakanlık koltuğunda oturan zat sorumluluğu sırtından atmaya çalışırken, Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği'nde yapılan değişiklik sağlık sisteminin yeni belası oldu. Halkın sağlık hakkını, mesleğin onurunu, ekonomik ve özlük haklarını savunmak için direnen aile hekimlerimizin yanındayız. Kamusal bir hizmet olan birinci basamak sağlık hizmetlerinin ücretli hâle getirilmesine, güvencesiz ve kadrosuz istihdama geçit vermeyeceğiz. Aile sağlığı merkezlerinde yeterli hemşire, ebe, teknisyen görevlendirilmesini, sağlık sisteminin merkezinde koruyucu hekimlik uygulamalarının olmasını sağlayacağız. AKP'nin yıktığı sistemi hekimlerimiz ve halkımızla birlikte sağlam temeller üzerine yeniden inşa edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Elif Esen...

57.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, çocuk istismar haberlerine ilişkin açıklaması

ELİF ESEN (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İki gündür sosyal medya üzerinden çocukları kullanarak yapılan ve etkileşimle para kazanmaya odaklı çocuk istismar haberlerini dehşetle izliyoruz. Çocuk istismarcısı “Gaga Bulut” isimli sapkın şahıstan tutun, çocuğunu kullanarak müstehcen görüntülerle etkileşim peşinde koşan ebeveynlere dek korkunç sosyal medya paylaşımlarına tanıklık ediyoruz. Çocuğun güvende olması ve üstün yararının korunması önceliğimizdir. Hiçbir koşulda kimsenin çocuklarının istismara sürüklemesine göz yummayacağız.

Basın savcılarını göreve çağırıyoruz. Çocuğu sapkın düşünce ve kişilerden koruyacak daha keskin kanunlar, daha ağır hükümler için Türkiye Büyük Millet Meclisi temsilcileri olarak bizlere de düşen önemli sorumluluklar var. Üzerimize düşen ne varsa çalışmaya, yapmaya hazırız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.51

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.07

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Rümeyza KADAK (İstanbul)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A.- SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Van Milletvekili Mahmut Dindar ve arkadaşları tarafından, engellilerin yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla 4/12/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/12/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/12/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

4 Aralık 2024 tarihinde Van Milletvekili Mahmut Dindar ve arkadaşları tarafından (9371 grup numaralı) engellilerin yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 4/12/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Muş Milletvekili Sümeyye Boz'a aittir.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SÜMEYYE BOZ (Muş) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizi izleyen değerli halklarımızın, aynı zamanda demokratik siyasetin tutsağı olan siyasi tutsak yoldaşlarımızın ve bununla birlikte “Cezaevinde kalmaz.” raporlarına rağmen, Adli Tıp raporlarına rağmen cezaevlerinde bulunan hasta tutsaklar ve engelli tutsakların hepsini saygıyla selamlıyorum.

Türkiye’de engelli bireyler temel haklarını kullanmamakta ve sistematik olarak da aslında bir ayrımcılıkla karşı karşıya kalmaktalar. Ulusal ve uluslararası mevzuatlar engelli bireylerin haklarını güvence altına almış gibi görünse de uygulamadaki bu yetersizlikler ve düzenlemelerin bir anlam taşımadığını gösteriyor. İktidarın umursamazlığı engelli bireylerin sosyal, ekonomik ve aynı zamanda toplumsal hayattan dışlanmasını derinleştirmekte. Özellikle bunu hatırlatmak istiyorum: Cumhurbaşkanının

bir engelliye, engelli bir bireye “Sen engelliye benzemiyorsun, engelli misin?” ifadesi, aslında yalnızca bireysel bir küçümsemeden ibaret olmadığını gösteriyor. Bu söylem, iktidarın engellilik konusundaki yaklaşımını ve anlayışını, engelliliği fiziksel bir görünüme indirgediğini ve engelli bireylerin toplumsal varlığını küçümselediğini açıkça ortaya koymaktadır.

Engellilere yönelik politikaların yüzeysel ve göstermelik kaldığı bir gerçeklik olmakta. Kamu binaları, yollar, toplu taşıma araçları ve sosyal alanlar hâlâ erişilebilir durumda değildir. Bu durum tabii ki yalnızca fiziksel altyapı eksikliklerinden kaynaklanmıyor, aynı zamanda, iktidarın engelli bireyleri toplumun dışına iten politikalarının da bir yansımasıdır. Tekerlekli sandalye kullanıcıları kaldırımlarda ve rampalarda hareket edemezken görme engelliler beyaz bastonlarıyla güvenli hareket edebilecek alanlardan mahrumdur. İşitme engelliler işaret dili tercümanlığına ulaşmakta zorlanırken işitme cihazlarına erişim ise maliyetlerin yüksek olmasından kaynaklı hâlâ mahrumiyet oluşturan bir konudur.

Öte yandan “Engel tanımıyoruz.” diyerek hamasi nutuklar atarken diğer yandan da kendi vekilinin “Engelliler de kaymakam olabilsin.” önerisini kendi elleriyle veto eden bir iktidardan bahsediyoruz. Yani, iktidar toplumsal olarak da engelli konusunda engelli bireyleri o kadar yok sayıyor ki, sağlamlığı o kadar ciddi bir şekilde savunuyor ki engelli bir bireyin kaymakam olmasını reddedebiliyor. Buradaki mesele, onların hem kaymakam olabilmesine dair yeterliliğini düşünmediği gibi kayyum olarak da kullanılabilecek olduğuna inanılmıyor demektir. Yani, böyle bir çelişkiyi kendi içerisinde barındırıyor. Bu tablo, siyasi vizyon değil, siyasi çelişkinin karikatürüdür âdeta.

“Bir ileri, iki geri.” mantığı, değişim söyleminin içeriğini elbette ki boşaltmakta. Engelli bireylerin haklarına ilişkin politikalar gösterişten ve retorikten öteye gidemiyor.

Engelli bireylerin eğitim ve istihdam alanındaki sorunları da giderek derinleşmekte. Kamuda ve özel sektörde yasal olarak engellilerin istihdamı her ne kadar büyük ölçüde ihlal edilse de buna dair herhangi bir yaptırımın olmadığını görüyoruz. Engelliler, yalnızca iş bulma süreçlerinde değil, iş yerlerinde de ayrımcılıklarla karşı karşıya kalıyorlar, mobbing ve dışlanma gibi diğer muamelelere de maruz kalıyorlar ve bu sebeple de hak ettikleri konumlara erişemiyorlar. İstihdam edilmeyi bekleyen on binlerce engelli, devletin ihmali nedeniyle mağduriyet yaşamaya devam etmekte. Bu durum ekonomik krizle de birleşerek engelli bireylerin yoksulluğunu da derinleştirmekte. Engelli maaşlarının kesilmesi, engelli maaşı bağlanırken ortaya çıkarılan kriterlerin tarafsız olmayışı da bu engelli yoksulluğunu derinleştiren diğer meselelerden biri.

Sağlık ve rehabilitasyon hizmetleri ise bir başka ihmalkârlık alanı. Rehabilitasyon merkezlerinin fiziksel ve işlevsel altyapıları son derece yetersiz durumda. Bu merkezlerde yaşanan denetimsizlik, şiddet ve ihmalleri artırmakta ve bu durumlarda hatta bazen ölüm olayları bile gerçekleşmekte. Özellikle nöroçeşitli bireyler ve süregelen hastalığı olan kişiler devletin sosyal destek sisteminden neredeyse tamamen dışlanmış durumda. Muş’ta yaşayan SMA hastası Asel bebek ve Mustafa Yağız Avcı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Boz, tamamlayın.

SÜMEYYE BOZ (Devamla) - ...bununla beraber, DMD hastası olan Miraç Ali Kızılgüneş, ayrıca serebral palsi ve Down sendromu gibi durumlarda da aileler yalnız bırakılmakta ve bu bireyler hem maddi hem manevi olarak ciddi yoksunluklar yaşamakta. Tedavilerini sağlayabilecek ekonomik durumları olmadığı gibi, bu sağlık hizmetleri de devlet tarafından ne yazık ki karşılanmıyor.

Türkiye’de engelli bireylerin karşılaştığı sorunlar tabii ki yalnızca bunlarla sınırlı değil, engelli bireylere yönelik ayrımcılık sağlamlık ideolojisiyle de derinleşmekte ve iktidarın ayrımcı politikalarıyla da kurumsallaşmakta.

Ya, burada bir antrparantez açmak istiyorum. Bildiğiniz gibi, son zamanlarda birçok belediyeye kayyımlar atandı ve bu kayyımlara karşı direnç gösteren, demokratik hakkını savunan halklar ciddi bir rıza göstermemeyi ortaya çıkardı. Ancak Batman’da kayyım protestolarının sonrasında evlere baskınlar yapıldı ve yüzde 74, yüzde 84 engelli bireyler köpeklerle işkenceye maruz kaldı ve tutuklandı; bunu kabul etmiyorum diyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya’ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; DEM PARTİ’nin grup önerisi üzerine Saadet-Gelecek Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Tabii, toplumun yüzde 12’si engelli, önce bir empati yapmamız gerekir. Şu anda, bizim çok kolaylıkla yaptığımız, değerini bilmediğimiz bazı alışkanlıklarımız var, bizim bu alışkanlıklarımıza bile özlemle yaklaşan insanlar var ve bu insanların muhakkak elinden tutulması, yardımcı olunması, balık tutmasının öğretilmesi gereken insanlar olduğu gerçeğini hepimizin bilmesi lazım. Önleyici tıp, bir kere, en başta dikkate almamız gereken noktadır. Engelli sayısını olabildiğince azaltmak adına üzerimize düşeni yapmalı ve bu noktada önleyici tıp konusunda gerekli çalışmaları ortaya koymalıyız.

Hukuk alanında yapmamız gerekenler var. Engelli olmaya dönük alanlar ne ise o alanlarda bakanların koordineli çalışmalarıyla beraber, iş birliğiyle beraber hukuk alanında engellilerin çok rahatlıkla kendilerini güvende hissedecekleri alanı oluşturmamız lazım.

Zihinsel engelli, görme engelli, işitme engelli, ortopedik engellilerimiz var. Şimdi, öncelikle, bütün bunları, nasıl olur da biz bu engellileri hayata adapte edebiliriz, onları hayatın bir parçası hâline getirebiliriz, bunları konuşmamız, bunları hayata geçirmemiz gerekir. “Tüketen değil, üreten engelli.” formülü aslında hepimizin odaklanması gereken noktadır.

Değerli arkadaşlar, 2005 yılında bir kanun çıkardınız, bu kanunda engellilerin erişebilirliğini gündeme aldınız ve bu, gerek araç noktasında gerek yolların dizaynı noktasında engellilerin hayata tam uyum sağlaması adına bir kanundu. Sonra bu kanuna geçişle ilgili beş yıl, yedi yıl gibi zaman dilimleri koydunuz ve 2020 yılına gelindi, 2020 yılını engelliler yılı ilan ettiniz. 2020 yılındaki bu adınıza rağmen hâlâ bir yönetmelik çıkarmadınız. Yönetmelik çıkarmadığınız için 2005 yılında çıkardığınız kanun şu anda sadece bir kâğıt hükmünde ve engelliler hâlâ sorunlarını çözebilmiş, hâlâ kendilerini güvende hisseden bir noktaya maalesef ulaşamadılar.

Değerli arkadaşlar, iktidar partisi adına çıkıp değerlendirme yapan değerli milletvekillerimiz her şeyin dört başı mamur şekilde olduğuna, engellilerin hiçbir sorunu olmadığına dair iddiaları burada dile getiriyorlar. Böyle değil de böyle olsa bile söylemek, bu şekilde ifade etmek gerçekten üzücü. Niye? Yani bir şeyin sonu, iyinin sonu var mı da yani ulaşılmaması gereken noktanın sonu var mı da “Biz mutlaka her şeyi yaptık.” diyerek, böyle böbürlenerek ifadeler kullanıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kaya.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Şimdi, ben size bir örnek vereyim: 2024 yıl engelli aylığı tutarı, engel oranı yüzde 40-69 arasındaki vatandaşlarımız için 2.797,80 lira arkadaşlar. Bu mu başarı? Engelliler için yapabileceğimiz bu mu? Sonra engel oranı yüzde 70 ve üzeri olan vatandaşlarımız için ise 4.196,70 lira. Şimdi, eğer “Biz engelliler için her şeyi yaptık.” diyorsanız, sizler bunu söylüyorsanız bu rakamlar

neyin nesi, bu rakamları nereye koyacağız? Bugün asgari ücretin 17 bin lira olduğu, açlık sınırının altında kaldığı herkes tarafından bilindiği hâlde engellilere, bu verdiğimiz rakamlarla beraber destek olmuş oluyor muyuz?

Değerli arkadaşlar, lütfen, değerlendirmeyi yaparken evet, bardağın dolu tarafını görün ama lütfen böyle “Her şeyi yaptık, bitirdik.” anlamında bir yaklaşımla da hareket etmeyin, engellileri üzüyorsunuz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talebi Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; 10 milyonun üzerinde engelli vatandaşımızın olduğu ülkemizde, dezavantajlı konumda olan bu insanlarımız her alanda desteğe ihtiyaç duyuyorlar. Eşitlikçi toplum yapısının sağlanabilmesi, engellilerin tüm insan haklarına erişimlerinin sağlanması, kendilerine yönelik ayrımcılığın önlenebilmesi için öncelikle ilgili bakanlıkça engelli sayısının ve bunların hangi türden engeli olduğunun net olarak belirlenmesi lazım. Gelin görün ki 2011’den 2024’e kadar geçen on üç yıl zarfında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının engelli sayısının net tespitine yönelik nüfus ve konut araştırması yapmadığı, veri tabanı olaraksa Sağlık Bakanlığına başvuran engelli sayılarını baz aldığı görülmektedir.

Her şeyden önce, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçtiğimiz günden beri ekonomik sorunları katlanarak büyüyen engelli vatandaşlarımızın evde bakım aylığı ve engelli aylıkları insana yakışır bir düzeye getirilmelidir. İstihdam oranları güncellenmeli, kota oranlarının artırılması gerekmektedir. 18 yaşını dolduran engelli bireylerin istihdam edilememesi hâlinde hane içi gelir kriteri uygulanmadan kendilerine engelli aylığı bağlanmalıdır. SGK kapsamında olan tıbbi malzeme, araç ve gereçlerin güncel dolar kuru üzerinden ödenmesi için düzenleme yapılması sağlanmalıdır. Ezcümle, engellilik politikalarına yön verecek, bağımsız bütçesi olan, tüm engellilerin ve ailelerinin sorunsuz ulaşabileceği bir engelliler bakanlığının kurulması ülkemizin ve devletimizin istikbali için en önemli adımlardan olacaktır.

Sayın milletvekilleri, bir iş yok ki içine şaibe karışmasın; memlekette topyekûn bir çürümeye neden oldunuz vesselam. Öğretmen atamalarındaki mülakattan yakınırken şimdi de dış hekimleriyle ilgili şaibeli atamalarınıza tanık olmaya başladık. Örneğin -Manisa’da gerçekleşti- en son dış hekimliği atamasında sadece 3 kontenjana sahip olan Manisa Ağız ve Diş Sağlığı Merkezine 600’ün üzerinde uygun başvuru kabul ediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlayamıyor muyum?

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Sıkı durun, bu 3 kontenjandan 2’sine nasıl oluyorsa karı koca olan bir çift yerleşiyor -anca burada olabilir- birisinin adı M.B. Erkul, diğeri de Y.T. Erkul; bu dış hekimi evli çift İzmir’de yaşıyor, tünelin açılmasıyla da on beş yirmi dakikada gelecekler.

Bu ülkede, maalesef, güvenilecek tek bir kurum ve tek bir sınav bırakmadınız. Allah aşkına, gençlerin bu hayalleriyle oynamaktan vazgeçin. Özellikle sınavlardaki, mülakatlardaki, bu yerleştirmelerdeki şaibeyi artık kaldırın. Hususen, son dış hekimliği atamalarını bir kez daha inceleyin, gözden geçirin.

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi İzmir Milletvekili Ümit Özlale’ye aittir.

Buyurun Sayın Özlale. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; benim şimdi hayatta olmayan amcam ve halam fiziksel ve zihinsel engelli idi. Ben onların ve onlara bakmakla yükümlü olan babaannem ve dedemin hayatının ne kadar zor olduğuna birinci dereceden şahidim. Zaten uluslararası istatistikler de onların istisna olmadığını gösteriyor.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Çok hızlısın Hocam!

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) - Bakın, bugün Avrupa Birliğinde engelli bireylerin sadece yüzde 29'u yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altında; bu oran Türkiye'de yüzde 77 yani Türkiye'de her 4 engelli vatandaşın 3'ü yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altında.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teamüller var yani dün bir, bugün iki.

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) - Biz, engelli vatandaşlarımızla, onların temsil ettiği derneklerle çok fazla toplantılar yaptık ve bu yoksulluk döngüsünden onları nasıl çıkarabileceğimizle ilgili bayağı bir fikir alışverişi yaptık. 2 tane cümle benim hep aklımda; bunlardan bir tanesi şuydu, çalışabilecek olan bir birey hep şunu söylemişti: "Ben sadaka istemiyorum, alın terimle çalışıp hak ettiğim ücreti almak istiyorum." İkinci cümle de şuydu: "Ben artık sosyal sorumluluk projelerinin bir parçası değil sosyal hayatın bir parçası olmak istiyorum." Bu iki cümleden çıkaracağımız tek bir sonuç var, o da bizim engelli vatandaşlarımızın istihdama katılımını sağlamak.

Bakın, bugün OECD'de engelli nüfusun istihdam oranı yüzde 44 yani OECD ülkelerinde engelli vatandaşların yaklaşık yarısı iş gücüne dâhil ve yoksulluk döngüsünde değiller. İşsizlik oranı ise sadece yüzde 14; engelli vatandaşların yüzde 22'si yarı zamanlı işte çalışıyorlar. Neden OECD ülkeleri bu kadar büyük bir başarıya sahip? Çok basit, kaynak aktarıyorlar. Bakın, bütçe görüşmelerinde de bu kaynak meselesini fazlasıyla konuşacağız ama OECD ülkelerinde engelli bireylerin istihdama katılımı için millî gelirden yüzde 2 pay aktarılıyor; bizde ise aktarılan pay yüzde 0,2 bile değil yüzde 0,1.

Devam edelim: 2023 yılında EKPS's'ye toplam 50.623 engelli vatandaşımız başvurmuş, sadece 2.179 kişi işe yerleştirilmiş. 2024 yılında EKPS's'ye 43.130 kişi başvurmuş, sadece 2.114 kişiyi biz istihdam etmişiz kamuda. Kontenjan artışı 9, bir yılda engelli vatandaşlara kamunun kontenjan artışı sadece 9 kişi; işte, bu da AK PARTİ'nin engelli vatandaşların istihdamına verdiği desteği gösteriyor.

Peki, ne yapmalıyız? Bu terimi benden çok duyacaksınız; eğitimde fırsat eşitliği ne kadar önemliyse dijitalde fırsat eşitliği de o kadar önemli. Bugün, bu dijital çağda yeni teknolojiler, bizim engelli vatandaşlarımızın eğitim almasına hem de çok daha iyi koşullarda istihdama dâhil olmasına izin veriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Özlale.

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) - Bugün, engelli vatandaşlarımız e-ticaret gibi, siber güvenlik gibi, kodlama gibi alanlarda çalışabiliyor. Bugün, otizmle mücadele eden bireyler, Down sendromlu bireyler istihdama çok daha rahat katılabiliyor ama bununla ilgili neredeyse hiçbir kaynak yok, hiçbir şey yapılmıyor.

Bir konu daha var ne yapılması gerektiğiyle ilgili. Bugün, engelli vatandaşlarımızın hem sosyal hem de iş hayatına katılımını kolaylaştırmak için teknoloji geliştirebiliriz. Bunun aynı zamanda çok büyük bir iktisadi getirisi de var; hem vatandaşlarımızı iş hayatına hazırlayacağız ama aynı zamanda bu teknolojileri Türkiye'de geliştirirsek ve bunları stratejik sektör olarak ilan edersek buradan çok ciddi bir iktisadi değer kazanırız. O yüzden bizim tavsiyemiz: Bu engelli teknolojileri sektörüne bir ayrıcalık tanıyın.

Başka önemli olan noktalardan bir tanesi de engelli vatandaşlarımıza sosyal yardım desteğini çalışmaya başladıktan sonra kesmeyin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) - Sonuç olarak engelli vatandaşlarımız, sadece herhangi bir aralıkta hatırlanmayı değil her gün hatırlanmayı bekliyor ve biz engelsiz bir Türkiye'yi onlarla beraber inşa edeceğimizin sözünü buradan veriyoruz diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Çok hızlısınız Hocam.

BAŞKAN - Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'na aittir.

Buyurun Sayın Hacıoğulları. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; yetersizlik hissi, aşağılık kompleksi ve öğrenilmiş çaresizlik; işte bunlar insanın en büyük engeli. Başkalarının çizdiği sınırlardan dolayı kişinin kendisine koyduğu sınırlar yani; görülmez zincirlerin yol açtığı gerçek engel bu. Engellendiğini iddia eden kişi engellidir, engelleri için dövüşmeyen kişi engellidir.

Geçtiğimiz günlerde bir sanatçının 2015 yılında aldığı bir ödül sonrası bizi Avrupalı arkadaşlarına şikâyet ettiği konuşması yayınlandı bütün ajanslarda yeniden, yeniden yine bir sanatçı tarafından. Kendisini bizim üzerimizden yetersiz hisseden bu sözüm ona sanatçılar, bizim yetersizliğimizi varsayarak geliştirdikleri aşağılık kompleksleriyle üstelik engellendiklerini iddia ediyorlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dedim ya, engellendiğini söyleyen kişi engellidir, engelleri için mücadele etmeyen kişi engellidir. İşte, sırf bu yüzden, başta o bahis mevzusu sanatçı olmak üzere bu sanrıya, algıya kapılarak engellendiğini iddia eden tüm engelli sanatçıların Dünya Engelliler Günü kutlu olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ne acı! Oysa bu sanatçılar kendi çağlarında ve ülkelerinde fevkalâde anlaşıldılar, sevidiler, değer gördüler, para kazandılar, başarılı oldular; değil mi? Yapamadıkları şey ne Allah aşkına? Nasıl bir şaka yapmak istiyorlar da yapamıyorlar? Şaka mı bu? Söyleyemedikleri hangi şarkı, hangi türkü? Hangi gerçek halaymış o bir türlü çekemediğiniz? Ya halay bilmiyorsunuz ya da sizin yeriniz dar çünkü bulunduğunuz yer ile kendinizi görmek istediğiniz yer arasındaki yerin adı “hayalî bir uçurum” ve biz biliyoruz ki uçurumda halay çekilmez.

Ama bizim derdimiz bambaşka; biz uçurumlara köprü olmak istiyoruz, engellileri kırmak, aşmak istiyoruz. Biz, bu kara büyüü ve sahte algıyı, sanrıyı yıkıp atacağız inşallah. Bize sınır çizemeyeceksiniz. Biz, sizin çizdiğiniz sınırları sileceğiz. Artık daha gür bir sesle, İstiklal Marşı'mızın bu kez tamamını söyleyeceğiz.

“Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.

Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!”

Odamda asılı duran bu levhayla geldim. Kur'an-ı Kerim'in Şuara suresinde Hazreti Musa'ya söylenen “Asanı yere at.” ayeti bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Hacıoğulları.

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (Devamla) - Musa, asasını yere atar ve firavunun rahiplerinin algı, illüzyonla birer yılanı dönüştürdükleri kara büyülerini bozar.

Muhalefet milletvekilleri, kimi sanrıları, kaygı bozuklukları, anksiyeteleri, vehimli zihinleriyle algı oyunu yapıp duruyorlar; bizi kendimize gömmeye çalışıyorlar âdeta o kompleksli, ecinni zihinleriyle. Bir şekilde, kendimizi kendimize boğdurtmaya çalışıyorlar. Türkiye, engellerini atalı çok oldu. Bizim yapacak dünya kadar işimiz var; biz algıyı bozacağız, asamızı atacağız, bize kimse engel olamayacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(DEM PARTİ sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, oylamaya geçmeden önce yoklama yapılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN - Önergenin oylanması öncesinde DEM PARTİ Grubu tarafından yoklama talep edilmiştir.

Yoklama talebinde bulunan arkadaşlarımızın isimlerini tespit edeceğim: Sayın Koçyiğit, Sayın Oduncu, Sayın Boz, Sayın İrmez, Sayın Çağlar, Sayın Bartin, Sayın Sayyiğit, Sayın Erdoğan, Sayın Konukçu, Sayın Demir, Sayın Hun, Sayın Aslan, Sayın Olan, Sayın Koca, Sayın Hülakü, Sayın Bozdağ, Sayın Fırat, Sayın Çandar, Sayın Eren, Sayın Tanrıkulu, Sayın Gürer.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.35

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.44****BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA****KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir) Rümeyza KADAK (İstanbul),**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrar edeceğim.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Sayın milletvekilleri, pusula veren milletvekillerimiz lütfen salondan ayrılmasın, pusula verenlerin burada olup olmadığını kontrol edeceğim.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN - Sayın Durmuş Ali Keskinlikçi? Burada.

Sayın İbrahim Ethem Taş? Burada.

Sayın Selman Özboyacı? Burada.

Sayın Ahmet Büyükgümüş? Burada.

Sayın Oğuz Üçüncü? Burada.

Sayın Bayram Şenocak? Burada.

Sayın Suat Pamukçu? Burada.

Sayın Fatma Öncü? Burada.

Sayın Mervan Gül? Burada.

Sayın Faruk Çelik? Burada.

Sayın Vedat Bilgin? Burada.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A.- SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Van Milletvekili Mahmut Dindar ve arkadaşları tarafından, engellilerin yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla 4/12/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, öneriyi okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- CHP Grubunun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve arkadaşları tarafından, 6 Şubat depreminin ardından bölgede mükellefler için ilan edilen mücbir sebep hâlinin devam edip etmediğinin tespiti amacıyla 3/12/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

(Kâtip Üye İzmir Milletvekili Mustafa Bilici tarafından önerinin okunmasına başlandı)

“4/12/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/12/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Murat Emir

Ankara

Grup Başkan Vekili”

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, salonda çok uğultu var, konuşmaları duyamıyorum.

Lütfen...

(Kâtip Üye İzmir Milletvekili Mustafa Bilici tarafından önerinin okunmasına devam edildi)

“Öneri:

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve arkadaşları tarafından, 6 Şubat depreminin ardından bölgede mükellefler için ilan edilen mücbir sebep hâlinin devam edip etmediğinin tespiti amacıyla 3/12/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (952 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 4/12/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.”

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, salonda çok fazla uğultu ve gürültü var. Sükûnet sağlanıncaya kadar hatibi kürsüye davet etmeyeceğim.

(Uğultular)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, hatibimizin sessizliğe ihtiyacı var; gürültüden hiç hoşlanmaz, çok dikkatli dinlenmesini bekler.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, sessizlik sağlanması için bekliyorum, hatibi de kürsüye davet etmiyorum. Lütfen, Genel Kurulda sessizlik ve sükûnet sağlansın.

(Uğultular)

BAŞKAN - Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.55

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.01****BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA****KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Rümeyza KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisi üzerine söz talebi Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'ya aittir.

Buyurun Sayın Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün karşınıza sadece Malatya Milletvekili olarak değil, Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Gaziantep'linin sesi olarak, bu illerdeki ticaret ve sanayi odalarının, esnaf odalarının, serbest muhasebeci ve mali müşavir odalarının, baroların ve tüm deprem bölgesindeki depremzedeler adına çıktım.

Sözlerimin başında söylemek istiyorum: Değerli arkadaşlar, mücbir sebep süresini lütfen uzatın. Bakın, oradaki herkes bu Meclisten çıkacak bir hayırlı, bir müjdeli haberi bekliyor. Lütfen mücbir sebebin süresini uzatın.

Değerli arkadaşlar, bakın, burada “İş dünyası ve STK’ler olarak ortak bir çağrımız var.” diyor, “Sesimiz bir, talebimiz net.” diyor Hatay odaları. Malatya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Sayın Sadıkoğlu “Mücbir sebep süresi sadece ekonomik değil, vicdani bir meseledir.” diyor. Yine, Malatya Esnaf Odası Başkanı “Çökmüş şehirde eşit şartlar uygulanamaz.” diyor. Yine, Malatya’daki Mali Müşavirler Odasının çağrısı net: “Mücbir sebep uzatılsın.” diyor. Adıyaman’daki STK’ler -hepsinin ortak sorunu- “Borçların tahsili yeni bir yıkım olur, yeni bir deprem olur. Bu bölgenin sesini Türkiye Büyük Millet Meclisi duysun.” diyor.

Değerli arkadaşlar, deprem bölgesi özel SGK ve vergi teşvikleri beklerken, birikmiş vergi ve prim borçlarının silinmesini isterken mücbir sebep süresi bitirilerek bölgeye âdeta yeni bir deprem yaşıtılıyor. Bölgede, hepinizin bildiği gibi depremler devam ediyor, yıkımlar devam ediyor, inşaatlar devam ediyor; mücbir sebep süresi sona eriyor. Yıkılmış kentlerde bildirim ve beyanname olmaz değerli arkadaşlar. Bakın, daha yeni ölümler çıkarken dükkanlardan, iş yerlerinden, daha acılar soğumamışken mücbir sebep maalesef bitiriliyor. Böyle zor günlerde Anadolu’nun güzel insanların sırtını yasladığı bir kurum var. Ne diyor atalarımız, dedelerimiz? “Devlet baba.” Devlet baba vicdansız olmaz, devlet baba vatandaşının derdini dinler değerli arkadaşlar. Hayat normale dönmeden, esnaf kalıcı iş yerlerine geçmeden, ticaret eski hacmini yakalamadan mücbir sebep sona ermez, ermemeli. Lütfen bölgenin sesini duyun. Bu mesele sadece ekonomik değil, vicdani bir meseledir, sosyal bir meseledir. Bakın, 6 Şubat depreminde 4 ilden göç eden insan sayısı 400 bin yani Türkiye’deki 42 ilin nüfusundan daha fazla. Evini, iş yerini ve iş yerindeki makine ve teçhizatını kaybeden esnaf hem üretim kaybına uğradı hem de her şeyini kaybetti. Depremde zayı olan malların, makine ve teçhizatın tutanağına dahi hâlâ cevap verilmedi. Deprem bölgesinde bir tek kişi eşya yardımı almadı ve bitirilen TOKİ’lerin maalesef tamamında altyapı yapılabilmemiş değil. Esnaf hâlâ 7x3 yani 21 metrekareden nafakasını çıkarmaya çalışıyor ama mücbir sebebi sona erdirmeye çalışıyorsunuz. Her şeyini kaybetmiş esnafın canını mı alacaksınız değerli milletvekilleri? Böyle devlet baba olmaz, en zor günde devlet baba bırakın borç istemeyi, evladına, yurttaşına destek olur. Bakan Sayın Şimşek diyor ki: “Birikmiş vergi borçlarına yirmi dört ay taksit yapalım.” Değerli arkadaşlar, ödeyemez, ödeyemez, ödeyemez. Bakın, esnaf ne yaptı ki ödeyebilse bu borçlarını?

2023 yılı iller bazında bir rakamı paylaşmak istiyorum. 2023 iller bazında bütçe gelir gider karşılaştırılmasına baktığımız zaman 4 ilin tahsilatının toplam bütçedeki payı yüzde 1,1. Bakın gidin, diğer deprem yaşamamış 71 ile “Bunları bağışlayalım.” deyin 71 ilde itiraz edecek kimse yok çünkü depremi yaşadık, tüm Türkiye deprem bölgesine âdeta yardım yağdırdı. (CHP sıralarından alkışlar) Lütfen bu 4 ile sahip çıkın.

Değerli arkadaşlar, bir soru soralım: Deprem bölgesinde hayat normale döndü mü? Hangi çarşmayı bitirdiniz? Kaç kalıcı dükkân verdiniz? Hayat normale döndü mü? Allah aşkına gelin, bölgeye bakın. Eğer böyle devam ederse ertelenen vergi, SGK borçları dağ gibi işverenin önüne çıkacak ve bu borçları ödemeye esnafın gücü yetmeyecek.

Değerli arkadaşlar, 2011 yılında yaşanan Van depremini hep beraber hatırlayalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) - Hemen bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Ağbaba.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Bakın, o depremde, Van depreminde toplam 644 insanımız hayatını kaybetmişti. Van’da tam beş yıl mücbir sebep ilan edilmişti, beş yıl boyunca Van’daki esnaf kendini toparlamıştı.

Tekrar söylüyorum: Deprem bölgesinde hayat normale dönebilmiş değil. Bakın, burada Hatay milletvekilimiz var, Kahramanmaraş milletvekilimiz var, Gaziantep milletvekillerimiz var, sizde de milletvekilleri var; lütfen bu sesi duyun. Bakın, bu ses sadece bizim partinin değil -Türkiye’de- bölgede yaşayan bütün herkesin ortak ricasıdır. Bakın, “afet bölgesi” ilan edilmesini beklerken vergi borçlarının bir defa silinmesini isterken maalesef şimdi yapılmak istenen şey... Mücbir sebep sona eriyor. Bu, Malatya’da, Adıyaman’da, Hatay’da, Nurdağı’nda, İslâhiye’de yeni bir depreme yol açar. Buradan hepinizden, Meclisten rica ediyorum: Şimdi, hep beraber -millet görecektir- ellerinizi lütfen bugün olsun bir hayır için kaldırın ve önergemizi destekleyin.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Saadet Partisi Grubu adına söz talebi Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan’a aittir.

Buyurun Sayın Çalışkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İki yıldır binbir dertle boğuşan depremzede mükellef şimdi de mücbir sebep kışkıncısında. Bir yılan hikâyesine döndü. İki yıldan beri bir taraftan “bin yılın depremi” diyeceksiniz, size oy vermeyen depremzedeleri cezalandıracaksınız, size oy verenlere torpil geçeceksiniz, sonra da mücbir sebep... Bakın, şu anda öyle bir problemle karşı karşıyayız ki kamunun ciddiyetsizliği, belirsizliği nedeniyle depremzede esnaf diken üzerinde. Aylardan beri bölgedeki bütün ticaret odaları, esnaf odaları, meslek örgütleri bas bas bağıyor “Mücbir sebep geldi, kapıya dayandı.” diye ama karşıda muhatap, ciddi devlet adamı olmadığı için ne yapılacağı bile lütfedilip açıklanmıyor. Sayın Maliye Bakanı lütfedip bir sosyal medya hesabından bireysel başvuruların taksitlendirileceğini söyledi.

Değerli milletvekilleri, deprem çoğunlukla sınır illerimizde yaşandı. Sınır illerinde yaşayan insanlar topraklarına sahip çıkmak üzere, vatan sahipliği yapmak üzere bölgede bulunuyorlar. Şu anda hâlen sadece Hatay’da 230 bin kişi konteynerlerde yaşıyor -birçok ilden büyük- on binlerce esnaf konteyner çarşılarında iş yerini açıyor ama bunların hiçbiri maalesef gündemde değil. Bugün Sayın Bakan “Bireysel başvuru...”

Peki, başvuru nereye yapılacak, nasıl yapılacak? Bunların hiçbirisi belli değil. Lütfetti, medyadan, belki kontrolü de olmadan yanındaki danışmanlarından birisi attı. Oysa bugün yapılacak olan şey, mücbir sebeple birlikte vergi borçlarının, kamuya olan borçların hiç olmazsa bir defa kökten affı. Siz borçları ertelediniz, ötelediniz ötelediniz, gün geldi, çattı. Bu adamlar için henüz hayat normale dönmedi. Laf olsun diye kimse konuşmuyor. Elbette depremzede insanlar da ister ki evim olsun, dükkânım olsun, sosyal donatı alanları olsun, hayat normale dönsün, çok kazanıp ödeyeyim diye ister ama böyle bir imkân yok. (CHP sıralarından alkışlar) Böyle bir imkân olmadığı için burada şunu belirtmek isterim ki iktidarın deprem bölgesine yaklaşımı oradaki insanları âdeta sadece birer canlı görmek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın Sayın Milletvekili.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Evet, bir taraftan konut yapılıyor, henüz bitmedi ama oradaki insanların konuttan öte başka ihtiyaçları var. Sen bir taraftan konut inşaatı yapıyorsun ama adamın cebinde para yok, iş yerinden alışveriş yapma imkânı yok. Aylardan beri bu kadar bas bas ses çıkıyor, bir defa çıkıp konuşmuyorlar. Birazdan iktidar mensubu her kimse elindeki metinle gelip söyleyeceği belli: “Biz deprem bölgesine şunları yaptık.” Tabii, konut yapıyorsunuz, müteahhitlerin kim olduğu belli. Sıradan yerli halk iş istiyor “Hayır, sana güvenemeyiz; büyüklerden birinin alt taşeronu olacaksınız.” Buna girmiyorum, onun için diyorum ki deprem bölgesindeki odaları, orada yaşayan insanları anlayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Orada o topraklara sahip olan, hayatını oralara adayan insanları anlayın ve mücbir sebeple ilgili sorun bir an önce çözülsün.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine İYİ Parti Grubu adına söz talebi Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz’a aittir.

Buyurun Sayın Kocamaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

6 Şubat depreminin üzerinden tam on sekiz ay geçmesine rağmen depremzede vatandaşlarımız teslim edilmeyen konutlar nedeniyle konteyner ve çadırlarda kalmaya devam etmektedir. Depremden hemen sonra depremzede vatandaşlarımıza, Sayın Cumhurbaşkanı tarafından bir yılda 650 bin konut müjdesi verilmiş, bir yıl içinde depremzedelerin kalıcı konutlarına kavuşacakları söylenmişti. Aradan tam on sekiz koca ay geçti, depremzede vatandaşlarımıza bugüne kadar yalnızca 150 bin civarında konut teslim edilebildi. Teslim edilen o konutlarda da depremzedeler eksik ve kalitesiz yapılar yüzünden büyük sorunlar yaşamakta. 2024 yılı sonuna kadar bu sayının 200 bine ulaşacağı duyurulmuş fakat geriye kalan 450 bin konutun ne zaman teslim edileceği konusunda hiçbir açıklama yapılmamıştır. AKP iktidarı tarafından verilen sözler tutulmamış, çadır ve konteynerlerde yaşayan depremzedeler kalıcı konutlarına bir türlü kavuşamamıştır. Kalıcı konutları teslim edilmeyen depremzedeler, bu durumda, geçen kış olduğu gibi bu yıl da kış buz gibi konteynerlerde ya da çadırlarda geçirecektir. Deprem bölgesindeki illerimizde başta barınma problemi olmak üzere altyapı, eğitim, sağlık, sosyal ve ekonomik alanda birçok sorun hâlen devam etmektedir; bölgede sık sık elektrik ve su kesintisi yaşanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; deprem bölgesinde evini ve iş yerlerini kaybeden esnafımız ve işletmeler de önemli sorunlar yaşamaktadır. Bölgede üretim ve istihdam konusunda yaşanan sorunlar

daha henüz çözülememiştir. Esnafımız para yerine fatura ve borç biriktirmeye başlamış, vergi, prim ve bankalara olan borçları artmıştır.

Deprem bölgesinde 6 Şubat 2023 tarihinde mükellefler için başlatılan mücbir sebep uygulaması Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya ve Gaziantep'in İslâhiye ve Nurdağı ilçelerinde mükellefler için 30 Kasım 2024 tarihine kadar uzatılmıştı. Mücbir sebep uygulamasının erken sonlandırılması büyük bir haksızlık olacaktır. İşletmeler daha henüz zararlarını karşılayamamış, hâlâ bellerini doğrultamamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Kocamaz.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Devamla) - Esnafımız ve işletmeler, henüz vergilerini ve bankalara olan borçlarını ödeyecek kazançlar elde edememişlerdir. Bölgede normal hayatla birlikte ticari hayat da henüz normale dönmemiştir. Kaldı ki deprem bölgesinde yaşanan ekonomik kriz, Türkiye genelinin 10 katı daha fazla hissedilmektedir. Bu nedenle, deprem bölgesinde mücbir sebep uygulaması en az iki üç yıl daha, işletmeler ve mükellefler belli bir kazanç sağlayana kadar sürdürülmelidir diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'a aittir.

Buyurun Sayın Olan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP iktidarları süresince nasıl bir felaket yaşanırsa yaşansın Türkiye halkları her zaman kaderlerine terk edilmiştir. Covid-19 salgını döneminde dünyada birçok ülke esnafını ve insanını ayakta tutmanın yol ve yöntemlerini ararken AKP ise bu muhtaç halktan IBAN atarak para topladı. Her felaketi ya kadere bağlıyorlar ya da "Allah'ın lütfu" diye seviniyorlar. Ekonomik kriz, döviz kurundaki dalgalanmalar esnafımızı maddi açıdan zor duruma düşürmesine rağmen vergi üstüne vergilerle daha da içinden çıkılmaz bir hâle sürüklüyorlar.

Son olarak, 6 Şubat tarihinde Kahramanmaraş merkezli 11 ilde meydana gelen depremde halk, iktidar tarafından itilebilecek en derin yalnızlık çukuruna terk edildi. Halk, hâlâ depremin yaralarını dahi saramamış, mevcut ekonomik koşullar altında geçimini dahi sağlayamıyorken Malatya'da, Adıyaman'da, Hatay'da, Kahramanmaraş'ta ve Gaziantep'in İslâhiye ve Nurdağı ilçelerinde mücbir sebep hâli 30 Kasım itibarıyla sona erdirildi. Vergi ve sosyal güvenlik primleri gibi ekonomik yüklerin yeniden başlaması esnafın hayatta kalma mücadelesini daha da zorlaştıracaktır. Sizin "asrın yüzyılı" dediğiniz şey, depremedelerin boğazına çökmek, gözyaşları daha kurumamış insanları iliklerine kadar sömürmek, acısı hâlâ ilk günkü kadar taze olan insanların ömürlerini soldurmak mı? Bir yandan "asrın felaketi" diyeceksiniz, öte yandan da bu halka yüzyılın ayıbını yaşatacaksınız.

Sadece Malatya'da 95 bin hasarlı bina varken deprem bölgesinde şimdiye kadar 155 bin konut ve iş yeri yapmakla övünmektesiniz. Bu durumu kabul etmek mümkün değil. Sermaye sahiplerinin her türlü ayrıcalık ve imtiyazlarla milyarlarca lirasını görmezden gelip bir kalemden sileceksin, sonra depremedelerden, dükkânı olmayanlardan, konteynerlerde para kazanmaya çalışandan, kısacası canını ve malını kaybedenlerden vergi toplayacaksınız. Hiç mi vicdanınız sızlamıyor? Satış yapamayan, müşteri bulamayan, en temel ticari faaliyetlerini dahi gerçekleştiremeyen esnaf yasal yükümlülüklerini yerine getiremez hâle gelmiştir. Bu durum, sadece ekonomik bir sorun değil, aynı zamanda sosyal bir krizdir. Bölgenin kalkınması için özel vergi teşviklerine, SGK prim muafiyetlerine ve daha fazla ekonomik desteğe ihtiyaç vardır. Mücbir sebep hâli süresi uzatılarak bu bölgelerde yaşayanların nefes alması sağlanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Olan.

HÜSEYİN OLAN (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

Ayrıca, finansman kaynaklarının artırılması, kalıcı iş yerlerinin hızla inşası ve ekonomik toparlanmanın desteklenmesi hayati önem taşımaktadır. “Sosyal devlet” anlayışından bahsedip depremzedelere yönelik bu kadar anlayışsız olunması doğru mudur? Kamunun bu yükü çekecek gücü vardır. Dolayısıyla biz de bu söz konusu önergeyi destekliyoruz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Adıyaman Milletvekili Resul Kurt’a aittir.

Buyurun Sayın Kurt. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RESUL KURT (Adıyaman) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve aziz vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Tarihî ve kültürel değerleriyle medeniyetimize öncülük eden, huzur, barış ve kardeşlik şehri Adıyaman’ın 1 Aralık 1954’te il oluşunun 70’inci yılı kutlu olsun. 6 Şubat asrın felaketinde kaybettiğimiz deprem şehitlerimizi rahmetle anıyor, şehrimize hizmet eden tüm hemşehrilerimize şükranlarımı sunuyorum.

Yer altının karanlığını aydınlığa çeviren, bir avuç kömür için bir ömür veren, emeğiyle hayatımıza değer katan madencilerimizi saygıyla anıyor, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü’nü kutluyorum.

6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen, “asrın felaketi” olarak adlandırılan deprem felaketlerinin ardından Hükümetimiz, ilgili tüm bakanlıkları ve birimleriyle bölgeye yönelik gerekli tedbirleri ivedilikle hayata geçirmiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığımız depremin etkilerini azaltmak, mükelleflerin mağduriyetlerini önlemek için depremde etkilenen bölgelerde birçok vergisel tedbirler almış, bölgeye özel olarak KDV iade uygulamaları kolaylaştırılmış, hizmetlere erişimin sağlanması noktasında gerekli hassasiyet gösterilmiştir. Bu çerçevede, depremde etkilenen şehirlerde mücbir sebep hâli ilan edilmiştir. Mücbir sebep süresince mükelleflerin beyanname ve bildirim verme süreleri, bunlar üzerine tahakkuk edecek vergilerin ödeme süreleri ertelenmiş, mücbir sebep hâli kapsamında bulunan yerlerdeki borçluların vergi dairelerine olan borçlarının faiz alınmaksızın yirmi dört ay süreyle taksitlendirebilmesine imkân tanınmıştır. Genel hayatın gidişatı çerçevesinde, Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya ve Gaziantep’in İslahiye ve Nurdağı ilçeleri için mücbir sebep hâli önce 30/11/2023, bilahare, 30 Nisan 2024, 31/8/2024 tarihlerine uzatılmış ve daha sonra 30/11/2024 tarihine kadar uzatılması uygun bulunmuştur. 7440 sayılı Kanun kapsamında, vadesi 31/12/2022 tarihinden önce olan, bir amme borçlusu adına tahakkuk etmiş asli ve ferî alacakların toplamı 2 bin Türk lirasını aşmayanların tahsilinden vazgeçilmiştir. Depremde kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babası etkilenen hizmet erbabına işverenler tarafından 6 Şubat 2023 ile 31 Temmuz 2023 tarihleri arasında ücret, prim, ikramiye gibi ödemelerine ilave olarak yapılan aynı yardımlar ile toplam tutarı 50 bin Türk lirasını geçmeyen nakdî yardımlar üzerinden gelir vergisi ve damga vergisi alınmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RESUL KURT (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Toparlayın Sayın Kurt.

RESUL KURT (Devamla) - Depremde yıkılan veya ağır hasar ya da orta hasarlı binaların emlak vergileri, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payları ve çevre temizlik vergileri terkin edilmiştir. Yine, birikmiş vergi borçlarını tek seferde ödemekte zorluk çeken mükelleflere borçlarının faiz alınmaksızın 24 ay süreyle tecil ve taksitlendirilmesine imkân tanınmıştır.

Ayrıca, her ne kadar bölgede mücbir sebep hâli 30/11/2024 tarihinde sona ermiş olsa da depremten etkilenen mükellefler için bireysel başvuruyla mücbir sebep hâlinde yararlanmaya devam edilebilmektedir. Bu kapsamda, biz de deprem bölgesindeki mali müşavir odaları ve ticaret, sanayi odalarının taleplerini yakından takip ediyoruz, süre uzatımı konusunda Bakanlıkla görüşmelerimizi sürdürüyoruz.

Sözlerimi sona erdirirken Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Emir, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

58.- *Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Hacıoğulları yaptığı konuşması sırasında, zannederim, kendisinin de arzu etmeyeceği tabirler kullandı. Tüm muhalefet milletvekillerini anksiyeteli olmakla, kaygı bozukluğu içinde olmakla, vehimli zihinli olmakla ve ecinni zihinli olmakla suçladı; son derece ağır ithamlarda bulundu. Bu ithamları düzeltmesini talep ediyoruz. Bunu herhangi bir milletvekiline yapsaydı kaba ve yaralayıcı olmakla beraber, bir tartışma olanağı da olabilirdi ama tüm muhalefet milletvekillerini birden hastalıklı, anksiyeteli, ecinni zihinli olarak tanımlamak hiç yakışmamıştır. Bu sözlerinin düzeltilmesinde yarar görüyoruz, bunu talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kaya.

59.- *İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, biz de hatibin belki de kürsü şehvetine kapılarak söylemiş olduğu, zannımca, kürsüden indikten sonra kendisinin de söylediği sözlerden dolayı hem hicap hem de üzüntü duyduğunu düşünüyorum.

Ben de hatibin sözlerini düzeltmesini talep ediyorum grubumuz adına.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Koçyiğit.

60.- *Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında, evet, o sırada da sonra da tutanaklara baktığımızda gerçekten bütün muhalefeti çok incitici, gayet ağır sözlerle itham etti. Biz de sayın milletvekilinin sözlerini düzeltilmesi beklentimizi ifade etmek istiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Ben de tutanakları isteyeceğim, Sayın Milletvekili de sanıyorum salonda yok, ona göre...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Değerli Başkanım, biz de tutanaklara bir baktıralım.

BAŞKAN - Tamam, ondan sonra görüşelim arkadaşlar.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A.- SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- CHP Grubunun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve arkadaşları tarafından, 6 Şubat depreminin ardından bölgede mükellefler için ilan edilen mücbir sebep hâlinin devam edip etmediğinin tespiti amacıyla 3/12/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yazık, yazık, yazık oldu.

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, okutup, işleme alıp oylarınıza sunacağım.

5.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 175 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 2'nci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma saatlerine ve 175 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

4/12/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/12/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Bastırılarak dağıtılan 175 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 2'nci sırasına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

4 Aralık 2024 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

4 Aralık 2024 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde 5 Aralık 2024 Perşembe günü birleşiminde 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

24 Aralık 2024 Salı günü birleşiminde 175 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümde yer alan maddelerinin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

25 Aralık 2024 Çarşamba günü birleşiminde 175 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

çalışmalarını sürdürmesi;

175 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması,

Önerilmiştir.

175 sıra sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2717)			
1. Bölüm	1 ila 14'üncü maddeler		14
2. Bölüm	15 ila 28'inci maddeler		14
Toplam Madde Sayısı			28

BAŞKAN - Öneri üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; “Hız felakettir.” diye trafik tabelalarını herhâlde Meclise de asmak lazım. Hız her zaman kalite demek değildir. Türkiye Büyük Millet Meclisi yani yasama organının iki önemli faaliyeti vardır; bir tanesi kanun yapmak, diğeri ise Hükûmeti yani iktidarı denetleme görevidir. Burada maalesef, iktidar partisinin birçok önerge verirken ve Meclisin çalışma düzenini belirlerken “Aman, teklifi bir an önce yasalaştıralım.” kaygısıyla hareket ettiğini üzüyoruz. Oysaki, Adalet ve Kalkınma Partisi kurulduğu zamanki ilk grup toplantısında Sayın Erdoğan, AK PARTİ sıralarına dönüp “Milletvekilleri asla otomatik olarak ‘evet’ ve ‘hayır’ diyerek el kaldıran milletvekilleri değildir.” diyerek aslında bir nebze, acaba gerçekten parti içi demokrasi olacak mı diye bir umut vermişti. Daha sonra, 363 milletvekiliyle Türkiye Büyük Millet Meclisine neredeyse Anayasa'yı değiştirecek bir çoğunlukla gelmiş olmasına rağmen, Başbakan Abdullah Gül iken Sayın Erdoğan Genel Başkan olarak 19 Kasım 2002'de yine gruba şöyle hitap etmişti: “Gün gün, ay ay iktidarı denetleyeceksiniz; ‘İktidarı denetlemek sadece muhalefetin görevidir.’ anlayışını yıkmak sizin görevinizdir.” Ve 363 milletvekili olan iktidar sıralarına “Sizin tek işiniz kanun yapmak değil, aynı zamanda denetleme görevini de mutlaka yapmanız lazım.” demişti. Bu söze biz de sonuna kadar katılıyoruz. Dolayısıyla iktidar partisinin her ne kadar 301 çoğunluğu olmasa, müttefikleriyle beraber bu 301'i sağlasa da şunu iyi bilmeli ki bu partiyi kurarkenki iradelerine sahip çıkmak istiyorlarsa burada sadece kanunların, hele hele dışarıdan hazırlanan kanunların bir an önce, el kaldırıp indirilerek yasalaştırıldığı hızlı bir yasama dönemini beklemesinler.

Üzülerek ifade ettiğim şöyle bir diğer husus var: 28 Şubat sürecinde burada bulunan bir kısım milletvekili arkadaşlarımız da temel hak ve hürriyetlerin kısıtlanmasına dair eylemler yapmıştı. O dönemde egemenler onlara şöyle sesleniyordu: “Siz provokatörsünüz, İrancisınız.” diye eleştirilerde bulunuyorlardı. Bugün de Filistin için eylem yapan, duyarlılık talep eden gençler var; vicdanı elvermediği ama yüreği yetmediği için sessiz kalanlara bir şey demiyorum ama üzülerken sağda solda bazı vekillerden, bazı iktidar çevrelerinden şunu görüyorum: “Ya onlar provokatör, boş verin.” Geçmişte egemenlerin size söylediği sözleri bugün siz o gençlere söylerseniz bir ayıp işlemiş olursunuz. Dolayısıyla susmak elbette tasvip edilecek bir şey değildir haksızlığa karşı ama en azından anlayışla karşılanabilir; susmak bir yana, bunları provokatörlükle suçlayanların kendisi çok büyük bir ayıp işlediklerinin mutlaka farkında olmalılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Devam ediyorum.

Değişmez bir kuraldır, değiştirenler mutlaka vardır, iktidar partisi içerisinde de yürekli bir şekilde bunu değiştirecek milletvekili arkadaşlar olduğunu biliyorum. Hiçbir zaman muktedirlerin, hiçbir zaman egemenlerin diliyle konuşmayın; insanları anlamaya çalışın, provokatörlükle hele hele asla kimseyi suçlamayın. Dün size söylediklerini bugün siz egemen olduğunuz için başkalarına söylerseniz sadece ayıp işlemiş olursunuz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine İYİ Parti Grubu adına söz talebi Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban'a aittir.

Buyurun Sayın Gürban. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Malumunuz, dün TÜİK verileri açıklandı, enflasyon yıllık bazda TÜİK verilerine göre yüzde 47, ENAG verilerine göre yüzde 87 oldu; sokakta vatandaşın hissettiği enflasyon ise bu oranların çok üzerinde. Günümüzde çocuklarımız yeteri kadar beslenemediği için bodurluk aldı başını gitti, memlekette yüzü gülen kesim kalmadı. “2024 yılı emekliler yılı.” dediniz, emeklilerimizi açlığa mahkûm ettiniz, bir de dalga geçer gibi internet sitenizde “Yoga yapın, rahatlayın.” dediniz. Siz emeklilerimizi hep yük olarak gördünüz. Siz seversiniz rakamlar verip “Neydi, ne oldu?” demeyi, ben de biraz sonra bazı rakamlar verip emeklilerimizi nasıl yiyip bitirdiğinizi göstereceğim.

Ekonomide krizle anılan 2001’de 4/A en düşük emekli maaşı asgari ücretin yaklaşık 1,5 katından fazlaydı. Ocak 2003’te ise 4/A en düşük emekli maaşı 332 TL iken asgari ücret 226 TL’ydi. Buna göre, yirmi bir sene önce 4/A en düşük emekli maaşı asgari ücretten yaklaşık olarak yüzde 47 fazlaydı. Sonra ne oldu? Hükûmet, 2008 ekonomik krizi patlayınca hemen gözü memurun, emekçinin, emeklinin cebine dikti. Oysaki Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan “Kriz bizi teğet geçecek.” demişti, tabii ki teğet geçmedi, emeklilerimizin karnından zehirli ok gibi geçti. 2008 yılında yapılan düzenlemeyle emeklilerimiz için kara günler başladı, yıldan yıla maaşları eridi. 2016 yılında ise bir ilk gerçekleşiyor, asgari ücret en düşük emekli maaşını geçiyor. Emeklilerimize hayatı zindan ettiniz, yaşama bağlı kalmalarını sağlayacağınıza yaşam bağlarını koparttınız, gelecek kaygılarını azaltarak toplumsal huzuru sağlayacağımıza hayata küstürdünüz. Mustafa Kemal Atatürk’ün “Bir milletin yaşlı vatandaşlarına ve emeklilerine karşı tutumu o milletin yaşama kudretinin en önemli kıstasıdır. Mazide muktedirken bütün kudretiyle çalışmış olanlara karşı minnet hissi duymayan bir milletin istikbale güvenle bakmaya hakkı yoktur.” sözlerini kendinize şiar edininiz. Küçüklerimize şefkat göstermeyen ve büyüklerimizin kadrini bilmeyen bizden değildir.

Genel Kurulu ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’e aittir.

Buyurun Sayın Kılıç Koçyiğit. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, gerçek anlamda son sürat yasalar yapmaya zorlanıyoruz; içerisinde halk yok, içerisinde hukuk yok, içinde işçi yok, içinde emekçi yok, kadın yok, çocuk yok yani bu toplumda olan hiçbir şey yok. Ne var? İşte, AKP’nin ihtiyaçlarına göre şekillenmiş yasa teklifleri Genel Kurula geliyor, Genel Kurulda da neredeyse üzerine müzakere yapmamız, üzerine konuşmamız bile çok tasvip edilmeden, çok hoş görülmeden “Hadi, hadi, hızlı çıkaralım bu yasa teklifini.” denilerek buradan geçirilip çıkarılmak isteniyor.

Şimdi, bu ülkede dünya kadar sorun var; örneğin, bugün Madenciler Günü, madencilerin yaşadığı dünya kadar sorun var; şurada, Ankara'ya geldiler, çıplak ayaklarıyla yürüdüler, yerin 7 kat altında en zor koşullarda çalışıyorlar ama örneğin, bu Meclis madencilerin hakları için bir düzenleme yapıyor mu? Hayır, yapmıyor. Bu ülkede milyonlarca asgari ücretli var. Asgari Ücret Tespit Komisyonu yeni dönemde yeniden toplanacak ve maaş zammını konuşacak. Ne diyor şimdi AKP ve sermaye? "Hedeflenen enflasyona göre asgari ücreti artıralım." Niye? Siz her şeyi kendi ihtiyacınıza göre artırıyorsunuz da iş işçiye, emekçiye, emekliye gelince niye hedeflenen enflasyona göre oran belirliyorsunuz? Bakın, bu ülkede kira zamları yüzde 60'ı bulmuş durumda, yeniden değerlendirme oranı yüzde 44'e gelmiş durumda. Sadece TÜİK'in resmî enflasyon oranı ne? Yüzde 47'yi aşmış durumda, ENAG yüzde 86 diye çıkarıyor, hissedilen çok daha fazla ama siz hâlihazırda gelmişsiniz, asgari ücretlileri bir yıl daha, koskoca bir yılda sefaletle mahkûm edecek bir ücreti bugünden asgari ücret diye dayatıyorsunuz. Bakın, TÜRK-İŞ'in kasım ayı açlık ve yoksulluk sınırına dair yaptığı araştırmanın sonuçları şöyle: Açlık sınırı 20.562 TL, yoksulluk sınırı ise 66.976 TL yani açlık sınırının 20 bin liranın üzerinde olduğu bir ülkede işçiler 17.002 TL'ye çalışıyor. Reel karşılığı ne 17.002 TL'nin? 12 bin lira. Yani her ay 12 bin TL alım gücü olan bir ücretle bir işçi yaşamaya, ay sonunu getirmeye, ailesini geçindirmeye, çocuklarını okula göndermeye ve kirasını ödemeye çalışıyor. Peki, bundan rahatsızlık duyuyor musunuz? Hayır. Seçim öncesi yılda 2 defa asgari ücrete zam yapıyordunuz; seçimler geçti, halkla işiniz bitti, şimdi yılda bir. Ne güzel, zam yapmıyorsunuz, keyfiniz de yerinde, zam yapmak gibi bir derdiniz yok ama birileri için derdiniz var; çok hızlısınız, çok acelecisiniz. Kim onlar? Yandaş müteahhitleriniz. Bu yap-işlet-devretler var ya, onlara sürekli ama sürekli bir enflasyon ayarlaması yapıyorsunuz. Bir yılda 4 defa ayarlama yaptınız. Onlar maşallah, gani gani paraları biriktiriyorlar ama dar gelirli olanlar, emekliler bugün açlıkla, yoksullukla sınanmaya devam ediyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Diğer bir şey: Bugün Hitachi işçileri greve çıktılar. Neden? Çünkü MESS'in onlara hedeflenen enflasyon üzerinden dayattığı yüzde 36,5'luk zam teklifini kabul etmediler ve 500 işçi greve çıktı. Biz, buradan bu grevi selamladığımızı ifade ediyoruz. Şimdi, Hitachi işçileri sadece oradaki 500 işçi için değil, bu ülkede açlığa, yoksulluğa mahkûm ettiğiniz milyonlarca işçi için aslında direnişe çıkmış durumdalar. O anlamıyla şunu söyleyelim: Siz, tam bir emek pazarı yarattınız, tam bir kölelik koşulu yarattınız. Yeni kurduğunuz emek rejimi antidemokratik, hukuksuz sisteminizi ayakta tutmaya yarıyor ama şunu söyleyelim: İşçilerin, emekçilerin öfkesi kabarmış durumda. Sizi bu iktidardan edecek, sizi gerçekten koltuktan edecek olan işçinin ahı, mazlumun ahı ve onların direnişi olacak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir'e aittir.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP Grubu bir önerge verdi. Önergede diyorlar ki: "174 sıra sayılı Kanun'u bu hafta bitirelim, bitirene kadar çalışalım, bütçeyi geçirdikten sonra da 175'i çalışalım."

Niye yapacağız bunu? Niye geceler boyu çalışacağız? Niye acele ediyoruz? Bir tek sebebi var: İş bilmezliğiniz, yanlış kanunları getiriyor olusunuz, burada acele ediyor olusunuz, ortak aklı işletmiyor

oluşunuz, eleştirilerimize kulaklarınızı tıkıyor oluşunuz ve sonuçta da yanlışın Anayasa Mahkemesinden döndüğü gerçeği.

Bakın, bu kanunda 26 madde var, 2'si yürürlük maddesi yani 24 madde sayın; 12 tanesi Anayasa Mahkemesi iptal ettiği için mecburen yıl sonundan önce koymanız gereken yasalar. Niye? Çünkü o zaman da sözümüzü dinlememişsiniz.

Yine, aynı şekilde, Genel Sağlık Sigortası da 26 maddelik; onda da 10 maddenin üzerinde Anayasa Mahkemesi iptali var. Siz yapıyorsunuz yalan yanlış, kendi bildiğiniz gibi, alelacele yapıyorsunuz, bizi dinlemiyorsunuz, teknisyenleri dinlemiyorsunuz, komisyonları olması gerektiği gibi çalıştırmıyorsunuz, sonunda da Anayasa Mahkemesi iptal ediyor; geliyorsunuz, “Hadi acele edelim.” Edelim, çalışalım, tamam, milletimiz bizden görev bekliyor ama böyle mi çalışmalıyız? “Kaliteli yasama” diye bir kavram var arkadaşlar. Kaliteli yasama yapalım, halk için yasalar yapalım; Anayasa Mahkemesinin de kurallarına, Anayasa’ya uysun.

Bakın, bu kanunda bir 5’inci madde var, 5’inci maddeyi kabul etmemiz mümkün değil. Niye? Çünkü emsal taşıyorsunuz, hem de yüzde 30’unu artırılıyorsunuz. İlçe sınırı getirelim diyoruz, getirmiyorsunuz. Yani Pursaklar’daki, Hakkâri’deki bir arsayı Bodrum’a taşıyabileceksiniz veya Türkiye’nin Urfa’sındaki, Viranşehir’deki bir arsayı Sarıyer’e taşıyabileceksiniz. Buna nasıl izin verilebilir arkadaşlar, bu mümkün mü? Sonra, demokratlığınız sizin çıkarlarınızın başladığı yerde bitiyor.

Demokratik toplumun, demokrasinin en temel direği örgütlü toplumdur, örgütlü toplum da meslek örgütlerinin örgütlülüğüyle olur. Meslek örgütleri yasayla kurulan örgütlerdir. Şimdi, bir 9’uncu madde getiriyorsunuz, 9’uncu maddede Bakanlığa mimar ve mühendis odalarıyla ilgili, meslek örgütleriyle ilgili düzenleme yapma ve denetleme yapma yetkisi getiriyorsunuz. E, şimdi, bunu Anayasa Mahkemesi iptal edecek; bunu bilmiyor musunuz arkadaşlar? Anayasa 7; yasa yapma yetkisi, tekeliyeti Meclistedir ve bu yetki devredilemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Emir.

MURAT EMİR (Devamlı) - Yani siz, 9’uncu maddeyi yazınca o yetkiyi aldığınızı mı düşünüyorsunuz? O yetki bizim elimizde ama siz böyle bir yasayı geçirirseniz arada mimar ve mühendis odalarını zapturapt altına alabileceğinizi, sıkıştırabileceğinizi, bağlayabileceğinizi düşünüyorsunuz ve bu karmaşık yollar peşindesiniz.

Baroları ikiye böldünüz de ne oldu? Yasayla yaptınız, fiyasko; Türkiye’yi terörize etmekten, Türkiye’deki kurumları tartıştırmaktan, Türkiye’yi kutuplaştırmaktan başka hiçbir işe yaramadı ve sonuçta arzu ettiğinize de ulaşamadınız.

Ellerinizi odalardan çekin, ellerinizi meslek odalarından çekin; demokrasiden yana taraf alın, yemin ettiğiniz Anayasa’ya uyun, Anayasa’yı kırıp dökmeden yasa yapalım, istiyorsanız sabahlara kadar çalışalım, hodri meydan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, İç Tüzük 60’a göre sisteme giren milletvekili arkadaşlarımıza yerlerinden söz vereceğim.

Sayın Burak Akburak...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

61.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, turistik Doğu Ekspresi'ne ilişkin açıklaması

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Turistik Doğu Ekspresi Ankara'dan başlayarak Kayseri'den, Sivas'tan, Erzincan'dan ve Erzurum'dan geçen ve Kars'a ulaşan, ülkemizin doğal ve kültürel zenginliklerini gözler önüne seren muhteşem bir yolculuk. Bu yolculuk, ülkemizin köklü tarihini ve benzersiz doğasını keşfetme imkânı sunmaktadır. Maalesef, üniversiteli gençlerimiz bilet fiyatlarının yüksekliği ve kontenjanların yetersizliği nedeniyle ülkemizin güzelliklerini ve tarihini görmekten yani bu unutulmaz deneyimden mahrum kalmaktadır. İlgili kurumların özellikle üniversite öğrencilerimize ve gençlerimize yönelik özel kontenjanlar ayırması ve uygun fiyatlı bilet politikalarıyla Turistik Doğu Ekspresi'ni daha erişilebilir hâle getirmesi gerektiğine inanıyorum. Gençlerimizin hem ülkelerini tanımaları hem de farklı kültürleri keşfetmeleri gerektiğine inanıyoruz. Ayrıca, bu tür projeler sosyal bağları güçlendirecek ve iç turizme büyük katkı sunacaktır. Turistik Doğu Ekspresi sadece bir tren yolculuğu değil, gençlerimizi geleceğe bağlayan bir kültür köprüsüdür, gelin bu köprüyü gençlerimizle daha sağlam inşa edelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Aykut Kaya...

62.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Akseki ilçesine bağlı Cevizli Mahallesi'nin sorunlarına ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Akseki ilçemize bağlı Cevizli Mahallesi'ndeki PTT şubesi haftanın beş günü hizmet vermekteydi. Hem mahalleye hem de etraftaki köylere hizmet veren bu şubenin hizmet günleri haftada iki güne düşürülmüştür. Köylümüz, çiftçimiz mağdur; bu şubenin tekrar beş gün hizmete açılmasını talep ediyoruz.

Yine, Akseki ilçemizin Cevizli Mahallesi'ndeki Kaya Özen Çok Programlı Anadolu Lisesi yeterli öğrenci sayısını sağlayamadığı için eğitime ara vermiştir. Eğitim, kırsalda yaşamın sürdürülebilirliği açısından temel bir ihtiyaçtır. Biz "Köy okulları açılsın." derken siz kapatıyorsunuz. Son derece modern bir yurdu olan, güzel bir yerleşkeye sahip olan okulumuzun atıl hâlde bırakılması kabul edilemez. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığını ve Millî Eğitim Bakanlığını kırsaldaki sorunlara farklı bakış açısı getirerek bu sorunları çözmeye davet ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Mahmut Tanal...

63.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 2025 yılı bütçesiyle ilgili Cumhurbaşkanına sorduğu sorulara ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Sizin aracılığınızla Sayın Cumhurbaşkanına soruyorum: 2025 bütçesinde adil bir gelir dağılımı sağlanacak mı? Yoksulluk sona erecek mi? Bu bütçeyle vatandaşın alım gücü artacak mı? Sofralara bereket gelecek mi? Ayrılan kaynaklarla işsizlik bitecek mi? Gençlerimiz geleceğe umutla bakacak mı? Bu bütçeyle emeklinin geçim derdi hafifleyecek mi, hak ettiği yaşam sunulacak mı? Ayrılan ödenekle çiftçinin emeği değer bulacak mı? Öğretim artacak mı? Bu bütçeyle öğrencilerin eşit ve nitelikli eğitim almasını sağlayacak mı? Şanlıurfa'nın altyapısı ve ulaşım sorunları bu bütçeyle çözülecek mi? Gençlere iş imkânı, kadınlara eşit haklar bu bütçeyle sağlanacak mı? Halkın cebine refah girecek mi? Evlere huzur gelecek mi?

Teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN - Sayın Tanal, sorularını aldım, Sayın Cumhurbaşkanını ilk gördüğümde ileteceğim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Peki, teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Halit Yerebakan...

64.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, yerli üretime ve yerli malı kullanımına ilişkin açıklaması

HALİT YEREBAKAN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Türk Talebe Birliğinin idealist duruşuyla ve Millî İktisat ve Tasarruf Cemiyetinin stratejik hamleleriyle, tarihte bugün, 4 Aralık 1929'da yayımlanan yerli malı kullanımının teşvik edilmesine yönelik kararname ekonomik bağımsızlık mücadelemizin kararlı bir adımıydı. Bugün Türkiye Yüzyılı vizyonu ile savunma sanayisinden otomotive, tıbbi cihazdan elektronik eşyalara kadar birçok alandaki teknolojilerimizle dünyada adımızı gururla duyuruyoruz. Bu başarının kalıcı olabilmesi için, kamu alımlarından bireysel tüketim kadar yerli ürünlerin öncelikli tercihi ve üretimimize sahip çıkmak hayati öneme sahiptir. Yerli malı, ekonomik belirsizliklerin pençesindeki dünyada bizim en güçlü siperimizdir. Unutmayalım ki her yerli ürün bu toprakların alın teri, zekâsı ve iradesinin bir eseridir. Geleceğimizin teminatı ise kendi kaynaklarımızı kullanma irademizde ve yerli üretime olan inancımızda saklıdır.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Ömer Fethi Gürer...

65.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Başkanım.

Maden denilince akla gelen yağma, göçük, orman katliamı ve yitirdiğimiz canlardır. Özünde maden insanlığın yararına değer bulacak ürün olarak akla gelmelidir. Bir azınlığın kurnasız zenginliğini artıran madencilik faaliyetleri tüm toplumun refahı için faydalı kılınırsa anlamlı olacaktır.

4 Aralık Dünya Madenciler Günü'dür. Yer altı kahramanı tüm maden emekçilerini selamlıyorum. Maden kazalarında yaşamını yitirenleri rahmetle anıyorum. Maden işçisi olarak çalışanlar en ağır koşullarda ekmek için mücadele etmektedir. Onların can güvenliği ve ekonomik yaşam koşullarıyla ilgili her türlü düzenleme sağlanmalıdır. Özelleştirmelerle şartları ağırlaşan emekçiler kurnasızlıklardan arındırılmış koşullarda çalışmayı hak etmektedir. Madenci ölünce değil, yıl boyunca sorunları sahiplenilmeli ve çözümler üretilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Burhanettin Kocamaz...

66.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Mersin'in Gülnar ilçesine bağlı Örtülü Mahallesi'ndeki zeytin ağaçlarına ilişkin açıklaması

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Mersin'in Gülnar ilçesi 85 haneli Örtülü Mahallesi'nde Orman Genel Müdürlüğü tarafından zeytin ağacı katliamı yapılmaktadır. Köylünün babadan ve dededen kalma elli, yüz yıllık zeytin ağaçları acımadan kesilmektedir. Ormana ait alanda olmaları gerekçesiyle şu ana kadar binin üzerinde zeytin ağacı kesilmiş, mahallede 37 köylü hakkında tutanak tutularak cezai işlem uygulanmıştır. Oysa 2023 yılında genel müdürlük tarafından Gülnar'da 25 mahallede 151 üreticiye 3 binden fazla fidan dağıtımı yapılmıştır. Adama sormazlar mı, bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu? Bir taraftan ormanlık alanlara zeytin ve keçiboynuzu ekimi için köylüleri teşvik ediyor, fidan dağıtılıyorsunuz, diğer taraftan yetişmiş ağaçları kesiyorsunuz, bir diğer taraftan da zeytin ağaçlarını kesenleri Zeytin Kanunu'na dayanarak mahkûm ediyorsunuz.

Buradan Hükûmete sesleniyorum: Bu katliamı derhâl durdurun ya da bir başka yere taşınmasına izin verin diyor, aziz milletimizi ve Mersin Gülnarlı hemşehrilerimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın İsmet Güneşhan...

67.- Çanakkale Milletvekili İsmet Güneşhan'ın, zeytinyağı alım fiyatlarına ilişkin açıklaması

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım...

Çanakkale ve diğer illerde zeytinyağı üreticilerimiz gerçekten çok zor durumda. Zeytin hasadının başlamasının üzerinden yaklaşık iki ay geçmesine rağmen, zeytinyağı alım fiyatları henüz TARİŞ tarafından açıklanmadı. Üstelik, rekoltenin yüksek olmasının zeytin üreticilerimizin yüzünü güldürmesine rağmen alım fiyatlarının açıklanmaması üreticilerimizi gerçekten çok zor duruma düşürmüştür çünkü zeytinyağı üreticilerimizin mazot parasını, çalışanların yevmiyesini, banka borçlarını, evlerinin zaruri giderlerini ödemesi gerekiyor. Zeytinyağı alım fiyatları açıklanmadığı için üreticilerimiz borcunu kapatmak amacıyla ürünlerini 200 liranın çok altında fiyatlara tüccara vermek zorunda kalıyor. Zeytinyağı üreticilerimiz zarar ediyor ve tüccara mahkûm ediliyor, kâr eden tek kişi ise tüccar oluyor. TARİŞ, geçtiğimiz yıl zeytinyağı alım fiyatlarını kasım ayı başında 295 lira olarak açıklamıştı. Zeytin üreticilerimiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bilal Bilici...

68.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Dün 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'yü. Engelli vatandaşlarımızı mevcut ekonomik kriz ve geçim sıkıntısı altında ezdirmemek sorumluluğumuzdur diyorum. En yüksek 4.196 TL olan engelli maaşı ve 2.797 TL'yle yüzde 40, yüzde 69 engellilik oranı olanlara verilen bütün bu maaşlar, tamamıyla ne insani ne de gerçekçidir diyorum. İki gün önce Genel Başkanımız Özgür Özel "Engelli maaşlarını asgari maaşlara eşitleyin." dedi. Bu tablo ülkemize yakışmamaktadır. Engelli maaşlarını asgari maaşa eşitlememiz gerekiyor, asgari maaş için de talebimiz 30, bunun altına yokuz diyorum.

BAŞKAN - Sayın Nermin Yıldırım Kara...

69.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın Reyhanlı ilçesinin deprem sonrası sorunlarına ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Seçim bölgem Hatay'da Suriye nüfusunun en fazla olduğu ilçemiz Reyhanlı. Deprem sonrasında Öz Kurtuluş Mahallemizdeki sağlık ocağı yıkıldı. Bu sağlık ocağı beş mahalleye hizmet ediyordu, şimdi aynı yere yapılmıyor, aynı yere yapılmasıyla ilgili talebimiz vardır; idareden beklentimiz budur.

Reyhanlı'da otogar yok, pazar yeri yok, asker uğurlamasını bile Topboğazı'nda yapıyor Reyhanlılılar; buradan kayıtlara geçsin diye duyuruyorum.

Reyhanlı'nın kırsal mahallelerinin çoğunluğunda köy yerleşim alanları olarak zamanında oturmuşlar, hiçbirinde tapu yok, şimdi güçlendirme işlemleri ve abonelik, özellikle elektrik işlemleriyle ilgili büyük sıkıntılar yaşıyor; bunlara bir an evvel tedbirler alınmalı.

Ayrıca, Suriyeli nüfusun kayıt altına alınmasıyla ilgili muhtarlardan büyük sıkıntı geliyor. Bu adrese...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Melih Meriç...

70.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'in yol sorununa ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Gazi şehrimiz Gaziantep'te yaşayan vatandaşlarımız gerek Büyükşehir Belediyesi yetki alanları içerisinde gerekse merkezî yönetimin yetki alanındaki karayollarında gerekli düzenlemeler yapılmadığı için âdetula ulaşım çilesi çekmektedirler. Gaziantep-Şanlıurfa Otoyolu üzerinde bulunan Nizip ilçemizin sadece tek bir otoban çıkışı vardır. Bu yola acilen duble yol bağlantısı açılmalı; organize sanayi bölgesi, küçük sanayi sitesi, cezaevi, mezarlık, Karkamış duble yol bağlantısı bir an önce sağlanmalıdır.

Yine, Nizip ilçemizdeki üniversite yolu düzeltilmediği ve genişletilmediği için öğrencilerimiz büyük zorluklar yaşamaktadırlar.

İktidarın yirmi üç senedir yaptığı duble yollar propagandası işe yaramamış gözükmektedir. Gaziantep şehir merkezindeki birçok noktada yol genişletilmesi, asfaltlama ve benzeri hizmetler eksik bırakıldığından dolayı vatandaşın çilesi bitmemektedir. Duble yollar diye bağıracağınıza önce normal yollarınızı yapın.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Aşıla...

71.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, et ithalatına ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanı Erdoğan “Uruguay’dan, Brezilya’dan büyükbaş hayvan ithali yapalım talimatı verdim.” diyor. Sadece 2023 yılında Paris İklim Anlaşması’na bağlı olarak metan gazı salımını azaltmak için küresel projelere desteğinizden dolayı, bu ülkede küçükbaş hayvan sayısında 3 milyon, büyükbaş hayvan sayısında 330 bin azalma oldu. Çiftçiye ezerek, hayvanları aşılایarak, tarımda bilinçli olarak yanlış politikalar uygulayarak et, sebze ve meyve fiyatlarına tavan yaptıracaksınız, sonra çıkıp “Farklı ülkelerden ithal edeceğiz.” diyeceksiniz. Ayrıca, İslami usullerle kesilmeyen, murdar edilerek kesimi yapılan ve haram olan karkas etleri ithal edip bu Müslüman millete yedirerek fitratını bozacaksınız. Yazık, çok yazık, bu böyle gitmez, gitmemeli diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kadim Durmaz...

72.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat'ın yer altı ve yer üstü sularına ve kapatılan PTT şubesine ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tokat, kıymetli ovaları ve her ovasından geçen akarsularıyla Anadolu’nun nadide bir ili. Çamlıbel, Yeşilyurt, Sulusaray, devamında Zile ve Amasya’yı sulayan Çekerek, Kazova’yı sulayan Yeşilirmak, Erbaa, Niksar, Taşova’yı sulayan ve devamında Çarşamba ve Terme’yi sulayan akarsular ve kenarlarındaki organize sanayi bölgeleri, ilçeler ve köylerin arıtması mutlaka yapılmalıdır. Doğru gıdaya erişim noktasında yer altı ve yer üstü sularının kirletilmemesi adına Çevre ve Şehircilik Bakanlığının pilot olarak ilimizin bu sorununu çözmesi gerekiyor.

Yine, Tokat Sanayi Çarşısı’nda PTT şubesi kapatıldı, 1.380 esnaf ve binlerce insan bu sorun yüzünden şehir trafiğini tıkamaktadır, yeniden açılması gerekiyor.

BAŞKAN - Sayın Evrim Karakoz...

73.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Aydın'daki arıcılığa ilişkin açıklaması

EVİRİM KARAKOZ (Aydın) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Aydın’da ve ülkemizde tarım ve hayvancılık sektörü, olumsuz mevsim şartları ve artan girdi maliyetleri nedeniyle zor günler geçirmeye devam ediyor. Baharın ve yazın kurak geçmesi nedeniyle toprak kuru kaldı, bitkiler yeterince çiçeklenemedi. Bu durum arı popülasyonunu ve bal üretimini olumsuz etkiledi. Üretimi ve verimi düşen arıcılarımız arı ölümlerinin artmasından ve kovanlarını kaybetmekten endişe duyuyor, bir de üzerine mazot, arı yemi ve ekipman masrafları gibi girdi maliyetlerindeki yüksek artışlar eklendi. Arıcılarımız zor günler geçiriyor. Arıcılığın tarımsal üretim ve ekosistem için ne kadar büyük önem taşıdığını hepimiz biliyoruz.

İktidara çağırımızdır, arıcılarımıza destek verin, arıcılık faaliyetlerinin devam etmesi için gerekli önlemleri bir an önce alın.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Amasya Milletvekili Sayın Hasan Çilez ve İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 83 Milletvekilinin Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A.- KANUN TEKLİFLERİ

1.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez ve İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 83 Milletvekilinin Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2691) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174)¹

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

28 Kasım 2024 tarihli 25'inci Birleşimde, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 174 sıra sayılı Kanun Teklifinin birinci bölümünde yer alan 11'inci maddenin oylama işleminde kalınmıştı.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

12'nci madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere toplam 5 önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alıp oylarınıza sunacağım.

Aynı mahiyetteki ilk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin kanun teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kamuran Tanhan

Ferit Şenyaşar

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Mardin

Şanlıurfa

Siirt

George Aslan

Ali Bozan

Celal Fırat

Mardin

Mersin

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

İsa Mesih Şahin

Sema Silkin Ün

Hasan Ekici

İstanbul

Denizli

Konya

Mustafa Kaya

Mehmet Atmaca

Necmettin Çalışkan

İstanbul

Bursa

Hatay

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergelere Komisyon katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerine ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Celal Fırat'tır.

Buyurun Sayın Fırat. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizi izleyen bütün halklarımızı sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

İstanbul Arnavutköy İmrahor Mahallesi'nin yaklaşık otuz beş senedir imar sorunları var, bu sorunlar olduğu gibi devam ediyor. Yıllar boyunca, özellikle her belediye seçimleri öncesinde kaçak yapılaşmaya

¹ 174 S. Sayılı Basmayazı 26/11/2024 tarihli 23'üncü Birleşim Tutanağı'na eklidir.

göz yumulmuş; giderek artan nüfus, çarpık yapılaşma sorunlar yumağı haline dönüşmüştür. Türkiye’de yetmiş yılda 21 kez imar barışı ve imar affı gibi kanun değişikliğine gidilmiş, bu durum İstanbul’un -özellikle Arnavutköy’de, Çatalca’da- ilçelerinde... İmrahor Mahallesi’nin nüfusu neredeyse 30 bine yaklaşmış vaziyettir.

Arnavutköy’de AKP Belediye Başkanı Mustafa Candaroğlu İmrahor ve Yavuz Selim Mahallelerindeki halkın barınma hakkına açık açık çökmeye başlamıştır. İstanbul Havalimanı, üçüncü köprü ve Kanal İstanbul Projesi’ne çok yakın konumda bulunan Arnavutköy’e bağlı İmrahor ve Suatlar Mahallelerinde vatandaşların arazileri kendilerine haber verilmeden arsa statüsüne çevrilmiştir. Uygulamayla vatandaşların arsalarının yüzde 45’ine devlet tarafından el konulmuş, bir kısım ev kaçak olduğu gerekçesiyle yıkılmış, 2022 yılında ise söz konusu alanlar rezerv yapı alanı ilan edilmiştir. Bu rant projeleri, emekçi halkı İstanbul’un daha uzağına veya başka kentlere sürgün etme politikasıdır. Buna karşı sözümüzü her ortamda söylemekten geri durmayacağız.

Değerli milletvekilleri, gerek Orta Doğu’da gerekse ülkemizde çok ciddi sorunlarla karşı karşıyayız. Bu çözülmeyen sorunlar nedeniyle bu ülkede yaşayan bütün insanlarımız için yaşam çekilmez hâle gelmiştir. Bakınız, iki ay içerisinde özellikle Esenyurt Belediyesinde başlayıp Ardahan Burmadere Muhtarına kadar gelen kayyum uygulamalarıyla karşı karşıyayız. Aleviler için çok önemli bir merkez olan, kutsal ziyaretlerin yapıldığı Dersim ve Ovacık olmak üzere, Munzur Babaların, Düzgün Babaların, Baba Mansur Ocağı’nın, Ana Fatma’nın, Ağuçan Ocağı’nın olduğu yerlere kayyum atandı. Maalesef bununla da durulmadı, muhtarlıklara el koymaya başladınız. Ardahan Damal ilçesine bağlı köyler büyük bir oranda Türkmen Alevi köyleri. Burada yaşayan insanlarımızın birçok sorunu var. Yakın zamanda Ardahan Valisi, İçişleri Bakanlığı Müşaviri Esmâ Ersin ve diğer yetkililerin de olduğu bir toplantıya 28 Alevi köy muhtarı, cemevi başkanı ile Alevi dedeler toplantıya çağrılıyor. Gündemlerinde ne var acaba? Biz tabii düşündüğümüzde... Kış geliyor, yolların sorunlarını ve altyapıları düşünür insan ama öyle mi? Maalesef değil, yine asimilasyon ve yozlaşma çalışmaları. Toplantının amacı oradaki cemevlerinin Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığına biat etmelerini sağlamak. Valinin ve İçişleri Bakanlığı Müşavirinin Cemevi Başkanlığına biat zorlamasına Burmadere Köy Muhtarı Şahismail Göyük karşı çıkarak “Biz cemevlerimizin giderlerini kendimiz karşılayabiliriz, siz bizim inanç şeylerimizi tanımlayamazsınız.” der. Bunun üzerine muhtar önce gözaltına alınır, kısa bir süre içerisinde Ardahan İl Özel İdare Müdürü kayyum olarak atanır, gelen tepkiler üzerine buraya aza atanır. Buradan da tekrar sormak istiyorum: İçişleri Bakanlığı biz Alevileri bir güvenlik sorunu olarak mı görüyor? İçişleri Bakanlığının cemeviyle, cemevlerinin sorunlarıyla, dedelerle ne işi var?

Değerli milletvekilleri, özellikle Suriye’de HTŞ liderliğindeki cihatçı gruplar Halep’i ele geçirmiş ve anlaşılan Hama’yı da Şam’ı da hedeflemektedirler. İdlip’ten yola çıkıp Halep merkezine doğru sert ve katliamcı bir tarzda ilerlerken, bu güzergâh üzerinde yaşayan Aleviler, Kürtler, Ezidiler, o bölgedeki Hristiyanlar olmak üzere insanları katletmekte olduğu haberlerini sosyal medyada acı bir şekilde görüyoruz. Bölgede çok sayıda şeriatçı, selefi örgüt bulunmaktadır. Hızını alamayan bu gruplar özellikle HTŞ’yi Samandağ’ına sokarak ülkemizdeki Alevileri de katletmekten bahsediyorlar. Savaş, ölüm demektir; savaş, göç demektir; savaş, cinayet demektir; savaş, tecavüz demektir; savaş, yetim kalan çocuk demektir; savaş, insanlık suçudur sevgili dostlar. “Analar ağıt yakmasın evlatlarına, karşı yayladan karşı yaylaya barış türküleri söylesin evlatlarına analar.” diyoruz. Barış, ötekisi olmayan ulu bir bahçedir. Dolayısıyla halkımızı, tüm siyasi partileri, emek ve meslek örgütlerini, demokratik kamuoyunu duyarlı olmaya çağırıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Fırat.

CELAL FIRAT (Devamla) - Boz Atlı Hızır darda, zorda olan bütün canlarımızın yardımcısı olsun diyorum.

Son bir konu da sevgili dostlar, geçmişten bugüne kadar asimilasyon politikalarınız hızından hiçbir şey kaybetmeden devam ediyor. 1924 yılında çıkarılan 442 sayılı Köy Kanunu yerleşim yerlerinin köy olabilmesi için caminin de olması gerektiğini belirtiyor. Bu durum Alevilerin ve diğer tüm inançların yok sayılması anlamına gelmektedir. Hâlbuki bir yerleşim yerinde hangi ibadet mekânı olması gerektiğine o bölgede yaşayan o inancın sahipleri karar vermelidir. Devletin bu işlere karışmadan gerekli düzenlemeyi yapması gerekmektedir.

Ayrıca, asimilasyon programının bir parçası olarak isimleri değiştirilen yerleşim yerlerimizin de isimlerinin tekrar verilmesi gerektiğini söylüyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun Sayın Çalışkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

12'nci madde yapı denetimiyle ilgili. Burada insan, vicdan sahibi birisi şu soruyu sorar: 1999 depreminin üzerinden tam yirmi beş yıl geçti, bu yirmi beş yılın yirmi üç yılı AK PARTİ iktidarı döneminde gerçekleşti, yirmi üç yıldır yapılmayan bu yapı denetimiyle ilgili düzenleme nasıl oldu da bugün gündeme geldi, acaba birkaç deprem daha mı bekleyecektik? Şunu söylemeden edemiyor insan: Eğer siz gecikmeseydiniz, bu yasayı zamanında getirseydiniz belki depremde bu kadar kaybımız olmayacaktı.

Yasa teklifinin adı Köy Kanunu. Ne köy olur ne kasaba çünkü değerli milletvekilleri, bu yasa teklifinin özü şu: Bakanlık müteahhitlerini destekle, sivil müteahhitleri köstekle; Bakanlığın yetkisini artır, belediyelerin yetkisini durdur; özü bu. Tabii, ismi gerçekten ilginç, tam bir duygu sömürsü. AK PARTİ'li arkadaşlar, siz köyün ismine bile düşmansınız. Büyükşehirlerin tümünde “köy” ismini ortadan kaldırdınız, köylere “mahalle” dediniz. Siz, köyü boşaltan siz, çiftçiye bankaya esir eden siz, üreticiyi tüccara mahkûm eden siz, hayvan ithal eden siz ama müteahhitlikle ilgili bir yasa çıkıyor, okus pokus, bakıyorsunuz ki birbenbire “köy” diye bir isim ortaya çıkıyor; anlamak mümkün değil. Siz, uçan kuştan vergi almak isteyen siz; siz, açık havada teneffüs etme vergisi, adım atma vergisi almayı bile düşünecek siz nasıl oluyor da müteahhitlere gelince bonkör kesiliyorsunuz? Müteahhitlerin vergileri affedilecek. Bir taraftan yapı denetimi ama bir taraftan da enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketler denetim dışı. Niye, ne özellikleri var? Güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi de pekâlâ büyük yatırımlar olacağı için bunlar... Bir gariban başını sokacak ev yaptırdığında yapı denetimine tabiyse pekâlâ, bu sektörler de mutlaka yapı denetimine tabi olmalı. Maalesef, acı bir gerçeği itiraf etmek durumundayız. Şöyle geçmişe yönelik tefekkür ettiğimizde buraya gelen yasalar Maden Yasası, Enerji Yasası, Ticaret Kanunu, Turizm Kanunu; şimdi de müteahhitlik kanunu. Bütün kanunlar belli güç odaklarının talebini yerine getirmeye yönelik. Maalesef ki iktidarın gündeminde halkımız yok, garip gureba yok, emekliler yok, ücretli öğretmenler yok, KHK'liler yok, öğrenciler yok, hiçbiri yok; sadece güç odakları var. Arkadaşlara tavsiyem, şu havuz medya kanallarından başka haberleri de seyretsiz pekâlâ iyi olur. Siz o medya kanallarına bakarak yandaş kanallardan belki de ülkeyi pembe tablo, güllük gülistanlık görüyorsunuz ama gerçekler çok çok acı, çok çok farklı.

Değerli milletvekilleri, yasa niçin çıkıyor? Yasanın temel gerekçesi de şu: Bir yasa çıkarmışlar, Anayasa Mahkemesi iptal etmiş. Anayasa Mahkemesi çok mübarek bir yer mi, tartışılır ama yasanın

iptalinde diyor ki: “Bu, şehir estetiğine aykırı; bu, insan sağlığına aykırı; bunda kamu yararı yok.” Üçü de kapsam dışı bırakılmış, yeniden aynı yasa okus pokus gündeme getiriliyor. “İnsanlar işsizlikten kıvranıyor, ölüyor insanlar; işçi ölümlerini gündeme almayanlar şehir estetiğini mi gündeme alacak; safillilik.” diyeceksiniz, o da sizin takdiriniz.

İkinci olarak, bakanlıkların yetki daralmaları oluyor, tıkanmışlar bir yerde, çözemiyorlar, yasalar onu çözmek üzere geliyor. Bakın, bütün maddeler böyle “Bakanlığın elini rahatlatalım...” AFAD kurulmuş, deprem bölgesi, bunlar çözülecek... Tabii, arz ettiğim gibi, güç odaklarının problemlerini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çalışkan.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Onun için de değerli milletvekilleri, maddeden bağımsız olarak söylüyorum: Buraya gelecek kanunların milletin, memleketin yararına olması gerekir; garip gurebayı önceleyen yasalar olmalı. Herhangi bir vatandaşımız interneti açsa, maddeleri baştan sona okusa hiçbir yerde kendini bulamayacak. Müteahhitse KDV'si iade olacak, falan vergiden muafiyeti olacak. Bunlar lazım olabilir ama gündeminizde halk olması gerekir, halk hiçbir şekilde yok. Onun için maddenin içeriğinin kaldırılmasına yönelik teklifimizi bir yana bırakıyorum “Köy Kanunu” ismini lütfen değiştirin; bu, Köy Kanunu değil, bu, müteahhitlere vergi muafiyeti, müteahhitlere KDV istisnası yasasıdır diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Değerli Başkanım, bir söz rica ediyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, karar yeter sayısı aramanızı talep ediyorum.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Bir dakika, ben bir söz rica ettim, ondan sonra isteyin karar yeter sayısını.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bir oylama yapalım, ondan sonra...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Nasıl olsa karar yeter sayısı çok istenecek ya bütün gün!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Yok, çok istenmeyecek.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Bu özel bir şey, sizinle de alakalı.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Siz de çok söz alabilirsiniz Sayın Başkan, siz de çok söz alabilirsiniz.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sizinle de alakalı.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Değerli Başkanım, biraz önce Milletvekilimiz Yücel Arzen Bey'in yaptığı bir konuşma vardı; o, Meclise seslenmek istiyor. Ben sözü kendisine veriyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Arzen.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

74.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; az önce yaptığım konuşmadan incinen kimi vekiller olmuş. Ben bir sanatçıyım, ben iyi bir sanatçıyım. Sanat bir sevgi ve birlik dilidir bütün yapısıyla ve dilini metaforlar yoluyla kurar. Size hakaret etmem mümkün bile değil, hakaret hakikatin dili olamaz zira.

Erzurumlu Alvarlı Efe'nin cinaslı bir şiiriyle bitireyim konuşmamı:

“Âşık der inci tenden,

İncinme incitenden,

Kemalde noksan imiş

İncinen incitenden.”

Hakkınızı helal edin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - “Özrü kabahatinden büyük.” diye bir söz var, herhâlde bu olsa gerek!

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Vallahi “Özrü ayıbından büyük.” lafı herhâlde sizin için söylenmiş

Sayın Hacıoğulları. “Zekânız kıt.” dedi, “İncinenin zekâsı kıt.” dedi!

SEZÂİ TEMELLÎ (Muş) - Bu olmadı, hele bir sanatçıya hiç yakışmadı bu! Kemalimize laf etti!

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A.- KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez ve İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 83 Milletvekilinin Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2691) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, aynı mahiyetteki önergelerin oylanmasından önce karar yeter sayısı talep edilmiştir.

Oylamada karar yeter sayısı arayacağım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Karar yeter sayısı konusunda Kâtip Üyeler arasında uyuşmazlık vardır, oylama elektronik cihazla yapılacaktır.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.17

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 19.26****BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA****KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Rümeyza KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Teklifin 12'nci maddesi üzerine verilen aynı mahiyetteki 2 önerenin oylanması sırasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi önergeleri tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 12- 4708 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

‘Yapı denetim hizmet sözleşmesi bedeline esas inşaat alanı 500 metrekareye kadar olan yapılarda yapı sahibince belirlenen yapı denetim kuruluşuyla, diğer hizmet sözleşmelerinde ise Bakanlıkça yayımlanacak usul ve esaslara göre o yapı için ildeki faal yapı denetim kuruluşu sayısı da dikkate alınarak elektronik ortamda aynı anda belirlenen en fazla dört yapı denetim kuruluşundan biriyle, yapı sahibi arasında yapı denetim hizmet sözleşmesi akdedilir. Bu sözleşmenin bir sureti taahhütname ekinde ilgili idareye verilir. Yapı denetim hizmet sözleşmeleri Bakanlıkça belirlenen haller dışında feshedilemez.’

‘Yapı denetimi hizmeti için yapı denetim kuruluşuna ödenecek hizmet bedeli, yapı denetimi hizmet sözleşmesinde belirtilir. Bu bedel, yapı denetim hizmet sözleşmesi bedeline esas yapı inşaat alanı 1000 (dahil) metrekareye kadar olan yapılarda hizmet bedeline esas yapı yaklaşık maliyetinin %1,75'i, yapı denetim hizmet sözleşmesi bedeline esas yapı inşaat alanı 1000 metrekareden 50.000 (dahil) metrekareye kadar olan yapılarda hizmet bedeline esas yapı yaklaşık maliyetinin %1,5'i, diğer yapılarda hizmet bedeline esas yapı yaklaşık maliyetinin %1,25'i kadardır. Elektronik dağıtım tabi olmayan işlerde, ikinci cümlede belirtilen oran en fazla %3,50'ye kadar artırılabilir. Hizmet bedeli oranı, yapım süresi bir yılı aşan iş için yıllık %5 arttırılır. Güçlendirme işleri için belirlenecek yapı denetim hizmet bedeli yapının tamamı için belirlenecek yapı denetim hizmet bedelinin %25'inden az olamaz. Yapı denetimi hizmet bedeline laboratuvarlara yaptırılacak olan taşıyıcı sisteme ilişkin deneylerden Bakanlıkça belirlenenlerin masrafları dâhil olup katma değer vergisi ile yapı denetim kuruluşu tarafından talep edilen ve taşıyıcı sisteme ilişkin olmayan malzeme ve imalâtlar konusunda yapı müteahhidince yaptırılacak olan laboratuvar deneylerinin masrafları dâhil değildir. Yapı denetim kuruluşu, yapı sahibinden başka bir ad altında, ayrıca hiçbir bedel talebinde bulunamaz. Yapı denetim kuruluşlarına ödenecek hizmet bedeli, Endüstri Bölgeleri, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, Organize Sanayi Bölgeleri, Serbest Bölgeler ve Sanayi Siteleri onaylı sınırları içerisinde

yer alan tüm yapılar için %50'yi geçmemek üzere indirimli uygulanır. Bu indirim oranlarına ilişkin usul ve esaslar Ticaret Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir.”

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İstanbul

Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Mehmet Akalın
Edirne

Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Yavuz Aydın
Trabzon

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesi yapı denetim hizmetlerine ilişkin düzenlemeler getirmektedir. Görünürde hedef, yapı güvenliğini artırmak ve vatandaşlarımızın kaliteli hizmet almasını sağlamak gibi görünmektedir fakat maddeye dikkatlice baktığımızda, aslında, serbest piyasa ilkelerini zedeleyen, vatandaşlarımızı sınırlayan ve yapı denetim hizmetlerinde rekabeti ciddi şekilde baltalayan bir yaklaşım olduğunu görmekteyiz. Peki, Hükümet güvenliği mi önceliğine almakta, yoksa kendi belirlediği dar bir çevreye mi avantaj sağlamaya çalışmaktadır?

Değerli milletvekilleri, maddenin mevcut hâliyle yapı denetim firmalarının seçimi yalnızca 2 firmayla sınırlandırılmaktadır, elektronik ortamda rastgele belirlenen 2 firmadan biriyle yapı sahibinin sözleşme yapması zorunlu hâle getirilmektedir. Bu düzenleme, açıkça, rekabeti ortadan kaldırmaktadır. Yapı sahiplerine sadece 2 firma arasında seçim yapma hakkı verilmesi serbest piyasa ilkelerinin Hükümet tarafından ne kadar benimsendiğini bize bir kez daha hatırlatmaktadır.

Elektronik ortamda 2 firmayla sınırlandırılmış bir seçim yapı denetim kuruluşlarının müşteri memnuniyetine yönelik çabalarını ciddi anlamda baltalayacaktır. Firmalar rekabetin ortadan kalktığını düşünerek hizmet standartlarını düşürme yoluna gidebilir. Vatandaşlarımız düşük standartlı hizmetlerle karşılaştığında Hükümet bu sorumluluğu üstlenmeye hazır mıdır, yoksa “Biz yaptık oldu.” diyerek her zamanki gibi sessizce geçiştirilecek midir? İYİ Parti olarak önerimiz bu rekabeti kısıtlayıcı düzenlemenin yeniden ele alınmasıdır.

Önergemizde belirtildiği gibi, yapı sahibi 4 firma arasından seçim yapılabilmelidir. Bu, hem rekabeti teşvik edecek hem de hizmet kalitesini artıracaktır. Ancak Hükümetin bu basit gerçeği kavramakta neden bu kadar zorlandığını anlamak mümkün değildir.

Muhterem milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz madde yapı denetim hizmet bedellerini düzenlemeyi amaçlamakta ve yapı denetim kuruluşlarının hizmet bedelleri için belirli oranlar öngörmektedir. Ayrıca endüstri bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, organize sanayi bölgeleri gibi alanlarda hizmet bedellerine indirim uygulanacağı belirtilmektedir. Ancak bu indirimlerin nasıl ve neye göre yapılacağı büyük bir belirsizlik içermektedir. Elektronik ortamda 2 firma seçimini bile sağlıklı yapamayan bir sistemin bu indirim oranlarını nasıl adil bir şekilde belirleyeceğini sormadan edemiyoruz.

Sayın milletvekilleri, yapı denetim hizmetlerinin amacı vatandaşlarımızın güvenli yapılarda yaşamasını sağlamaktır. Ancak bu madde yapı güvenliğini artırmaktan çok sektördeki oyuncuları sınırlandırmak ve piyasayı kontrol altına almak gibi bir izlenim yaratmaktadır. Elektronik ortamda yapılan seçimlerin ne kadar şeffaf ve adil olacağı konusunda ciddi soru işaretleri vardır. Rastgele seçim mekanizmasının kötüye kullanılmasını engelleyecek bir denetim mekanizması bulunmaması sürecin güvenilirliğini daha en başından zedelemektedir. Hükûmet, şeffaflık ve güvenlik konusunda ne kadar samimi olduğunu bu düzenlemeyle bir kez daha test etmektedir ancak görünen o ki bu samimiyet testinden sınıfta kalmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Köy Kanunu Teklifi'nin 12'nci maddesi, yapı denetim sektöründe düzenlemeler getirmek adına yola çıkmış gibi görüne de serbest piyasa dinamiklerini baltalayan, rekabeti kısıtlayan ve vatandaşlarımızı düşük hizmet standartlarına mahkûm eden bir yapıya sahiptir. Buradan, Hükûmete çağrıda bulunuyorum: Gelin, bu düzenlemeyi muhalefetin görüşlerini dikkate alarak yeniden düzenleyelim.

Vatandaşlarımızın kaliteli hizmet almasını sağlayacak, yapı güvenliğini gerçekten artıracak bir düzenleme yapmak hepimizin sorumluluğudur diyor, Genel Kurulu ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2691) esas numaralı Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 12'nci maddesi ile 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 5'inci maddesinin beşinci fıkrasında değişiklik öngören düzenlemenin üçüncü cümlesinde geçen yüzde "3,50" ibaresinin yüzde "2,50" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ulaş Karasu

Sururi Çorabatır

Ömer Fethi Gürer

Sivas

Antalya

Niğde

Barış Bektaş

Okan Konuralp

Gülcan Kış

Konya

Ankara

Mersin

Aşkın Genç

Kayseri

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Ankara Milletvekili Okan Konuralp'e aittir.

Buyurun Sayın Konuralp. (CHP sıralarından alkışlar)

OKAN KONURALP (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özetle "Köy Kanunu" olarak adlandırılan kanun teklifinin 12'nci maddesi nedeniyle söz almış bulunmaktayım.

Cumhuriyet Halk Partisi mensubu arkadaşlarımın 12'nci maddeye ilişkin muhalefet şerhlerindeki değerlendirmelere katılıyorum. Arkadaşlarımın maddenin tekliftteki hâliyle kabul edilmesi hâlinde yapı denetim süreçlerini kalite ve güvenlik açısından zayıflatacağı, küçük ölçekli projeler üzerindeki maliyet yükünü arttıracacağı, denetim hizmet bedelinin arttırılması ve denetim süreçlerinin esnetilmesi nedeniyle denetim kalitesinin zayıflayacağı gerekçesiyle düzenlemenin yeniden ele alınması gerektiği önerisini destekliyorum.

Sayın milletvekilleri, bu vesileyle son günlerin tartışma konularının bazılarına ilişkin düşüncelerimi paylaşmak isterim. Sayın milletvekilleri, Tayyip Bey'in "prompter"ına metin yazarları zaman zaman Ece Ayhan'ın "Biz tüzüklerle çarpışarak büyüdük kardeşim." dizesini yerleştirir. Örneğin, Tayyip Bey yakın tarihli bir konuşmasında "Tüzüklerle çarpışarak büyüdük." diyen şairden ilham alarak "Biz de manşetlerle çarpışarak bugünlere geldik." demişti, anımsarsınız. Gerçi şair tüzükten kastının başka bir şey olduğunu vurguluyor ama kastını buradan alarak Sayın Başkandan uyarı almak istemem. Ben Tayyip Bey'in metin yazarlarının anladığı anlamda kalarak devam edeyim. Bu dizede geçen "tüzük" tıpkı kanun, yasa, yönetmelik, genelge ve benzer metinlerin arkasına saklanarak karşıtının önüne çıkarılan engelleri niteliyor; hâliyle dizenin bütünü de bu engellere karşı verilen mücadeleyi ifade ediyor. Yani Tayyip Bey "Önümüze 'Tüzük, kanun, yasa, yönetmelik, genelge.' diyerek engeller çıkardınız. Biz ise onlarla çarpışa çarpışa buralara geldik." demeye getiriyor. Peki öyleyse karşılaştığınızı iddia ettiğiniz engellilerin benzerlerini bizim önümüze ya da sizin gibi düşünmeyen yurttaşlarınızın önüne neden çıkarıyorsunuz? Örneğin, bir Anayasa Mahkemesi kararının arkasına sığınarak ağırlıklı olarak Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin hizmete açtığı kreşleri "ve/veya kreş" adı altında ifadesinden haklılık devşirmeye çalışarak bu yaşam merkezlerini kapatmak istiyorsunuz. Örneğin, on iki yıl önce yapılan bir taziyeden bile suç çıkarıp belediye başkanımızı terörist yaftasıyla görevden alıyorsunuz; Esenyurt'a, Mardin'e, Tunceli'ye kayyum atıyorsunuz. İlla görevden almak gerekiyorsa, görevden alınan belediye başkanının yerine belediye meclis üyeleri arasından yeni bir başkanın seçilmesine olanak tanıyan bir düzenlemeyi yaşama geçirmiyorsunuz. Barışçıl gösteri ve ifade özgürlüğü hakkını kullanan 9 genç Tayyip Bey'i İsrail'le ticaretin sürdüğü gerekçesiyle protesto ediyor; gençler gözaltına alınıyor, tutuklanıyor; bu tutuklamaları savunuyorsunuz. Kanunlarla, kaidelerle, içtihatlarla saygılı olan sızmışsınız gibi, bizim önümüze, muhalefetin önüne sizin gibi düşünmeyen her bireyin önüne tüzüklerle çıkıyorsunuz ve tüm bunları yaparken özetle ve mealen "Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir." diyorsunuz ancak sözünüz hukuk devletine duyduğunuz bağlılıktan kaynaklanmıyor; aksine "ben iyide, doğrudan başarılı değilsem muhalefetin de iyilerini, doğrularını engelleyeyim" yaklaşımı. Fakat unutmayın, kreş tartışması başlatarak CHP'li belediyeleri cezalandırmış olmuyorsunuz; siz, çocuklarını kreşe gönül rahatlığıyla emanet edebildiği için çalışabilen kadınları cezalandırıyorsunuz. Okullarda bir öğün ücretsiz yemek taleplerini reddeden sizler, kapatmak istediğiniz merkezlerde üç öğün yemek yiyebilen, pedagojik formasyonun evrensel ilkelerine uygun olacak şekilde akranlarıyla kaynaşan, bu kreşler yoluyla eğitimde fırsat eşitliği temel ilkesini yakalama şansı bulan çocukları cezalandırıyorsunuz. Bu merkezlerin tamamının ortak alanlarında kamera sistemi mevcut, tüm aileler çocuklarını. Belediyelere kayyum atıyorsunuz, kentin seçmenini cezalandırıyorsunuz. "Bir belediye başkanı suç işlemişse cezasını çeker ama yerine belediye meclisinden yenisi seçilir, doğrusu budur." diyoruz, siz ise aksine görevden uzaklaştırdığınız belediye başkanı yerine kaymakam veya vali atıyorsunuz yani "Benim adayımı seçmezsen senin seçtiğin adayı görevden alırım, tutuklarım." diyerek seçmene gözdağı veriyorsunuz. Kayyum politikası sandık yoluyla kazanamadığınızı ele geçirmesi siyasetidir ve hâliyle seçmen iradesinin gasbıdır fakat şunu unutmayın: Bu ve buna benzer kararların hukuki olması ya da hukuki görünmesi o kararların ahlaki ve vicdani olduğu anlamına gelmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Konuralp.

OKAN KONURALP (Devamla) - Başa dönecek olursak siz tüzüklerle çarpışmaktan geldiğinizi iddia ediyorsunuz, biz de tüzüklerinizle çarpışmaktan çekinmeyeceğimizi söylüyoruz. Tayyip Bey'in metin yazarlarının atladığı bir şeyi de anımsatmak isterim; o çok sevdiğiniz dizenin devamında "Velhasıl

onlar vurdu, biz büyüdük kardeşim.” dizesi vardır. Bu dizeden mülhem, velhasıl siz vurun, biz tüm cezalandırdığınız, cezalandırmak istediğiniz yurttaşlarımızla birlikte büyüyeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesiyle değiştirilen 4708 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinin değiştirilen birinci fıkrasında yer alan “aynı anda” ibaresinden sonra gelmek üzere “birinci ve ikinci sıralı olarak” ibaresinin eklenmesini eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Leyla Şahin Usta

Fehmi Alpay Özalan

Ahmet Fethan Baykoç

Ankara

İzmir

Ankara

Asuman Erdoğan

Muammer Avcı

Osman Sağlam

Ankara

Zonguldak

Karaman

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Elektronik ortamda aynı anda birinci ve ikinci sıralı olarak belirlenen yapı denetim firmalarından birinciyle belirlenen süre içerisinde sözleşme imzalanamaması hâlinde ikinci firmayla sözleşme imzalanması amaçlanmıştır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü madde üzerine 5 önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

Sema Silkin Ün

Hasan Ekici

İstanbul

Denizli

Konya

Mustafa Kaya

Mehmet Atmaca

Mustafa Bilici

İstanbul

Bursa

İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Maddenin uygulamada sebep olacağı olumsuz durumların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan (2/2691) esas numaralı Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesiyle değiştirilen 4708 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde yer alan "onarılmaz düzeyde yapısal bir hasarın" ifadesinin "Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği ve TS EN standartlarına göre onarılmaz düzeyde yapısal bir hasarın" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ulaş Karasu

Sivas

Aşkın Genç

Kayseri

Sururi Çorabatır

Antalya

Gülcan Kış

Mersin

Sibel Suiçmez

Trabzon

Ömer Fethi Gürer

Niğde

Barış Bektaş

Konya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'e aittir.

Buyurun Sayın Suiçmez. (CHP sıralarından alkışlar)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün, 8 farklı kanunda, 26 maddede değişiklik öngören, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hükümlerin yeniden hukuka aykırı bir şekilde düzenlendiği, tüm itirazlarımıza rağmen iktidarın Meclis Genel Kuruluna getirdiği torba yasa teklifinin görüşmelerine devam ediyoruz.

Teklifin söz aldığım 13'üncü maddesi yapı denetim kuruluşlarının görevlerini yerine getirmemesi durumundaki müeyyideleri düzenlemektedir. Madde daha ağır yaptırımlar getirilmesi, yapı denetim kuruluşlarına uygulanacak para cezalarının artırılması, yeni iş almaktan men cezalarının tekrarlanması durumunda yapı denetim kuruluşlarının izin belgesinin iptal edilerek faaliyetine son verilmesi, aynı takvim yılı içerisinde ikinci ve sonraki her yeni iş almaktan men cezası için teminat bedelinin yüzde 10'u kadar idari para cezası uygulanması, yapı denetim ve laboratuvar kuruluşlarından teminat alınması zorunluluğuna ilişkin düzenlemeler getirmektedir.

Hukuk devletinin en önemli ilkelerinden biri de belirlilik ilkesidir. Teklif maddesiyle 4708 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde değişiklik yapılmakta ve bendin ikinci fıkrasında "Ceza uygulanabilmesi için binanın taşıyıcı sisteminde onarılmaz düzeyde yapısal bir hasarın oluşması..." şeklinde muğlak ve belirlilikten uzak bir ibare getirilmektedir. Belirlilik ilkesi çerçevesinde kanuni düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir tereddüde ve şüpheye yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması gerektiğinden "onarılmaz düzeyde hasar" tanımının belirsizliğinin giderilmesi gerekmektedir. "Onarılmaz düzeyde hasar" ibaresi belirsizliğin önünü açıp farklı uygulamalara neden olarak eşitlik ilkesini de zedeleyecektir.

Yapı denetimi kamu güvenliğiyle doğrudan ilgili bir faaliyettir. İnsanların yaşadığı, çalıştığı ve kullandığı binalarının güvenliğini sağlamak kamu sağlığı ve can güvenliğiyle ilişkilidir. Anayasa'nın 17'nci maddesi insanların yaşam hakkını güvence altına almıştır. Bu maddede güvence altına alınan hak

Anayasa'nın 5'inci maddesiyle birlikte değerlendirildiğinde devlete negatif ödevler yanında pozitif ödevler de yüklemektedir. Yaşamın korunması kapsamında imar düzeninin kurulması ve korunmasına ilişkin alınan önlemler ilgililerin yaşam hakkının korunmasına yönelik yükümlülüğün gereğidir. Bu bağlamda, yapı denetimi yalnızca teknik bir süreç olmayıp aynı zamanda vazgeçilemez bir kamu hizmetidir.

Özel sektörde faaliyet gösteren yapı denetim kuruluşları ekonomik kazanç amacı güden tüzel kişiler olarak faaliyet göstermektedir. Bu kuruluşların bağımsız bir şekilde karar verebilmesi ve tarafsız hareket edebilmesi, özellikle hizmet sundukları yapı sahipleriyle olan ilişkileri düşünüldüğünde son derece tartışmalıdır. Kamu otoritesinin devrettiği bir görev olan yapı denetim sürecinde öncelik her zaman kamu yararı olmalıdır ancak özel sektör kuruluşlarının bu süreçte ticaret odaklı bir yaklaşımla hareket etme eğiliminde olabileceği göz önünde bulundurulduğunda bu yetkinin kötüye kullanılabileceği ve kamu yararının zarar görebileceği açıktır. Deprem bölgelerinde yıkılan binaların çoğunun denetim yetersizliği sebebiyle, kalitesiz malzeme kullanımı nedeniyle yıkıldığı veya hasar gördüğü saptanmıştır. Yapı denetimlerini hatalı yapan kuruluşlara ilişkin yaptırımların ağırlaştırılması olumlu olsa da uygulamada yeterli denetimin olmadığı, rant öncelikli kararlar alındığı, gerekli nitelikleri taşımayan yapılara imar affı tanındığı ve suistimaller devam ettiği müddetçe can kayıplarının önüne geçilemeyeceği acı bir gerçektir. Bu bağlamda, teklifin 13'üncü maddesi üzerinde daha titiz bir çalışma yapılması, belirsiz ifadelerin ulusal ve uluslararası standartlara uygun şekilde netleşmesi ve yapı denetimi süreçlerinde kamu yararını önceleyen bir sistemin inşa edilmesi gereklidir.

Sonuç olarak, yapı denetim sistemi ülkemizin deprem gerçeği ve kamu güvenliğine olan doğrudan etkisi nedeniyle daha sıkı, şeffaf ve kamu yararını gözeten bir yaklaşımla yeniden düzenlenmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Suiçmez.

SİBEL SUIÇMEZ (Devamla) - Gelin, bunu bu torba yasada düzenleyeceğimize yapı denetim mevzuatını tüm taraflarla müzakere edelim ve bir bütün içerisinde yapı denetim sistemini baştan sona yeniden düzenleyelim. Aksi takdirde, mevcut düzenlemeler ve uygulamalardaki eksiklikler nedeniyle halkımızın güvenliğini, canını ve malını tehlikeye atan sonuçların artarak devam edeceğini ve bunun sorumluluğunun da size ait olacağını size bir kez daha hatırlatıyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP ve DEM PARTİ sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MURAT EMİR (Ankara) - Yoklama istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin oylamasından önce Cumhuriyet Halk Partisi Grubu tarafından yoklama talep edilmiştir.

Sayın Emir, Sayın Karasu, Sayın Meriç, Sayın Tahtasız, Sayın Dinçer, Sayın Çorabatır, Sayın Kaya, Sayın Tanal, Sayın Suiçmez, Sayın Sümer, Sayın Yanıkömeroğlu, Sayın Kış, Sayın Yaman, Sayın Durmaz, Sayın Elçi, Sayın Konuralp, Sayın Taşkın, Sayın Öztunç, Sayın Sarıbal, Sayın Fırat.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.55

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 20.18

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Rümeyza KADAK (İstanbul)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerine verilen Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez ve arkadaşlarının önergesinin oylanmasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemi tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A.- KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez ve İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 83 Milletvekilinin Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2691) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2691) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin ikinci paragrafında yer alan "yukarıdaki" ibaresinin "yukarıda bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kamuran Tanhan

Mardin

Ferit Şenyaşar

Şanlıurfa

George Aslan

Mardin

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Ali Bozan

Siirt

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Mardin Milletvekili George Aslan'a aittir.

Buyurun Sayın Aslan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GEORGE ASLAN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerine söz aldım. Yurt içinde ve yurt dışında bizleri izleyen halklarımızı ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, deprem kuşağı içerisinde olan Türkiye’de binaları depreme karşı dayanıklı hâle getirmenin ne denli önemli olduğunu Van, İzmir ve en son yaşanan büyük Maraş depremiyle acı bir şekilde tekrar görmüş ve yaşamış olduk. Ancak bütün bu acı deneyimlere rağmen ciddi önlemler alınmadığı gibi tüm kentsel ve kırsal alanlar imara açılarak sermaye ve yatırım araçlarına dönüştürülmüştür. İktidar, daha çok inşaat sektörünün sermaye birikimini öncelemiş ve yaşanan depremlerin sonuçlarını doğal afet olarak göstermeye veya kaderci bir yaklaşımla tahribatları normalleştirmeye çalışmıştır. Nitekim, 6 Şubat depreminden sonra havuz medyasıyla birlikte iktidar temsilcilerinin “yüz yıllık felaket” “kader planı” demeleri ve depremden hemen sonra, yapılacak konut sayılarını dile getirmeleri iktidarın bu meseleye yaklaşımını ortaya koymaktadır. 2013’te yapılan değişiklikle Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin ve bağlı odaların yapılara ilişkin vize ve rapor onay yetkileri kaldırılmıştır.

(Uğultular)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Başkan, çok uğultu var, duyamıyoruz hatibimizi.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Başkanım, dün de onlar bağırıyorlardı, hiç susmuyorlardı.

GEORGE ASLAN (Devamla) - Bu kanun teklifi içerisinde de Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğünün görevleri arasında yer alan “Bakanlığın görev alanına giren konularla ilgili olarak mimarlık ve mühendislik meslek kuruluşlarına ilişkin mevzuatı hazırlamak ve bunları denetlemek.” ifadeleriyle 700 binden fazla mühendis, mimar ve şehir plancısının üye olduğu Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı odaların kendilerinin ve üyelerinin bağlayıcı karar alma ve yetkilerine engel olunmaya çalışılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde devlet, iktidar meslek odalarını toplumsal sorunlar çerçevesinde harekete geçirmek için projeler üretmektedir. Meslek odaları da uzmanlık alanlarıyla ilgili konularda kamuoyu oluşturmaya çalışmakta, kamu idaresi üstünde baskı kurup adım atmaya zorlamaktadır. Ancak Türkiye’de işler tersi yönde ilerlemekte, meslek odaları baskı altında tutularak işlerini yapamaz hâle getirilmektedir.

Değerli milletvekilleri, 13’üncü madde yapı denetim kuruluşlarını daha sıkı bir denetim ve yaptırım altına almayı hedefliyor gibi görünse de bu düzenleme bazı ciddi sorunlar barındırmaktadır. Getirilen idari para cezalarının alt sınırlarının yüksek olması, özellikle küçük ölçekli yapı denetim firmalarını olumsuz etkileyerek sektörde rekabeti baltalayabilir. 50 bin TL’den az olmayan cezalar, küçük işletmeleri piyasanın dışına itebilir, büyük firmaların hâkimiyetini ise artırabilir. Bu durum, sektörde tekelleşmeyi tetikleyebilir ve hizmet kalitesini düşürerek yapı güvenliği açısından riskler doğurabilir.

Düzenlemeye göre, yapı denetim kuruluşlarının belirli teknik standartlara uymadıkları tespit edilirse faaliyetleri geçici olarak durdurulabilir veya yüksek para cezalarına maruz kalabilir. Ancak bu yaklaşım, sorunların asıl nedenlerini ele almak yerine cezalandırıcı bir model üzerinden ilerlemektedir. Bu da sektörde daha iyi bir denetim ve kalite standardı oluşturmak yerine bürokratik engellerin artmasına ve sektördeki işleyişin aksamasına neden olabilir.

Sonuç olarak bu değişiklik yapı denetim sektöründe adalet, şeffaflık ve sürdürülebilirliği sağlamak yerine sektörü cezalandırmaya ve mali yükleri artırmaya yönelik bir düzenleme olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle denetim süreçlerinde daha şeffaf, adil ve hesap verebilir bir model geliştirilmelidir. Yapı sahipleri de süreç dâhil edilmeli ve cezalar orantılı bir şekilde düzenlenmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

GEORGE ASLAN (Devamla) - Aksi hâlde yapı denetim sektörünün zayıflaması ve yapı güvenliğinin tehlikeye girmesi kaçınılmaz olacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turhan Çömez

Metin Ergun

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Balıkesir

Muğla

Bursa

Yavuz Aydın

Burhanettin Kocamaz

Yasin Öztürk

Trabzon

Mersin

Denizli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e aittir.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün, bu kürsüden, sizlere ülkemizin tarım ve hayvancılık alanında yaşadığı derin krizleri, AK PARTİ'si iktidarının yıllardır uyguladığı yanlış politikaların bizlere getirdiği noktayı ve bu durumdan çıkış için atılması gereken adımları dile getirmek üzere sesleniyorum. Mesele sadece bir ekonomik kriz meselesi değildir, mesele aynı zamanda bir gıda güvenliği krizidir. Bu, yalnızca çiftçilerimizin değil, 85 milyon vatandaşımızın geleceğini tehdit eden bir varlık, yokluk meselesidir. Türkiye bir zamanlar kendi kendine yeten bir tarım ülkesi olarak anılırdı. Bu millet, bereketli topraklarında buğdayını eker, tarlasından çıkan ürünle karnını doyurur, merasında beslediği hayvanlarla sofralara et ve süt taşırdı. Ancak bugün geldiğimiz noktada, bu topraklarda alın teri döken çiftçimiz kendi ürettiğini tüketemez hâle gelmiştir. Market raflarını dolduran ithal ürünler ne yazık ki Türkiye'nin tarım politikalarının iflas ettiğinin en somut göstergesidir. Bir zamanlar Anadolu'nun bereketli topraklarında yetişen ürünler yalnızca bu ülkeyi doyurmakla kalmaz, dünyaya ihraç edilirdi, bugün ise samanı bile ithal eder duruma geldik, etimizi ithal ediyoruz, buğdayımızı ithal ediyoruz, mercimeğimizi, pirincimizi dışarıdan getiriyoruz. Peki, neden? Çünkü AK PARTİ'si iktidarının yıllardır uyguladığı politikalar üretimi değil tüketimi teşvik etmiştir, tarım ve hayvancılığı desteklemek yerine bu alanı ithalat politikalarıyla boğmuş, çiftçimizi âdeti kaderine terk etmiştir. Türkiye'nin en verimli toprakları betonla kaplanırken tarım alanlarımız her geçen gün daralmıştır. Meralar yok edildiği için, hayvancılık yapan vatandaşlarımız hayvanlarına yem bulamaz hâle geldi. Tarım arazileri yapılaşmaya kurban edildiği için çiftçilerimiz üretim yapacak yer bulamaz oldu, üretim yapanlarsa maliyetlerine yetişemez oldu. Üretimi desteklemesi gereken bir hükümetin üretim alanlarını yok etmesi hangi akla hizmettir?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün kırsal kalkınma adına önümüze getirilen düzenlemelere baktığımızda ne yazık ki gerçek bir çözüm sunulmadığını görüyoruz. Eğer gerçekten kırsal kalkınmayı desteklemek istiyorsak köylümüzün yalnızca barınma hakkını değil ekonomik ve sosyal yaşamını da güçlendirecek adımlar atmamız gerekir. Peki, nasıl bir yol izlemeliyiz? Öncelikle, üretim maliyetlerini düşürmek

için radikal kararlar almalıyız. Mazottan gübreye, tohumdan ilaca kadar her alanda çiftçilerimizin üzerindeki yükü hafifletmeliyiz. Çiftçilerimizin kredi borçlarını yeniden yapılandırmalı, faizlerini gerekirse silmeli ve onları üretime teşvik etmeliyiz. Çiftçi destekleme programlarını artırmalı, bu desteklerin doğrudan üreticiye ulaşmasını sağlamalıyız. Ayrıca, meraları koruma altına almalı ve yeniden canlandırmalıyız. Hayvancılık yapan vatandaşlarımızın yem maliyetlerini düşürmek için yerli yem üretimini artırmalıyız.

Bir diğer önemli adım ise tarım alanlarının korunmasıdır. Tarım arazilerini yapılaşmadan kurtarmak için katı yasalar çıkarmalı, imar aflarına son vermeliyiz; imar affı adı altında tarım topraklarının talan edilmesine artık bir son vermeliyiz. Aynı zamanda, kırsalda yaşayan vatandaşlarımızın sosyal yaşamlarını iyileştirmek zorundayız. Köylülerimizin çocuklarına nitelikli eğitim imkânları tanınmalı, sağlık hizmetlerine ulaştırmalı ve kırsal bölgelerde ekonomik çeşitliliği artıracak projelere öncelik vermeliyiz. Çiftçilik yalnızca bir geçim kaynağı değil aynı zamanda bir yaşam tarzıdır. Bu yaşam tarzını desteklemek için kooperatifleşmeyi artırmalı ve küçük üreticinin ürünlerinin doğrudan pazara ulaşmalarını sağlayacak mekanizmaları oluşturmalıyız.

Değerli milletvekilleri, eğer bugün bu adımları atmazsak sadece bugünü değil, yarını da kaybederiz. Alacağımız kararlar yalnızca bugünün değil, yarının köylerini, tarımını, hayvancılığını ve dolayısıyla ülkenin geleceğini belirleyecektir. Tarımını yok sayan bir ülkenin bağımsızlığı da tehlikededir çünkü gıda güvenliği millî güvenliğin bir parçasıdır. Bugün dışa bağımlı hâle gelmiş bir tarım sektörü yarın bizi daha büyük krizlere sürükleyebilir. Unutmayalım ki köylü milletin efendisidir ve bu söz sadece bir slogan değildir; bu, Türkiye'nin kalkınmasının temeli olan bir gerçeğin ifadesidir. Ancak bu anlayışı hayata geçiremediğimiz sürece kırsal kalkınmadan ve ülkemizin gerçek bir üretim gücüne ulaşmasından söz edemeyiz. Köylerimizi betonlaştıran, meraları yok eden, çiftçiyi borç batağına sürükleyen politikalarla ne kırsal kalkınma sağlanır ne de ülkemizin tarımsal bağımsızlığı korunabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Sayın Başkan, tamamlayayım.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Bugün bu kürsüden sizleri bir kez daha uyarıyorum: Eğer gerçekten geleceğimizi inşa etmek istiyorsak günü kurtaran değil, geleceği düşünen politikalar üretmek zorundayız.

Çiftçimizi desteklemek, üretimi teşvik etmek, kırsalı canlandırmak ve bu ülkenin bereketli topraklarına sahip çıkmak boynumuzun borcudur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesiyle değiştirilen 4708 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan "Yeni iş" ibaresinin "Son on takvim yılı içerisinde yeni iş" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Leyla Şahin Usta

Ankara

Asuman Erdoğan

Ankara

Fehmi Alpay Özalan

İzmir

Muammer Avcı

Zonguldak

Osman Sağlam

Karaman

Ahmet Fethan Baykoç

Ankara

Oğuzhan Kaya

Çorum

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Kanun kapsamında yapı denetim kuruluşlarına verilen cezalarla ilgili bir zaman aşımı bulunmadığından, yapı denetim kuruluşlarının 3 defa yeni iş almaktan men cezası alması durumunda belgeleri iptal edilmektedir. Önergeyle on yıllık zaman aşımıyla belge iptaline ilişkin bir süre sınırlaması öngörülmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeyle birlikte 13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

Birinci bölüm üzerindeki maddelerin oylaması tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 14 ila 26'ncı maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerine ilk konuşmacı, Saadet Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Mehmet Atmaca.

Buyurun Sayın Atmaca. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MEHMET ATMACA (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yapı denetim sistemi 2000 yılında devreye girdi ve günümüze kadar önemli hizmetler verdiğini düşünüyorum. Tabii yapı kontrol sistemi kültürümüz olmadığı için bu kanunda defalarca bir kısım değişiklikler yaşandı ancak uygulandığı 2000 yılı sonrasında, buna bağlı yapılan inşaatlarda, yaşanan depremlerde ciddi katkısının olduğu görüldü. Kanunda bir kısım eksikliklerin ve aksamaların olması son derece doğal çünkü öyle bir kültürümüz olmadığı için bunun oturması zaman alacak. Ancak bu kanun teklifinde yapılan değişikliklerde bu denetim kalitesini artırmaya yönelik ya da kontrol sistemi kültürünü oturtmaya yönelik bir değişikliğin olmadığını görmekteyiz. Özellikle işi kontrol edilen ile kontrol eden arasındaki ilişki bakımından yine işi yapana tercih hakkı verilmesinin bu kontrol kalitesini azaltacağı kanaatindeyiz. Tabii, 500 metrekaresinin altındaki yapılarla ilgili bir önceki kanunda uygulamada ciddi sorunlar yaşandı. Yapı denetim firmaları 500 metrekaresinin altındaki işleri kabul etmeme gibi bir tercihleri olunca buna bir çözüm gerekiyordu, doğru ancak bu uygulanan çözüm yani 500 metrekaresinin altında herkesin istediği yapı denetimle anlaşması daha önce vazgeçilen sisteme dönüşmesi anlamına geliyor, gene istediği yapı denetimle anlaşma hakkı veriyor, bu doğru değil. Zaten kanun teklifinin içerisinde bu tür yapılarla ilgili yapı denetimin masraflarını kurtaracak bir kısım iyileştirmeler de yapıldı. Burada yapı denetim bedeli ücretinin hesaplanmasındaki oran 1,50'den 3,5'e çıktı; yine, ayrıca, bu pakette, uzak bölgelerde olan küçük işleri almamaları adına -yine maliyetlerini azaltma amaçlı- "bölge" kavramı getirildi. Bu iki kavram zaten yapı denetim maliyetlerini ciddi oranda iyileştireceği için bence seçme hakkının verilmesi bu tür yapıların denetiminde ciddi aksaklıklar meydana getirecek. Zaten 500 metrekaresinin altındaki yapılar profesyonel müteahhitler tarafından yapılmayan, daha çok taşeron sistemiyle yapılan yapılar. Bu münasebetle bu değişikliği doğru bulmuyoruz.

Yine, 500 metrekaresinin üzerindeki yapılar içinse 2 yapı denetim firması atanması mecburiyeti geldi, 2 yapı denetim firmasının da pazarlık oluşturma dışında başka hiçbir katkı sağlamayacağı açıktır. Tabii ki

öbür türlü de tek yapı denetim firması atandığı zaman uygulamada yaşanan bir kısım sorunlar vardı; işte, yapı denetim firmalarının işverenlerden ilave bedel istemesi gibi ya da çok küçük problemleri gerekçe ederek işi zorlaştırmaya çalışması gibi ama bunun çözüm yolunun bu olmaması gerekirdi. İlerleyen süreçte bu kanunda bu maddeyle ilgili yeniden bir değişiklik olacağı kanaatindeyim, o yüzden yanlış bir madde.

“Bölge” kavramı getirildi, büyükşehirler için önemli. Bu da yapı denetim firmalarının hem maliyetlerini hem hizmet kalitelerini artıran bir uygulama; bu, faydalı olmuştur.

Tabii, yapı denetim firmalarına verilen cezalar konusu var. Yapı denetimi konusunda bizim inşaat kültürümüz, müteahhitlik ve mühendislik alanındaki gelişmişliğimiz çok az olduğu için bu cezaların biraz daha dikkatli verilmesi gerekirdi. Örneğin, yapı güvenliğini tehdit etmeyecek bir kısım hatalardan dolayı ağır cezaların verilmesi makul değildir ya da eğer bu hata müteahhide rant temin edecek bir hata değilse bunlara dikkat edilecek bir altyapının oluşturulması lazım. Yoksa bizim inşaatı yapan işçinin ve taşeronun iş kabiliyeti, eğitimi ya da onu kontrol eden veyahut yaptırın mühendisin teknik bilgisi zayıf olduğu için yapı güvenliğini etkilemeyecek ufak tefek hataları da oluyor maalesef. Bunlar için de yapı denetimlere böyle hapis cezaları gibi ağır cezaların verilmesini doğru bulmuyoruz ama elbette ki yaptıkları işin ciddiyetini anlamayı sağlayacak bir kısım yaptırımların da olması gerekli.

Yapı denetim firmalarının ayrı bir sorunu var. Sistem tarafından yapı denetim firması atandığı vakit, o iş gereği bulundurma gereken teknik personeli işe almak zorunda ama atandıktan sonraki sözleşme süreci çok uzun olabildiği için bu boş geçen süreçte bu teknik personeline bedelini ödemek zorunda kalması yapı denetimlerin üzerine çok çok büyük bir yükür. Yine, tabii, teknik personel sorunumuz var maalesef. Yapı denetimlerde en çok çalışan mühendis kitlesi, yeni mezun olan mühendislerimizdir ve maalesef, bugün, mühendislik fakültelerinden mezun olan mühendislerin uygulama ve şantiyeyle ilgili hiçbir altyapıları ve bilgileri yoktur. Bunların denetimci kontrol mühendisi olarak sahaya gönderilmeleri çok çok büyük bir hatadır, bununla ilgili Bakanlığın mutlak surette bir tedbir alması şarttır. Bu teknik personel var gibi görünüyor ama bilgi zayıflığı ve eksikliği yüzünden maalesef ciddi hatalar oluyor.

Yine, proje hazırlama sürecinde bizim uygulama projesi hazırlama kültürümüz henüz gelişmiş değil maalesef. Bundan dolayıdır ki sahadaki uygulama sırasında bir kısım teknik müdahalelere ihtiyaç var. Bu teknik müdahaleleri yapabilecek tecrübeye ve bilgiye sahip mühendislerin orada çalıştırılması gerekir ama maalesef böyle bir yapı da yok.

Yine, laboratuvarla ilgili ciddi bir sorunumuz var. Biz bu konuda ek bir madde olarak önerge verdik ama maalesef kabul edilmedi. Özellikle karot aldırma konusunda yani taze dökülen betonda istenilen kalite sağlanmamış olması durumunda karot numune alma şartı getiriliyor. Burada, müteahhide laboratuvar firması seçme hakkı veriliyor; onun istediği raporu verecek yapı denetim firmasını bularak... İstismar var; buna derhâl müdahale edilmesi ve laboratuvar firmalarının da yapı denetim gibi bir sistemle atanmasının getirilmesi gerekiyor.

Yine, Kentsel Dönüşüm Başkanlığına, korkunç yetkileri olmasına rağmen yeni dönüşüm ve gelişim alanı ilan etme yetkisi geldi. Bu zaten kısmen vardı, biraz daha genişletilmiş oldu ama özellikle tarihi ve kültürel taşınmaz varlıkların yenilenmesiyle ilgili alan tayinini anlamış değilim. Bu tarihi yapılar mevcut yapılardır; bunların güçlendirilmesi, iyileştirilmesi için yeni bir alan tahsisine neden ihtiyaç var, anlaşılabilir gibi değil. Acaba eski eserlerimizin etrafındaki boş alanlar mı işgal edinmek isteniyor; bunu da merak ediyoruz.

Yine, riskli yapıların dönüştürülmesi kanunuyla ilgili bir sorunumuz var. Riskli yapılar kanunumuzda yapının riskli olması durumunda güçlendirme ya da yıkıp yeniden yapma şartı var ama hangi şartlarda

güçlendirme, hangi şartlarda yıkıp yapmayla ilgili ciddi bir belirsizlik var. Hatta, bu konuda çok ciddi hukuki problemler de yaşanıyor ve rant temin edilebildiği için millet güçlendirme yerine yeniden yıkıp yapmaya yönlendiriliyor. Bu, doğru değil çünkü bizim ekonomik yapımız ve ekonomik gücümüz bütün riskli yapılarımızı yıkıp yeniden yapmaya yetmiyor. Bu münasebetle, güçlendirmeye teşvik edecek ya da yıkıp yapma maliyeti ile güçlendirme maliyetleri arasında bir oran belirlenerek bu konuda bir madde eklenmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu, ülkemiz açısından çok elzem bir durumdur çünkü bütün riskli yapılarımızı yıkıp dönüştürmemiz çok uzun bir zaman alacak. Bu, şu sonucu verir: Meydana gelecek depremlerde Hatay'daki gibi benzer manzaraları tekrar görmeye maalesef devam edeceğiz.

Ben, bu gerekçelerle bu kanun teklifine “kabul” oyu vermeyeceğimizi ifade ediyorum ve tekrar teşekkür ediyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına söz talebi Bursa Milletvekili Hasan Toktaş'a aittir.

Buyurun Sayın Toktaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Bu Köy Kanunu Teklifi'yle ilgili değinmem gereken birkaç konu var. Özellikle bu imar hakkı aktarımı “yüzde 20'yi geçmemek kaydıyla” diye verilmişti fakat daha sonra verilen önergeyle bu, yüzde 30'a çıkarıldı. Bu önergede “idare veya kurumun yetki alanında olması kaydıyla” diyor yani kamu elinde olan yerlerde ya da kamulaştırmaz el atılmış olan yerlerde devletin eline bağışlamak kaydıyla yüzde 30'a kadar imar aktarımı söz konusu. Şimdi, daha öncesinde bütün Türkiye geneli gibi algılanmıştı, burada “idare veya kurumun” derken mesela belediye ise ilçe bazlı olacağı anlaşıyor ancak belediye mücavir alanı dışında olduğu zaman valiliğin yetkisinde ise de il bazında olduğu anlaşıyor. Bunun planlama ilkelerine aykırı bir durum olduğunu özellikle belirtmek istiyorum. Bunun “planlama alanı” diye sınırlanırsa daha doğru olacağı konusunda bir uyarıda bulunmak istiyorum. Burada alıcı parselin metrekaresi birim değerinin verici parselden daha fazla olmaması kaydıyla bunu pozitif olarak değerlendiriyoruz lakin bu uygulama, bir taraftan bakarsak bir kolaylaştırıcı yani problemli parsellerin çözülmesi, devletin ve belediyelerin ekonomik anlamda rahatlatılması olarak değerlendirilebileceği gibi bir diğer taraftan da bir planlama alanı içerisinde yoğunluğun yüzde 30 artırılabilmiş olması bütün planlama ilkelerine, akla ve bilime aykırıdır çünkü siz, 1.000 kişinin yaşamasını öngörmüş olduğunuz bir alana 1.300 kişiyi yerleştirmek istiyorsunuz. 1.000 kişiye göre yol, yeşil alan, altyapı, sosyal donatı alanları tasarlanmıştır imar planında ancak siz oraya 1.300 kişiyi yerleştirmeyi planlıyorsunuz. Dediğim gibi bu, planlama ilkelerine aykırıdır.

Ayrıca, bir konuyu hatırlatmak istiyorum. Burada, bu kanunun çıkabileceği öngörüsüyle acaba son dönemde bu şekilde parseller el değiştirmiş midir, acaba kimlerin eline geçmiştir? Bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisini -açık olarak ifade etmek istiyorum- bu şerefli Gazi Meclisi organize işlere, rantta, hırsızlığa, yolsuzluğa, kayırmacılığa alet etmemek gerektiğini düşünüyorum. İmar rantı vasıtasıyla milyarlarca haksız kazanca göz yumulmaması gerektiğini, bu konunun da mutlaka bir bilimsel altyapısının akademik odalarla birlikte hazırlanması gerektiğini düşünmekteyim.

Muhterem milletvekilleri, bu kanun teklifi kapsamında, köy yerleşik alanlarının, meraların ihtiyaca binaen geçmişte o köyde ikamet etmek şartıyla, yaşamak şartıyla vatandaşa uygun şartlarda parsellenerek verilmesi ve bunlardan da süresi dolanların yani bina yapmamış, çeşitli gerekçelerle taksitini ödeyememiş... Ki bu konuda bizim Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün vermiş olduğu uzatımla alakalı bir kanun teklifi vardı, bu dikkate alınmadı ama burada yine olumlu bir gelişme olarak görüyoruz ki 31 Aralık 2028'e kadar uzatılıyor yani dört yıl uzatılıyor; bunun beş yıl olarak uzatılmasının daha doğru olacağını düşünmekteyiz.

Ayrıca, bir konuya özellikle değinmek istiyorum. Muhterem milletvekilleri, bugüne kadar Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yapılan ancak Anayasa Mahkemesi tarafından kanunlaştırılmasının doğru olacağı söylenen Çevre Bakanlığının illerde, ilçelerde, bütün planlama alanlarında imar planı yapma yetkisinin doğru olmadığını, mücbir sebepler dışında doğru olmadığını özellikle ifade etmek istiyorum. Burada, belediyelerin, belediye başkanlarının, belediye meclislerinin yetkisi gasbedilmektedir çünkü çok olumsuz, çok kötü örnek olacak olan uygulamalarınız var; şahsa özel, adamına göre yapmış olduğunuz uygulamalar var. “Yok.” diyen bir milletvekili varsa Bursa’da ada ada, parsel parsel, isim isim sizlere bunların örneklerini verebilirim. Yani, A vatandaşının parselinin imarı yok iken B vatandaşı aynı vasıflardaki yerde Bakanlık yetkisi kullanılarak imar hakkı verilmesi açık açık adam kayırmaktır, açık açık hırsızlıktır. Bundan mutlaka ve mutlaka vazgeçilmesi gerekir; ancak ve ancak kamu yararının söz konusu olduğu enerji yatırımlarında, büyük eğitim yatırımlarında bu metot denenebilir. Yine, burada, belli süreler içerisinde yapı kullanma izni verilmezse ya da imar müracaatı yerine getirilmezse yine Bakanlığın bu konuda resen yetki kullanımı ifade ediliyor; bunun da sakıncalı olacağını düşünmekteyiz.

Değerli milletvekilleri, kanunun dışına çıkarak az önce basından takip ettiğim bir konuyu Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirlerine sunmak istiyorum. İçişleri Bakanı Sayın Ali Yerlikaya sığınmacılarla ilgili yapmış olduğu açıklamada şunları söylüyor, Sayın Bakan diyor ki: “Tüm Suriyeliler ve yabancılarla ilgili adres tahkikatı yaptık, tek tek adreslerini kontrol ettik, 731 bini adreslerinde bulunamadı. Bunlara süre verildi, 580 bini adreslerini güncelledi, 150.327’sini bulamadık.” Evet, Sayın AK PARTİ milletvekilleri, bu ülkenin İçişleri Bakanı diyor ki: “150.327 Suriyeli sığınmacıyı bulamadık.” Evet, aynen böyle söylüyor. “Bunları Aile Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığına sorduk ‘Bu ailelere en son ne zaman hizmet verdiğiniz?’ diye; bu ailelerin hiçbirisi bir yardım almamış, çocuklarını okullardan almış, sağlık hizmeti almamış; bu aileler yok. Bu ailelerin nerede olduğuyla ilgili kanaatimiz Avrupa’ya geçtikleri yönünde.” diyor Sayın Bakan. Siz ne söylediğinizin farkında mısınız Sayın Bakan? Nerede olduğu bilinmeyen 150.327 sığınmacıdan bahsediyorsunuz. Bu nasıl devlet yönetimidir, bu nasıl devlet adamlığıdır, bu ne büyük bir basiretsizliktir! Sayın Bakanın bu beyanı bana şu sözleri hatırlattı: “Öyle horozlar vardır ki öttükleri için güneşin doğduğunu sanırlar.” Evet, bizim İçişleri Bakanı Sayın Ali Yerlikaya, Aile Bakanlığından yardım almadıkları için, Sağlık Bakanlığından yardım almadıkları için 150.327 Suriyelinin, sığınmacının Avrupa’ya gittiğini zannediyor. Sayın Bakan, eğer Avrupa’ya gitmedilerse terörün kol gezdiği bu coğrafyada bunca sığınmacının nerede olduğunu bilmeyen bir İçişleri Bakanına “Yazıklar olsun!” demekten başka bir söz bulamıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar) Bunların bir kısmının adres kayıtları sizin evinizde çıkmıştı, arka odanıza gidin bakın. Nerede olduklarının izahını acilen ve derhâl bu Türkiye Büyük Millet Meclisine verin diyor, heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talebi Antalya Milletvekili Hilmi Durgun’a aittir.

Buyurun Sayın Durgun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HİLMİ DURGUN (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 174 sıra sayılı Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin ikinci bölümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz Köy Kanunu ve ilgili düzenlemeler, kırsal alanlarımızın kalkınması ve vatandaşlarımızın yaşam standartlarının yükseltilmesi adına büyük önem

taşımaktadır. Yıllardır uygulamada karşılaşılan sorunlara çözüm sunmayı ve halkımızın ihtiyaçlarını daha iyi karşılamayı hedefleyen köklü düzenlemeler içeren bu teklif, yalnızca köylerimizde değil aynı zamanda tarım, çevre ve yapı denetimi gibi farklı alanlarda da değişiklikler içermektedir.

Türkiye'nin hem şehirleşme hem de kırsal alanlarda sürdürülebilir kalkınmaya ulaşması büyük bir öneme sahiptir. Ülkemizin geniş bir tarım potansiyeline sahip olmasından dolayı kırsal kalkınmanın desteklenmesi tüm alanlarda kritik bir rol oynamaktadır. İlgili düzenlemeler, kırsal ve kentsel alanlarımızın uyumlu bir şekilde kalkınmasını sağlamayı ve kamu kaynaklarının daha verimli kullanılmasını amaçlamaktadır.

İlgili kanun teklifiyle yapı denetim sektöründe daha sıkı bir denetim ve yaptırım mekanizması oluşturarak yapıların güvenliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Teminatlar, cezalar, denetim süreçlerinin titizlikle uygulanması gibi unsurlar, yapıların kalitesiz inşaatlardan korunmasına yardımcı olacak ve denetim kuruluşlarının sorumluluklarını yerine getirmesini sağlamak için caydırıcı olacaktır. Bu düzenlemeler, ayrıca, denetim görevini üstlenen kuruluşların performansını artırmak ve inşaat süreçlerindeki hataları en aza indirmek amacıyla yapılmıştır. Yapı denetim kuruluşlarının sorumluluklarının netleştirilmesi ve denetim süreçlerinin güçlendirilmesi inşaat sektöründe güvenliği artıracak, aynı zamanda yerel yönetimlerin daha etkin bir şekilde kentsel dönüşüm süreçlerini yönetmelerine olanak sağlayacaktır.

Değerli milletvekilleri, coğrafi verilerin toplanması, üretilmesi, paylaşılması ve satılmasına ilişkin izinlerin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının iznine tabi olduğunu belirten hükümler, ülkemizin coğrafi bilgi sistemlerini daha etkin bir şekilde yönetmeye yönelik önemli adımlar atılmasına da neden olacaktır. Ülkemizin coğrafi veri yönetimini düzenlemeye yönelik kapsamlı bir yasal çerçeve oluşturulması elzemdir. Coğrafi verilerin denetim altına alınması ve etkin kullanımı, uzun vadede ulusal veri güvenliğini artırarak afet yönetimi gibi kritik alanlarda daha sağlıklı verilerle stratejik planlamalar yapılmasını mümkün kılacaktır ancak izne tabi işlemlerin bürokratik açıdan kolaylaştırılması ve izin bedellerinin dengeye oturtulması gerektiği de göz önünde bulundurulmalıdır. Bunun yanında, afet ve acil durumlar için veri paylaşımı zorunluluğu hızlı ve etkin müdahaleler için kritik bir öneme sahiptir ve bu durum, afet yönetiminde daha etkili planlama ve uygulama yapılmasını sağlayacaktır.

İlgili kanun teklifi, ayrıca, Türkiye Çevre Ajansının yönetim yapısını güçlendirmeyi, işleyişini daha verimli hâle getirmeyi ve çevre politikalarını daha etkin bir şekilde uygulamayı hedeflemektedir. Ajansın şirketlere ortak olabilme yetkisi çevresel projelerin sürdürülebilirliğini artıracak, kamu-özel sektör iş birliğini güçlendirecektir. Ayrıca, personel istihdamına ilişkin düzenlemeler kamu kaynaklarının etkin kullanılmasını ve liyakat esaslarına dayalı bir yönetim anlayışını destekleyecektir. Ajansın yönetim yapısındaki değişiklikler karar alma süreçlerini hızlandıracak, çevre stratejilerinin uygulanmasında daha esnek bir yaklaşım benimsenmesine olanak sağlayacaktır. Bu düzenlemeler, çevre alanında daha güçlü bir Türkiye için önemli adımlar olup çevresel sürdürülebilirliğe katkı sağlayacaktır.

Kıymetli milletvekilleri, seçim bölgem Antalya'nın kırsal bölgelerinde yaşayan vatandaşlarımız hem bölgenin doğal yapısının hem de kırsal kalkınma sürecindeki yapısal ve ekonomik zorlukların etkisiyle çeşitli güçlüklerle karşılaşmaktadır. Antalya, sahip olduğu tarım potansiyeli ve turizm sektörüyle büyük bir ekonomik güce sahip olmasına rağmen kırsal alanlarında bazı ciddi sorunlar da bulundurmaktadır. Bu sorunların başında su kaynaklarının azalması ve sulama altyapısındaki yetersizlikler gelmektedir. Antalya'nın kırsal alanlarında tarım, özellikle meyve ve sebze üretimi açısından hayati bir öneme sahiptir ancak son yıllarda giderek artan iklim değişikliği ve kuraklık su kaynaklarının azalmasına yol açmış ve bu durum tarım faaliyetlerini zorlaştırmıştır. Ayrıca, mevcut sulama sistemlerinin verimsiz olması bu sorunları

daha da derinleştirmektedir. Sulama altyapısının modernize edilmesi, suyun daha verimli kullanılmasını sağlayacak tekniklerin yaygınlaştırılması ve su tasarrufu odaklı projelerin hayata geçirilmesi bu sorunun çözümü için büyük önem taşımaktadır. Bunun yanı sıra, tarımsal verimliliği artırmak amacıyla çiftçilerin su yönetimi konusunda bilinçlendirilmesi, yenilikçi sulama yöntemlerine geçişin hızlandırılması ve suyun etkin kullanımını sağlayan teknolojik çözümlerin benimsenmesi de gerekmektedir. Bu süreçte devletin ve yerel yönetimlerin çiftçilere yönelik destek programları oluşturması, sulama altyapısının güçlendirilmesi ve su kaynaklarının korunmasına yönelik sürdürülebilir projelerin geliştirilmesi Antalya'nın kırsal bölgelerindeki tarımsal üretimin sürdürülebilirliğini sağlamak için kritik bir öneme sahiptir. Sonuç olarak, Antalya ilimizin kırsal kalkınma sürecinde en büyük zorluklardan biri olan su kaynağı ve sulama sorununa çözüm üretmek, sadece tarımın geleceği açısından değil aynı zamanda bölgenin ekonomik kalkınması açısından da çok büyük önem arz etmektedir. Bu alanda yapılacak yatırımlar Antalya'nın kırsal alanlarının kalkınmasına katkı sağlayacak ve bölgedeki yaşam kalitesini de yükseltecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son günlerde ülkemizde yaşanan hava sıcaklıklarındaki ani ve sert düşüşler, yoğun yağışlar ve fırtına gibi hava olayları özellikle örtü altı üretimin başkenti olan memleketim Antalya'da zirai don, sel, taşkın, hortum gibi riskleri de ciddi bir tehdit hâline getirmiştir. İklim değişikliğiyle birlikte daha sıklaşan aşırı hava olayları tarım ürünlerine büyük zararlar verebilmektedir. Bu bağlamda, zirai don, hortum, sel ve taşkınlara karşı alınacak önlemler büyük önem taşımaktadır. Bu ciddi tehditlerle karşı karşıya olduğumuz bu dönemde yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve üreticilerimiz arasında güçlü bir iş birliği büyük önem taşımaktadır.

Genel Başkanımız, liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin ifadeleriyle “Millî seferberlik ruhu ve eşsiz bir dayanışma şuuruyla, tarım sektörünü çembere alan stratejik tehditlerin önüne geçilmesi siyasi sorumluluk sahibi herkesin müşterek görevi, millete karşı da manevi mükellefiyettir.” diyor, kanunla ilgili düzenlemelerin ülkemize ve milletimize hayırlı olması dilekleriyle Genel Kurulu ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'e aittir.

Buyurun Sayın Eren. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SERHAT EREN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüz binlerce insanın yaşamını doğrudan etkileyen 6 Şubat depreminin 2'nci yıl dönümüne yaklaşırken iktidar bu büyük felaketten ders çıkaracağına daha büyük felaketlerin yaşanmasına neden olabilecek yanlışlıkları tekrarlamaktan çekinmiyor. Bugün önümüzde, halkın barınma hakkını yok sayan, rant uğruna yeni felaketlere davetiye çıkaran bir yasa teklifi var. Bu teklif, toplumun ihtiyaçlarını karşılamaktan ve insanları deprem ile diğer afet risklerine karşı korumaktan uzaktır; aksine, kentleri daha da savunmasız hâle getiren düzenlemeler içermektedir; bunun yanı sıra, yapı denetimlerini müteahhitlerin keyfine bırakmakta, toplumun yararını göz ardı etmektedir; TMMOB gibi halkın çıkarlarını savunan meslek örgütlerini etkisizleştirirken yeni felaketlere de kapı aralamaktadır.

Değerli arkadaşlar, teklifin 16'ncı maddesi en dikkat çekici bölümdür. Bu maddeyle, yerel yönetimlerin yetkileri fiilen gasbedilmekte, merkezî otoritenin keyfî müdahalesine açık bir yapı oluşturulmaktadır. “Hazırlık işlemleri” gibi muğlak ifadelerle belediyelerin kentsel planlama süreçlerindeki etkisi neredeyse sıfırlanıyor, halkın talepleri hiçe sayılarak merkezî bir otoritenin çıkarları öncelik hâline getiriliyor. Bu durum, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na açıkça aykırıdır. Bu yasa teklifini kabul etmemiz mümkün değil. Barınma hakkı halkın onurudur. Bu teklif, halkın alın terine, emeğine, evine ve geleceğine

bir saldırıdır. Yerel yönetimlerin özerkliğini hiçe sayan bu merkezizetçi anlayışa karşı olduğumuzu bir kez daha vurgulamak isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben kayyumlara da değinmeden geçemeyeceğim yani AKP iktidarı, 2016 yılından şimdiye kadar, istisnasız bir şekilde üç dönemdir Kürt halkının iradesini yok sayan, darbe anlamına gelen kayyum atama sisteminden bir türlü vazgeçmedi. Kayyum politikasını anlamak için kayyum pratiklerine bakmak gerekiyor.

Bakın, 2016'dan şimdiye kadar atanan bütün kayyumların ortak pratiklerine vurgu yapacağım, ortak pratiklerinden bahsedeceğim. Ne yaptı kayyumlar biliyor musunuz? Bu kayyumlar ilk atandığı zaman ama kayyumların tamamı yani önceki dönem 55 belediyemize atanan kayyumlardan tutun da bu dönem atanan kayyumlara kadar ilk yaptıkları şey ne oldu biliyor musunuz? Belediyenin sosyal medya hesaplarından tutun, “web” sayfasından tutun, belediyenin içerisindeki Kürtçe yazılara kadar, kreşlere kadar, Zarokistan Xalxalok gibi kreşlerinin tamamını kapattılar. Yani Kürtçeye dair ne varsa onları silmek için her türlü çaba içerisine girdiler. Demek ki nedir? Kayyum politikası aynı zamanda Kürt halkının diline karşı bir saldırı politikasıdır.

İkinci olarak ne yaptılar biliyor musunuz? Ama bütün kayyumların ortak pratiğinden bahsediyorum. İkinci olarak, kayyumların atandığı günden itibaren bütün kayyumlar ne yaptı biliyor musunuz? Belediye bünyesindeki Kürt kültürü konusunda çalışan -bütün- yüzlerce kurumu kapattılar. Cegerxwin Kültür Merkezi'ni, Nida Kültür Merkezi'ni, gençlik kültür merkezilerinin tamamını, “dengej”leri, tiyatro salonlarını, tiyatro oyunlarının tamamını kaldırdılar. Neymiş kayyum politikası? Aslında kayyum politikası Kürtlerin kültürüne yönelik bir saldırı ve kırım politikasıdır.

Üçüncü olarak ne yaptılar biliyor musunuz? Gelir gelmez ne yaptılar? Gelir gelmez bütün sokak isimlerini değiştirdiler, cadde isimlerini değiştirdiler. 12 yaşında 13 kurşunla katledilen Uğur Kaymaz'ın isminin verildiği parkın ismini değiştirdiler; 12 yaşında top atışıyla bedeni paramparça edilen Ceylan Önkol'un isminin verildiği parkın ismini değiştirdiler; Diyarbakır'ın ortasında katledilen Tahir Elçi'nin isminin verildiği parkı kapattılar; Türk savaş uçaklarıyla katledilen 34 Kürt anısına kurulan Roboski büstünü yok ettiler; bir gazeteci olan ve JITEM tarafından katledilen Hafız Akdemir'in isminin verildiği parkın ismini değiştirdiler. Neymiş? Kayyum politikası Kürtlerin toplumsal hafızasına, toplumsal belleğine yönelik bir saldırı politikasıdır; Kürtlerin, uğruna mücadele verdiği değerlerine, geçmişine dönük bir saldırı politikasıdır.

Dördüncü olarak ne yaptılar biliyor musunuz? Geldikleri gün 43'ü aşkın kadın kurumunun tamamını kapattılar; yerlerine, o kadın kurumlarının başına erkekleri atamak suretiyle kadın kurumlarının içini boşalttılar. Onlarca isim sayabilirim, bu saydığım başlıklar kapsamında yüzlerce isim sayabilirim ama vaktim yetmiyor diye sadece başlıklara değineceğim.

Beşinci olarak ne yaptılar biliyor musunuz? Kürtleri yoksullaştırma politikasıdır kayyum politikası. Kayyumların tamamının yaptığı şey nedir biliyor musunuz? Kürt illerine atanan kayyumların tamamı öncelikle belediyelere ait taşınmazları, Kürt halkının hizmetine sunulacak bütün taşınmazları sattılar; satamadıkları kurumları, binaları Millî Eğitime, Emniyete, Diyanete devrettiler. Niye devrettiler? Bu taşınmazlar Kürt halkının hizmetine sunulmasın diye. On binlerce Kürt işçiyi işten çıkardılar. Kürtleri yoksullaştırma projesi derken tam da bundan bahsediyoruz, “Kürtler aç kalsın, Kürtler yoksul kalsın.” projesidir. Peki, ne oldu? Demek ki kayyum politikası Kürtlerin değerlerine, varlığına, uğruna mücadele ettiği değerlere yönelik sistematik, stratejik bir saldırı politikasıdır.

Peki “Kürtler seçmesin, Kürtler seçilmesin, Kürtler yönetmesin, Kürtler dilini kullanmasın, Kürtler kültürünü korumasın, Kürtler yoksul kalsın, Kürtler gün yüzünü görmesin.” ruh hâliyle ülkeyi getirdiğiniz noktaya bakın: Demokrasi Endeksi’nde dünyanın sonlarında, hukuk ve yargı endeksinde dünyanın sonlarında, ekonomik krizde dünyanın sonlarında, ifade özgürlüğü ve basın özgürlüğünde dünyanın sonlarında. Ha, bir konuda zirveye doğru yürüyorsunuz; yolsuzluk ve kara paranın aklanması konusunda ise zirveye doğru yol alıyorsunuz. Olmaz, bu ülke bu şekilde yönetilemez! Bir halkın iradesini yok sayarak, dilini, kültürünü, değerlerini yok sayarak bu halkı barış konusunda ikna edemezsiniz.

Bakın, aynı konuyu Suriye politikasında da yürütüyorsunuz, aynı yanlış orada da yapıyorsunuz. Ne yapıyorsunuz? Kürtler binlerce yıldır Suriye’de yaşayan yerli bir halktır. Kürtler Salâhaddin Eyyubî ordusunda yer almış, Salâhaddin Eyyubî’yle birlikte savaşmış bir halktır. Kürtler, bugün bizzatihi sizler tarafından bir katliamla yüz yüze bırakılmaktadır. Kürtler, Çeçenistan’dan Özbekistan’a kadar, Afrika’dan Avrupa’ya kadar dünyanın çok farklı yerlerinden gelen; Suriye’nin asıl vatandaşları, yurttaşları olmayan ama Suriye topraklarını işgal etmek için gelen küresel cihatçılara karşı kendi topraklarını, kendi halkları korumak için mücadele ediyorlar; kimsenin topraklarına göz dikmiyorlar. Ama siz ne yapıyorsunuz? Kürtlerin topraklarını işgal ediyorsunuz; Afrin’i işgal ediyorsunuz, Serekaniye’yi işgal ediyorsunuz, Gire Spi’yi işgal ediyorsunuz. Birleşmiş Milletlerin, dünyanın “terörist” olarak addettiği bir örgütü büyütüyorsunuz, silah desteği sunuyorsunuz, ordulaştırıyorsunuz. Ne diye bunu yapıyorsunuz? Diğer çeteleri besliyorsunuz. Ne diye bunu yapıyorsunuz? Kürtlerin topraklarını işgal etmek için, Kürtlere saldırmak için, Kürtleri sürmek için; binlerce yıldır yaşadıkları topraklarda kalmasınlar diye bunu yapıyorsunuz. BM’nin “terörist örgüt” olarak addettiği örgütle görüşüyorsunuz, yarın öbür gün bunun uluslararası hukukta bir karşılığının olduğunu buradan hatırlatmak isterim. IŞİD’le görüşüyorsunuz, destek veriyorsunuz; HTŞ’ye destek veriyorsunuz, diğer çetelere destek veriyorsunuz. Kürtler orada kendilerini yönetmesin diye, Kürtler kendi topraklarına sahip çıkmasın diye Amerika’yla görüşüyorsunuz, Rusya’yla görüşüyorsunuz, İran’la görüşüyorsunuz, İsrail’le görüşüyorsunuz ama bin yıl kardeşsiz diye, bin yıllık kardeşimiz diye Kürtlerle görüşmek aklınıza gelmiyor. Kürtlerle görüşmek, birlikte Kürt-Türk ittifakı oluşturmak; bir arada, özgür ve eşit koşullarda yaşamak için onlar aklınıza gelmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SERHAT EREN (Devamla) - Kürtlere reva gördüğünüz sürgündür, topraklarının işgalidir; bunu kabul etmemiz mümkün değil. Bu, bu şekilde gitmez; Kürtlerle diyalogu esas almak zorundasınız. İçeride gözaltılarla, tutuklamalarla, kayyumlarla... Kayyumları atayabilirsiniz; Kürtleri gözaltına alabilirsiniz, cezaevlerine atabilirsiniz, bombalayabilirsiniz, topraklarını işgal edebilirsiniz, Kürtlerin topraklarına el koymak için her türlü çeteyi destekleyebilirsiniz ama şunu unutmayın, yapamayacağınız tek bir şey var: Kürtlerin iradesini teslim alamazsınız! Böyle gitmez, birlikte yaşamak zorundayız. Birlikte yaşamının koşulu da Orta Doğu’da Kürtlerin, Filistin halkının özne olmadığı, barışın özne olmadığı bir Orta Doğu’da barışı tesis edemezsiniz.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

75.- *Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Değerli Başkanım, kimse Türkiye Cumhuriyeti'ni işgalci, Türk askerini de işgal eden olarak tanımlayamaz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, Afrin 600 bin Kürt'ün yaşadığı yer ve şu an hepsi oradan tahliye edilmiş.

NAZIM ELMAS (Giresun) - Tamam, konuşma, sus! Dinle, şurayı dinle!

BAŞKAN - Sayın Milletvekili...

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Türkiye işgalci değil, terörle mücadele ediyor Türkiye ya!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Hatibin sözlerini düzeltmesini talep ediyorum.

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Suriye'de...

BAŞKAN - Sayın Milletvekili, söz verdim eğer itirazınız varsa sonra dile getirirsiniz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Bakın, başka bir ülkenin topraklarında ne işiniz var?

BAŞKAN - Sayın Milletvekili...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Ben henüz sözümü bitirmedim ki, ben henüz sözümü bitirmedim.

BAŞKAN - Sayın Milletvekili, Grup Başkan Vekili söz aldı; itirazınız varsa mikrofonu açarsınız, talepte bulursunuz, tekrar veririm.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - İşgalci PKK-PYD orada ya!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Yani sözüm şudur: Kimse Türkiye Cumhuriyeti'ni işgalci, Türk askerini de işgal eden şeklinde lanse edemez, konuşamaz. Hatibin konuşmasını düzeltmesi icap eder. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Koçyiğit.

76.- *Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Şimdi, ortada bizim açımızdan düzeltecek bir şey yok çünkü konu çok açık ve net. Uluslararası literatürde işgal şudur Sayın Başkan: Bir ülkenin daveti olmadan, isteği olmadan, talebi olmadan başka bir ülkenin topraklarına girmek, orada asker bulundurmamak, operasyon yapmak uluslararası hukukta işgaldir. Afrin Suriye toprağı mı? Evet.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Siz, Suriye milletvekili misiniz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Serekaniye, Gire Spi Suriye toprağı mı? Evet.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Suriye'den mi maaş alıyorsunuz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - AKP Hükûmeti Suriye'de Esad'la görüşmek istediğinde Esad "Siz bizim topraklarımızda işgalcisiniz, topraklarımıza izinsiz girdiniz, önce çıkın." dedi mi? Evet.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Esad'ın avukatı mısınız?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Esad hâlihazırda orada hükûmeti temsil ediyor mu, Suriye devletini? O da evet. Şimdi, bu kadar açık ve sarıh bir şey var.

Bakın, bugün "Suriye Millî Ordusu" diye isim koydukları çetelerin bir Kürt kadının, hasta bir Kürt kadının başını kestiklerinin haberi düştü önüme. İsterse herkes açar videosunu görür. Bu çeteler 600 bin Kürt'ün yaşadığı Afrin'de zeytin ağaçlarını kökünden söküp götürdüler, zeytin ağaçlarını!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - 300 bin Kürt'ü Afrin'den sürdüler; onların yerine Özbekistan'dan, Tacikistan'dan, Çeçenistan'dan topladıkları IŞİD'cileri, IŞİD artıklarını, bütün cihatçıları getirdiler Afrin'e yerleştirdiler. İnsan kaçırmaktan, fidye isteme suçuna, tacizden tecavüzden işkenceye, cezaevine kapatmaya kadar Af Örgütünün raporlarına, BM'nin raporlarına girmiş dünya kadar suçun failleri bugün övüp bitiremedikleri, "Suriye Milli Ordusu" dedikleri kişiler. Afrin'de insanları kaçırap getirip Türkiye'de sorguluyorlar yasa dışı bir şekilde. Şimdi soruyoruz: Bunun adı nedir, bunun adı nedir? Birileri -tersten düşünelim- Suriye gelse Gaziantep'e yerleşse biz çağırmadan, PTT binası açsa oraya, asker bulundursa orada bunun adı ne olur?

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Gelemez!

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Sıkır o, sıkır! Sıkır o biraz, sıkır! Sıkır o biraz, kimse gelip giremez!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bunun uluslararası hukuktaki adı ne olur? Çok açık ve net söyleyelim "işgal" olur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Gelecekleri varsa görecekları de vardır, gelemez!

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Siz Suriye'yi temsilen mi konuşuyorsunuz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Onun için kavramları doğru anlayacağız, doğru konuşacağız. İşgale "işgal" denilir; bu kadar açık ve net. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Bu nasıl laf ya!

BAŞKAN - Buyurun Sayın Yenişehirlilioğlu.

77.- *Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlilioğlu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Değerli Başkanım, şimdi, hatip...

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Türkiye Büyük Millet Meclisinde böyle konuşulur mu ya? Böyle mi konuşulur ya? Siz Suriye milletvekili misiniz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Evet.

TURAN YALDIR (Aksaray) - Suriye milletvekilinin burada ne işi var?

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Öyle mi? Çıkin o zaman Suriye milletvekiliyseniz, burada yeriniz yok!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Müsaade buyurun lütfen.

BAŞKAN - Sayın Milletvekili, Grup Başkan Vekiline söz verdim, lütfen...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Eğer hatip konuşmasını düzeltmiyorsa, Grup Başkan Vekili de bu açıklamayı yapıyorsa o zaman şunu söylemek hakkımızdır: O zaman Türk askerini "işgalci" olarak nitelendiren DEM PARTİ'sidir.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Gittiniz mi, gitmediniz mi?

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Amerika oradayken hiç sesiniz çıkmıyordu.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çömez.

78.- *Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Biz işgalci olan herkese “işgalci” diyoruz.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - O kadar bağırıydınız.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Devam edebilir miyim efendim?

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Öbür dilerim.

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Teşekkür ederim.

AK PARTİ'nin Suriye politikalarıyla ilgili yanlışlıklarını müteaddit defalar dile getirdik ve bundan sonra da dile getirmeye devam edeceğiz. Fakat Suriye'de defacto bir durum söz konusudur ve orada ortaya çıkan yapılar Türkiye için bir tehdittir ve Türkiye'nin ve Türk askerinin sınırın ötesinde kendi güvenliği için bulunmasını bir “işgalci” olarak tanımlamayı şiddetle reddediyorum; bu, kabul edilemez. Öte yandan, denildi ki: “Orada bir devlet var.” Doğru. “Orada bir yönetim var.” Doğru. Suriye'nin toprak bütünlüğünü de savunuyoruz. Peki, yıllardır “PYD/YPG” denilen terör yapısı Amerika tarafından destekleniyor, İsrail tarafından destekleniyor. Bir kere ağzınızdan “işgalci” lafı çıktı mı? Orada Amerikan bayrakları sallanırken “Ne arıyor bu bayraklar burada?” dediniz mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Sayın Başkanım.

Altını çizerek söylüyorum: AK PARTİ'nin Suriye'de yapmış olduğu politikaları eleştirmek ayrı bir şeydir; bugün, defacto durum münasebetiyle Türkiye'nin takınımış olduğu tavrı konuşmak ayrı bir şeydir. Türkiye Cumhuriyeti'ne hiç kimse “işgalci” diyemez. Diyecekseniz yıllardır orada bulunan Amerika'ya “işgalci” deyin ve önce onların oraya koymuş oldukları bayrağa isyan edin. (İYİ Parti ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Amerika yıllardan beri PYD/YPG terör unsurlarını orada besliyor ve destekliyor. Niye bir kere ağzınızı açmadınız? Niye ses çıkarmadınız? Ama orada yapılan bütün zulme, bütün insanlık dışı tutuma karşı çıkan bir partinin temsilcisi olarak söylüyorum: Lütfen, burada makulü ve iyi niyetli tavrınızı sergilemeye çalışın. Bu tavrınız doğru bir tavır değildir.

Teşekkür ederim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Akçay, buyurun.

79.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Birleşmiş Milletler Anlaşması'nın 51'inci maddesi: “Bu anlaşmanın hiçbir hükmü, Birleşmiş Milletler üyelerinden birinin silahlı bir saldırıya hedef olması hâlinde, Güvenlik Konseyi uluslararası barış ve güvenliğin korunması için gerekli önlemleri alıncaya dek, bu üyenin doğal olan bireysel ya da ortak meşru savunma hakkına hâlel getirmez.”

Türkiye terörle mücadele etmektedir. Kendi bağımsızlığımıza, egemenliğimize yönelik terörle ve terör örgütleriyle bir mücadele yürütmektedir. Suriye'de bugüne kadar yapılan operasyonlar da bu çerçevededir. Kaldı ki yeryüzünde Suriye'nin toprak bütünlüğünü en çok savunan ve bu konuda ısrar eden ülke de Türkiye'dir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Türkiye'yi işgalcilikle itham eden görüşleri şiddetle reddediyoruz.

Teşekkür ederim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Koçyiğit.

80.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ile Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Vallahi, hakikat reddedip reddetmemeye göre değişmiyor.

Şimdi, ben çok basit bir soru soruyorum... Sıcak takip, olası bir terör riskinde ya da başka bir güvenlik riskinde sıcak takip için olan mesele ayrıdır. Aylarca, yıllarca gidip başka bir ülkenin toprağında kalmak, oraya vali atamak, orada tabelaları, Kürtçe tabelaları değiştirip Türkçe tabela koymak, hastane açmak, PTT açmak, orada, güvenlik güçlerini orada konumlandırmak, kuleler yapmak; yetmedi, HTŞ gibi, El Kaide, El Nusra gibi cihatçı örgütlere lojistik destek sağlamak bambaşka bir şeydir; bunun adı da işgalcidir, işgaldir. Böyle bunu da getirip askere maskere bağlamayın; bu, siyasi bir karardır, Hükümet sorumludur; bu kadar açık ve net söylüyoruz.

Şimdi, mesele şu: Siz İdlib'de... Bu HTŞ nereden gitti Halep'e, Hama'ya; İdlib'deydi değil mi? İdlib kimin kontrolünde? Türkiye'nin kontrolünde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

E, siz BM'nin terör örgütü gördüğü HTŞ'den hiç rahatsız olmuyorsunuz. Etrafına, maşallah, kuleler koymuşsunuz, tutuyorsunuz onları orada. Semirttiniz, semirttiniz, semirttiniz, şimdi saldırınız Halep halkının üzerine, Şam'a doğru gidiyorlar, katliam üzerine katliam yapıyorlar; o zaman hiç bunların terör örgütü olduğu aklınıza gelmiyor ama ne zamanki Kürtler varlığını, kültürünü, toprağını savunuyor, birdenbire Kürtler terörist oluyor.

Şimdi, Amerika'nın himayesinden bahsedenlere soruyorum: IŞİD -ben çıplak gözle gördüm, Suruç'ta-Kobani'ye geldiğinde, Kobani'de katliam yaptığında Türkiye niye oraya askerini göndermedi, niye hava desteği sağlamadı da ta koalisyon güçleri geldi Kürtlere yardım etti? Önce bu sorunun cevabını verin siz. Hiçbir şey yapmayacaksınız, Kürtleri orada IŞİD barbarlarının katliamıyla yüz yüze bırakacaksınız, sonra da gelip "Efendim, Amerikan bayrağına niye..." Vallahi kusura bakmayın, biz her türlü mandaya karşıyız.

TURAN YALDIR (Aksaray) - Söyleyin, nasıl karşıyorsunuz? Bir de onu söyleyin sözlü olarak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım Sayın Başkan, tamamliyorum.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Amerika hariç!

BAŞKAN - Son kez açıyorum Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Her türlü emperyalist emele karşıyız ama herkesi de samimi olmaya, samimi bir şekilde hesap yapmaya davet ediyoruz.

Bugün, bakın Tel Rıfat'ta kimler var? Kürtler var.

HALUK İPEK (Amasya) - Görüşülen kanunla bunların ne alakası var ya?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Peki, bugün mü var, bu yıl mı var? Binlerce yıldır orada var. Kim saldırıyor Tel Rıfat'a? AKP'nin besleyip büyüttüğü El Kaideciler, El Nusracılar, ÖSO'cular. Bir kadının başını kesmişler, tecavüz görüntüleri yansıyor; önce dönün bunun hesabını verin.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Hadi oradan ya! Hadi oradan!

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Sen PKK'nın kestiklerini söyle!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Önce dönün, bunun hesabını verin ama biz şunu söyleyelim: Nasıl Kobani'yi savunduysak bundan sonra da Kürtlerin olduğu her coğrafyayı Kürtler savunur. Kimse Kürtlerin katliamla yüz yüze kaldığında boynunu eğmesini beklemesin, öyle bir dünya yok! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Değerli Başkanım, hapishanelerin kapıları açılıp orada tecavüze uğrayan kadınları sen...

HALUK İPEK (Amasya) - Ya, bu görüşülen kanun ile konuşmaların ne alakası var?

BAŞKAN - Sayın Başkan, buyurun.

81.- *Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Orada aylardır, yıllardır cezaevinde tutulan kadınlara sistematik olarak tecavüz edilirken şimdi kapılar açılıp hepsi özgür bırakıldı, niye zamanında buna sesleri çıkmadı? Amerikan Bayrağı'yla orada millet cirit atıyorken bu refleksi niye göstermediler? Türk Bayrağı'na gösterdikleri bu alerjiye karşı niye Amerikan Bayrağı'na bu alerjiyi göstermediler? Emin olun, merak içindeyim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan...

HALUK İPEK (Amasya) - Hayır, bu görüşülen kanun teklifiyle bu konuşmaların ne alakası var?

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Yeter Başkanım ya.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Sayın Grup Başkan Vekilleri; bence herkes meramını anlattı.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Hayır Başkan, öyle bir dünya yok.

HALUK İPEK (Amasya) - Ya, kanun teklifine dönelim. Kanun teklifiyle bunun ne alakası var?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, lütfen açar mısınız...

Biz hiçbir şekilde bayrak gibi bir hassasiyeti şey yapmıyoruz, burada çok önemli bir şey var.

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, bir dakika açacağım, uzatmayacağım; bence artık herkes söyleyeceğini söyledi.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Niye açıyorsunuz ki artık yeter! Türk askerini "Suriye'de işgalci" diye söyleyenleri ben artık burada dinlemek istemiyorum!

BAŞKAN - Sayın Milletvekili... Sayın Milletvekili... Sayın Milletvekili...

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Ama istemiyorum! Türk askeri hiçbir zaman işgalci değildir.

BAŞKAN - Sayın Milletvekili...

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Niye açıyorsunuz ki? Ben dinlemek istemiyorum.

HALUK İPEK (Amasya) - Kanun teklifine dönelim.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Ben dinlemek istemiyorum, yeter artık, yeter!

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Güle güle o zaman.

BAŞKAN - Sayın Çömez, arkadaşımız dinlemek istemiyorsa ne yapması gerektiğini kendisine ifade edin lütfen.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Yeter artık ya! Türk askeri işgalci olamaz!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Açabilir misiniz...

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.27

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.57

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Rümeyza KADAK (İstanbul)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A.- KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Amasya Milletvekili Hasan Çilez ve İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 83 Milletvekilinin Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2691) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174) (Devam)*

BAŞKAN - 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'ya aittir.

Buyurun Sayın Karasu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ULAŞ KARASU (Sivas) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyon dâhil üç haftadır bu kanun teklifini görüşüyoruz, ne yazık ki şu saate kadar bir arpa boyu yol alamadık.

Her zaman olduğu gibi bir torba kanunla karşı karşıyayız. Kendisi torba ama içeriği zorba bir teklif ne yazık ki. Bakın, bu teklifte ne var? İmar hakkı aktarımıyla vatandaşın hakkına çökmeye çalışıyorsunuz.

Diğer taraftan, 12 maddesi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş, siz şimdi yeniden bunu önümüze getiriyorsunuz. İlk bölümde tartıştık ama Anayasa'ya aykırılıkları gideremedik. Biliyorum ki ikinci bölümde de çözemeyeceğiz çünkü sizin böyle bir niyetiniz yok. Neden yok? Çünkü teklif geldiği günden itibaren “Bu konuları etraflıca konuşalım, görüşelim, görüşleri alalım, doğrusunu yapalım.” dedik, dinlemediniz. Yaptığımız iş ilk günden yanlıştı, dün de yanlıştı, bugün de yanlış.

Bakın, bu teklifte meslektaşlarım mühendislerle, mimarlarla ilgili düzenlemeler var. Bırakın onlardan görüş almayı, yetmiş yıllık geçmişi, 700 bin üyesi olan TMMOB'a herhangi bir bilgilendirme dahi yapmadınız. Şimdi, TMMOB'un özerkliğine saldırıyorsunuz çünkü orada meslektaşlarım, İliç'ten Soma'ya maden facialarında, Akkuyu'dan Sinop'a nükleer tehdide karşı halkın yanında duruyor, Çukurova'dan Filyos'a yok edilen tarım alanlarını korumak için direniyor, Salda Gölü'nden Van Gölü'ne, su havzalarına, kuzey ormanlarından Kaz Dağları'na, ormanlarımıza sahip çıkıyor. İşte, siz bunun için TMMOB'u hedef alıyorsunuz ama TMMOB susmaz, siz de susturamayacaksınız.

Değerli arkadaşlar, teklif zorba çünkü vatandaşın imarına çok açık çökme maddeleri var. Kabaca, 1/1.000'lik imar planı marifetiyle mülkün bir kısmını kamu hizmeti alanı göstererek imarı öldürmeyi, bunun karşılığında imar hakkını koruma adına vatandaşa başka bir yer göstererek yerinden etmeyi amaçlıyorsunuz. Yani vatandaşın evine, arsasına çökmenin adı “imar aktarımı” olacak. İmar hakkı koruma kılıfıyla da vatandaş yerinden yurdundan sürgün edilecek.

Bakın, İmar Kanunu'nun geçici 16'ncı maddesiyle yasalaştırılan “İmar barışı kapsamında kayıt altına alınan yapılara ilişkin olarak yapının depreme dayanıklılığı hususu malikin sorumluluğundadır.”

düzenlemesi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi, karar dünkü Resmi Gazete’de yayımlandı. Yani yirmi iki yılda 11 kez imar affı çıkararak yapıların güvenliğini hiçe sayıp imar affını bir seçim kampanyasına dönüştürmenizin hukuka aykırılığı bir kez daha tescillendi. Kararda, yapının sağlamlığı konusunda devletin yükümlülüğü olduğu vurgulanıyor; son derece önemli ve yerinde bir karar. Sadece vatandaşların yaşam hakkını güvence altına almıyor, aynı zamanda devletin deprem felaketindeki asli sorumluluğunu da vurguluyor. Riskli yapı stokuyla karşı karşıya olan ülkemizde, vatandaşlarımızın güvenliğini tehlikeye atmaya yönelik bir anlayışın asla kabul edilemeyeceğini ortaya koyuyor. Onun için, açın Anayasa’yı, bir kez daha okuyun diyoruz, buradaki düzenlemelerde de “evet” oyu verirken bir kez daha düşünün.

Örnek mi istiyorsunuz? Bakın, 4’üncü maddedeki düzenleme tek parseldeki yapı yoğunluğunu kontrolsüz şekilde artırma riskine sahip. Her yer için geniş olarak böyle bir yetki verilmesi hâlinde tek parsel ölçeğinde azman yapılar, yapı adaları ve kentsel dengeyi, silüeti bozan dokular ortaya çıkacak.

Yine, 5’inci maddede, verici parselden ne kadar aktarıma esas inşaat alanı hesaplanacağı belirsiz ve imar planının kontrolü dışında bırakılıyor. Bu hâliyle imar planı kararları öngörülemez ve denetlenemez olacak.

İşte, delik deşik ettiğiniz Yapı Denetimi Hakkında Kanun. Bu kanunda yapılan son değişikliğin üzerinden daha iki yıl geçmedi, şimdi ne yapıyorsunuz? 500 metrekareye kadar inşaatlarda mal sahibine istediği yapı denetim firmasıyla anlaşma hakkı tanıyoruz. Yani 5 katlı bir binayı, 4 adet villayı, 10 adet 1 artı 1 daireyi yapan müteahhitlere “Yapı denetim firmasıyla gidin, siz anlaşın.” diyorsunuz.

Deprem ülkemizin gerçeği, bu toprakların yüzde 92’si deprem tehlikesinde. Unuttunuz mu? Son depremde 53.537 vatandaşımız hayatını kaybetti, 100 binden fazla vatandaş yaralandı, sakat kaldı, yüzlerce kayıp var. On binlerce vatandaşımız kara kışta teneke kutularda yaşamak zorunda. Daha onlara verdiğiniz sözleri yerine getirmediniz ama gözünüz öyle köreldi ki deprem bile umrumuzda değil. İşte, onun için yeni rantların, denetimsizliğin kapısını açıyorsunuz. “Yok.” diyorsanız, o zaman 2018 yılına kadar yapı denetim firmaları müteahhitler tarafından seçilirken 2019 yılındaki değişiklikleri neden yaptık? Müteahhitlerin keyfiyetini önlemek için yapı denetim firmasının elektronik dağıtım sistemiyle otomatik olarak belirlenmesini yine sizler istemediniz mi? Şimdi niye yine sınır getiriyorsunuz? Hiç akıllanmıyor musunuz?

Bakın, siz bakmayın 500 metrekare kıstasına, 500 metrekare üzerindeki yapılarda ise otomatik sistemle 2 firma atanacak, müteahhit bunlardan biriyle anlaşacak. Yani sözün özü, denetim firmaları iş almak için rekabete girecek, kim daha ucuz ve az denetim sözü verirse ihale onun olacak.

Hatırlayın, önceki Çevre Bakanı Özhasseki ne diyordu? “Müteahhitler ile yapı denetim firmaları arasında ahbap çavuş ilişkisi oluşmuş, tadı kaçmış, binaları kimse denetlemiyor.” diyordu. Bunu söyleyen sizin Bakanınız. Şimdi, birinci kuradan çıkan yapı denetim firması sözleşmeyi bir hafta, on gün içinde onaylamazsa mal sahibi gidip ikinci firmayla sözleşme yapacak. Şunu da belirtmek gerekir ki 500 metrekare altındaki işler dağıtımdan çıkarılsa bile kesinlikle havuz puanına eklenmelidir ki bu sayede yapı denetim firmaları eşit koşullarda yarışmaya devam edebilsinler.

Değerli arkadaşlar, bu şekliyle bu teklif ne yapı denetim firmalarını ne de müteahhitleri memnun ediyor. İki yıl sonra, yine “Yanlış yaptık.” diyeceksiniz ve yeni bir kanun teklifiyle karşımıza geleceksiniz. Oysa Yapı Denetimi Hakkında Kanun’un temel amacı, sağlıklı ve sağlam yapıların bulunduğu, güvenli ve modern şehirlerin oluşturulmasıdır. Gelin, ilgili her kesimin görüşünü alarak tüm sektörü kapsayacak bir düzenlemeyi hep beraber yapalım, yapıların denetiminin ticari ilişkilere kurban edilmesine fırsat tanımayalım.

Bakın, Yapı Denetim ve Deprem Mühendisliği Derneği bir açıklama yapmış, ne diyor? “Bu değişiklikler, denetimden kaçan, imar haklarını hiçe sayan, teknik hiçbir yeterliliği olmayan tacir kişilerin denetimden kaçma politikasıdır. Bu düzenleme, aktif deprem kuşağındaki ülkemiz için kabul edilemez biçimde kamu güvenliği tehdidi oluşturmaktadır.” Gelin, sistemi daha iyi duruma getirecek düzenlemeleri hep beraber yapalım.

Mesela, Yapı Denetimi Hakkında Kanun’da her şeyin bir alt sınırı var. Neden firmalarda çalışan mühendislerin maaşlarına bir alt sınır koymuyoruz? Mühendisleri 25 bin liraya, 30 bin liraya, asgari ücrete niçin mahkûm ediyorsunuz? Mühendis, mimar örgütlerinin özerkliğiyle uğraşacağımıza, meslektaşlarımızın özlük haklarıyla, ekonomik sorunlarıyla uğraşınız.

Yine, TOKİ’lerde müşavir firmalarla denetim yapıyorsunuz, TOKİ inşaatlarını da getirin yapı denetimlere tabi turalım, onlar da havuzdan atansınlar, en azından yapı denetim firmalarını da güçlendirelim, müşavir firmalar aracılığıyla birilerini zengin etmekten vazgeçiniz.

Ayrıca, OSB’lerde tabii ki firmalara teşvik verin, firmaları destekleyin ama bunu yapı denetim firmaları üzerinden gerçekleştirmeyiniz. Bir destek verecekseniz yapı denetim firmalarının ücretini Bakanlık aracılığıyla karşılayın. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, yine, bu teklifle, Kentsel Dönüşüm Başkanlığının görev ve yetkisi mahallî idarelerin özerkliğini ihlal edecek şekilde düzenleniyor, bu da Anayasa’ya aykırı, zaten Anayasa Mahkemesi de bu yüzden iptal etti ama siz belediyelerimize iş yaptırmamak adına yanıfta ısrar ediyorsunuz. Belediyelerin hakkını gasbederek bu yetkiyi Kentsel Dönüşüm Başkanlığına vermek istiyorsunuz. Kentsel dönüşüm ve gelişim alanları ile yenileme alanlarının belirlenmesine, bu alanların ilan edilmesine yönelik süreçlere merkezî idare müdahale etsin istiyorsunuz. Yani yerelin değil, merkezin sözü olsun istiyorsunuz. Yarın bir kez daha bu madde Anayasa Mahkemesinden dönecek.

Aklınızca belediyelerimizi cezalandırmak istiyorsunuz. Daha geçen hafta belediyelerin kaynaklarını kısmak için kararname yayınladınız. Düne kadar miktarını bile hatırlamadığınız bu borçları, CHP belediyeleri alınca yeniden hatırladınız. Oysa bu hesabı belediyeler, başkanlar değil, halk ödüyor; siz halkı cezalandırıyorsunuz. Belediyelerin haklarını gasbederek nereye varmak istiyorsunuz? Bu yaptıklarınız milletin iradesini hiçe saymaktan başka bir şey değildir. Mahkemelerle, yargı sopasıyla, kayyumlarla, soruşturmalarla, davalarla sözünüzü geçireceğinizi zannediyorsunuz, çok yanıftıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Karasu.

ULAŞ KARASU (Devamla) - Teşekkür ediyorum Başkan.

Çevre Ajansıyla ilgili de yine Anayasa’ya aykırı maddeler var. Bakın arkadaşlar, Çevre Ajansına şirketlere ortak olma hakkı tanıyorsunuz. Bu şirketler kimlerdir? Hangi şirkete ortak olacak Çevre Ajansı? Hangi tarikatın, hangi vakfın şirketiyle ortaklaştırmaya çalışıyorsunuz Çevre Ajansını? Bundan da bir an önce vazgeçmeniz gerekiyor. Özellikle bu şirketlerin denetlenememesi, bu şirketlerin hesap verim olmaması, ajansın denetimden kaçırılması da zaten Anayasa’ya aykırı. Siz denetim istemiyorsunuz, etkin denetimden sürekli kaçırıyorsunuz; öyle olmasaydı Arap sermayesi için bu düzenlemenin içine RES’leri, GES’leri yapı denetiminden kaçırma maddeyi koymazdınız.

Sözün özü, bu teklif baştan sona yanıftlarla dolu. Halkçı belediyelerin ranta kapattığı alanları yeniden ranta açma telaşını içeren, rantı önceleyen bu teklif kamu menfaatlerinden uzak bir anlayışın ürünüdür. İşte, biz bu nedenle bu kanun teklifine karşıyız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahırları adına ilk söz, Mersin Milletvekili Gülcan Kış’a aittir.

Buyurun Sayın Kış. (CHP sıralarından alkışlar)

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım.

Bugün, bu Meclis çatısı altında halkın mutfaktaki yangınına, kırsalda tükenen umutları ve yerel yönetimlerin özerkliğine indirilen darbeyi konuşmamız gerekirken rant odaklı bir yasa teklifini görüşüyoruz. Maalesef, bu teklif, halkın ihtiyaçlarını değil belirli çıkar çevrelerinin taleplerini gözetiyor. Ayrıca, teklifin hazırlanış sürecine de baktığımızda Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün açıkça ihlal edildiğini görmekteyiz. Halkın yararına olduğu iddia edilen bu teklifin, ilgili kurum ve kuruluşlardan görüş alınmadan neden bu kadar aceleyle, kapalı kapılar ardında hazırlandığını da sormak istiyorum.

Bu yasa teklifinin temel mantığı, Anayasa'ya aykırı bir şekilde yetkileri yerelden merkeze taşımaktır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına geniş yetkiler tanıyan düzenlemeler yerel yönetimlerin yetkilerini devre dışı bırakmayı amaçlamaktadır. Anayasa'nın 127'nci maddesi, yerel yönetimlerin halkın ihtiyaçlarına göre bağımsız hareket etmesini öngörürken bu teklif yerel idarelerin yetkilerini gasbetmektedir. Merkezî idarenin keyfî bir şekilde her türlü ve ölçekte fiziki planlama yapma yetkisi alması halkın iradesine bir darbedir. Sizlere sormak istiyorum: Yetkilileri neden alıyorsunuz, bu yetkileri kimlere vereceksiniz?

Değerli milletvekilleri, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği halkın çıkarlarını korumak için Kaz Dağları'ndan Salda Gölü'ne kadar çevresel talanlara karşı mücadele ederken bu mücadele halkın temiz havası, suyu ve yaşam alanları için verilmektedir ama belli ki bu ses birilerini rahatsız etmekte. Şimdi ise bu kuruluşlar etkisiz hâle getirilmeye, bakanlıkların alt birimi hâline getirilmeye çalışılmaktadır; bu, açıkça Anayasa'ya aykırı bir durumdur.

Anayasa Mahkemesi defalarca karar verdi, bu kuruluşların bağımsızlığı anayasal güvence altındadır ancak görüyoruz ki siz Anayasa'yı da halkın vicdanını da hiçe sayıyorsunuz. TMMOB'un bağımsız duruşundan rahatsız olanların asıl amacı, bu kuruluşların planlama süreçlerinde kamu yararını gözetken bir denetim mekanizması olarak çalışmasını engellemektir. Öyle ki 9'uncu maddeyle, meslek odalarının mevzuat hazırlama yetkisi dahi Bakanlık kontrolüne alınmak istenmektedir, bu da meslek kuruluşlarını tamamen etkisizleştirme girişimidir.

Ayrıca, seçimle işbaşına gelen belediyelerin yetkilerini budayarak halkın iradesini de gasbediyorsunuz, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına verdiğiniz geniş yetkilerle yerel yönetimlerin planlama yapma hakkını da yok sayıyorsunuz ancak unutmayın halkın iradesine dokunanlar er ya da geç bunun hesabını sandıkta verecektir.

Tarım ve kırsal kalkınma deseniz tamamen unutulmuş durumda. Köylerimiz boşalıyor, kırsalda üretim tükeniyor. Üreticiler artan maliyetler ve yetersiz destekler nedeniyle tarımı bırakmak zorunda kalıyor. Tarım ülkesi olarak bilinen Türkiye dışarıdan tarım ürünü ithal eder hâle gelmiştir ancak bu yasa teklifinde tarımı destekleyecek tek bir düzenleme de yok; siz bu ülkenin toprağına da ihanet ediyorsunuz. Türkiye'nin üretmesi gerekiyor, çiftçiye de destek verilmesi gerekiyor ama siz köylerin boşalmasını, tarımın çökmesini izlemekle yetinmektesiniz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Çevre Ajansına şirketlerle ortaklık kurma yetkisi veriliyor. Bu düzenleme, kamu kaynaklarının rant projelerine aktarılmasının önünü açacaktır. Sayıştay raporlarında bile depozito yönetim sisteminin uygulanmadığı ve çevre politikalarının tamamen göstermelik kaldığı ifade edilmiştir. Ajans, çevreyi korumak yerine ticari faaliyetlerin merkezi hâline getirilmektedir. Çevre Ajansının özel şirkete ortaklık yapma yetkisi sınırlandırılmadan bu yapının kamu yararına hizmet edeceğine nasıl güvенеceğiz?

Değerli milletvekilleri, bu yasa teklifinin her maddesi merkezî idareye yeni yetkiler tanıırken halkın temsilcisi olan yerel yönetimlerin elini kolunu bağlamaktadır. Bu teklif, Anayasa'ya aykırı hükümlerle doludur ve halkın ihtiyaçlarına cevap vermek yerine rant düzenini tahkim etmeyi amaçlamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kış.

GÜLCAN KIŞ (Devamla) - Çevre koruma söylemiyle getirilen düzenlemeler bile çevreyi değil, büyük sermaye gruplarını korumayı hedefliyor; bu yaklaşım da kabul edilemez.

Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, halkın yararını önceleyen, yerel yönetimleri güçlendiren, çevreyi ve kırsal kalkınmayı destekleyen bir yönetim anlayışıyla bu teklife karşı çıkıyoruz. Halktan yana olmayan, rant peşinde koşanların yasası olan bu kanun teklifine Komisyonunda görüşlerimizi bildirmiştik.

Bu kanun teklifine “hayır” diyeceğimizi buradan bir kez daha belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına ikinci söz talebi Amasya Milletvekili Hasan Çilez'e aittir.

Buyurun Sayın Çilez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum.

Akşamın bu vaktine geldik, Rabb'im in rahmeti, bereketi hepimizin üzerine olsun.

Evet, kanun teklifimizde yaklaşık 8 tane ana başlıkta kanun var, torba kanun teklifi; bazen eleştiriliyor yasama tekniği açısından ama hızlı, işlevsel olması açısından da ciddi manada faydalı olduğunu düşündüğüm bir metot.

Özellikle şunu söyleyeyim: “Köy Kanunu” denilmesinin sebebi yasa tekniği açısından. Bu da nasıl? Bir kanun teklifi veriyorsunuz, torba kanun teklifinin içerisine koyduğunuz üç beş tane kanun varsa bunların içinde yayınlanma tarihine göre ilk kanun hangisiyse... Burada Köy Kanunu olduğu için “Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” denilmesi teknik bir sebep. Yani burada köylerimizle alakalı tüm konuları değil, burayla alakalı, buraya girmesi gereken bir husus varsa onu aldık, onun üzerinde konuşma yapıyoruz, ana sebebi budur; teknik olarak böyle olması gerekiyor, bunu özellikle tüm milletvekili arkadaşlarımdan dikkatine sunmak istiyorum.

Evet, burada ne yaptık? Köy Kanunu'nda bir değişiklik. “Değişiklik” derken, burada bir düzenleme yapıyoruz, köylerimizde daha önce yapılan, muhtarlıklar tarafından yapılan arsa satışlarında ödemelerini yapamayan, evlerini yapıp bitiremeyen vatandaşlarımız vardı, bunlara ek bir süre veriyoruz. Verdiğimiz süreyle birlikte, inşallah, bunlar evini tekrar yapmak için bir hamle daha yaparlar, önümüzde uzattığımız süreye kadar köylerimizde bu evleri yaparlar. Köye dönüşü teşvik ettiğimizi de düşünürsek çok olumlu ve uyumlu bir kanun, hem muhalefet hem iktidar, tüm partilerdeki milletvekili arkadaşlarımıza kendi seçim bölgelerinde muhtemelen bununla alakalı talepler gelmiştir; hepimizin ortak şekilde kabul edebileceği bir teklif.

Burada Kentsel Dönüşüm Başkanlığımız var, burayı KDV'den muaf tutuyoruz çünkü kentsel dönüşüm ülkemizin çok büyük ihtiyaçlarından bir tanesi; deprem ülkesiyiz, o açıdan bu kıymetli.

İmar hakkı aktarımı var ki en çok spekülasyona sebep olan konulardan biri. Ben çok iyi anlamadığımı, çok iyi anlatamadığımı düşünüyorum muhalefetteki arkadaşlarımıza ama değerli arkadaşlar, imar hakkı aktarımı, bakınız, burada vatandaşımızın yıllardır problem yaşadığı yeşil alanını veya belirlenmiş bir alanını yıllardır ne belediye kamulaştırıyor ne ilgili diğer kamu kurumları kendi alanlarıyla alakalı bir kamulaştırma yapıyor; dedesinden miras kalmış orası, babası da faydalanamamış, kendi de faydalanamıyor; üç dört kuşağın faydalanamadığı alanlar var. Bu sebeple, bu getirdiğimiz kanunla birlikte belediyelerimizin önünde veya ilgili kurumların önünde bir alan açmış oluyoruz. Yani hem vatandaşımızın mağduriyetini gidermesi hem de belediye yönetimlerimizin, yerel yönetimlerimizin

ve ilgili kurumların eline bir nevi koz veriyoruz ki “Bak, sen bununla birlikte bir düzenleme yap, tüm mağduriyeti gider.” diyoruz burada.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın görev ve yetkilerini burada kanunla düzenliyoruz, önceden Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle olmuştu, onu düzenliyoruz.

Yapı denetimleri çok iyi anlaşılmadı herhâlde, yapı denetimlerinin çok daha etkin ve verimli çalışmasını sağlayacak düzenlemeleri burada yaptık. Özellikle 500 metrekare altı, 200 ile 500 metrekare arası olan yerlerde 2 tane firma belirliyoruz; birincisi esas, verilen sürede eğer yapmazsa ikinci firmaya sıra geliyor. Eskiden ikinci firma olmadığı zaman başa dönüyor, vatandaşımızın işi gecikiyordu, burada araya ikinciyi de koyarak vatandaşımızın işini hızlandırmayı düşündük. Burada ne ona rant var ne ona bir alan açma, en ufak bir şey yok; işlem hızlansın diye sahadan gelen talebi burada kanunla düzenlemeye çalıştık ve iyi bir iş olduğunu düşünüyorum. Daha hızlı, daha güvenilir ve etkin bir yapı amaçlıyoruz burada, getirdiğimiz müeyyidelerle de yapı denetimlerinin özellikle daha titiz çalışmalarını sağlayacağımızı düşünüyorum. İyi bir denetim hizmeti bundan sonra çok daha iyi verilecek.

Coğrafi Bilgi Sistemlerinde ve Çevre Ajansı gibi kurumlarda ciddi manada düzenleme getiriyoruz. Çevre Ajansının organlarının düzenlenmesini de burada getirdik çünkü Anayasa Mahkemesi diyor ki: “Bunu yönetmelikle değil, CMK’yle değil, kanunla düzenle.” Bunu da kanunla düzenliyoruz. Kurulan şirket de -özellikle arkadaşımız da zikretti ama- depozito yönetimi, işte, bunu etkinleştirmek üzere ilgili firmalarla gerektiğinde ortaklık kurmasını ama kurulan ortaklıktan elde edilecek kâr yine çevreyle alakalı, o bağlamda harcanacak; başka bir yere kâr dağıtımı yapmayacak, başka bir yere harcamayacak, bu alanlarda harcayacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

HASAN ÇİLEZ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, özetle diyorum ki aslında bu kanun teklifiyle özellikle yerel idarelerin çalışma alanını genişletecek bir yapı kuruyoruz, iş yapmak isteyenlere bu kanun teklifiyle ek imkânlar getiriyoruz. Ancak ne deniliyor? “Belediyeler çalışamaz hâle getiriliyor.” deniliyor. Ya, inanın, böyle bir şey bu kanunda yok. İşte geçen hafta SGK vergi borçları, peşinden kreşler konuşuldu. Ya “Kreş açma.” demiyoruz. “Kreşleri kapatıyorsunuz.” diyor. Ya, kreş açabilir belediye, bunu Meclis kürsüsünden bütün arkadaşlarımız söyledi; yine söylüyorum, kreş açabilirler, bunda bir problemi yok açmak isteyenin ve açmalarını da hep birlikte teşvik edelim. Siz vekillerimiz de bunu takip edin, kreş açılsın, bunda problem yok. Ama yine vergi ve SGK borçları... Arkadaşlar bütçe dönemindeyiz, belediyeler de bütçe yapıyor; bir sonraki yıl gelirleri belli, ödeyecekleri vergiler belli, ödeyecekleri SGK primleri belli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÇİLEZ (Devamla) - Başkanım, müsaade eder misiniz.

BAŞKAN - Süreniz doldu.

HASAN ÇİLEZ (Devamla) - Yıl içerisinde bunları ödemiyorlar, vatandaştan tahsil ediyoruz ama diyoruz ki ya bunlara ayrıcalık tanıyalım. Bütün milletvekillerizin bulundukları illerde aslında denetim görevi de vardır halk adına, o yüzden ben de bütün vekillerimiz, lütfen, belediyelerimizi filan bu konuda denetlemeyi düşünürlerse iyi olur diyor, hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İkinci bölüm üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölümde yer alan maddelere ve maddeler üzerinde varsa önerge işlemlerine geçmeden önce birleşime on dakika ara veriyorum ve Grup Başkan Vekillerini kürsü arkasına davet ediyorum.

Kapanma Saati: 22.21

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.39

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Rümeyza KADAK (İstanbul)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmış, ikinci bölümde yer alan maddelere ve maddeler üzerinde varsa önerge işlemlerine geçmek üzereyken ara vermiştik.

Şimdi ikinci bölümde yer alan maddeleri ve varsa maddeler üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra maddeleri ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

14'üncü madde üzerinde 3 önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

İstanbul

Mustafa Kaya

İstanbul

Sema Silkin Ün

Denizli

Mustafa Bilici

İzmir

Şerafettin Kılıç

Antalya

Hasan Ekici

Konya

Mehmet Atmaca

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'a aittir.

Buyurun Sayın Kılıç. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Görüşülmekte olan Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ben biraz köyden şehre takılmak istiyorum, şehre geri gelmek istiyorum. İşçiye, memura, emekliye, dar gelirliye, bunların beklentilerini de dikkate alarak bu konulara temas etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önümüzdeki hafta 85 milyon vatandaşımızı yakından ilgilendiren 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin Genel Kurul görüşmelerini gerçekleştireceğiz. Milletimizin darboğazda olduğu, her kesimden vatandaşımızın geçim sıkıntısı sorunuyla cebelleştiği, emeklilerimizin âdeta hayatta kalma mücadelesi verdiği böylesi bir ortamda hazırlanacak bütçe elbette hayati öneme sahiptir. Hazırlanan bütçe mutlaka üretim bütçesi olmalıydı, hazırlanan bütçe kesinlikle yatırım ve istihdam bütçesi olmalıydı fakat Komisyon sürecinde gördük ki ne yazık ki böyle bir bütçe hazırlanmamış. 2025 yılı bütçesi diğer bütçeler gibi faiz, borçlanma ve tüketim bütçesi olarak hazırlanmıştır. Oysaki ağır ekonomik şartlar altında ezilen vatandaşlarımızın böyle bir bütçeyi kaldırarak

mecali kalmamıştır. İnaniyorum ki vatandaşın ihtiyaçlarına cevap vermeyen, faiz ve borçlanmaya dayalı hazırlanmış 2025 yılı bütçesi Genel Kuruldan gerekli onayı alamayacaktır inşallah. Gazi Meclisimiz emeklilerimizin, memurlarımızın, çiftçilerimizin, esnaflarımızın, işçilerimizin ve öğrencilerimizin tamamının gözetildiği bir bütçeyi savunmalı ve ancak böyle bir bütçe gelirse onay verilmelidir çünkü burası milletin Meclisidir, dolayısıyla milletin aleyhine olan işlerin onaylandığı merci olmamalıdır.

Değerli milletvekilleri, vatandaşlarımız artan temel ücretler ile açıklanan enflasyon rakamları arasında sıkışıp kalmaktadır. Artan ücretler ile açıklanan enflasyon oranları arasında tutarsızlık var. Resmî kurumların açıkladığı rakamların çarşıda, pazarda karşılığı yoktur. Örneğin, kasım ayı kira artış oranı yüzde 60,45 olurken yıllık enflasyon yüzde 42,91 olarak açıklanıyor. Et ve süt ürünleri, yumurta ve sebzelerin aylık fiyatları artışları ortalama yüzde 20'nin üzerinde gerçekleşirken aylık enflasyon yüzde 2,24 olarak açıklanıyor. Hasılı, kâğıtlarda yazan oranlar ile sokaktaki gerçekler örtüşmüyor. Hayat pahalılığını vatandaşlarımız pazarda, markette, sokakta bizatihi yaşamaktadır. Rakamlarla oynayınca sorun çözülüyor, aksine daha da derinleşiyor. Gerçeklerle örtüşmeyen enflasyon oranları vatandaşlarımızı her gün biraz daha yoksullaştırıyor çünkü ücretler, açıklanan oranlar baz alınarak yapılmakta, maaş artışları açıklanan enflasyon oranlarından doğrudan etkilenmektedir. Enflasyonu düşük göstermek en başta maaşlı bütün çalışanlarımızın hakkını gasbetmektir.

Değerli milletvekilleri, önümüzdeki günlerde asgari ücret görüşmeleri gerçekleşecek ve bir zam oranı belirlenecek. Asgari ücrete yapılacak zamdan önce bazı gerçekleri ifade etmek gerekir. Ülkemizde 17.002 lira olan asgari ücret karşılığında çalışan oranı yüzde 49'dur. Ayrıca 4 kişilik bir ailenin beslenmek için yapması zorunlu aylık gıda harcaması tutarı yani açlık sınırı 20.562 TL olarak açıklanmıştır. Asgari ücretli, harcamalarında kazancının üçte 1'ini dolaylı veya doğrudan vergiler yoluyla devlete ödemektedir. Buzdolabından ütüye, ekmekten şampuana kadar her üründe vergi olarak devlete kazancının üçte 1'ini öderken kazancının üçte 1'ini de faiz olarak bankalara ödemektedir. Asgari ücretli ayda sekiz gün devlete, sekiz gün bankalara çalışırken sadece kalan sekiz günde kendisi ve ailesi için çalışabilmektedir. Hem çalışanı hem de işvereni vergiler ve kesintiler yoluyla ezen bir tabloyla karşı karşıyayız. Birkaç ayda yok olan maaş zamlarıyla, vergi yükünü sabit tutarak hayat pahalılığıyla mücadele edilemez, yeni bir vergi düzenlemesine, ekmeğin fiyatına dahi sirayet etmiş faizin tamamen bertaraf edilmesine acilen ihtiyaç vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Mevcut ekonomi yaklaşımıyla hayat pahalılığı sorununun çözülemeyeceği artık görülmelidir. Hem asgari ücretliye hem de işverene ciddi bir yük oluşturan asgari ücretten alınan vergilerin düzenlenmesiyle asgari ücrette makul bir artış sağlamak mümkündür. Bizim için aslanan, insan onuruna yaraşır bir temel ücretin belirlenmesidir.

Bu duygularla, Genel Kurulu saygıyla hürmetle selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinde yer alan "ilişkin" ibaresinin "dair" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kamuran Tanhan	Ferit Şenyaşar	George Aslan
Mardin	Şanlıurfa	Mardin
Sabahat Erdoğan Sarıtaş	Ali Bozan	Mehmet Zeki İrmez
Siirt	Mersin	Şırnak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'e aittir.

Buyurun Sayın İrmez. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm Türkiye halklarını ve cezaevinde haksız hukuksuz bir şekilde rehin tutulan tüm siyasi tutsakları saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Söz almış bulunduğum madde teklifinde, iktidar, yapı projelerinde görev alan mimar, mühendis, tekniker, teknisyen ve yapı denetim görevlilerine altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verilebileceğini düzenlemektedir. AKP iktidarının, inşaat ve müteahhit sevdasını, Türkiye ekonomisinde inşaata dayalı bir büyüme modelini düstur edindiğini, hatta kalbinin bunun için çarptığını dünya âlem biliyor. Ülkeyi bir şantiyeye çevirmekle sürekli övündüler, müteahhitlerden milyarderler yarattılar, yandaş inşaat şirketleri onların deyimiyle "sektör devî" oldu. Peki, sonuç ne oldu? Depremde yıkılan binlerce bina, yaşamını yitiren on binlerce yurttaşımız ve yardım çığlıklarını görmezden gelen bir devlet, bir iktidar.

Sayın milletvekilleri, bu iktidar cezanın ne olduğunu çok iyi biliyor, cezasızlığın nasıl uygulanacağını da çok iyi biliyor, kime ne ceza verileceğini de. İki çarpıcı örneği size burada aktarmak istiyorum: İlki, geçtiğimiz günlerde, Hatay'da 169 kişinin hayatını kaybettiği, 15 kişinin yaralandığı Emlakbank 1'inci Etap Konutları davasının görülmesi. Bilinçli taksirle insanların ölümüne sebep olmak suçundan tutuklu bulunan müteahhit Mehmet Özat sağlık sorunları ve kaçma tehlikesi olmadığı gerekçesiyle ev hapsi kararıyla maalesef serbest bırakıldı. İkincisi, Maraş depreminde 35 kişinin yaşamını yitirdiği Manolya Sitesi'nin yıkımından sorumlu olan MADO'nun sahibi Mehmet Sait Kanbur; o da bilinçli taksirle ölümüne ve yaralanmaya neden olma suçuyla yargılanıyor ve bir gün bile cezaevinde kalmadı. Cumhurbaşkanının Maraş ziyareti dönüşünde Sayın Erdoğan'ı havaalanından uğurladı; hangi sıfatla, niçin orada bulundu, hakikaten, biz de -gerçekten- merak ediyoruz. Birisi bir gün bile cezaevinde kalmıyor; diğeri hemencecik, maalesef, salıveriliyor.

Sizlere sunabileceğim birçok örnek, maalesef, var ancak şunu da belirtmek gerekir: Aileler adalet bekliyor. Kimine ceza, kimine, maalesef, cezasızlık işliyor. Daha yıkılan binaların sorumlularını yargılamayan, yandaş müteahhitleri kanatları altına alıp korumaya alan bu iktidar hapis cezası düzenlemesi getiriyor. Peki, kime getiriyor? Mühendise, mimara, teknik personele. Peki, müteahhite, esas sorumluya hangi yaptırım var? Hiçbir şey yok. Müteahhit ısmarlamalı kanun teklifleriyle esas hedef görünmez kınıyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bakınız, günlerdir Kürt halkı ve Türkiye halkları ayakta ve eylemde. Peki, neden? Halkın iradesine, halkın seçilmişlerine "Beni sen yönet." dedikleri için; "Belediyem size emanet." dedikleri eş başkanlara kayyum atandığı için. Bir değil, iki değil, tam üç seferdir kayyum atıyorsunuz. Nasıl mı oluyor? Bakınız, cübbe giymiş cellatlar hüküm veriyor; eli silahlı polis ordusu

belediyelere hücum ediyor; kendisine “vali” denen, “kaymakam” denen kayyum koş a koş a belediyenin koltuğuna oturuyor. Adına “hukuk” denilen şey hüküm vermek için sizden talimat bekleyen hâkimler ve savcıların verdiği kararlar değil; bizzat hakkı için, iradesi için günlerdir ayakta olan halkın talepleridir. Hukuk devleti olmak güçle, iktidarla Kürtleri, Alevileri, solcuları yani bu ülkenin kurucu ötekilerini belediyelerinden uzaklaştırmak değil, eşit yurttaşlık temelinde; diliyle, kimliğiyle, kayrılmadan, ötekileştirilmeden herkese aynı adaleti sağlamaktır. Her yerde halkımızla dile getirdik, burada masalara vura vura haykırdık, İçişleri Bakanlığının önüne giderek de söyledik, bu kürsüde buradan da dile getiriyorum: Kayyım uygulaması talana, yolsuzluğ a zemin hazırlamaktır. Kayyım, kimliği için yıllardır mücadele eden Kürt halkına barışın yüzü değil, savaşın diliyle yaklaşımdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Milletvekili, lütfen.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Devamla) - Kayyım politikası, hukuk kılıfıyla “Benim iktidarım dışında var olamazsınız.” demektir ama bunu duyacak olanlar ve duyması gerekenler iyi bilsin ve dinlesin; bizler, bu mücadele geleneğimiz, değerlerinden ve ideolojisinden ödün vermeden, şartlar ve koşullar ne olursa olsun direnişinden bir adım olsun geri adım atmayacaktır. Çağrımız, talebimiz, açık ve nettir: Kayyımlarınızı gasbettikleri belediyelerden geri çağırın, demokrasinin gereklerini uygulayın, diyalog ve müzakere zemininin altını boşaltmayın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ünal Karaman

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Burhanettin Kocamaz

Konya

İstanbul

Mersin

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Turhan Çömez

Burak Akburak

Bursa

Balıkesir

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerine söz talebi İstanbul Milletvekili Burak Akburak'a aittir.

Buyurun Sayın Akburak. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerine söz aldım fakat ben bu konuyla alakalı konuşmayacağım. Bugün milletimizin geleceğini doğrudan etkileyen, çocukları ve aile yapımızı hedef alan dijital tehditlere dikkat çekmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bir yapı, bir el özellikle sistematik bir şekilde aile yapımıza, bizim için çok önemli olan, bizi biz yapan, birlik ve beraberliğimizi sağlayan, her türlü ekonomik zorluklarda, savaş hâlinde bile bizi birbirimize sıkı sıkı bağlayan aile kurumumuzla ve çocuklarımızla maalesef uğraşan ve onların geleceğini etkilemeye çalışan bazı sistematik yapılarla mücadele etmemiz gerekiyor. Dijital

platformlar günümüzde eğlence aracı olmaktan öteye çıkmış artık, çocuklarımızın kimliklerini, değerlerini ve kültürel mirasımızı hedef alan birer araç hâline gelmiş. “Instagram” gibi, “X” gibi, “TikTok” gibi, özellikle “Netflix” gibi medya devleri masum görünen içeriklerle çocuklarımızın zihnine işliyor ve aile yapımızı tehdit ediyor. LGBT’yi sıradanlaştırarak cinsiyetsiz bir toplum yaratma projesini adım adım hayata geçirmeye çalışıyorlar. Bu içerikler çocuklarımızın masum zihinlerine birer zehir gibi işliyor, aile yapımızı tehdit ediyor, kültürel değerlerimizi yıkmayı hedefliyor. Ne yazık ki bu tehlike yalnızca dizi ve filmlerle sınırlı kalmıyor. Bakın, “Duolingo” diye, İngilizce veya diğer dillerde eğitim veren bir platform var. Bu platformda bir tane diyalog benim çok dikkatimi çekti, bunu sizlere bahsetmek istiyorum. Bir tane diyalogda bir taksiye bir kadın müşteri biniyor. Adam “Nereye?” diye soruyor. Kadın “Havalimanı.” diyor. Taksici “Nereye gidiyorsunuz, tatile mi?” diyor. Kadın “Hayır, balayına gidiyorum.” diyor. Taksici “Kocanız nerede?” diyor. “Benim kocam yok, karım var.” diyor. Şimdi, 6 yaşında, 7 yaşında, 8 yaşında, 10 yaşında çocuklar buradan eğitim görmeye çalışıyor ve ister istemez, bilinçli bir şekilde çocuklarımızı LGBT propagandasıyla etkilemeye çalışıyorlar. Bunları sorgulamalıyız. Bu, masum bir öğrenme süreci değil toplum mühendisliği operasyonudur. Çocuklarımız kimliksiz, köksüz ve değerlerinden kopmuş bireyler hâline getirilmek isteniyor. Ebeveynlerin dijital okuryazarlık konusunda eksiklikleri olduğu için çocuklarımızı takip edemiyorlar, onları daha fazla denetleyemiyorlar. Dolayısıyla, bizim bu konuda önlemler almamız gerekiyor. Devlet olarak bu eksikliği gidermek zorundayız.

Türk aile yapısı toplumumuzun en güçlü kalesidir ancak bu kale dijital platformların bombardımanına karşı savunmasız bırakılmıştır. Çocuklarımız ekran başında saatlerce vakit geçirirken yalnızca vakitlerini değil değerlerini ve kimliklerini de kaybediyorlar. Ailelerimize, çocuklarımıza yani topluma yönelik bu saldırıya hep beraber “Dur!” demek zorundayız.

Değerli milletvekilleri, dünya bu konuda birçok çalışma yapmış. Avrupa ülkeleri, özellikle Fransa, Avusturya, Amerika’da kısıtlamalar var. Avusturya’da zararlı içeriklerin filtrelenmesi için sert yasalar yürürlüğe girmiş, İngiltere’de yaş doğrulama zorunluluğu getirilmiş, Japonya okullarında dijital güvenlik müfredatını zorunlu hâle getirmişler, Güney Kore sosyal medya bağımlılığına karşı programları hayata geçirmiş. Ülkeler çocuklarını korumak için bu kadar uğraşırken, biz ne yapıyoruz? Biz bir şey yapmıyoruz. Çocuklarımızı korumak için daha neyi bekliyoruz, niye sessiz kalıyoruz? Buradan yetkililere çağrıda bulunuyorum: Çocuklarımızı ve değerlerimizi korumak için Türkiye’de 13 yaşına kadar sosyal medyanın yasaklanması, 16 yaşına kadar ebeveyn izninin zorunlu hâle getirilmesi ve dijital platformlarda yaş sınırlamaları ile içerik denetimleri derhâl hayata geçirilmelidir. Ayrıca, ebeveynlerimizin dijital okuryazarlığını artıracak devlet destekli programlar başlatılmalıdır. Bu, sadece bir gereklilik değil, aciliyettir. Çocuklarımızı ve değerlerimizi koruyamazsak geleceğimizi de kaybederiz. Türk aile yapısını ve toplumsal değerlerimizi savunmak hepimizin ortak sorumluluğudur. Gençlerimiz, çocuklarımız dijital platformlardaki kontrolsüzlüğün kurbanı olmasın, olmamalı.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14’üncü madde kabul edilmiştir.

15’inci madde üzerinde 3 önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

Sema Silkin Ün

Hasan Ekici

İstanbul

Denizli

Konya

Mustafa Kaya

Mustafa Bilici

Mehmet Atmaca

İstanbul

İzmir

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerine söz talebi Sayın Mustafa Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya.

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Köy Kanunu'nu konuşuyoruz. Tabii, Köy Kanunu'nu konuşurken tarımda çalışan insanlarımızın dertlerini değil de aslında bir anlamda bürokratik prosesleri tamamlayıcı tarzda kanunu burada tartışıyoruz.

Konuştüğüm madde üzerinde de çokça değerlendirmeler yapıldı ama ben bugün sizin zihninizi farklı bir noktaya odaklamak istiyorum. 1918'de İzmir Karşıyaka'da dünyaya geldi. 1943 yılında Ankara Üniversitesi Veteriner Hekimliği Fakültesinden 1'incilikle mezun oldu. Yine, aynı üniversitede biyokimya doktoru payesini aldı. Millî Savunma Bakanlığı onu "ordu beslenmesinde son gelişmeler ve ABD ordusunda beslenme çalışmaları" konusunda inceleme yapmak üzere Amerika'ya gönderdi. 1946-1953 yılları arasında Missouri Üniversitesinde beslenme kürsüsünde çalışmalar yaptı. O dönem meşhur Marshall Planı çerçevesinde ABD'nin Türkiye'ye yardımda sözüm ona cömert davrandığı yıllardı; aslında yapılanlara yardım demek mümkün de değildi çünkü gelen ürünlerin paraları ABD'nin Türkiye'deki hesaplarına ödeniyor, para ülke dışına çıkmıyor diye bu yaklaşım bir nevi Amerika'nın fedakârlığı olarak takdim ediliyordu. Gıda alanında öne çıkan üç ana kalem vardı; birincisi süt tozu, ikincisi buğday, diğeri ise soya fasulyesiydi. Madalyonun arka yüzünü ve büyük oyunu gören biraz sonra ismini zikredeceğim kişi, bu ürünlerin insanımıza yedirilmesine, içirilmesine karşı çıkmaya başlamıştı. Süt tozları kendi üreticimizi tam anlamıyla bitiriyor, baltalıyordu. Hadi onu geçtik, bu süt tozları ABD'nin üretim artışı, elinde kalan stoklardan oluşuyordu. Bir de ABD'den geldiği için sağlıklı denetimler yapılamıyor, körpecek bedenlere, gelişme çağındaki ilkökul çocuklarına zorunlu olarak bu süt tozları içiriliyordu. Süt tozlarıyla birlikte çocuk felci hastalığında belirgin bir artış olmaya başlamıştı. Bu sefer de yine Amerika "çocuk felciyle mücadele" adı altında Türkiye'ye aşı satarak kazancını 2'ye katlıyordu. Ayrıca, süt tozlarındaki kanserojen madde olan aflotoksin gözlerden kaçırılmaya çalışılıyor, sonra buğday ithalatının önü açılıyordu. Gerçekçe çok açıktı: Amerika, bol ürün veren buğday geliştirmişti; Türkiye, emek yoğun çalışan bir ülkeydi ve teknolojiyi de kullanmadığı için hak ettiği bollukta hasat yapamıyordu ve Amerikan türü buğdayla beraber ek bir yatırıma ihtiyaç olmadan aynı emekle daha fazla ürün alacaktı. Oysa o, Amerika'nın bunu kimyasal gübrelerle elde ettiğini, tohumun kısır olduğunu hatta Amerikan buğdaylarının topraklarımızı zehirleyeceğini büyük cesaretle konuşmaya başlamıştı çünkü ABD, Hitler'in insan genetiği üzerinde yaptığı çalışmalardan esinlenerek buğdayın genetiğiyle oynuyor ve bu yolla daha fazla ürün elde ediyordu. Ardından, dünyada soya üretiminde 1'inci olan Amerika, kendi ürününü satabilmek için Türkiye'ye soya üretimini yasaklattı. Soya yağıyla üretilmiş margarinler bir nevi statü atlamak gibi takdim edilir oldu. Tereyağı ve zeytinyağı margarinle kıyaslandığında çok daha pahalı ürünlerdi. Bunun yanında, insanlar

oluşturulan algılara teslim oluyor, tereyağı ve zeytinyağının sözüm ona zararlarını tartışıyorlardı. Oysa margarinlerle beraber damar hastalıklarındaki artış da iyiden iyiye hissedilir olmuştu. Yani aslında Marshall yardımları tarımda etkileri hâlâ devam eden yanlışların başlangıç noktasıydı. Uyarıları yapan bu kişi Osman Nuri Koçtürk idi; bunlarla mücadele etti, insanları uyarmaya çalıştı. Halkını bilinçlendirmek için verdiği mücadelesini taçlandıran gelişme ise 1966 yılında yaşandı: CIA onu istenmeyen adam ilan etmişti. Verdiği seminerlerde, radyo programlarında halka özellikle tarhana yemelerini öneriyordu. “Tarhana” diye diye sonunda lakabı halk arasında “Tarhana Osman”a çıkmıştı. “Gıda Emperyalizmi” en bilinen kitabıydı. Bedel ödedi, buna rağmen durmadı, öldürülmek istendi, 12 Eylülde hapis yattı, yılmadı uyarmaya devam etti ve 1994 yılında vefat ettiğinde geride böylesine önemli bir mücadele bıraktı. Allah rahmet eylesin.

Şimdi bu kişiyi, Osman Nuri Koçtürk’ü, namıdiğer Tarhana Osman’ı niçin burada dile getirdim?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kaya.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Şu anda tarımla ilgili, özellikle hani taşşış vesaire tartışmalarıyla muhatap oluyoruz ve insanlarımız üretirken, aynı zamanda fazla üretirken sağlıklı üretim noktasında sıkıntılar yaşıyorlar. Tarhana Osman yani Osman Nuri Koçtürk gibi isimlerimiz aslında bizim bir Vecihi Hürkuş’umuz gibi, bir Nuri Demirağ’ımız gibi toplumda yetiştirdiğimiz bir değerimizdir. Köy akla geldiğinde, tarım akla geldiğinde bu tip isimler tekrar milletimizin, insanımızın önüne gelsin, bu isimler neler yaptı, hangi hizmetlerde bulundu, hangi değerli çalışmaları bu millet için yaptılar, bunları bir kere daha hatırlayalım diye bu değerli isim üzerinde konuşmamı gerçekleştirdim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesinde yer alan “ilişkin” ibaresinin “dair” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kamuran Tanhan

Ferit Şenyaşar

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Mardin

Şanlıurfa

Siirt

George Aslan

Ali Bozan

Osman Cengiz Çandar

Mardin

Mersin

Diyarbakır

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerine söz talebiDiyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar’a aittir.

Buyurun Sayın Çandar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz gecenin bu saatinde Köy Kanunu Teklifi’nin maddelerini konuşurken Türkiye televizyonları Suriye konusunda kamuoyunun zihnini, ruhunu hamasetle, içi boş bir fütuhât duygusuyla ve Kürt düşmanlığıyla doldurmaya sürdürüyor. Bu durum yaklaşık bir haftadır sürüyor; hangi televizyon kanalını açarsanız açın bir hamaset ve cehalet resmî geçidiyle karşı karşıyasınız.

Bakın, bugün Moskova’da bir açıklama yapıldı ve bu açıklamayla Rusya, üstü kapalı biçimde de olsa Suriye’deki son gelişmelerin arkasında Türkiye’nin bulunduğunu ima etti Türkiye’de bu konuda yapılan

resmî açıklamanın tersine ve ona cevap niteliğinde; açıklamada “Dış güçlerin teşviki ve kapsamlı desteği olmasaydı, böylesine bir eyleme cüret edemezlerdi.” denildi, yani “Heyet Tahrir el-Şam Türkiye’nin teşviki ve desteği olmasaydı Halep’e giremezdi.” denilmiş oldu.

Heyet Tahrir el-Şam, eski adıyla El-Nusra. Kimdi El-Nusra? El-Kaide’nin Suriye kolu, DAES’in yani IŞİD’in ideolojik ve hatta örgütsel akrabası, birçok ülke için ve Birleşmiş Milletler kayıtlarında terör örgütü. Türkiye, Heyet Tahrir el-Şam’la belirli düzeylerde iş birliği hâlinde zira Türkiye’nin sorumluluk üstlendiği Suriye’nin İdlib ili Heyet Tahrir el-Şam’ın elinde ve Cilvegözü, Bab el-Hava Sınır Kapısı da Heyet Tahrir el-Şam’ın kontrolünde. Türkiye, ayrıca, Suriye Millî Ordusu, eski adıyla ÖSO’yu kurdu, eğitti ve silahlandırdı. Bu adı geçen Suriye Millî Ordusunun içinde aslan payı Ahrar el-Şam isimli Selefi örgüte ait. Ahrar el-Şam, Heyet Tahrir el-Şam ve DAES’in akrabası ve Suriye Millî Ordusunda bir dizi Selefi, cihadi örgüt var ve son bir haftadır Suriye’de gayet ciddi bir noktaya geldi. Beşar Esad rejimini kollayan Rusya İdlib’deki Heyet Tahrir el-Şam’a darbeler indirmişti, 2020 yılında İdlib’deki Rus darbelerinden Türk askerleri de nasibini almış ve hiç de kaza ve yanlışlık eseri olmayan bir Rus hava saldırısıyla 34 askerimiz hayatını kaybetmişti. Nitekim, dönemin Savunma Bakanı Hulusi Akar şu açıklamayı yapmıştı, onun sözleriyle “Önceden Rusya Federasyonu’nun sahadaki yetkilileriyle koordine edilmesine rağmen bu saldırı gerçekleştirilmiş, ilk atışı müteakip bir kez daha uyarı yapılmasına rağmen bir saldırı daha gerçekleştirilmiştir. Bu saldırıda ambulanslar dahi vurulmuştur.” demişti. Rusya, İdlib’i ve Halep’i tekrar bombalamaya başladı. Yaklaşık üç yıl sonra, şimdilerde Rusya’nın İdlib ve Halep kırsalında Türk ve Türkiye desteğindeki Arap hedeflerini bombardımana başlaması ihtimalini hiç aklınıza getirebiliyor musunuz? Bir düşünün, Suriye’de Fırat’ın batısında gerçekleştirilebilecek bir ihtimalden bahsediyorum çünkü geçmişte oldu.

Fırat’ın doğusuna gelince oradaki kuzey ve doğu Suriye özerk yönetiminin Amerikan askeri şemsiyesi altında bulunduğunu da bir kenara yazın. Bugün Amerikan savaş uçakları bir askerî konvoyu bombaladılar ve bu konuda yapılan Amerikan askerî açıklaması ibret vericidir. Pentagon Sözcüsü Tümgeneral Ryder bugünkü Amerikan bombardımanını açıklarken “Odak noktamız, güçlerimizi korumak ve SDG’yle yürütülen IŞİD karşıtı operasyonları sürdürmektir.” dedi. Kim SDG? Suriye Demokratik Güçleri yani siyasi olarak PYD’nin, askerî olarak YPG’nin yani Türkiye’de isimleri “terörist” olarak telaffuz edilen örgütlerin omurgasını oluşturdıkları kuruluş. Amerika, onları müttefik olarak görüyor; Fırat’ın doğusunda durum böyle. Fırat’ın batısında ise tüm Rusya’yla birlikte dünyanın terörist olarak ilan ettiği unsurlar Türkiye’nin müttefiki muamelesi görüyorlar. Bu durumun böyle devam edebilmesi, Türkiye’nin Suriye’deki muazzam karmaşadan nihai olarak kazançlı çıkabilmesi mümkün mü arkadaşlar? Halep Kalesi’nde kısa süre için asılmış Türk bayrağı görünce heyecanlanıp Fetih suresini okuyarak Halep’i eninde sonunda Türkiye’ye katabileceğimizi düşünüyor muyuz arkadaşlar? Ben o toprakları karış karış bilirim, Halep’i de pek severim. Halep’in Türkiye’nin bir parçası olmasını gerçekten çok isterdim ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çandar.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - ...Birinci Dünya Savaşı öncesine dönemeyiz maalesef ve şimdi, Tel Rıfat haşeratlarından, çıyanlardan, insan suretinde dolaşan alçaklardan köşe bucak temizlendi diye de sevinmemeliyiz. Tel Rıfat ve Şehba çevresinden 200 bin insan son iki gün içinde 30 kilometre daha doğuya, Tabka’ya göç etmek zorunda kaldılar. Orada, Tel Rıfat’ta zaten çok zor şartlar altında yaşıyorlardı, 30 kilometre batıda olan Afrin’den, yüz yıllardır yaşamakta oldukları bölgeden, evlerinden sürülmüş insanlardı. 200 bin çıyan ve haşerat değil onlar, “kardeşlerimiz” dediğiniz Kürt insanlarıydı Tel Rıfat’tan göç etmek zorunda kalan bu 200 bin insan; bunlar bizim insanlarımız.

Dışişleri Komisyonunda hem geçen yıl hem de bu yıl Türkiye'nin Suriye politikasının tepeden tırnağa yüz seksen derece değişmesi gerektiğini söyledim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Son bir haftadır Suriye'de yaşanan gelişmeler bu şartın geçerliliğini ortaya koydu, değiştirin Suriye politikasını hem de tepeden tırnağa.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ünal Karaman

Turhan Çömez

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Konya

Balıkesir

İstanbul

Ömer Karakaş

Burhanettin Kocamaz

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Aydın

Mersin

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerine üzerinde söz talebi Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'a aittir.

Buyurun Sayın Karakaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle bugün, yer altının kahramanları olan madencilerimizin günü. Alın terleriyle toprağı işleyen, yerin derinliklerinde emeğiyle zenginlikleri çıkaran kardeşlerimizin Madenciler Günü kutlu olsun diyorum. Kaybettiğimiz tüm madencilerimizi de rahmetle anıyorum.

Şimdi, değerli milletvekili arkadaşlarım, vergimatik Mehmet Şimşek Bey yeni bir görev üstlendi, o da şu: Mucitliğe başladı. Şöyle ki şimdi bir çip icat etti, tabii kendi icat etmedi, İsraililer icat etti ve tabii, Türkiye'den de özel seçilmiş bir firma aracılığıyla bu çip Türkiye'ye getiriliyor. İsrail firması üretiyor ama biz İsrail'le ticaret yapmadığımız için bunu Kanada üzerinden getiriyorlar! Peki, bu çip ne işe yarıyor, bu çipi niye istiyorlar? Bu çipi petroldeki kaçağı ortadan kaldırmak için Türkiye'deki araçların benzin depolarına takarak uygulamaya sürüyorlar. Peki, şimdi, bu "UTTS" dediğimiz Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi'nin... Çipi üreten İsrail firması, çipi getiren bir Türk firması ve 1 dolara üretiyor İsrail firması, 8 dolara Türk firmasına veriyor, Türk firması 30 dolara bizim Darphane'ye veriyor ve darphane de 1.810 TL artı KDV'ye vatandaşın aracına takıyor. Peki, şimdi, burada niye Darphane? Yani araçların yakıt deposuna takılacak çipte Darphane mi görevlidir, Darphane mi takmak zorundadır, Enerji Bakanlığı yok mu ya da bu, Maliye Bakanlığı vasıtasıyla yapılacak, Gelir İdaresi Başkanlığı yok mu? Ama Darphane yapıyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, şöyle bir durum var: 1 Ocak 2025'e kadar ilk etapta ticari araçlara takılacak bu. Şöyle ki: Ticari araçlar Türkiye'de yaklaşık 8,5 milyon. 1 Ocak 2025'e kadar da süre verildi ve tabii, bu süre yetmeyecek, sonrasında da 2025'in 7'nci ayından itibaren de Türkiye'deki 30-35 milyon araca takılacak. Şimdi, kaçak petrol bu şekilde mi önlenir? Şimdi, niye İsrail firması bu çipi üretiyor veya İsrail firmasının ürettiği bir çipe ne kadar güvenebiliyoruz? Bundan aylar önce Sayın Cumhurbaşkanı

şu kürsüde konuşma yaparken dedi ki: “İsrail bizim için en büyük tehdit.” Yani böyle bir tehdit varken İsrail’in ürettiği çipi biz yakıt depolarımıza takacağız, peki, yarın bunları patlatırsa ne yapacağız? Değerli arkadaşlar, böyle bir şeye gerek yok, böyle bir yöntemle bu da önlenmez. Bu, tamamen vatandaş soyamak demektir. Ama illaki böyle bir şeye gerek varsa dünyanın en büyük çip fabrikası Tayvan’da. Yani mikroçip konusunda dünyanın tüm ihtiyacının yüzde 62’sini Tayvan karşılıyor, bu fabrika karşılıyor ve Tayvan’la hiçbir problemimiz yok yani illa çip takılacaksa Tayvan’la anlaşsaydınız ama buna da gerek yok.

Şimdi, burada yapılan işlem şudur arkadaşlar: Yoksulluk içindeki bu vatandaş soyup vatandaşa eziyet ederek petrol şirketlerini, petrol firmalarını -soyarak- birilerini zengin etmenin başka ötesine gidecek bir konu değildir; o yüzden de bundan bir an önce dönülmesi lazımdır. Eğer petroldeki kaçaklı önlemek istiyorsanız çok zor bir şey değil, ticari araçlara taşıt tanıma sistemi getirirsiniz, bunu zorunlu hâle getirirsiniz, bunu yine kontrol altına alırsınız. Bu, çiple olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, lütfen.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - O yüzden de şunun bilinmesini istiyorum: Şimdi, bugün 1.810 TL artı KDV ve 1 Ocaktan sonra yüzde 38 daha zam yapacaklar. Artık yoksulluk içerisindeki vatandaşımızın sırtından inin, bu insanlara daha fazla zulmetmeyin. Bir işi yapıyorsanız doğru düzgün yapın.

Buradan da Sayın Mehmet Şimşek’e sesleniyorum: Lütfen, görevini yap, düzgün yap, mucitliği bırak, bu yol yol değildir; bu millete eziyet etmeyi bırak, yazıktır, günahtır.

Tüm Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15’inci madde kabul edilmiştir.

16’ncı madde üzerinde 2’si aynı mahiyette olmak üzere 3 önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki 2 önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 16’ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

İstanbul

Mehmet Atmaca

Bursa

Sema Silkin Ün

Denizli

Mustafa Bilici

İzmir

Mustafa Kaya

İstanbul

Hasan Ekici

Konya

Necmettin Çalışkan

Hatay

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ulaş Karasu

Sivas

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu

İstanbul

Sururi Çorabatır

Antalya

İsmet Güneşhan

Çanakkale

Aykut Kaya

Antalya

Gülcan Kış

Mersin

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'dır.

Buyurun Sayın Çalışkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bir müjdeyle başlamak istiyorum, teşekkürle; burada çok uzunca bir süredir gündeme getirdiğimiz, az önce de konuşmamızda belirttiğimiz mücbir sebep süresi bir yıl daha uzatıldı, tüm deprem bölgemize hayırlı olsun. Tabii, keşke burada bu kadar çok gündemi meşgul etmeden, akliselimle hareket edilerek karar alınsa çok daha iyi olurdu; bununla beraber, yetmez ama evet.

Değerli milletvekilleri, ikinci olarak, şu anda görüşmekte olduğumuz madde, müzakereler sonucunda herhâlde gündemden çekilecek. Demek ki bazen bu arkadaşların dinlediği şeyler oluyormuş. Onun için de bazı işler yapılıyor ama yorularak ne hikmetse yapılıyor.

Kanunun içeriği, madde yapı denetimi. Az önce yapı denetimi idi, şimdi yine yapı denetimi. Tabii, ilginç, bölgemiz ateş altında, milyonlarca insan kapımıza dayanmış, kan gövdeyi götürüyor ama biz Türkiye Büyük Millet Meclisinde, bölgenin büyük ülkesi, savaş kapısına dayanmış bir ülke olarak yapı denetimi yetkisinin kimde olacağını tartışıyoruz gecenin şu vaktinde. Bunu da aziz milletimin takdirine bırakıyoruz.

Değerli milletvekilleri, yapı denetiminden öte, bir başka gündemi paylaşmak isterim. Hatırlanacağı üzere, geçtiğimiz hafta sonu Sayın Cumhurbaşkanının katıldığı bir programda Filistin'de yaşanan soykırımı ve ülkemizin bu işgalci soykırımcılara desteğini protesto eden vatandaşlarımız önce gözaltına alındılar, gözaltı süreleri uzatıldı, sonra da terör suçlamasıyla tutuklandılar. Ben, o kardeşlerimize “Selam olsun, direnin, sizler Filistin davasının birer mücahidisiniz.” diyorum. Yine, buradaki AK PARTİ’li dostlara da şunu söylüyorum: Öyle gelip de “İsrail’i kınadık.” diyerek bir yere varılmıyor. Eğer şu 9 kişinin tutuklanması hiçbirinin de gündemine gelmemişse bence samimiyetinizi sorgulayın; en çok korkulacaktan korkun, başka bir şey söylemeye, izaha gerek yok.

Tabii ki “Ticaret yok.” dediniz, sonra “Özel sektör yapıyor.” dediniz; Filistin’e ihracatın 30 bin kat arttığı ortaya çıktı. Her şeye bir kılıf buldunuz da şu petrol sevkiyatına ne hikmetse kılıf bulamadınız. Burada sent hesabıyla varıl başı alınan ücreti açıklayarak da aslında suç itirafında bulunmuş olduk.

Burada şunu bilelim ki tarih bugünlerde yaşananları affetmeyecek. 28 Şubatın aynen hortladığını görüyoruz. Bugüne kadar eleştirdiğiniz ne varsa aynısını yapıyorsunuz; aynı zulüm, aynı şekilde maalesef devam ediyor. Buradan bir başka sözüm besili kamulaştırılmış sivil toplum örgütlerine: Bunların da bu konuda bu kadar sessiz olması asla kabul edilemez ama onların bu duruşu da şu iktidarın gaddarca, zalimane tavrının bir neticesidir; artık insanlar gıkını çıkarmaya korkuyor. İnsani, vicdani, İslami bir tepkiyle şu soykırımı protesto eden insanlar tutuklandılar. Artık tarihte bunun benzeri, bu kadar kötü bir olay herhâlde yaşanmamıştı; inanın ki 28 Şubatta bile bu kadar kötü olaylar yaşanmadı, bugün yaşıyoruz.

Belki bununla bundan sonra bu eylemleri yapacak insanlara gözdağı vermeye çalışıyorsunuz. Belki siyonizme ikiyezlülük, yağcılık yaparak “Bak, biz sizi protesto edenleri tutukluyoruz.” diyerek bir taraflara mesaj veriyor olabilirsiniz ama bunun hesabı çok çetin olur, çok ağır olur. Bunu burada geçiştirmekle de bir yerden, hiçbir sorumluluktan kurtulamayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çalışkan.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Filistin duyarlılığında samimi olan milletvekillerini Meclis kapanmadan bu tutuklu vatandaşlarımızın serbest bırakılması hususunda bu kararı alanları şuradan telin etmek üzere vicdanlarıyla baş başa bırakıyorum. Hâlen iş işten geçmiş değil, tarih önünde, vicdanınız önünde yargılanmamak adına bu yanlış buradan siz de haykırın. Siz hepiniz bu tutuklulara tek biriniz bile buradan tepki göstermediğiniz için bu kararları alanlar doğru yaptığını zannediyor. Siz susarak vebalin ortağısınız. “Onlar yaptı, biz sustuk.” diyerek sorumluluktan asla kurtulamazsınız. Burada işte bunun için varsınız. “Yazıklar olsun!” demekten daha öte bir kelime de kalmıyor. Gazze’de soykırım devam ediyor. Türkiye de tedarikçi olarak bu katliamda bir şekilde rol almış oluyor, hepimizi yaralıyor.

Bu soykırımın bir an önce bitmesi temennisiyle, vicdanların harekete geçmesi duygusuyla hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde söz talebi İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Yanıkömeroğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

AYŞE SİBEL YANIKÖMEROĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Adı Köy Kanunu’yla ilişkilendirilmiş ancak içinde Köy Kanunu’na dair sadece 1 madde bulunan, getirilen değişikliklerin büyük çoğunluğunun İmar Kanunu, kentsel dönüşüm ve Çevre Ajansı ile ilgili olduğu kanun teklifini görüşüyoruz.

Tarihimizin en büyük felaketlerinden olan 6 Şubat depremlerinin üzerinden yaklaşık iki yıl geçti. Depremde 53 binden fazla vatandaşımız yaşamını yitirdi, 100 binden fazla kişi yaralandı, on binlerce insanımız hâlâ konteynerlerde yaşamaya çalışıyor ama iktidarın gözünü rant öyle bir karartmış ki en başta, olası İstanbul depremi olmak üzere depremlere hazırlık umurunda bile değil. Ne yazık ki deprem bölgesinde hâlen çözüm bekleyen sorunlar karşımızda dururken, kentsel dönüşümü hızlandırmak ve olası depremlere hazırlıklı olmak gerekirken karşımıza çıkarılan yasa teklifi yeni rantların ve denetimsizliklerin yolunu açmaktadır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifini incelediğimizde Bakanlığın rant dağıtım yetkisini arttırdığını, yapı denetiminde yeniden sorun yaratacak değişikliklere gidildiğini görüyoruz. Ayrıca Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin özerkliğine darbe vurduğunu, Türkiye Çevre Ajansı faaliyetlerini yürütmek için şirketler kurma ve şirketlere ortak olma yetkisi verildiğini görüyoruz. Üstelik bu kurum Sayıştay denetiminden de muaf tutuluyor. Bu düzenlemelerin maalesef hiçbirisi vatandaşın yararına değildir.

Değerli milletvekilleri, bu teklifle, iktidar, milletimizin seçimlerde kendilerine vermediği yetkileri Kentsel Dönüşüm Başkanlığının yetki ve sorumluluklarını artırarak yerel yönetimlerin elinden almaya çalışmaktadır. Oysaki imar planı onayı ve uygulamalarına ilişkin görev ve yetkiler yerel yönetimlerin, kuralları koymak ve denetlemek de Bakanlığın görevidir. Daha önce Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen bu uygulama kanun formunda aynen yeniden düzenlenmektedir. Bu durum Anayasa’ya ve yerel yönetimlerin özerkliği ilkesine açıkça aykırıdır, ayrıca halkın iradesine de müdahale anlamı taşımaktadır.

Değerli milletvekilleri, diğer yandan yapı denetiminde yapılan değişiklikle inşaat alanı 500 metrekareye kadar olan yapıları denetleyecek şirketi müteahhit kendisi seçebilecek, 500 metrekare üzerindeki yapıdaysa otomatik sistemde sadece 2 firma atanacak, müteahhit bunlardan birini seçip anlayacaktır. Yani denetim firmaları işi almak için rekabete girecek, kim daha ucuz yapar ve taviz sözü verirse ihale onun olacaktır.

Buradan iktidara sormak istiyorum: Depremlerde denetimsizlik ve ihmaller nedeniyle on binlerce insanını kaybetmiş bir ülkede böyle bir düzenleme yapmayı nasıl doğru buluyorsunuz? En azından yeni suistimal ve gerginliklere yol açmamak adına başka önlemler de alınamaz mıydı?

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifiyle Çevre Ajansına sınırsız yetkiler verilmektedir; vergi toplayacak, harç ve bağış alacak ancak kamunun diğer kurumları gibi Sayıştay denetimine tabi olmayacak; şirket kurabildiği gibi ayrıca özel şirketlere de ortak da olabilecektir. Buradan iktidara sormak istiyorum: Hisselerinin tamamı kamuya ait bir şirket kurulabiliyorken neden başka bir şirkete ortak olunabilecek? Buradaki amaç nedir, gerçekten anlamamız mümkün değil.

Değerli milletvekilleri, son olarak dile getirmek isterim ki teklif edilen değişikliklere ilişkin ilgili meslek odalarından, sivil toplum kuruluşlarından ve uzmanlardan yine görüş alınmamıştır, Komisyonunda da detaylıca incelenmesine olanak verilmemiştir. Bu şekilde kamu yararı gözetilmeksizin alelacele yapılan yasalar demokratik hukuk devletinin nitelikli yasa kavramı ve Anayasa'daki hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Bu yanlış yasa yapma tekniğinden bir an önce vazgeçilmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ünal Karaman

Turhan Çömez

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Konya

Balıkesir

İstanbul

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Burhanettin Kocamaz

Turan Yaldir

Bursa

Mersin

Aksaray

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Aksaray Milletvekili Turan Yaldir'a aittir.

Buyurun Sayın Yaldir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

TURAN YALDIR (Aksaray) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubum adına söz almış bulunuyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gazze'de Türk milleti başta olmak üzere tüm insanlığın vicdanını derinden yaralayan katliam devam etmektedir. Ancak bu kürsüde Gazze'yle birlikte dünyanın dört bir yanında zulme uğrayan tüm mazlumları da anmak boynumuzun borcudur; Gazze, Doğu Türkistan, Türkmeneli ve daha niceelerini.

İsrail'in Gazze'de orantısız güç kullanımıyla kadın, yaşlı, çocuk demeden masum insanların üzerine bomba yağdırması soykırımcı Nazi Almanyası zihniyetini yansıtmaktadır. Bu durum uluslararası hukukun ve insan haklarının açık bir ihlalidir. Benzer bir muameleye Doğu Türkistan'da soydaşlarımız yıllardır

maruz kalmaktadır. Uygur Türkleri Urumçi'den Kaşgar'a kadar kültürel, dinî ve etnik kimliklerini koruma mücadelesi verirken zulüm, asimilasyon ve toplama kamplarıyla karşı karşıyadır. Aynı şekilde Türkmeneli'de de soydaşlarımız topraklarını koruma ve kimliklerini savunma mücadelesi verirken türlü baskılarla yüzleşmektedir. Uluslararası toplumun Gazze, Urumçi ve Türkmeneli'de yaşanan trajedilere sessiz kalması kabul edilemez. Unutulmamalı ki Gazze'de, Doğu Türkistan'da, Türkmeneli'de akan her damla kan insanlığın ortak vicdanında derin yaralar açmaktadır.

Sayın milletvekilleri, keşke engellilerin ihtiyaçlarının devlet tarafından tam anlamıyla karşılandığı, yaşam şartlarının iyileştirildiği bir Türkiye'den bahsedebilseydim ancak bugün engellilerimiz 2.800 ile 4 bin TL arasında bir maaşla "Ölme ama sürün." anlayışına mahkûm edilmişlerdir. DMD, SMA, serebral palsi gibi ağır hastalıklarla mücadele eden aileler yalnızca temel ihtiyaçlarını değil, aynı zamanda fizik tedavi, tıbbi cihaz ve ilaç masraflarını karşılayamaz durumdadırlar. Sosyal devlet anlayışıyla devletimiz farklılıkları olan bireylere yalnızca cep harçlığı gibi maaş desteğiyle değil, en az asgari ücret kadar aylık maaş verip tedavi ve ilaç giderlerine de tam destek sağlamalıdır.

Sayın milletvekilleri, bugün Türkiye'de 16 milyondan fazla emeklimiz açlık sınırının altında bir gelirle hayatta kalma mücadelesi veriyor. Emeklilerimiz yıllarca alın teri dökerek bu ülkeye hizmet etmiş, emekli olduktan sonra ise hak ettikleri yaşam koşullarından mahrum bırakılmaktadırlar. En düşük emekli maaşının açlık sınırına dahi yaklaşmaması kabul edilemez bir durumdur. Emeğin karşılığını almanın bir insanlık ve onur meselesi olduğu apaçık ortadadır. Dünyanın geri kalanında enflasyon düşerken ülkemizde gıda fiyatlarının yüksekliği, emeklilerimiz başta olmak üzere vatandaşlarımızın sırtına ağır bir yük bindiriyor. Bir düşünelim, emeklimiz 12.500 TL maaşıyla hem gıda hem kira hem sağlık harcamalarını nasıl karşılayacak? Domates, patlıcan, patates, peynir, tavuk gibi temel gıdalar el yakarken emekli bunlara dahi muhtaç hâle gelmiş durumdadır. Emeklilerimizin yaşam standartlarını yükseltmek, maaşlarını yaşanılabilir bir seviyeye çekmek, emeklilerimizin sağlık ihtiyaçlarının tamamını devlet güvencesi altına almak Hükûmetin boynunun borcudur.

Dünya genelinde enerji ve gıda fiyatlarında düşüş yaşanırken Türkiye'de gıda fiyatlarının en yüksek seviyede olması sizce ne kadar makul? Emeklilerimiz bu koşullarda geçimlerini nasıl sağlayacak? Hükûmetin emekli maaşlarını artırarak gıda enflasyonu karşısında eriyen alım gücünü telafi etmesi şarttır çünkü emekliye layık görülen bu yaşam ne insanca ne de hakça bir düzendir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Yaldır.

TURAN YALDIR (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

Hükûmet tarafından sadece seçim dönemlerinde hatırlanıp hatırı sorulan emeklilerimizi maaş zammında unutmamanızı vicdanın ve ahlakın bir gereği olarak sizlere hatırlatmak istiyorum.

Teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

17'nci madde üzerinde 1 önerge bulunmaktadır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2691) esas numaralı Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 17'nci maddesinde yer alan 14/2/2020 tarihli ve 7221 sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin (2)'nci, (4)'üncü ve (10)'uncu fıkrasının tekliften çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ulaş Karasu

Sururi Çorabatır

Aykut Kaya

Sivas

Antalya

Antalya

Gülcan Kış

İsmet Güneşhan

Ömer Fethi Gürer

Mersin

Çanakkale

Niğde

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerine söz talebi Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer'e aittir.

Buyurun Sayın Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifini ilk gördüğümde üzerinde "Köy Kanunu" yazınca köylerle ilgili güzel düzenlemeler yer alabilir diye heyecanla gittim ama 1'inci maddeden başka köyle ilgili bir husus yer almıyor. Burada da Köy Kanunu'nda yapılan uygulamayla, 2 bin metrekare olmak üzere, tescil edilen parsellerin köyde ikamet eden ve köy nüfusuna kayıtlı olup evi bulunmayan ihtiyaç sahiplerine verilmesiyle ilgili, 2017'de yapılan düzeltmeyle ilgili süreç uzatılıyor. Şimdi, burada, köy nüfusuna kayıtlı olan ya da köyde yaşayanlara sağlanan bir düzenleme var ama eksiklik var. Şöyle ki: Türkiye'de 34 bin köy varken Büyükşehir Yasası'yla köylerimizin sayısı 18 binlere düştü, diğerleri büyükşehir kırsal mahalleye dönüştü. Köyde yeniden yaşamı tesis etmek için burayla ilgili yeni düzenlemelere ihtiyaç var. Örneğin, o köyde doğmamış, o köyde yaşamamış, ailesi göç ettiği için başka illerde doğmuş olanlar da yeniden kırsala dönmek istediklerinde bu haktan yararlanmak istiyorlar. Burada yapılacak bir düzenlemeyle onların kırsala dönüşünün yolu açılabilirdi çünkü köyde ev yapmak istiyorlar ama köy muhtarı kanunun kendilerine tanıdığı bu hak doğrultusunda onlara olanak tanınamayacağını söylüyor. Bu yıl Niğde'de Beyazkışlakçı köyüne gittim, bu sorunu yerinde gördüm, onun için de bu teklifin içinde olmasının doğru olacağını düşünüyorum. Bakınız, kırsalda yaşayan nüfusun yaş ortalaması 58, nüfusa oranı da yüzde 7, çiftçi nüfusunun yaşı da 54'e çıkmış durumda. Bizim kırsalı yeniden ayağa kaldırmak için burayı cazip kılacak ve oraya o insanların dönüşünün yolunu açacak uygulamaları getirmemiz lazım. Bu 18 bin köy okulunun 6 bine yakını da kapalı, okul yok, sosyal donatı alanı yok, gidip orada ev yapacak, ona arsa da verilmiyor. Bunları, bu tür düzenlemelerde dikkate alıp yeniden kırsala dönüşün yolunu açmakta büyük yarar var.

Değerli arkadaşlar, kanun teklifi yine bir torba kanun teklifi olarak geldi. Köy Kanunu'ndan İmar Kanunu'na, KDV Kanunu'ndan Çevre Ajansı ve Yapı Denetimine kadar 8 ayrı kanunda değişiklik içeriyor. Bunun yanında kanun teklifindeki 24 maddenin 12 maddesi de Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği maddelerden oluşuyor. Burada kanun teklifi görüşülüyor, kanun çıkıyor, Anayasa Mahkemesi iki yıl boyunca bu teklifi, bu kanunu görüşüyor, sonra iptal kararı veriyor ve iki yıl süreyle kanunsuzluk bu ülkede kanun gibi uygulanıyor. Bu da doğru bir yol değil çünkü son dönemde Meclise gelen çoğu kanun teklifi, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği, kısmi değişiklikler içeren düzenlemelerle yeniden Meclis gündemine getirilen tekliflerden oluşuyor. Bu yol da yol değil çünkü Anayasa Mahkemesinin bunu iptal

edeceğini, Cumhuriyet Halk Partisi de diğer muhalefet milletvekilleri de Anayasa'ya aykırı olduğunu ifade ederek belirtiyorlar. Muhalefetin bu önermelerini dikkate alsanız gecenin bu saatinde bu kanun tekliflerini görüşmeyecek, 12 maddeyi görüşüp değerlendirecektik. Ama bu, süreci de olumsuz etkiliyor. Keza, kanun teklifinin 17'nci maddesi coğrafi verilerin toplanması, üretimin paylaşımı ile bu kapsama ilişkin mali ve cezai kapsama yönelik hükümleri düzenliyor; madde içeriğinde kişisel verilerin korunması hakkı ihlal ediliyor, Anayasa Mahkemesi kararını usulen karşılayan bir düzenleme gerçekleşiyor. Bu düzenlemede yerel yönetimlerin özerklik ilkesi bakımından eksiklikler de yer alıyor.

Kanun teklifinin bütününe baktığımız zaman, yine aceleye getirilen, yapılması gereken düzenlemelerin bütününe içinde yer almadığı, eksikliklerle çıkarılmaya çalışılan bir düzenleme olarak dikkat çekiyor. Bu bağlamda, hem Anayasa'ya uygun hem de halkın sorunları ve taleplerine uygun kanun tekliflerinin Meclise getirilmesini bir kez daha iktidar milletvekillerinden talep ediyor, bu yönde yapılan düzenlemelerin Türkiye için de ihtiyaç olduğunu belirtiyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21'inci madde kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 22'nci madde kabul edilmiştir.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 23'üncü madde kabul edilmiştir.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 24'üncü madde kabul edilmiştir.

25'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 25'inci madde kabul edilmiştir.

26'ncı madde üzerinde 1 önerge bulunmaktadır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesinde yer alan "kanun" ibaresinin "yasa" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kamuran Tanhan

Ferit Şenyaşar

George Aslan

Mardin

Şanlıurfa

Mardin

Ali Bozan

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Perihan Koca

Mersin

Siirt

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Mersin Milletvekili Perihan Koca'ya aittir.

Buyurun Sayın Koca. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Hakkâri'den Batman'a, Mardin'den Halfeti'ye, Esenyurt'tan Ovacık'a, Dersim'den Bahçeşaray'a, iradesine sahip çıkarak kayyum darbesine boyun eğmeyen onurlu halkımızı Türkiye Büyük Millet Meclisinden saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, yine, rant ve yağma kaygısıyla üstünkörü hazırlanmış, adına “acele çökme kanunu” diyebileceğimiz bir kanun teklifiyle daha karşı karşıyayız. Öyle ki bu kanun teklifi tümüyle iktidarın 31 Mart yenilgisinin intikamını almak üzere hazırlanmış. Belediyelerin yetkisini gasbeden, halkın barınma hakkına çöken, imara çökmeyi “imar hakkı aktarımı” diye müjdeleyen bir muhtevaya sahip. Öyle ki bu düzenlemeyle kentsel dönüşüm ve gelişim alanı ile yenileme alanı ilanına ilişkin gerekli hazırlık işlemlerini yürütme görev ve yetkisi Bakanlığa bağlı Kentsel Dönüşüm Başkanlığına veriliyor yani belediye yetkilileri tümüyle gasbediliyor, pasivize ediliyor yani “Yağma garanti olsun, ihaleler garanti olarak yandaşa gitsin.” diye bir düzenleme yapılıyor, merkezî teşkilatın yetkisi yerel teşkilattan üstün tutuluyor. Yani, aslında seçimlerle birlikte yerelde kaybedilen denetim, rant için merkezî teşkilata bir kez daha oy çokluğuyla verilmiş oluyor.

Değerli milletvekilleri, şunu ifade etmek isterim ki kentsel dönüşüm Türkiye'nin yoksul halkının en önemli ihtiyaçlarından bir tanesi. Mutlak surette, depreme dirençli kentler yaratmak adına toplum ve doğa yararını gözeten dönüşüm projeleri hayata geçirilmeli ama sizler iktidar olarak ne yapıyorsunuz? Sürekli, deprem korkusu içinde yaşayan halkın duygularını rant için sömürüyorsunuz, “kentsel dönüşüm” diyerek rantsal dönüşümleri hayata geçirmeye çalışıyorsunuz; kentsel dönüşümü değil, yağmacı dönüşümü hayata geçiriyorsunuz. Toplumun ve doğanın yararını değil, müteahhit çetelerinin, soyguncu inşaat şirketlerinin yararını baz alıyorsunuz. Ne yazık ki bu anlayışı yıllardır güttüğünüz için, yirmi iki yıldır “İnşaat ya Resulullah!” dediğiniz için 6 Şubat depremlerinde on binlerce insanımıza tabutluklar, mezarlıklar yaptınız ve 6 Şubat depremlerinde on binlerce insanımız göz göre göre enkaz altında ölüme terk edildi. O da yetmezmiş gibi, hayatta kalanlar için de deprem bölgeleri cinayet mahallerine çevrilmiş oldu. Şimdi, bu anlayışla, İstanbul başta olmak üzere deprem kentlerinin de deprem beklenen illerin de cinayet mahalline çevrilmesi planlanıyor.

Bakın, değerli hazırun, 2003 yılından bu yana sözüm ona kentleri depreme hazır hâle getirmek için, tedbirler alabilmek için tamı tamına 70 milyar TL toplanmış yurttaşlardan ama bu para, toplanan bu para halk dışında her yere harcanmış, özellikle sizin inşaat şirketlerinize harcanmış. Ne yazık ki böyle olduğu için insanlarımız o tabutluklarda öldüler. Hayatta kalanların ise, yaşama tutunanların ise mallarına nasıl çökeceğinizin planlamalarını yaptınız. İşte, bunu 6 Şubat depremlerinde rezerv alan ilanlarıyla görmüş olduk.

Sizlere bunun güncel bir örneğini vermek istiyorum değerli hazırun, özellikle AKP milletvekilleri, sizlere sesleniyorum: Antakya'da, Hatay'ın, Antakya ilçesinin Akevler Mahallesi'ni belki rezerv ilan mücadelelerinden hatırlarsınız, rezerv alan ilan edilen Akevler Mahallesi'nde yurttaşlar direnişe geçtiler, “Depremde ölmedik, bizi öldürmeyin, canlı canlı öldürmeyin.” diye direnişe geçtiler ve mahkemeye başvurdular. 37 mahalle sakininin 29'u için yürütmeyi durdurma kararı verildi ama Hatay Valisi yürütmeyi

durdurma kararına rağmen yıkıma devam ediyor, hatta Vali hızını alamayıp yıkım kararı olmayan yerlere bile, insanların yaşadığı yerlere bile gidiyor. Buradan sormak istiyorum: Hatay Valisine bu yetkiyi kim veriyor, bu kadar keyfî davranmasının dayanağı neredendir? Bizler bu örnekten çok net bir şekilde görüyoruz ki önceki yasal düzenleme yoluyla aslında önünü açmış olduğunuz rezerv alan uygulamasının geldiği noktada keyfilik imparatorluğu kuran bir işleyiş var ve şimdi bu yasal değişiklikle birlikte siz aslında bu keyfiliği, bu keyfilik imparatorluğunu ve yağmayı daha ileri bir boyuta taşımak istiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Koca.

PERİHAN KOCA (Mersin) - O yüzden biz diyoruz ki: Yerel yönetimleri, halkın iradesini yok sayan bu yasa tümüyle geri çekilmelidir. Ancak, TMMOB'un yetkilerini gasb eden düzenlemelerin muhalefetine etkin tutumuyla, aktif tutumuyla geri çekilmesini de önemli bir kazanım olarak görüyoruz. Bu anlamıyla, başta DEM PARTİ olmak üzere, muhalefet vekillerinin eline, emeğine, direnişine, muhalefetine sağlık diyorum.

Genel Kurulu saygıyla, sevgiyle selamlıyor. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 26'ncı madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, ikinci bölüm üzerindeki maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci ve 9'uncu maddelerinin yeniden görüşülmesine ilişkin İç Tüzük'ün 89'uncu maddesine göre bir talebi vardır, Başkanlık bu talebi yerine getirecektir.

Danışma Kurulunun Komisyonun görüşülmekte olan Kanun Teklifi'nin 5'inci ve 9'uncu maddelerinin yeniden görüşülmesine ilişkin talebi hakkında görüşünü okutuyorum:

VI.- ÖNERİLER (Devam)

B.- DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci ve 9'uncu maddelerinin yeniden görüşülmesine dair Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun talebinin İç Tüzük'ün 89'uncu maddesi uyarınca uygun görüldüğüne ilişkin görüşü

No: 2

4/12/2024

Danışma Kurulu Görüşü

Danışma Kurulunun 4/12/2024 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci ve 9'uncu maddelerinin yeniden görüşülmesine dair Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun talebi İç Tüzük'ün 89'uncu maddesi uyarınca uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu

Murat Emir

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu

Başkan Vekili

Başkan Vekili

Başkan Vekili

Erkan Akçay

Turhan Çömez

Bülent Kaya

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu

İYİ Parti Grubu

Saadet Partisi Grubu

Başkan Vekili

Başkan Vekili

Başkan Vekili

BAŞKAN - Danışma Kurulunun görüşü bilgilerinize sunulmuştur.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER**

B. - YENİDEN GÖRÜŞMELERİ YAPILAN TEKLİFLER (Tekriri Müzakere)

1.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez ve İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 83 Milletvekilinin Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2691) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174) (5'inci ve 9'uncu maddeler)

BAŞKAN - Şimdi Komisyonun istemini okutup oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci ve 9'uncu maddelerinin yeni gelişmelere göre yeniden ele alınabilmesi amacıyla İç Tüzük'ün 89'uncu maddesi gereğince yeniden görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Demir

İstanbul

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu

Başkan Vekili

BAŞKAN - Komisyonun istemini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu durumda teklifin 5'inci ve 9'uncu maddeleri üzerinde yeniden müzakere açıyorum.

5'inci madde üzerinde söz talebi? Yok.

Madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesiyle değiştirilen 3194 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen dördüncü fıkra yer alan "bulunduğu" ibaresinden sonra gelmek üzere "il bazında olmak üzere" ibaresinin eklenmesini ve fıkra yer alan "İdareler" ibaresinin "idare veya kurum" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Osman Sağlam

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu

Mustafa Arslan

Karaman

Manisa

Tokat

Nurettin Alan

Muammer Avcı

İstanbul

Zonguldak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi? Yok.

Gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

İmar hakkı aktarımına konu parsellerin aynı il sınırları içerisinde olmasına ilişkin düzenleme yapılarak şehircilik ve planlama esasları doğrultusunda uygulamalar yapılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde söz isteyen? Yok.

Madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesiyle 3194 sayılı Kanun'a eklenen Ek 11'inci maddenin birinci fıkrasının (1) bendinde yer alan "kuruluşlarına ilişkin mevzuatı hazırlamak ve bunları" ibaresinin "kuruluşlarını" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Osman Sağlam

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu

Mustafa Arslan

Karaman

Manisa

Tokat

Nurettin Alan

Muammer Avcı

İstanbul

Zonguldak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi? Yok.

Gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının görev alanına ilişkin değişiklik yapılmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

A.- KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez ve İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 83 Milletvekilinin Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2691) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, teklifin tümü üzerindeki oylamaya geçmeden önce, oyunun rengini belli etmek ve aleyhte olmak üzere söz talebi Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir'e aittir.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gecenin bu saatinde, yaklaşık iki hafta süren uzun çalışmalar sonucunda 26 maddelik Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni görüştük, bitirmek üzereyiz.

Bizim başından beri bu kanun teklifine, özellikle 5'inci ve 9'uncu maddelere şiddetle itirazımız vardı. Bir kere daha kayıtlara geçirmek isterim ki özellikle emsal artışlarının şehirler arasında yapılabilecek olması -tam da burada üç saat önce konuşmuştum- Hakkâri'den İstanbul'a, Şanlıurfa Viranşehir'den Bodrum'a taşınabilecek olması kentlerimiz açısından son derece tehlikeli sonuçlar yaratacağı gibi, aynı zamanda, kentleşme sorunlarımızı artıracak ve bir rant transferi, servet transferine yol açabilecek bir gerçeklikti. Nihayet bu konuda bir düzeltme yapılmış olmasından son derece mutlu olduğumuzu ifade etmek isterim.

Bizim şiddetle karşı çıktığımız diğer madde 9'uncu madde. 9'uncu maddede 2011 Anayasa Mahkemesi kararının hilafına, o karara rağmen ve Anayasa 7'ye göre yasama yetkisinin ancak Türkiye Büyük Millet Meclisinde olduğu ve devredilemezliği ilkesine rağmen bir yasa maddesiyle Bakanlığa mimarlık ve mühendislik meslek örgütlerinin mevzuatını yapma ve denetleme yetkisini veriyordunuz. Bu, hukuk devletine başından sonuna kadar aykırı ama aynı zamanda demokrasimizin temeli olan meslek örgütlerinin de tamamen Bakanlığın denetimine, Bakanlığın yönetimine girmesi nedeniyle de anlamından

sapacağı sonuçlar doğurabilecekti. Dolayısıyla, burada da yine aynı şekilde bir düzenleme yapılarak bir tekririmüzakere sonucunda yeni bir düzenlemeyle Bakanlığın düzenleme yetkisinin kaldırılmış olması da doğrudur, isabetlidir; biz bundan dolayı da mutluyuz.

Değerli arkadaşlar, bu kanun teklifinin tümüne baktığımızda içerisinde son derece yanlış, bize göre sorunlu, eleştireceğimiz, kabul etmeyeceğimiz birçok madde var. Dolayısıyla, 5'inci ve 9'uncu maddelerdeki bu olumlu değişikliklere rağmen bizim bu kanun teklifine oyumuz ret yönünde olacaktır ve biz aynı şekilde bu kanunla ilgili soyut norm denetimi yapmak üzere olan bütün haklarımızı saklı tutuyoruz. Bunların Anayasa'ya aykırı olanlarını -ki birçoğunda yine Anayasa'ya aykırılık var- tekrar Anayasa Mahkemesine götüreceğiz.

Yeri gelmişken bir kez daha söyleyeyim: Yasa yaparken acele etmemek, herkesin görüşünü almak, uzmanları, uzman kuruluşları, üniversiteleri, meslek örgütlerini gerçekten dinlemek, kulak vererek dinlemek ve doğrusunu ortak akılla yapmak son derece önemli. Burada bu noktada bir adım atılmış olmasından dolayı memnunuz, mutluyuz. Umuyorum, daha sonraki kanunlarda da bunu yapabiliriz ama yine bu kanun teklifinde 12 madde eğer Anayasa Mahkemesi iptallerini düzeltmek, ikame etmek için kullanılıyorsa ve şu anda Komisyondan geçmiş olan Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun da 26 maddesinin 10 maddesi Anayasa Mahkemesinin iptallerinin yerine ikame etmek üzere konuluyorsa demek ki sizin önemli bir sorunuz var; yaptığınız yasalar Anayasa'ya aykırı. Sadece bu mu? İdarenin ihtiyaç duyduğu yasalar olmadığı ortada, ikide bir aynı konuda yasa teklifi getiriyorsunuz. Sadece bu mu? Çok daha önemlisi, bu yasaların çoğu milletin derdine derman olmuyor; halkımızın beklediği sorunların çözümü sizin yasalarınızla üretilmiyor.

Dolayısıyla yapacağımız daha çok iş var. Elbette ki bu yasa teklifindeki bu düzeltme, bu 5'inci ve 9'uncu maddelerdeki düzeltme tek başına Cumhuriyet Halk Partisinin veya tek başına bir başka muhalefet partisinin veya muhalefet partilerinin toplam kazancı sayılmamalıdır; bu değişikliklerle Türkiye kazanmıştır, Türkiye'nin kentleri kazanmıştır, kentleri kastedilmekten kurtarılmıştır ve özellikle de Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği başta olmak üzere meslek örgütleri kurtarılmıştır; bu yönüyle de mutluyuz ama biz bu kanun teklifinin toplamına yine söylediğim sakıncalardan dolayı "hayır" diyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Emir.

MURAT EMİR (Devamla) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum, emek veren tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Boz, söz talebiniz var sanırım.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

82.- *Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, 5 Aralık Nelson Mandela'nın ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması*

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Teşekkürler Başkan.

5 Aralık Nelson Mandela'nın ölüm yıl dönümünde barış uğruna düşenleri, dövüşenleri saygı ve minnetle anıyorum. Nelson Mandela'nın "Apartheid"e karşı yürüttüğü silahlı mücadeleden sonra barışa olan inancı tüm dünyaya örnek olmuştur. Aynı şekilde, Sayın Abdullah Öcalan da yıllarca süren silahlı çatışmaların ardından halkların özgürlüğü için müzakereleri, diyalogu ve barışı savunmuştur. Her ikisinin de savunduğu temel mesaj, barışın şiddetle değil diyalog ve müzakereyle mümkün olduğudur.

Bugün Rojava’da, Orta Doğu’da ve Türkiye’de kalıcı toplumsal bir barış inşa etmede hepimizin sorumluluğu var. Kürtler için statünün ve kimliğin tanındığı, silahların sustuğu, herkes için barışçıl bir bölge mümkündür. Çünkü barış, sınırları paylaşmakla, işgalle değil demokratik Orta Doğu projesini hayata geçirmekle gelebilir. Tam da bugün daha adil, daha eşit bir toplum için adım atma zamanıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Tıpkı Mandela’nın Afrika’da yarattığı etki gibi Türkiye’de de Öcalan’ın etkisini görmeli ve tecrit kaldırılmazdır.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Başkanım, bir cümle almamız lazım.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, yarın Genel Kurul çalışmayacağı için...

83.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya’nın, 5 Aralık kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilisinin yıl dönümüne ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - 5 Aralık, kadınlarımıza seçme ve seçilme hakkının verilisinin yıl dönümü. (CHP sıralarından alkışlar) Sizin şahsınızda bütün kadınların seçme ve seçilme hakkını tebrik ediyoruz. İnşallah, temsiliyet oranının arttığı bir Türkiye’yi hep beraber görmüş oluruz. Tekrar tebrik ediyorum Sayın Başkanım. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun.

84.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in, Muş Milletvekili Sümeyye Boz’un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nelson Mandela ile teröristbaşı Apo’yu benzeştirmek hakikaten akıl tutulmasıdır. Güney Afrika’da uzun süre kalmış, Johannesburg’da bir hastanede çalışmış, Afrika Ulusal Konseyini yakından incelemiş, Nelson Mandela’yla cezaevinde kalan arkadaşlarıyla oturmuş, uzun süre çalışmış, aynı zamanda Güney Afrika’nın anayasasını yapan ekiple uzun süre çalışmış birisi olarak söylüyorum; teröristbaşı Apo ile Nelson Mandela’nın hiçbir alakası yoktur. Bunun üzerinden siyaset yapmanın gecenin bu vaktinde hiçbir yeri, hiçbir gerekliliği yoktur.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Koçyiğit.

85.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gecenin bu saatinde, bu yorgunluktan sonra bazı sözlere tahammül etmek gerçekten zor oluyor. Güney Afrika sürecini yakından bilenler biliyor; eğer birazcık dünya deneyimlerini, çatışma çözümlerini bilmiş olsalardı Nelson Mandela’nın niçin cezaevine konulduğuna, uzun yıllar niçin cezaevinde kaldığına, “Apartheid” rejiminden sonra nasıl bir barış süreci olduğuna biraz kafa yorarlardı. Bugün Türkiye’nin barışını aradığı, barışını konuştuğu, Kürt sorununun demokratik çözümüne ihtiyaç duyulan bir yerde hâlâ böyle kavramlarla söz kurmanın, böyle nitelemeler yapmanın kimseye bir faydası olmadığını altını çizelim.

Burada, kötü söz sahibine aittir diyorum ve Genel Kurulu selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı verilisinin 90'ıncı yıl dönümüne ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, ben de yarın Meclis çalışmayacağı için Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı verilisinin 90'ıncı yıl dönümünü kutluyorum. Umut ediyor ve diliyorum ki bu Parlamentoda bir kadın Meclis Başkanı ve kadın Meclis Başkan Vekillerinin olacağı (CHP sıralarından alkışlar) ve Siyasi Partiler Kanunu'nda yapılacak değişiklikle Parlamentoda eşit temsiliyet hakkının elde edileceği bir mücadeleyi hep birlikte başarırız. Parlamentoda temsil eden tüm kadın milletvekillerimizi, bu temsiliyet için mücadele eden kadın örgütlerimizi ve kadın mücadelesi bileşenlerimizi buradan teşekkürlerimle anıyorum ve tabii ki her şeyden önce de doksán yıl önce kadınların seçme, seçilme hakkının elde edilmesi ve kazanılmasında büyük bir yol gösterici olan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve o dönemin tüm Parlamento üyelerini, mebuslarını saygı ve minnetle anıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

86.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, 5 Aralık kadına seçme ve seçilme hakkı verilmesinin 90'ıncı yılına, birleşimi yöneten Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'ya ve 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Bütün Grup Başkan Vekilleri bir şeyler söyledi, ben de son olarak bir şey söylemek isterim.

5 Aralık kadına seçme, seçilme hakkı verilmesinin 90'ıncı yılını ben de kutluyorum.

Bugünkü çalışmalarda yapıcı davranışlarınız ve tutumlarınız için size ayrıca teşekkür ediyorum.

Kadınlara ve düşüncelerine siyasette en çok önem veren bir parti olarak bugünü gururla karşılıyoruz.

Görüşmelerini tamamladığımız kanunun da memleketimiz için hayırlı olmasını diliyorum. Muhalefetin gösterdiği yapıcı eleştiriler ve katkılardan dolayı herkese çok teşekkür ediyorum.

Memleketimiz için hayırlı uğurlu olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

87.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınmasına ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Gecenin bu saatinde sabırları zorlamak istemiyorum ama kadınlara seçme ve seçilme hakkını veren Cumhuriyet Halk Partisinin Grup Başkan Vekili ve Grubu olarak bu anlamlı günde demokrasimizi kadın ile erkeğin eşit temsil edeceği ve birlikte sırtlayacağı daha ileri bir düzeye birlikte taşımak dileğiyle tüm kadınlara seçme ve seçilme hakları dolayısıyla selamlarımızı, tebriklerimizi sunuyoruz. Demokrasi yolunda hep birlikte daha yürüyecek yolumuz var ama hedefimiz, kadın ile erkeğin hayatın her alanında ve siyasette de eşit olacağı günlerdir.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Koçyiğit.

88.- Kars Milletvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit'in, kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınmasına ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, ilk olarak 1934'te Türkiye'de kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanındı. Biz, seçme ve seçilme hakkını sadece kâğıt üzerinde değil pratikte de hayata geçiren bir partiyiz; eşit temsili, fermuar sistemini, eş başkanlığı kendimiz açısından ilke edinmiş bir partiyiz ve şu anda, Meclisin kadın temsil oranının

yükselmesinin nedeni de bizim partimizin çok yüksek oranda, yüzde 50 oranında kadın milletvekiliyle Parlamentoda temsil edilmesidir.

Bu anlamıyla, bir kez daha, eşit temsil, eş başkanlık için mücadele eden bütün kadınları; eşit, özgür yaşam için mücadele eden bütün kadınları buradan selamlıyorum. Kadın özgürlük mücadelemiz illaki kazanacak. "...”² Kadın, yaşam, özgürlük! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A.- KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Amasya Milletvekili Hasan Çilez ve İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 83 Milletvekilinin Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2691) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174) (Devam)*

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucu:

“Kullanılan Oy Sayısı : 320

Kabul : 247

Ret : 73³

Kâtip Üye

Mustafa Bilici

İzmir

Kâtip Üye

Rümeysa Kadak

İstanbul”

BAŞKAN - Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Sayın milletvekilleri, gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince kanun teklifleri ve komisyonlardan gelen diğer işleri görüşmek üzere 5 Aralık 2024 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.17

² Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

³ Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

IX.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 174) Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı : 174
 Oylama Saati : 00:11
 Üye Sayısı : 600
 Kabul Edenler : 242
 Reddedenler : 74
 Çekimsizler : 0
 Boş : 0
 Geçersiz Oylar : 0
 Mükerrer Oylar : 5
 Toplam : 321
 Açık Üyelikler : 7

Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 174
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı
Adana	Bilici	Bilal	CHP	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul
Adana	Hatimoğulları Oruç	Tulay	DEM PARTİ	Katılmadı
Adana	Karamık	Sunay	AK PARTİ	Kabul
Adana	Kısacık	Sadullah	YENİ YOL	Katılmadı
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Ret
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Ret
Adana	Türkeş Taş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Katılmadı
Adana	Zenbilci	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Kabul
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Bozdağ	Heval	DEM PARTİ	Ret
Ağrı	Demir	Nejla	DEM PARTİ	Ret
Ağrı	Kilerci	Ruken	AK PARTİ	Katılmadı
Ağrı	Sakık	Sırrı	DEM PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Altınsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul
Aksaray	Yaldır	Turan	İYİ PARTİ	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 174
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Karagöz	Reşat	CHP	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Umut	CHP	Katılmadı
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Arslan	Yüksel	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Baykoç	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	CHP	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Ret
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Demir	Deniz	CHP	Ret
Ankara	Dinçer	Semra	CHP	Ret
Ankara	Doğan	Mesut	YENİ YOL	Katılmadı
Ankara	Durmaz	Sadir	MHP	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Ret
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ergin	Sadullah	YENİ YOL	Katılmadı
Ankara	Fakıbaba	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	İleri	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Konuralp	Okan	CHP	Ret
Ankara	Oktay	Fuat	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Sarıeroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Şahin	İdris	YENİ YOL	Katılmadı
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Taşcier	Gamze	CHP	Katılmadı
Ankara	Timisi Ersever	Aliye	CHP	Katılmadı
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yamalı	Mustafa Nedim	AK PARTİ	Ret
Ankara	Yaman	Aylin	CHP	Ret
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Zorlu	Kürşad	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Arı	Cavit	CHP	Ret
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul
Antalya	Coşar	Aliye	CHP	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 174
Antalya	Çorabatır	Sururi	CHP	Ret
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Katılmadı
Antalya	Erdem	Mustafa	CHP	Ret
Antalya	Kaya	Aykut	CHP	Katılmadı
Antalya	Kılıç	Şerafettin	YENİ YOL	Ret
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Oluç	Hakkı Saruhan	DEM PARTİ	Katılmadı
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	AK PARTİ	Ret
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	CHP	Katılmadı
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Kabul/Mük.'1
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı
Aydın	Karakaş	Ömer	İYİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Karakoz	Evrin	CHP	Katılmadı
Aydın	Özmen	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Sarıbaş	Seda	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Tezcan	Bilent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Aytekın	Ensar	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Ret
Balıkesir	Dalgın	Burak	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Öztaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Sarı	Serkan	CHP	Ret
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Yüksel	Ekrem Gökay	MHP	Katılmadı
Bartın	Aldatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Katılmadı
Batman	Nastroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Kabul
Batman	Oduncu Kutevi	Zeynep	DEM PARTİ	Ret
Batman	Ramanlı	Serkan	HÜDA PAR	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	DEM PARTİ	Katılmadı
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 174
Bingöl	Hüçükü	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Katılmadı
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Bedirhanoglu	Turan	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Çağlar Gökalp	Semra	DEM PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Olan	Hüseyin	DEM PARTİ	Ret
Bolu	Akgül	İsmail	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Katılmadı
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Akbulut	İzzet	CHP	Katılmadı
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Oğuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoglu	Nurhayat	CHP	Katılmadı
Bursa	Atmaca	Mehmet	YENİ YOL	Ret
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Gözükara Durmaz	Emel	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Öztürk	Hasan	CHP	Katılmadı
Bursa	Pala	Kayihan	CHP	Katılmadı
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Ret
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	YENİ YOL	Katılmadı
Bursa	Türkoğlu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Kabul ² /Mük. ¹
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Zırhlıoğlu	Fevzi	MHP	Katılmadı
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Uz	Rıdvan	İYİ PARTİ	Ret
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Katılmadı
Çorum	Ahlatacı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kayıcı	Vahit	MHP	Katılmadı
Çorum	Tahtasız	Mehmet	CHP	Ret
Denizli	Arpacı	Şeref	CHP	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 174
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Ret
Denizli	Silkin Ün	Sema	YENİ YOL	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Akça Cupolo	Ceylan	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Çandar	Osman Cengiz	DEM PARTİ	Ret
Diyarbakır	Çelenk Özen	Sevilay	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Eren	Serhat	DEM PARTİ	Ret
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kaya	Adalet	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Öztürk	Berdan	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Tannrkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Ret
Diyarbakır	Türkoğlu	Halide	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Özcan	Talih	CHP	Katılmadı
Düzce	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Ün	Ediz	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Edirne	Yazgan	Ahmet Baran	CHP	Katılmadı
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Elazığ	Işıkver	Semih	MHP	Katılmadı
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Nazırlı	Mahmut Rıdvan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Sarıgül	Mustafa	CHP	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Danış Beştaş	Meral	DEM PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Fırat	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Arslan	İbrahim	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Gürcan	Ayşen	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Hatipoğlu	İdris Nebi	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 174
Gaziantep	Bozatlı	Mesut	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Bozgeyik	Bünyamin	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	ÇelİKaslan	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Demir	Şahzade	HÜDA PAR	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Ret
Gaziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Katılmadı
Gaziantep	Kaya	Ertuğrul	YENİ YOL	Ret
Gaziantep	Meriç	Melih	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Giresun	Elmas	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Işık Gezmiş	Elvan	CHP	Ret
Giresun	Konal	Ertuğrul Gazi	MHP	Kabul
Giresun	Temür	Ali	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Katılmadı
Hakkari	Bartın	Öznur	DEM PARTİ	Ret
Hakkari	Düşünmez	Onur	DEM PARTİ	Katılmadı
Hakkari	Parlak	Vezir Coşkun	DEM PARTİ	Katılmadı
Hatay	Çalışkan	Necmettin	YENİ YOL	Ret
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Katılmadı
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Kaşıkcı	Lütfi	MHP	Kabul
Hatay	Mullaoglu	Servet	CHP	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yıldırım Kara	Nermin	CHP	Ret
Iğdır	Alagöz	Cantürk	AK PARTİ	Kabul
Iğdır	Hun	Yılmaz	DEM PARTİ	Ret
Isparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Halıcı	Hikmet Yalım	CHP	Katılmadı
Isparta	Sönmez	Hasan Basri	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Isparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Ret
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Akburak	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 174
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Biröl	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Ayırım	Şamil	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN REFAH	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ersin	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Cevizoglu	Mustafa Hulki	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik Kanat	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çiçek	Cengiz	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Demir	Doğan	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Eker	Behiye	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Elçi	Türkan	CHP	Ret
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Katılmadı
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enginyurt	Cemal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN REFAH	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Esen	Eliif	YENİ YOL	Ret
İstanbul	Fırat	Celal	DEM PARTİ	Ret
İstanbul	Gökçek	Ali	CHP	Katılmadı
İstanbul	Gören Bölük	Seda	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Günaydın	Gökhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Hacıoğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Işık Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İzsiz	Seyithan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kadıgil	Salih Sera	TİP	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı
İstanbul	Karal	Hasan	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Karşı	Şengül	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 174
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Satuk Buğra	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Mustafa	YENİ YOL	Ret
İstanbul	Kaya	Bülent	YENİ YOL	Ret
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılıçgün Uçar	Çiğdem	DBP	Katılmadı
İstanbul	Kılıncı	Yüksel Mansur	CHP	Katılmadı
İstanbul	Konal Süslü	Yıldız	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Konukcu Kok	Keziban	DEM PARTİ	Ret
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Otlı	Çiçek	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Önder	Surri Süreyya	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Özçağdaş	Suat	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Nimet	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	CHP	Katılmadı
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Paker	Büşra	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Pamukçu	Suat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Rızvanoğlu	Evrin	DEVA	Ret
İstanbul	Saki	Özgül	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Sivacioğlu	Sevan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	GELECEK PARTİSİ	Katılmadı
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı
İstanbul	Tan	Namık	CHP	Katılmadı
İstanbul	Temurci	Selim	GELECEK PARTİSİ	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yanıkömeroğlu	Ayşe Sibel	CHP	Ret
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yılmaz	Medeni	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Ahmet Ersagun	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 174
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Zeybek	Gökân	CHP	Katılmadı
İzmir	Akın	İbrahim	DEM PARTİ	Ret
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Ret
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı
İzmir	Bilici	Mustafa	YENİ YOL	Ret
İzmir	Bölünmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Bursalı	Şebnem	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çubuk	Burcugül	DEM PARTİ	Katılmadı
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı
İzmir	Gökçen	Gökçe	CHP	Katılmadı
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muharrem	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kâya Ösen	Seda	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Hüsmen	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Nalbantoğlu	Rıfat Turuntay	CHP	Katılmadı
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Özlale	Ümit	CHP	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı
İzmir	Taşkın	Yüksel	CHP	Katılmadı
İzmir	Türelî	Rahmi Aşkın	CHP	Katılmadı
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	CHP	Katılmadı
İzmir	Yücel	Deniz	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Oruç Bilal	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Karakoç Dora	Zuhal	MHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	YENİ YOL	Katılmadı
Kahramanmaraş	Kirişçi	Vahit	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Ret
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Ret
Karabük	Keskinikliç	Durmuş Ali	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 174
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Katılmadı
Kars	Çalkın	Adem	AK PARTİ	Kabul
Kars	Kılıç Koçyiğit	Gülüstan	DEM PARTİ	Ret
Kastamonu	Ekmekci	Fatma Serap	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Arıkan	Mahmut	ŞAADET PARTİSİ	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Böhürler	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Cıngı	Murat Cahid	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul
Kayseri	Genç	Aşkın	CHP	Katılmadı
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Katılmadı
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Özkan	Fahri	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Sarıçam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Demir	Mustafa	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Kocaeli	Aşla	Mehmet	YENİDEN REFAH	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Çiler	Nail	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Gengerlioğlu	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Ret
Kocaeli	Hülagü	Sadettin	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Kanko	Mühip	CHP	Ret
Kocaeli	Katircioğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Veysal	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul?/Mük.'
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Bektaş	Barış	CHP	Ret
Konya	Ekici	Hasan	YENİ YOL	Katılmadı
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 174
Konya	Göka	Meryem	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı
Konya	Karaman	Ünal	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Kabul
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN REFAH	Katılmadı
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Biçer	Adil	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Katılmadı
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Katılmadı
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı
Malatya	Babacan	Abdurrahman	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ölmeztoprak	İnanç Sıraç Kara	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Kabul
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Bakırlioğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	CHP	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı
Manisa	Yenişehirlioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Aslan	George	DEM PARTİ	Ret
Mardin	Aydeniz	Salihe	DEM PARTİ	Katılmadı
Mardin	Güneş Altın	Beritan	DEM PARTİ	Katılmadı
Mardin	Kılıç	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Tanhan	Kamuran	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Başarır	Ali Mahir	CHP	Katılmadı
Mersin	Bozan	Ali	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Çakır	Hasan Ufuk	CHP	Katılmadı
Mersin	Dinç	Faruk	HÜDA PAR	Katılmadı
Mersin	Dinçer	Talat	CHP	Katılmadı
Mersin	Ekmen	Mehmet Emin	YENİ YOL	Ret
Mersin	Kıratlı	Ali	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kış	Gülcan	CHP	Ret
Mersin	Koca Doğan	Perihan	DEM PARTİ	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 174
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Ret
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Katılmadı
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Kabul
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Mete	Kadem	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Otgöz	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Öneş Derici	Süreyya	CHP	Katılmadı
Muğla	Özcan	Gizem	CHP	Katılmadı
Muğla	Özdağ	Selçuk	YENİ YOL	Katılmadı
Muğla	Uzun	Cumhur	CHP	Ret
Muş	Boz Çakı	Sümeyye	DEM PARTİ	Ret
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Muş	Temelli	Sezai	DEM PARTİ	Katılmadı
Nevşehir	Çalışkan	Emre	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Katılmadı
Nevşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Ret
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Kabul
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Kaynak	İbrahim Ufuk	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Katılmadı
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	Asu	CHP	Katılmadı
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Rize	Mertoğlu	Harun	AK PARTİ	Kabul
Rize	Ocaklı	Tahsin	CHP	Ret
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul
Sakarya	Dikbayır	Ümit	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Sakarya	Erdogan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Kocacık	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Taşkent	Ayça	CHP	Ret
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Çan	Murat	CHP	Ret
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 174
Samsun	Karaman	Mehmet	YENİ YOL	Katılmadı
Samsun	Kırçalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Katılmadı
Siirt	Bakırhan	Tuncer	DEM PARTİ	Katılmadı
Siirt	Erdoğan Sarıtaş	Sabahat	DEM PARTİ	Ret
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Kabul
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Ret
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Dusak	Abdürrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Şenyaşar	Ferit	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	CHP	Ret
Şanlıurfa	Yazmacı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	Doğan	Ayşegül	DEM PARTİ	Katılmadı
Şırnak	İrmez	Mehmet Zeki	DEM PARTİ	Ret
Şırnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	Uysal Aslan	Nevroz	DEM PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Avşar	Cem	YENİ YOL	Katılmadı
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Ret
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Taşcı	Selcan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Katılmadı
Tokat	Aldemir	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 174
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Kabul
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Ret
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Büyükaydın	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Karaismailoğlu	Adil	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Suiçmez	Sibel	CHP	Ret
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tunceli	Kordu	Ayten	DEM PARTİ	Katılmadı
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Karaoba	Ali	CHP	Ret
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul
Van	Buldan	Pervin	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Çiftiyürek	Sinan	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Dindar	Mahmut	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Kaçmaz Sayyigit	Gülcan	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Uçar	Zülcüf	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Varlı	Güleren	DEM PARTİ	Ret
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Kabul ² /Mük. ¹
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Kabul ² /Mük. ¹
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Ertuğrul	Eylem Ertuğ	CHP	Katılmadı
Zonguldak	Yavuzılmaz	Deniz	CHP	Katılmadı

